THE LIBRARY - THE UNIVERSITY OF JORDAN

הארץ

180 אג', שנה נ"ו, יום ו', כ"ח באדר תשל"ד, 22 במרס 1974 Vol. 56 / 16,727 / MARCH 22 1974

קיסינג'ר: ביקורי בברית־המועצות יהיה הפעם קשה

נקט בפומבי נימה פייסנית כלפי בריה"מ, אך בשיחות פנימיות הגדיר מדיניות מוסקבה בסוריה כזדונית

מאת בארלם פאנקואסי, סופר „הארץ" בוואשינגטון

ואשינגטון, 21 (מיוחד ל„הארץ"). שר־החוץ האמריקאי אמר היום במסיבת־עתונאים, שההיכוכים בין ואשינגטון ומוסקבה בשאלת המזה"ת והימצאות הקונגרס האמריקאי מלאשר יתרונות סחר לבריה"מ, הן סיבות לכך שביקורו במוסקבה, המתחיל ביום א', יהיה קשה מאלה קודמים.

ד"ר הנרי קיסינג'ר

עם זאת אמר, שהן לארה"ב והן לבריה"מ, התחייבות לקדם את השלום במזה"ת ושתיהן תורמות רציונות להשגת מטרה זו. כן הזהיר, כי לא ייתכן להשיג הסדר באיזור נוכח התנגדות מצד בריה"מ וכי ארצות־הברית משתדלת לשתף פעולה עם בריה"מ בכל מקרה אפשרי. ד"ר קיסינג'ר נמנע מכל ביקורת נגד בריה"מ והדגיש את „ההתחייבות" של שתי מעצמות־העל לתרום לשלום באזור.

הוא אישר שכרגע ישנם קשיים יחסיים ביחסי ואשינגטון מוסקבה, אך אמר שהקשיים נובעים לא משינוי בעמדת בריה"מ אלא מבעיות טכניות בשאלת הגבלת החימוש בין שתי המעצמות.

בדברו על המתיחות בחזית הסורית, אמר: אם נתבונן במו"מ שהתנהל בין ישראל ומצרים, נבין שלפני השגת הסדר עלולות התנגשויות צבאיות מסויימות להתרחש. אין אנו רואים את בריה"מ כאחראית לחילופי האש ברמת־הגולן. ארה"ב מאמינה שניתן להשיג התקדמות רבה יותר במו"מ, אם סוריה וישראל יגלו התאפקות צבאית.

ד"ר קיסינג'ר הביע אופטימיות לסיכויי ההתקדמות במאמצי השלום באיזור.

הדברים שאמר קיסינג'ר בפומבי לקראת נסיעתו למוסקבה, עומדים בסתירה לשיחותיו הפרטיות ולתגובותיו הלא־רשמיות הנשמעות מזה 3 שבועות.

בעוד שבמסיבת־העתונאים נקט נימה פייסנית מובהקת, ידוע שקיסינג'ר מתח ביקורת על פעולות בריה"מ בסוריה, שאותה הגדיר שוב ושוב כזדונית.

בתשובה לשאלה, אם יעלה שוב (הסוף בעמוד 2, טור 3)

פקינג: ארה"ב עוסקת בביון אווירי בסין

מאת אליהו זהבי, סופר „הארץ" בסקנדינביה

קופנהגן, 21 (מיוחד ל„הארץ"). סוכנות הידיעות של פקינג האשימה היום את בריה"מ בביון אווירי שיטתי למטרות צבאיות בשמי סין. בהודעה נאמר, כי ב־1973 הטיסה בריה"מ לא־פחות מ־73 לוויני־ריגול בשמי סין.

פירסום זה בא כנראה בהקשר עם נחיתת הליקופטר סובייטי באדמת סין והודעת מוסקבה על כך.

מקורות דיפלומטיים במוסקבה:

הרוסים הביעו מורת רוחם בפני סאדאת

גרומיקו יצא לא־מרוצה משיחתו עם נשיא מצרים

מוסקבה, 20 (יופ"יע). נציגים סובייטים הודיעו לנשיא מצרים בצורה ברורה, שהם אינם מרוצים מנסיונו לנהל מו"מ על ישוב הסיכסוך במזה"ת ללא השתתפות בריה"מ — אמרו היום מקורות דיפלומאטיים.

המקורות ציינו, כי ההודעה הסובייטית נמסרה לסאדאת ע"י שר־החוץ אנדריי גרומיקו, בביקורו בקהיר בתחילת החודש.

עוד אמרו המקורות, כי התקבל הרושם שגרומיקו יצא משיחתו עם סאדאת לא־מרוצה (וזמן מה לאחר־מכן באם גרומיקו בפני פועלים מצרים במיפעל פלדה שניבנה ע"י מומחים סובייטים הוא אמר להם, שעל מצרים להוכיח את ידידותה כלפי בריה"מ במעשים ולא במילים).

הרוסים הביעו את מורת־רוחם בקשר עם שני נושאים — התקרבות מצרים לארה"ב ונכונות סאדאת לנהל מו"מ עקיף עם ישראל בחסות ד"ר קיסינג'ר.

„הרוסים רוצים שהפעולה תועבר לז'נבה, מאחר שהם סבורים, כי שם יישמע קולם במידה רבה יותר" — ציינו המקורות.

דובר אמריקאי:

מצפים לבוא דיין בארה"ב בעוד שבוע

ואשינגטון, 21 (עסט"א). דובר משרד־החוץ סירב היום לייחס מידה של רצינות לשמועות ששר־הביטחון משה דיין שוקל מחדש את הכוונה לבוא לוואשינגטון לשיחות עם ד"ר קיסינג'ר, על הפרדת הכוחות עם סוריה.

ידיעות המספרות שדיין מהסס בקשר לנסיעתו נפוצו בוואשינגטון, אולם דובר משרד־החוץ אמר, כי ד"ר קיסינג'ר מצפה לבואו של דיין ב־29 בח.ז. כן אמר הדובר, כי נציגים סורים יבואו לוואשינגטון זמן קצר לאחר־מכן, ואז יוחל והליך ההפרדה.

המורה הלונדונית ליונה, מאמי מקום, שהיתה עדה לנסיון ההתנקשות בנסיכה אן, מציגה את מטפחתה המוכתמת בדם בה ניסתה לעצור את שטף הדם של אחד השוטרים שנפצע. (צילום רדיו אי.פי.)

חוקרים אם היו שותפים למתנקש באן

החשוד, שהיה מובטל, החזיק בחשבונו בבנק סכום כסף ניכר

לונדון 21 (אי.פי., יופי"ע ר־ע"ר). איאן בול (26), שנעצר לאחר שפתח באש על הנסיכה אן ובעלה ופצע את שומר הראש שלה, המפקח ג'יימס ביטון, ועוד שוטר במדים ועתונאי, הואשם היום בבית־המשפט בלונדון בנסיון לרצח.

המפקח הראשי רוי ראנסון אמר היום בבית המשפט שבפניו הובא החשוד לצורך הארכת מעצרו, כי משטרת לונדון מחפשת אחר שותפיו של הנאשם, אם היו כאלה.

נציג המשטרה גילה, כי החשוד, המתואר כמחוסר עבודה, החזיק בחשבונו בבנק סכום כסף ניכר וכי עתה מנסים לגלות מאין קיבל כסף זה. כן מנסים לאתר את קרובי הנאשם.

איאן בול, שגובהו 1.84 מ', ובעל זקן מטופח, הופיע בבית־המשפט בחליפת פסים, חולצה לבנה ועניבה כהה כשהוא קשור באזיקים לשני בלשים שליווהו לדוכן הנאשמים.

בול לא התנגד להמשך מעצרו, אך ביקש לקבל עזרה משפטית.

למעלה מ־30 שוטרים הקיפו את בניין ביהמ"ש והעתונאים עברו חיפוש מדוקדק.

כפי שנמסר, נמצא במכוניתו של החשוד מכתב למלכה אליזבת בו הוא דורש כופר בסך 2 מיליון לי"ש. כן נמצאו ברשותו 3 זוגות אזיקים, רשיון נהיגה ומעטפות שהיו מיועדות לשתי חברות מסחריות. המכתב למלכה היה מבולבל וכנראה שנכתב ע"י מישהו שהיתה לו סיבה כלפי המשפחה המלכותית.

החשוד חסם אתמול במכוניתו את־קורס לבנה שכורה את דרכה של מכונית הפאר בה שבו הנסיכה אן עם בעלה לארמון באקינגהם. הוא ירה 11 יריות לעבר הנסיכה ופצע קשה את הנהג, ושומר הראש שישב לידו וכן שוטר שנזעק לעזרה ועתונאי. הנסיכה ובעלה שכבו על רצפת המכונית וניצלו בנס. אחד הכדורים עבר קרוב מאוד לראשה של הנסיכה אן.

שר־הפנים הבריטי, רוי ג'נקינס, שהודיע בביה"נ, כי זה מעשה חסר־פשר, ערך התייעצויות דחופות עם ראשי מערכת הביטחון ודן עמם בשיפור אמצעי הביטחון בקשר עם בני־המשפחה המלכותית. ג'נקינס דיווח אח"כ לקבינט.

מסן דיאגו שבקליפורניה נמסר, כי שם ננקטו אמצעי ביטחון קפדניים ביותר כדי להגן על הנסיך צ'ארלס, אחיה של אן, יורש־העצר הבריטי, שהגיע לביקור בן שבוע לארה"ב.

סוריה מבקשת גיבוי מלא מצד בריה"מ

הרוסים יכריעו לאחר השיחות עם קיסינג'ר

מאת קארול האלה, פרשן יופי.

לונדון, 21 (יופי"ע). סוריה ביקשה מבריה"מ להעמיד לרשותה סיוע צבאי נוסף ולתת לה גיבוי מדיני מלא בקו הקשוח שהיא נוקטת בשאלת הפרדת הכוחות ברמת־הגולן — מסרו היום מקורות מזרח־תיכוניים כאן.

לדברי המקורות הללו ידחו הסובייטים את החלטתם הסופית עד לאחר השיחות בקרמלין בשבוע הבא עם ד"ר קיסינג'ר.

עם זאת ידוע כבר עתה, כי הרוסים לוחצים למען נקיטת קו תקיף (הסוף בעמ' 2, טור 5)

שליטי ערב משדלים את חוסיין לא למשוך ידו מן הגדה המערבית

„עליו להגיע לפשרה עם ראשי המחבלים"

מאת יהודה ליטני, סופר „הארץ"

בידיעות שהגיעו אמש לירושלים המזרחית מרבת־עמון, נאמר, כי שליחיו המיוחדים של המלך חוסיין, בהנהגת אל־תלהוני ועבד אל־מונעים ריפאעי, אשר ערכו סיור לפני כמה שבועות אצל ראשי המדינות הערביות, הודיעו לנשיא סאדאת, למלך פייסל ולנשיא הסורי אסאד, כי בדעת חוסיין לוותר מייד על כל דרישותיו לגבי הגדה המערבית וירושלים.

הללו אמרו לראשי המדינות, בהתאם לאותן ידיעות, כי בשל הכרת כל המדינות המוסלמיות בארגון השיחרור הפלשתיני ובשל התגברות העויינות לחוסיין ולמשטרו בין תושבי הגדה המערבית, הגיע המלך למסקנה, כי עליו להסיר ידיו מכל תביעותיו הטריטוריאליות כלפי ישראל.

מוסרי הידיעה, המסתמכים על מקורות רמי־דרג בירדן, מוסיפים, כי הנשיא סאדאת, המלך פייסל והנשיא אסאד, אמרו לשליחי המלך, כי לדעתם אסור למלך חוסיין לוותר בשעה גורלית זו על הגדה המערבית וירושלים המזרחית. לדעתם זהו צעד פזיז, הואיל ומדינות־ערב צריכות בראש ובראשונה להפגין תמימות־דעים בנושא רגיש זה ועל־כן על חוסיין להגיע לפשרה כלשהי עם ראשי אירגוני החבלה.

העתון „אל־חוואדת" הביירותי מסר אתמול, כי בדעת אשיפ להקים בקרוב ממשלה פלשתינית. צראפת יהיה המועמד לנשיא המדינה הפלשתינית ומושל ירושלים לשעבר, אנואר אל־חטיב, יעמוד בראש הממשלה הפלשתינית.

פונטיון: יש שינוי בגישה הישראלית לבעיית פלשתין

פאריס, 21 (עסט"א). — החבר הצרפתי במשלחת האינטרנציונל הסוציאליסטי, שביקרה לא־מכבר בישראל, אמר אתמול לעתונאים, כי היה עד להתפתחות חדשה בהלך־המחשבה הישראלי בקשר לבעייה הפלשתינית.

ג'וזף פונטיון, מזכיר המפלגה הסוציאליסטית הצרפתית, תיאר את השינוי ב„מודעות" ישראלית חדשה לצורך לפתור את בעיית פלשתין. כן אמר, כי הוא סבור שישראל תגיש לסוריה הצעות משביעות־רצון בשיחות ההפרדה הקרובות.

פאבל ליטבינוב (מימין) נתקבל ע"י ידידים בתחנת הרכבת ברומא בהגיעו לשם היום מווינה. ליטבינוב נתבקש לצאת מבריה"מ („מערבה") תוך איום שאם לא כן יישלח „מזרחה" (כלומר — לסיביר). (צילום רדיו אי.פי.)

ליטבינוב ברומא

„הם אמרו לי: מוטב שתלך מערבה מאשר מזרחה (לסיביר)"

רומא, 21 (יופי"ע). פאבל ליטבינוב, ה„סוטה" הרעיוני היהודי, שגורש בימים אלה מבריה"מ, לאחר שנאמר לו, כי עליו לבחור בין סיביר לבין המערב — הגיע היום מוינה לרומא, בדרכו לארה"ב.

ליטבינוב (33), נכדו של מי שהיה שר־החוץ בימי סטלין, סיפר לכתבים על נסיבות גירושו: „הם אמרו לי: „מוטב שתלך מערבה, אחרת יהיה עליך ללכת מזרחה". בעיקבות האזהרה הזאת החליט לצאת לארה"ב.

ליטבינוב, עייף ויגע מן הנסיעה הממושכה, הוקף בתחנת הרכבת של רומא ע"י קהל צפוף של כתבים, צלמים וצוותי טלוויזיה. קבוצת „סר־סימי" סובייטיים המתגוררים ברומא, קידמוהו בברכה, ואחד מהם, ויקטור בלאשוב, אף הגיש זר שושנים אדומות לרעייתו, מאיה.

ליטבינוב אמר כי ישהה באיטליה כ־10 ימים ואח"כ יבקר בהולנד לפני צאתו לארה"ב.

בהסבירו את נימוקי סטייתו מן הקו הרשמי אמר ליטבינוב: „אני נאבק למען קיום זכויות האדם. אינני מדינאי, אלא אדם הרוצה לכבד את השקפות כל האחרים".

לשאלה, מה דעתו על דילדול שורות הסוטים הרעיוניים בבריה"מ, אמר: „תמיד יהיו אנשים שיגידו דעתם בגלוי".

בעבר בילה ליטבינוב 4 שנים במכרה פחם בסיביר על שהשתתף ב־1968 בהפגנת־מחאה בכיכר האדומה נגד פלישת־הסובייטים לצ'כוסלובקיה. הוא סיפר, כי המשטרה החשאית אמרה לו, שאם יוגלה שוב לסיביר, תהיה שהייתו שם ממושכת הרבה יותר.

פועלים להצלת יהודי סוריה

(צ). הרב הראשי לישראל, הרב עובדיה יוסף, קיבל אתמול מיברק מאת הרב אלכסנדר ספרן, הרב הראשי ליהודי ז'נבה, בו הוא מודיע, כי שוחח עם נשיא אירגון הצלב־האדום, פרופ' אריק מרטין, וביקש ממנו להתערב לטובת יהודי סוריה, שיורשו לצאת מן המדינה.

המיברק בא בתשובה לבקשת הרב עובדיה יוסף למען ההתערבות להצלת יהודי סוריה. הרב יוסף פנה בעניין זה גם לרבנים ואירגונים שונים בעולם.

✱ מזג האוויר

מעונן חלקית עם אפשרות למטרים ולסופות רעמים יחידות מצל ההרים, אחה"צ. בשבת: דומה.

מידות החום היום: ירושלים 7 עד 5 מעלות, ת"א 10 עד 19, רמת הגולן 5 עד 2, חיפה 11 עד 19, טבריה 12 עד 22, באר־שבע 6 עד 20, אילת 9 עד 24, מפרץ שלמה 11 עד 23 מעלות.

ידיעות מגבול טורקיה עירק:

„ציוד צבאי אמריקאי לכורדים — דרך ישראל"

„10 מטוסי־קרב נשלחו מארה"ב לברזאני"

הקאהיר (טורקיה). 21 (יופי"ע). משלוחים גדולים של ציוד צבאי אמריקאי הגיעו לידי הכורדים דרך ישראל — נמסר בידיעות שנפוצו בעיר הטורקית הא־קרי, השוכנת באיזור הגבול ומאוכלסת בעיקר בכורדים.

סוכנות הידיעות הטורקית מוסרת, כי ארה"ב שלחה 10 מטוסי־קרב סילוניים פ־105 לכורדים של בראזני, אשר חידשו באחרונה את מאבקם המזוין נגד ממשלת עירק. לדברי הידיעות הללו, נמצאים המטוסים בבסיס אווירי באיראן הסמוכה ובקרוב יוטסו לתעודתם ע"י טייסים כורדיים, אשר אומנו בחשאי בארה"ב.

בידיעות שהגיעו מגבול עירק נמסר שהכורדים הצליחו לכתור חטיבה שלמה מצבא עירק. כוחות בראזני הציבו מארב לחטיבה העירקית בקרבת עיר ההרים האיסטרטגית זאכו. בפעולה זו כותרה החטיבה העירקית ונותקה ממקורות אספקת המזון ומי השתייה. הידיעות אומרות, כי מצב הכוח המכותר הוא חמור ביותר.

היומון הטורקי „הורייט" דיווח, כי בקרב זה הושמדו 7 טנקים עירקיים בידי הכורדים. המושל המקומי של העיר העירקית זאכו עבר לכוחות הכורדים ונתמנה על־ידם למפקד גדוד.

מתה אמו של אבן

לונדון, 21 (עסט"א). הגב' לידיה אבן, אמו של שר־החוץ אבא אבן, מתה כאן היום אחה"צ. בת למעלה מ־80 היתה במותה.

המנוחה היתה אשה בעלת קסם רב וידיעות רבות. בהיותה צעירה יותר, היתה ציונית פעילה ועובדת סוציאלית.

הניחה אחריה בעל, ד"ר איזק אבן, רדיולוג נודע, שפרש כבר מעבודתו, בן (אבא אבן), בן נוסף ובת.

מר אבא אבן נמצא כבר בלונדון, וטרם הוחלט אם יקיים את פגישותו עם שר־החוץ הבריטי, ג'יימס קאלאהן, שנקבעה ליום ו' (היום).

לונדון, 21 (ע"ר). שגריר ישראל בלונדון, גדעון רפאל, נפגש היום עם סגן שר־החוץ הבריטי דייויד אנאלס, כדי להכין פגישה שמר אבא אבן עמד לקיים ביום ו' (היום) עם שר־החוץ ג'יימס קאלאהן.

קופנהגן, 21 (ע"ר). שר־החוץ הדני, אובה גולדברג, הביע היום בפרלמנט הדני תקווה לשלום־קבע במזה"ת ושיבח את ארה"ב על מאמצי התיווך שלה באיזור.

דמשק טרם קבעה נציגה לשיחות ואשינגטון

✱ תקיים מגעים נוספים עם מוסקבה ערב בואו של ד"ר קיסינג'ר ✱ שמועות בביירות: אסד ייצא לבריה"מ היום או מחר

אמצעי התקשורת הערביים הבליטו דברי דיין בכנסת אתמול

מאת סופר „הארץ" לענייני ערביים

דמשק עדיין לא קבעה סופית את נציגה לשיחות ההפרדה בוואשינגטון ולא סיכמה את ההנחיות שיינתנו לנציג זה בעניין דרישותיה, לרבות בשאלת הנסיגה מן העיר קוניטרה וקבלת ערבויות לנסיגת צה"ל משטחים נוספים ברמת־הגולן.

בחוגים ערביים בביירות המסתמכים על ידיעות מדמשק, הניחו אמש, כי סוריה תקיים מגעים נוספים עם בריה"מ בשאלות אלה, ערב בואו של ד"ר הנרי קיסינג'ר למוסקבה אור ליום א'. בביירות נפוצו אמש שמועות לפיהן ייצא הנשיא אסד למוסקבה לניהול שיחות בקרמלין, עוד היום או מחר.

אזהרות דמשק

עתוני ביירות שוב הזהירו אתמול מסכנת התלקחות כללית בחזית הסורית, וציינו, כי דמשק מהססת עדיין בעניין מינוי נציגה לשיחות ואשינגטון. לדברי העתונים רוצה בריה"מ להוכיח, כי היא צד שהוא בעל חשיבות לארה"ב לגבי שיחות ההפרדה בחזית הסורית. המקורות מציינים, כי מוסקבה מבקשת (הסוף בעמוד 2, טור 3)

משקיפי האו"ם מאשרים 3 תלונות ישראליות

ואלדהיים קורא לצדדים ל„התאפקות מירבית"

מרכז האו"ם, 21 (ע"ר). בדו"ח למועה"ב על מצב הפסקת־האש, מציין מזכיר האו"ם, כי המשקיפים אישרו 3 תלונות ישראליות, שהסורים פתחו באש ארטילרית בהר־פה, מורעת ביה־דאן ותל־שאמס, ב־18 בח.ז.

בדו"ח נאמר, כי טרם נתקבלו תוצאות החקירה בקשר עם תקרית דרבול. הסורים טענו, כי לפני יומיים נהרגו בכפר זה כמה אורחים ומספר אורחים נוספים נפצעו בהפגזה ישראלית.

ד"ר ואלדהיים חזר והזהיר, כי הוא מודאג ביותר נוכח ההרעה בימים האחרונים במצב בגיזרה הישראלית־סורית. הוא פנה לצדדים לגלות התאפקות מירבית ולקיים בקפדנות את הפסקת־האש.

חילופי־אש ארטילריים

חילופי־אש ארטילריים אירעו אתמול ברמת־הגולן. אין נפגעים לכוחותינו — מוסר דובר צה"ל.

סמוך ל־10.30 פתחו הסורים באש ארטילריה וטנקים לעבר כוחותינו באזור הגיזרה הדרומית של המובלעת. בצהרים הרחיבו הם את גיזרת האש וירו לעבר כוחותינו בגיזרה הדרומית של רמת־הגולן. הושבה אש.

אחה"צ המשיכו הסורים לירות אש ארטילרית וטנקים לעבר עמדות צה"ל במובלעת ובגיזרה הדרומית של רמת־הגולן. הושבה אש.

במהלך חילופי האש ירו הסורים גם פגזי תול"ר ומטח קטיושות.

הערבים מחליפים הדולרים שלהם לכסף גרמני ושווייצי

ביצעו שתי עיסקות כאלה — במיליארד ד'

מאת ארתור כהן, סופר „הארץ" בשווייץ

בזל 21 (מיוחד ל„הארץ"). בעלי פיקדונות ערביים באירופה החלו להעביר את פיקדונותיהם בדולרים למארקים גרמניים, ופרנקים שווייציים.

לדברי הכלכלן האמריקאי הידוע הארי שולץ, נערכו באחרונה שתי עיסקות — אחת בהיקף מיליארד דולר, שהומרו לפראנקים שווייצים ושנייה בהיקף מיליארד דולרים, שהומרו למארקים גרמניים. מר שולץ הבהיר, כי לדעתו זוהי התחלה של גל חדש של הפרעות מכוונות בשוקי המטבע.

מחיר הזהב היה בסוף היום בשווייץ 175 דולרים לאונקיה. שער הדולר ירד ל־3.04 (לעומת 3.06 אתמול).

לדעת חוגים פיננסיים כאן, נובע בולמוס רכישת הזהב מחשש מפני אינפלציה דוהרת. שייתכן, כי מחיר הזהב לא יאמיר במידה כה תלולה כפי שמצפים ואף־על־פי־כן מובטח שמחירו יהיה בקו עלייה, מאחר שהיצע של זהב מפגר אחר הביקוש העולמי.

(אי.פי.). ההצבעות שניכרה היום בשוק המטבע באירופה נובעת, כפי שנמסר מלונדון, משמועות על יסוף צפוי במארק הגרמני והחששות מגירעון במאזן הסחר האמריקאי בשל עליית מחירי הנפט המיובא לארה"ב.

פקחי התעופה בקהיר מאיימים בשביתה

קהיר 21 (אי.פי.). פקחי הטיסה בנמל־התעופה כאן מאיימים להשבית את התנועה האווירית לקהיר, אם לא תתמלא דרישתם להעלות את שכרם.

פקחי הטיס החלו במחאתם ביום ג' ונשבעו שיישארו בנמל־התעופה יום ולילה עד שיתקבלו דרישותיהם.

73 מיליון דולר לסוריה — למיפעל השקייה

ואשינגטון 21 (אי.פי.). הבנק העולמי והאגודה לפיתוח בינלאומי המסונפת אליו אישרו היום הלוואה בסך 73 מיליון דולר לממשלה הסורית, למיפעל השקייה.

הסכום, ש־63 מיליון דולר מתוכו ניתנו לסורים כהלוואה ו־10 מיליון כמענק, עומד לרשות ממשלת סוריה לפיתוח מיפעל השקייה בעמק הפרת ונהר באליך.

ביירות, 21 (ע"ר). משטרת לבנון השתמשה היום בגז מדמיע כדי לפזר הפגנות סטודנטים הנערכות בביירות זה היום השני, כמחאה נגד תכנית להעלות ב־10 אחוזים את שכר הלימוד באוניברסיטה האמריקאית.

בגליון זה 24 עמודים בצרוף המוסף השבועי בן 64 עמ'

מישאל פור"י מיוחד להארץ

עליית־מה בתמיכת הציבור בגב' מאיר; עלייה גדולה בפופולריות של יצחק רבין

30.7% רוצים בגב' מאיר כראש ממשלה, 13.5% ברבין, 8.8% בבגין ו־6.6% באלון

גב' מאיר | יצחק רבין | מנחם בגין | יגאל אלון

30.7 אחוזים מכלל הציבור היהודי הבוגר במדינה תומכים עתה — לאחר הרכבת הממשלה — בגב' גולדה מאיר כראש ממשלה. זאת עליית־מה לעומת 21.5 האחוזים שתמכו בגב' מאיר בחודש שעבר לפני הרכבת הממשלה, אך התמיכה בגב' מאיר רחוקה עדיין מרחק ניכר מזו שזכתה לה לפני מלחמת יום הכיפורים. אלו ממצאי מישאל דעת הקהל הכל־ארצי של מכון פור"י, שנערך לפי הזמנת „הארץ" בשבוע שלאחר הקמת הממשלה החדשה.

המישאל מראה על עלייה ניכרת בפופולריות של מר יצחק רבין, הנראה עתה כמועמד מס. 2 לראשות הממשלה. הפופולריות של מר רבין הוכפלה מאז החודש שעבר, מ־6.8% ל־15.5%.

לשאלה מי צריך להיות לפי דעתך ראש הממשלה, נתקבלו התשובות הבאות: גב' מאיר 30.7, יצחק רבין 13.5, מנחם בגין 8.8, יגאל אלון 6.6, משה דיין 5.9, פנחס ספיר 1.4, יגאל ידין 1.1, אבא אבן 1.1, אחרים 4.7, אין כל מועמד 26.2.

מועמדים אחרים היו (בפחות מאחוז אחד כ"א): אריק שרון, שמואל תמיר, חיים בר־לב, אהרון ידלין, שמעון פרס, יוסף אלמוגי, שולמית אלוני, יוסף הקע, יצחק בן־אהרון, חיים לסקוב וחיים צדוק.

עורך המחקר, מנהל פור"י רפאל גיל, מציין כי העלייה בתמיכה בגב' מאיר כראש ממשלה לאחר שנודע שהיא העומד אמנם בראש הממשלה, היא תופעה צפויה במישאלי דעת־קהל, מאחר שחלק מהקהל נוטה תמיד להצביע בעד האדם הממלא באותה שעה את התפקיד הזה.

המישאל הקיף מידגם מייצג של 1400 איש ואשה מגיל 18 ומעלה ונערך בראיונות אישיים ברחבי הארץ.

مكتب الأمل

תוהו ובוהו בפריס בעקבות גל השביתות

הממשלה הכריזה על מסע לבלימת המחירים אך העובדים אומרים: זו תכנית נגדנו

פאריס, 21 (יופ"ע). המוני עובדים שפתחו בשביתות, בהבעת להתפלאת שכר נוכח האינפלציה, הטילו היום את פאריס למצב של תוהו ובוהו — 24 שעות בלבד לאחר שהממשלה הכריזה על תכנית לבלימת האמרת המחירים.

השביתות שיבשו את תנועת הרכבת התחתית והשירותים האווירים, גרמו להפסקות השמל וגם השביתו את תנועת המכוניות בפאריס.

שירותי הרכבת התחתית נפסקו כתוצאה מהפסקות החשמל. שיתוק זה גרם לתוהו ובוהו בשעות הבוקר, כאשר המתנגבים כיהרו לעבודתם, ועובדים רבים אף איחרו לעבודה. כתוצאה מהפסקות החשמל נעצרו מעליות בבתים רבים באמצע תנועתן — ורבים נלכדו בתוכן.

ליד אחד הבנקים הגדולים אירעה התנגשות בין כוחות משטרה לבין כמה מאות מפקידי הבנק. כמה הברות שכרו נהגים כדי להפעיל את מכונות המשרדים.

בנמל התעופה אורלי הפגינו 500 מעובדי איר פראנס בצעקות „הצילו את סמיכר". מספר טיסות החברה ירד ל־14 טיסות יוצאות בלבד, לעומת 22 כרגיל, ו־19 טיסות נכנסות לעומת 76.

מנהיגי האיגודים המקצועיים הודיעו את תכנית הממשלה לבלימת האינפלציה, המגיעה כיום ל־18 אחוז לשנה. אחד מדובריהם אמר, כי הצהרת ראש הממשלה, שלא ההיה הסנה עלייה בשכר „כמו מהכרזה מלחמה על העובדים". הוא טען, כי זוהי תכנית נגד השכר ולא נגד האינפלציה.

גויאנה מדרום־אמריקה ניתקה יחסיה עם ישראל

אלג'יר, 21 (ע"ר, יופ"ע ו„הארץ"). גויאנה ניתקה היום את יחסיה עם ישראל — הודיע באלג'יר שר־החוץ של מדינה דרום־אמריקנית זו, פרידאת רמפל.

מר רמפל מסר את הודעתו באלג'יר בישיבת הוועדה המתאמת של המדינות הבלתי־מזדהות. הוועדה מורכבת מנציגי 17 מדינות והיא הלשכה הקבועה של ארגון המדינות הבלתי־מזדהות, המונה 75 אומות.

השר אמר, כי ממשלתו החליטה על הצעד הזה בעקבות „הצהרה מרגשת ונוגעת ללב" כבד שר־החוץ הסורי, חדאם. השר הסורי קרא אתמול לכל המדינות הבלתי־מזדהות לנתק יחסיהן עם ישראל ולדון בנקיטת צעדים לכינון גירושה מן האו"ם.

גויאנה משתרעת על 83 מיליון קילומטרים ומספר תושביה כ־700 אלף. היתה בעבר מושבה בריטית וקיבלה עצמאות ב־1966.

ההתערבות לא הועילה

טורקיה לא תזמין נבחרת הכדורעף

מאת כתבי „הארץ"

ההתערבות גורמים מכלליים ובינלאומיים לא שינתה את עמדת טורקיה, שהודיעה שלשום על סירובה להזמין את נבחרת הכדורעף של ישראל לטורניר האביב המסורתי, שיחל ב־8 באפריל באנקרה.

מזכיר ההתאחדות האירופית בכדורעף, אולדריה ברויזר, מבלגיה גילה בשיחה טלפונית, כי טורקיה ניבקה את התנגדותה לאירוח נבחרת ישראל בנימוקים ביטחוניים ובהצבעות הנהגותה שיהיו כרוכה להגיוה בסמירה על הספורטאים הישראלים.

יו"ר הנהלת ההתאחדות לספורט בישראל, יצחק פוקס, אמר אתמול, שאין כל אפשרות מעשית להשפיע על הטורקים לחזור בהם מסירובם, כיוון שמטורניר האביב אינו בפיקוח רשמי. ישראל תיזמנה בין יוזמה הטורניר, המעודד בהשתתפות נבחרות בפרוב־אירופיות, ואף אירחה את המשחקים ב־1972. הזמנה הקודמת, כי בשנה הבאה, כאשר יתקיים הטורניר בצרפת, שוב תוזמן ישראל להשתתף בו.

קאלאהן נפגש עם בראנדט

בון, 21 (יופ"ע). שר־החוץ הבריטי, ג'יימס קאלאהן, נפגש היום לבון לסמוך עם קאנצלר גרמניה המערבית, וילי בראנדט.

פקידים בריטיים אמרו כי קאלאהן מבקש את תמיכת בון בדרישה בריטנית לנהול מחדש של תנאי חברותה בשוק. הממשלה הבריטית חדשה כבר, כי תתנגד לשינויים בבריטניה מדינית.

זכו בפיס

בהגרלת מפעל הפיס מס' 12/74 שהתקיימה ביום 21.3.74 זכו המספרים הבאים:

בסך 150,000 ל"י זכו המספרים: 139251 ; 476211. בסך 50,000 ל"י זכה המספר: 310522.

בסך 12,500 ל"י זכו המספרים: 036834 ; 186863.

בסך 6,250 ל"י זכו המספרים: 073426 ; 364913 ; 534127 ; 640870.

בסך 600 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 29650 ; 25056 ; 26676 ; 10188 ; 14660 ; 45613 ; 49194 ; 61810 ; 69411 ; 71766.

בסך 250 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 06994 ;

10434	17463	25512	29010
29738	32846	33772	42094
43336	44085	45366	52295
52713	58661	64081	67031
75548	79443	81682	87668
88982	91656	92156	95110

בסך 100 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 3970 ; 3908 ; 4369 ; 7839 ; 8494 ; 8597 ; 9520.

בסך 50 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 0711 ; 0110 ;

0814	1315	1325	1564	1773
1862	2128	2152	3157	3451
3632	4486	4697	4906	5267
5346	5494	5550	5700	5744
5958	6024	6030	6239	6291
6571	6937	6978	7111	7284
7259	7753	7903	8112	8152
9344	9530			

בסך 4 ל"י זכו כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה: 7.

בסך 1,250 ל"י זכו המספרים הבאים: 048902 ; 047000 ; 034852 ;

105128	237530	315703	318115
343139	386012	416095	512248
513591	530006	542852	554952
581826	587688	658324	688131
759907	779302		

83 מיליון דולר השקעות מגרמניה בישראל — בבתי־מלון

מאת צאילם ריצי

כתב „הארץ" בגרמניה

בון, 21 (ביוחד ל„הארץ"). באחד השנים האחרונות הסתכמה ההשקעה בעלי הון גרמניים בהקמה בתי מלון בישראל ב־83 מיליון דולרים, המהווים 90% מכלל ההשקעות בהקמת בתי־מלון בישראל — מסרו היום חוגים פיננסים בפרנקפורט.

זרם התיירות מגרמניה המערבית לישראל נשאר יציב. ב־1973 הגיעו לישראל יותר מ־43 אלף תיירים מגרמניה המערבית, לעומת כ־43 אלף ב־1972. ב־1973 חלה לפעמים התאוששה יותר כ־30 אלף נוספים מגרמניה לישראל — עליה של 5.5% לעומת 1972.

עו"ד צ'חנובר יתמנה ראש משלחת משרד־הביטחון בארה"ב

מאת כתבו הצבאי של „הארץ"

היועץ המשפטי של מערכת־הביטחון, עו"ד יוסף צ'חנובר (41), יתמנה לראש משלחת משרד־הביטחון בארה"ב, המופקדת בכל נושא הרכש ביבשת זו.

עו"ד צ'חנובר בא במקום מר שמואל (בודי) דרור, העומד לסיים תפקידו ולשוב לארץ.

כעו"ד צ'חנובר, כמקורבי מר דיין, שימש מזה כשש שנים יועץ משפטי של מערכת־הביטחון. קודם לכן היה 11 שנים היועץ המשפטי במשרד־החקלאות וכשם הובא ע"י מר דיין למשרד־הביטחון. בתפקידו היה אחראי בין השאר לפעולות ההקיקה בשטחים. כן עסק בהתיישבות של ישראל. משלחת משרד־הביטחון בארה"ב היא הגדולה במשלחות ההצטיידות והיצאת רכש בחו"ל. עו"ד צ'חנובר עשה למדד ביטול עסקים רבים מעשה בשיראל וארה"ב.

יבי

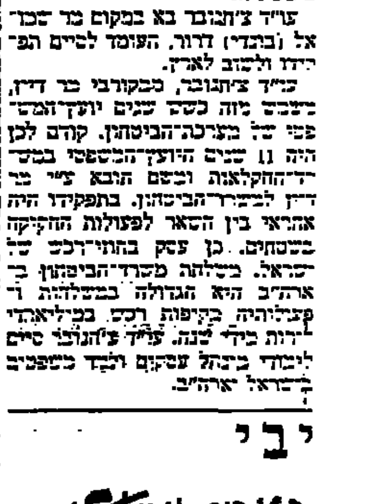

באחד הימים הקשים
של הארץ אני הולך:
בתקון
קורא בשמי היא אומרת
שנגפריצה
עמדו בין שניני
אני אמר
מלחמה ואמא
שני בנים הם גבון
אל דרך כונה
האגף והאגף
רקכך מספרים
גבן השוק חיים
היא ואני שוקים
שם עוצ ביני.

(.ב)

תערוכת ציורים של
INOS – איונס
ברזיל
הפתיחה היום יום שישי, 22 במרץ
משעה 8.30 בערב.
בשבת, 23 במרץ בין השעות 10.30—13.30
ובין השעות 18.00—22.00
ביום ראשון 24 במרץ, בין השעות 18.00—22.00
בר־ציון — אמנות הציור
רחוב לויטן 8 נוה אביבים טלפון 411406

הכפקה ג'ייכס ביטון (30), שנפצע קשה בעת נסיון התנקשות בנסיכה אן ובעלה, בלונדון.

(צילום ראדיו של אי.פי.)

קיסינג'ר לא צופה חידוש חרם הנפט

באירופה מעניינים בתוכנית לצימצום התלות בנפט

ואשינגטון, 21 (אי.פי., ע"ר, צ"צ ויופ"ע). שר־החוץ האמריקאי אמר היום בסביבת־צתוגאים לקראת צאתו למוסקבה, כי אינו מצפה שהערבים יחדשו את חרם הנפט נגד ארה"ב.

ד"ר קיסינג'ר ציין, כי לדיטב הבנתו ניתן לחדש את החרם עם מדינות־הנפט הערביות רק ברוב קולות מחולט, אך הוא אינו צופה שנסיגה כזו מההחלטה לבטל את החרם אמנם תיתכן.

בראיון ל„טיימס" אמר שר הנפט הסעודי, כי"ה אחמד זאכי יאמאני, כי הערבים לא יחססו לחדש את החרם במקרה שההתקדמות לקראת הסדר שלום במזה"ת לא תגיע את היעדה. בקמה כזו יפנה העולם הערבי גם לארצות המתפתחות, בקריאה להפעיל את נשק החומרים בידיהן.

עם זאת אמר יאמאני, כי לפי שעה עומדה, שנתיה לחדש את משלוחי הנפט לארה"ב, ברבה של ספטמבר 1973, או בהתאם לרמה הממוצעת של תשעת החודשים האחרונים באותה שנה.

בתגובה על דברי הנשיא ניכסון שארה"ב תשקול את סגירת בסיסיה באירופה, אם מדינות השוק יוסיפו להחל כרים ישיר עם ארצות־ערב בעניין הנפט, אמר יאמאני, כי אירופה הארצות המתפתחות מסוגלות במשותף להיות למעצמה שלישית בבחינה מדינית וכלכלית.

שייח' יאמאני הוסיף, כי בדעתו להוסיף ולדרוש הורדת מחירי הנפט וציין, כי ההדנה על כך היכסר ב־תו"דה תבאה של שרי הנפט הערביים, ביוני.

בריסל, 21 (ע"ר). ועדת השוק המשותף כעיינת עתה בתוכנית הקר־ראה להדינות הקהילייה האירופית לצמצם במידה ניכרת את תלותן בנפט, ב־10 השנים הבאות.

אונאסיס וג'אקלין קנדי הגיעו לקאהיר

קאהיר, 21 (יופ"ע). איל־הספנות היווני אריסטוטלס אונאסיס, ורעייתו ג'אקלין וילדיהם, הגיעו היום לקאהיר לביקור פרטי.

סאדאת ינאם במועצת אירופה בשטרסבורג — בספטמבר

בוטל בפריס מיפגש עם נציגי הליגה שסירבו לשבת עם חה"כ כרמל ושכטרמן

מאת אליהו מאייס,

כתב „הארץ" בצרפת

פאריס, 21 (ביוחד ל„הארץ"). נשיא מצרים הסכים לנאום לפני מועצת אירופה בשטרסבורג, בעת המרכב הבא של 17 המדינות החברות במועצה, ב־25 בספטמבר.

מיפגש שנועד להקיים אתמול בפאריס בין חברי ארצות הליגה הערבית בבירת צרפת ובין כנס חוצה הפוליטית של העצרת המייעצת למועצת אירופה, בוטל עקב התלמדה הפוליטית. היה זה לאחר שהערבים — ובראשם נציג סוריה תלוב — סירבו להסכים להשתתפות חברי הכנסת משה כרמל ואברהם שכטרמן, שיש להם מעמד של משקיפים במועצת אירופה. כיכוב הועדה הפוליטית נערך איפוא ללא המיפגש עם הערבים.

השגרירים הערביים הזמינו את חברי הועדה לסעודת־ערב, אך רק חלק מן המוזמנים נענו בעצתו.

לקראת משבר ביחסי ניכסון — גולדוואטר

מאת רפאל רוטשטיין

כתב „הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, 21 (ביוחד ל„הארץ"). קורות במפלגה הרפובליקאית אומרים, כי היחסים בין הנשיא ניכסון ובאר גולדוואטר לבין הנשיא ניכסון מתקרבים למשבר, אף כי גולדוואטר עדיין אינו מוכן להצטרף לסינטור באקלי הסנטור הקורא להתפטרות הנשיא.

[illegible]

בריסל, 20 (יופ"ע). הממשלה הבריטית הודיעה היום לשאר המדינות החברות בשוק, כי הממשלה המתידה בקהיליה האירופית תוסיף עיי הפיקוח על מחירי המזון.

[illegible]

דגלים פלשתיניים הונפו בבתי"ס בשכם

מאת כתב „הארץ" ביהודה ושומרון

דגלים פלשתיניים הונפו אתמול בכמה בתי־ספר בשכם ובאל־בירה, כדי יהשתבה לפעולת צה"ל ב־ראמה. כן ציירו כמה סיסמאות על קירות הבתים: „פלסתין ערבית" „לא לכיבוש".

כוחות־הביטחון הסירו את הדגלים וגרמו להמחוק את הסיסמאות. הסרת הדגלים עברה ללא התקלויות.

סוריה מבקשת

(סוף מעמוד 1)

[illegible]

„אפילו האבנים משתוממות על חוסר הבושה שלכם"

קצין יהודי בבריה"מ ויתר על אזרחותו

במיכתב לברז'נייב: אני אומר לכם זאת ישר בפנים

מוסקבה, 21 (יופ"ע). קצין יהודי־סובייטי בדימוס, ששירת בצבא־האדום הכה לפיסורי גבורה רבים, ויתר היום על אזרחותו והחזיר את עיטוריו לנשיאות הסובייטי העליון, לאות המחאה על הסירוב להתיר לו לעלות לישראל.

מנחם מ. אלטנסקי (56), לשעבר ליוטננט־קולונל בצבא־האדום, שלח לפני חצי שנה את דרגותו ואת הפנסיה שלו, בעקבות בקשתו לעלייה. בהכריזו על החלטתו לוותר על אזרחותו, הצהיר אלטנסקי: „אני רואה זאת כהשפלה בשבילי להשאר אזרח סובייטי. אני רואה גם השפלה בנשיאות העיטורים ההגדלויות של ארצכם שאינה מכבדת לא אותי, לא את בני־עמי ולא את ארצכם".

אלטנסקי מסר את המדליות ואת גילוי־הדעת שלו בחדר הקבלה של נשיאות הסובייט העליון הפונה מן ההנהלה מסר לכתבים המערביים במוסקבה.

אלטנסקי סיפר, כי שירת בצבא שנים ארוכות, זכה ב־13 עיטורים, היה 4 שנים בהויה בבלהמה העולם השניה ויצא בדימוס ב־1962 לאחר 26 שנות שירות.

יחד עם הצהרתו מסר אלטנסקי לעיתונות גם העתק של מכתב שכתב ב־4 בינואר לברז'נייב ושאר חברי הפוליטביורו.

במכתבו, הוא כותב בין השאר: „אכזריותכם כלפי היא אכזריות של היווה. אפילו האבנים משתוממות על חוסר הבושה שלכם. אני אומר לכם זאת ישר בפנים ואין שום דבר שביכולתכם לדחות את האמת שבדברי אלה".

המכתב כוונה אל „מר ברז'נייב", בכינוי הפנייה המקובלת בבריה"מ „חבר ברז'נייב". אלטנסקי הסביר, כי החליט על הפניה הזאת בגלל „הסאדיזם, האכזריות וחוסר החוקיות המופעלים כלפי".

גדל מספר היהודים מבריה"מ הבאים לארה"ב

מאת רפאל רוטשטיין

כתב „הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, 21 (ביוחד ל„הארץ"). צפי מקורות בממשל האמריקאי, עלה מספר המהגרים מבריה"מ לארה"ב שרובם יהודים, מ־300 ב־1971 ליותר מ־1000 ב־1973. כשרות היהודים בעריכים, כ־4000 יהודים סובייטיים הגיעו לארה"ב השנה.

(ראה מאמר ראשי — בעמ' 13)

העלייה במספר היהודים הסובייטיים הבגיעים לארה"ב כלווה בירידה במספר אלה המגיעים לישראל ומצפים שהדר קיסינג'ר יהן בתופעה זו במוסקבה.

יבורסקי תבע מניכסון עוד חומר

ואשינגטון, 21 (ע"ר). התובע המיוחד בפרשת ווטרגייט, ליאון יבורסקי, הזמין את הנשיא ניכסון למשפט ביום ו' (היום), בקשר להגרירתו למסירת חומר נוסף בעניין החקירה של הבר־מוכשבים גדול בפרשה.

פרקליטו של מר ניכסון בפרשת ווטרגייט, ג'יימס סט־קלייר, אמר בראיון טלוויזיה, כי התובענה למשפט נשלחה ע"י יבורסקי, בתקבלה.

יבורסקי פעל בצורה זו, לאחר ששלח ב־14 בפברואר מכתב ליו"ר הוועדה המשפטית של הקונגרס, ג'יימס איסטלנד. במכתב ציין, כי הבית־הלבן סירב למסור לו 27, סרטים נוספים.

פרקליט שהופיע בשם ה' הלדמן וג'ון ארליכמן, פנה היום לבית־המשפט בבקשה שימנע העברת הדוח סודי של חבר־המושבעים על טיפול הנשיא בפרשת ווטרגייט, לועדה המשפטית של ביה"נ. הפרקליט טען, שאם ימסר הדוח, לא יוכלו שולחיו לזכות במשפט הוגן.

אליפות השחמט מתקרבת לסיומה

מאת משה צירניאק

4 סיבובים נותרו עד סיום האליפות ועדיין קשה להצביע בוודאות על 3 הראשונים שיזכו להשתתף באליפצאה, שכן כל סיבוב מביא עמו הפתעה.

אבש עמד 3 משוחקים בסיבוב ה־11. ליברמן וצ'רניאק סיימו בתיקו. רבינאבן הפעיל להזן נבד, אך יידיי הצליח להתגונן. פריץ זכה בנקודה מבצהי את ודלקסלר, בזכיון פתח נגד כגן בהתקפה גלויה אך בעיצמה ההבין את סיכוייו הפסיד. גלדור ופרידמן קרובים לצמרת: הראשון ניצח את רוחן, השני את אורין, ב.פרב המלך גבר ביסקוב על פלאי. כני משחקים לא נסתיימו: ברנשטיין עם דובקין ופרץ עם גלפר. שניהם במצב מסובך, אם כי לגלפר יתרון חומרי.

בעבוק לאיננבר בן הסיבוב ה־9 נכנע ברבצין לצ'רניאק. הדירוג לאחר 11 סיבובים: ליברמן 8 וחצי — (1); צ'רניאק 7 וחצי (1). ודקסלר, בזין 7, פריץ 6 וחצי (2), כגן 6 וחצי (1), גלפר 6 (1), קלדור 5 (2), פרידמן ואורין 5 (1).

לא הלו סיבובים בתמרה אליפות הנשים. בזרנזקה ניצחה את קדן, גולדמן את בקהורין, צוגי את זכריה וחייזבון את פרנה. המפקד התחרויות — במוצ"ש.

קיסינג'ר

(סוף מעמוד 1)

לדון את בעיית בדיניות ההגירה של בריה"מ ואת ישפל במיוחד במקרה של האלרי וגאלינה פאנוב, המבקשים לעלות לישראל. אמר קיסינג'ר: „ברור להגיע הבעלה כדי־פגם לדיון בקרים אינדיווידואליים".

ד"ר קיסינג'ר ייצא בדרכו למוסקבה אור ליום א' ובדרכו יחנה כמה שעות בבון כדי לשוחח עם שר־החוץ של בון על יחסי ארה"ב עם אירופה.

את שיחותיו עם מנהיגי בריה"מ יפתח ביום ב' ובשיחות אלה יושם דגש על מביאת דרך לחמיש את הדיונים לקראת תחזה חדש להגבלת הנשק הגרעיני. קיסינג'ר ישוב לוואשינגטון ביום ד' הבא, לביקור־ברניים בלונדון. בוואשינגטון יפתח אה"ב בשיחות עם שר־הביטחון כהה דיין, על הפרדת כוחות בחזית הסורית.

בדבריו הזהיר את בעלות־בריתה של ארה"ב באירופה, כי חיכוכים עם ארה"ב צלולים להזק את הנטיה לבדלנות בארה"ב.

ארה"ב, הכריז, אינה שואפת כלל לשלוט על אירופה, אך כמה מבין בעלות בריתה בבקשות כנראה לפתוח „זהות אירופית הוך התנגדות לארצות־הברית והאת כדי להוכיח שארצ אינו כולם עליה" — הטעים ד"ר קיסינג'ר.

דיפלומטים קומוניסטיים בבירות אירופה אומרים, כי לקיסינג'ר צפויים קשיים ויחס צונן מצד המנהיגים הסובייטים. „כיום שארה"ב לא עמדה בדיבורה בנוגע לתכניות להסדר בין הערבים לישראל, וכן בשטח המסחר והכספים והנשק הגרעיני".

הסובייטים חוששים, כי וואשינגטון רוצים את המיכה הערבים על חרם הסובייטים, ואינה לוחצת על ישראל במידה מספקת.

דמשק טרם קבעה נציגה

(סוף מעמוד 1)

גב לבלא המקיד נכבד „בפיתרון הבעיה הפלסטינית" וכי „אשר ערפאת יבוא לבריה"מ עוד לפני כינוס הוועידה הפלסטינית בחודש הבא לההכרעה בשאלת הקמת הממשלה הגולה וההשתתפות בשיחות ז'נבה.

שר־החוץ המצרי, איסמעיל פהמי, החזיר אתמול למזכיר הליגה הערבית, כי מצרים בקדמת בברכה את בקשת המלך חסאן ממרוקו לקיים את הפיסגה הערבית הקרובה ברבאט. לדעת מצרים, יש לקיים פיסגה ערבית שנתית בתחילת ספטמבר ערב כינוס עצרת האו"ם וכי יש לנהוג כך גם השנה. באמצעות בקשה זו רוצה קהיר כנראה לדחות לפיסגת את כינוס הפיסגה. מכל מקום, ענין זה ייקבע ביום ב' בכינוס שרי־החוץ הערבים בבירוסה שבתוניס שבו יטול חלק גם נציג ארגון הגג של המחבלים, אש"ף. באותו כינוס יבררו אפשרות של שיתוף פעולה בין שרי־החוץ הערבים ועמיתיהם מן השוק האירופי, בסכך הסנה, לדיון בשיתוף פעולה בין שני הצדדים. מזכיר הליגה, מהמוד ריאד, הכין דו"ח על שיתוף הפעולה עם אירופה, בו ציין, כי כלכל ההכבה אוקטובר 1973 הוכיחה את הקשר בין בעיות ביטחון אירופה לבין ההתפתחויות בעולם הערבי.

אמצעי התקשורת הערביים מסרו אמש בכל מהדורות החדשות התבלטה את דברי השר דיין אתמול בכנסת. נוסח דבריו של דיין הובא „באזהרה מצד שר־הביטחון הישראלי שצבאו אינו מסוגל להרחיב את ההתגוששות הצבאיות בחזית הסורית, בהם שש להההתמפות, צבאות ערביים נוספים לצד סוריה".

שר התעשייה המצרי, המהנדס איבראהים סאלם מחמדין, הכריז אמש, כי ערך היצוא התעשייתי בשנה הנוכחית יגיע ל־1800 מיליון ל"מ לעומת 1600 מיליון ל"מ אשתקד.

נשיא סודאן: „ייתכן הסכם הפרדת כוחות עם סוריה בקרוב"

בירות, 21 (ע"ר). נשיא סודאן ג'עפאר אל נומיירי הביע את דעתו כי יתכן שהסכם הפרדת כוחות בחזית רמת הגולן עשוי לקבל תוקף בזמן הקרוב. אם הסכים „ישראל ל„הבינצוויה הצודקות של סוריה".

בראיון שהעניק לכתב העתון הבירותי „אל נהאר" לפני קיבו לתארטום עם תום ביקור רשמי בן שלושה ימים בדמשק, אמר אל־נומיירי אתמול כי הסכם ברמת הגולן היא „רק ביותר".

נשיא סודאן שיבח את המוראל של החיילים הסוריים.

מפ' העבודה תבחר במשל כמועמד למזכ"ל ההסתדרות

תוך שבועיים תורכב הוועדה המסדרת

מאת כתבי „הארץ"

מפלגת־העבודה תבחר בשבוע הבא את כר ירוחם משל כמועמדה לתפקיד מזכיר ההסתדרות.

בדיון שהתקיים אתמול בלשכת המפלגה, הוחלט, כי מר משל יוצג כמועמד יחיד. עוד סוכם, כי תוך שבועיים תורכב גם הוועדה המרכזת, ע"י תהיה כבחירה. כן דנה הלשכה בפרשת אי־הזמנת ח"כ יצחק בן אהרן למפגש וידיה כספים של מעריכי תפקיד כמזכיר ההסתדרות.

כר ירוחם משל נבחר אתמול בפרוטת לא־רשמי כמזכיר ההסתדרות הבא, לאחר שהלשכה החליטה להציג בפני הגוף הבוחר רק את מר משל. הגוף הבוחר הוא חברי הלשכה וסיעת העבודה בהסתדרות. הגוף הבוחר יתכנס בשבוע הבא לבחור במר משל רשמית.

התנגדו את מועמדותו של מר כר־סל, הצייר מר ידלין, כי „זהו מרעבודה ראויה ואני מביא אותה לבן בפני הלשכה". בנהלך הדיון תמך לבחור במר משל, אך פייבל קנטור הצביע דבני הביעו צער שיה למפלגה־העבודה רק מרבב אחד לתפקיד.

לאחר־מכן התעורר ויכוח לגבי מועד הרכב חברי הוועדה המרכזת. מר ידלין הציע לדחות את ההרכבה עד לאחר הפסח. ההצעה נתקלה בהתנגדות חברי הוועדה המרכזת. הסיכום היה, שביום ב' תדון מזכירות הלשכה במינגנה הוועדה המרכזת ובמספר החברים בה.

בעניין אי־הזמנת מר בן־אהרון לפקידה פעולתו כמזכיל, היו הדיפוי דברים חריפים. מר קנטור טען, כי „נעשה עוול חמור ויש להתנצל בפני בן אהרון". אחרים הציעו לצבור למר־חיים באברים, כי הייתה טעות באי־הזמנתו. מר ידלין, שסיכם את הוויכוח, אמר: „נעשתה שגיאה ביותרה. היתה אי־הבנה בצעירת. אבל, כל מרכיב של המערך לא יכול להטיל אשמה על זולתו ולא היה כל נסיון מכוון להכחיש את עזיבת ההסתדרות".

קול: דיין סירב להשיב לי לשאילתה על אלוף טל

מאת כתב „הארץ"

שר־התיירות, משה קול, גילה אתמול בישיבת הנהלת ל"ע, כי בהדש האחרון לפתה הממשלה הקודמת סירב שר־הביטחון, משה דיין, להשיב לשתי שאילות שהגיש לו בעניין האלוף ישראל טל, שפרש בימים אלה מצה"ל.

בתשובה לשאילתה של ד"ר חיים טייכמן, אמר השר קול, כי בשאילתות שהגיש לשר־הביטחון ביקש לדעת הסיבות להעברת האלוף טל מתפקידו כאלוף פיקוד הדרום ומה היו סמכויותיו כסגן הרמטכ"ל לאחר סיום תפקידו בפיקוד הדרום.

שר־התיירות הביע את צערו על פרישת האלוף טל, אותו הגדיר כ־אחד המוחות המאירים של צה"ל ומפקד אהוב על הכל.

מנכ"ל משרד המסחר והתעשיה עומד לפרוש

כתב „הארץ" לענייני כלכלה

מאת אלעזר לוין,

המנהל הכללי של משרד המסחר והתעשיה, מר גדעון להב, עומד לפרוש מתפקידו. הוא יתמנה לסגן מנהל החברה להשקעות של בנק דיסקונט.

נראה, כי המנכ"ל החדש של המשרד יהיה ד"ר מיכה בנדלבאום, שהוא כיום משנה למנכ"ל הממונה על המחירים. יש גם אפשרות שהשר חיים ברלב, יבקש למנות מנכ"ל מחוץ למשרד. ייתכן שיפנה לשם כך לקצינים בכירים בשירות קבע. אם ימונה ד"ר מנדלבאום כמנכ"ל, נראה, כי בידיה הממונה על המחירים תימסר לפרסה, מר צוברה שרגאי.

ד"ר מנדלבאום מבקש גם להחליף אישית על מרכז ההשקעות, בעוד שכיום מחולק הפיקוח על המרכז בין משרדי המסחר והתעשיה והאוצר.

תפס בבת־ערובה כדי לקבל את בנו הנמצא אצל גרושתו

שטוקהולם, 21 (אי.פי.). אדם הכוח באקדח הזובר צרפתית פרץ היום לשגרירות בלגיה בשטוקהולם והחזיק אחת מעובדות השגרירות אוהה הוא החזיק עתה כבת־ערובה. האיש דורש, כי בנו הנמצא בבלגיה אצל גרושתו יועבר אליו לבלגיה.

האיש, שזוהה ע"י דובר משרד החוץ הבלגי בכינויו „פאבר", בא לשגרירות לפגישה שהוצאה כראש ההלה לבחור על פיגיה בה לפתע שלף אקדח ואיים על הדיפלומט אתו כיחוד. הוא טען בצרפתית לאירוע בת, כי האיטלקים לקחו את בנו ר ליבינוהו לאבי הבלגיה ולפיכך דרש להתקשר עם האיטלקים ועם הבלגים.

השגריר הבלגי ועובדי שגרירות אחרים הצליחו לצאת מן הבניין ביציאה אחורית. אך מזכירתו הפגינה של השגריר נשארה בידי החוטף.

בריה"מ תמנה שגריר בשוודיה

מאת אליהו זהוב

כתב „הארץ" בסקנדינביה

קופנהגן, 21 (ביוחד ל„הארץ") איה"מ הודיעה היום, כי תמנה שגריר בסטוקהולם. מאז 1972 לא היה בבירה שוודיה שגריר אמריקאי.

לתפקיד יתמנה מר רוברט שטראוס (71), הידוע בהתפיינויו האנטי קומוניסטיות.

היחסים בין שתי המדינות ניתקו ב־1972, לאחר שראש ממשלת שוודיה, אולוף פאלמה, גינה את הפצצה צפון־וייטנאם ע"י ארה"ב.

כגן דובר הבית־הלבן, ג'ראלד הרן, אמר היום, כי ארה"ב תקדם בברכה מינוי שגריר שוודי בוואשינגטון.

„אות" מוסיף להופיע

מאת כתב „הארץ"

העתון „אות" של מפלגת העבודה יוסיף להופיע, כאשר כלכלת העבודה עדיין לא דנה בהצעה השיבה רפ"י לסגור את העתון בגלל יחסי הגירעון כלפי ראשית.

מזכ"ל המפלגה, אהרן ידלין, אמר בתשובה לשאלה על הוצעה, היו טובים, שכל עוד אין החלטה לסגור את העתון, הוא יוסיף להופיע הברר הבנרסת המשיכו לקבל את שכרם.

גרעונות במפלגת העבודה: 20 מיליון ל"י

מאת כתב „הארץ"

גירעונות כמפלגת־העבודה במרכז הם כיום ביותר מ־20 מיליון ל"י — הד דיש אתמול במזכיר המפלגה, בישיבת הלשכה. המצב הכספי הקשה של המפלגה כאלץ לוועדה בהתוצאות הרכב האוסול לעסקים לעובדי המפלגה.

מר ידלין אמר, כי הגירעונות הם גדולים כי המפלגה אינם מתכסים ע"י הכנסות מצב הפלגות הצעירי לגבי. התקציב הנבצע כן ההסתדרות מתנהגת כבר לכמה שנים התקציב בהתנהגות מכמה רק חלק מן ההוצאות השוטפות.

בירושלים דרוש משרד 18 חדר

הצעות להעביר לת.ד. 2645 ירושלים
או טלפון 221421

מכרז 9/73

1. ועדת עבודות מפקדת אזור רצועת עזה מזמינה בזאת הצעות:

להעברת מכון הרנטגן שבמפקדת ישראלית למכון הרנטגן החדש בבית חולים „שיפא" עזה.

2. פרטים ופרוט הדרישות לביצוע העבודה ניתן לקבל ע"י פניה לשר כבשה נבצה עוזר ראשי לארכלים במשרד הבריאות בעזה.

3. את ההצעות יש להגיש לא יאוחר מה־3 באפריל 74 שעה 12.00.

4. את ההצעה יש להביא במעטפה סגורה ולהכניס להיבת המכרזים הנמצאת בחדר א/15 במנהל האזורי בעזה כשעל גבה, רשום מס' המכרז בלבד

5. להצעה יש לצרף ערבות בנקאית בגובה 10% מערך ההצעה.

6. אין מפקדת אזור רצועת עזה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה אחרת כל שהיא.

ועדת עבודות / אזור רצועת עזה

ממשלת ישראל

משתתפת בצערו של

שר החוץ

אבא אבן

במות עליו

אמו

המנהל הכללי
ועובדי משרד החוץ

משתתפים באבלו של

~~שר החוץ מר אבא אבן~~

על מות אמו

אלידה אבן ז"ל

בצער רב ויגון קודר אנו מודיעים על פטירת
אמנו היקרה

צפורה (פלה) **רוטנברג** ז"ל

בת הנה ומרדכי

מבסקריהצין בפולין

ההלויה התקיים היום, יום שישי כ"ח אדר תשל"ד 22.3.74
בשעה 12 בצהריים, בבית העלמין בהרצליה.

אוטובוס יעמיד להלוות הלוים בבית הכנסת הגדול ע"י ההחנה המרכזית בהרצליה.

המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת
בעלי, אבינו יקירנו

מנחם מנדל (מאיר) **טננבוים**

ההלויה תצא היום, יום שישי, כ"ח באדר תשל"ד 22.3.74
בשעה 11.00 מבית חולים „רמב"ם" חיפה.

רוזה טננבוים
נחמה יקרק אלפרט
ומשפחתם בארץ ובחו"ל

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של

דבורה ברש־ירושלמי

בת ר' אליעזר ואסנת ברש ז"ל

מיסד תמצלה

ההלויה התקיים היום, יום שישי, כ"ח אדר תשל"ד, 22.3.74
בשעה 13 בצהריים בהיק במושבת יסוד המעלה.

המתאבלים:
בעלה: שמחה ירושלמי
אחיותיה: חנה ומאיר צוקמן, מרים
טובה ועוזיאל לובובסקי
צפורה ואהרן שטילמן
וכל בני המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
אמנו וסבתנו היקרה

חנה ברנדמן ז"ל

הלויה התקיים היום, יום שישי כ"ח באדר תשל"ד (22.3.74)
בשעה 14.00 בבית העלמין האזורי חדרה.

המתאבלים:
אורי ברעם ומשפחתו
שלמה ברנדמן ומשפחתו

אנו מודיעים בצער רב על פטירה פתאומית
של יקירנו

זליק לב ז"ל

הלויה תצא היום, יום שישי, 22.3 בשעה 11.00
מביתו, בכפר ביאליק.

המשפחה המתאבלת

לשרה בס והמשפחה

תנחומים

החברה לפיתוח קיסריה בע"מ

אנו מתאבלים מות על ידידנו של

ארכיטקט

לואיס י. קהאן ז"ל

ג. מושלי וא. אחדר בע"מ
ארכיטקטים

בכנס סיעת המערך באיגוד המקצועי

אברהמוביץ קורא לשלם לכל השכירים תוספת־שכר אחידה

„תוספת יוקר ב־1 ביולי; העלאת התיקרה ל־1000 ל״י"

חברי סיעת המערך במחלקה לאיגוד מקצועי ובוועדים ארציים של איגודים מקצועיים, קיימו אתמול דיון על המדיניות המקצועית, החל ב־1 באפריל 1974.

יו״ר המחלקה לאיגוד מקצועי מר א. אברהמוביץ הציע לקבוע מדיניות שכר, בהתחשב בחוסר היציבות של מקצועית להקופה של שנה אחת בל־המשק בתקופה זו. בהתאם להצעה:

● לכל השכירים תינתן תוספת שכר אחידה בשיעור שווה לכל רמות השכר;

● במפעלים יצרניים ישלמו ה־מעסיקים לעובדים נוסף לתוספת ה־אחידה, הפרשים, בתוספת ובמענקים, בהתאם להישגיו של כל מפעל, או ישתפו את העובדים ברווחים.

● הועלה התיקרה לצורך חישוב תוספת היוקר מ־700 ל״י ל־1000 ל״י שכר יסוד.

● ב־1 ביולי 1974 תשולם לשכירים תוספת יוקר חצי שנתית.

לדבריו הבעייה העיקרית ב־1974 היא כיצד לאפשר לציבור העובדים להחזיק מעמד, נוכח ההתייקרות ו־חוסר היציבות המשקית. הוא הוסיף כי תוספת שכר אחידה היא חשובה מנקודת ראות סוציאלית וכפתרון ל־בעיית שכר המינימום.

סוכם להעביר את הדיונים בשאלת המדיניות המקצועית לגורמים ה־הסתדרותיים המוסמכים.

רוב המשתתפים בדיון תמכו ב־הצעה שהועלה אך הדגישו את ה־צורך לתבוע מן הממשלה לרסן את ההתייקרות ולהגביל מהעלאת המחי־רים.

י. שערי: דרוש הסכם לשנתיים בין עובדים, מעסיקים, ממשלה

הורדה על כמות תקציב המדי־נה ההדה, כשמשתקפים בו אינ־פלציית־יא דאצתקה, הגרעון במאזן התשלומים של 3,3 מיליארד ל״י עם הוצאות בסחון וההובות המגיעים ל־60% מה־תקציב ובנוסף לכך, תחזית של עליית מחירים בשיעור של 30% — הביע יו״ר סיעת הליברלים העצמאיים (ל״ע) בכנסת, ח״כ י. שערי, בישיבת הוועדה הכלכלית של ל״ע, שנערכה בתל־אביב.

בנסגה להפחית את הסכנות הכרו־כות בתקציב המדינה ההדה, המס־תכם ב־35 ביליארדים ל״י ויותר, הציע ח״כ שערי את הדרכים ה־באות:

● מדיניות של בלימה באינפ־לציה והצמצום הגרעון במאזן התש־לומים, על־ידי הקטנת הצריכה ה־פרטית והציבורית־אזרחית, המשך ההפיסה, הגירה לשיפור מוסר ה־עבודה והשגת הסכם של שנתיים בין העובדים, המעסיקים והממשלה על שלום כלכלי חברתי — שנתיים של כלכלה לשעת חרום והאר־גון מדיני של המשק עסקים כרגיל.

● ביצוע הרפורמה במיסוי — גם בשעה הזאת — לפי המלצות ועדת אשר, הנצפות עדיין למימושן. על הממשלה לבצע הבלגה אחת רק בעיסקה הבילה, במסגרת של הורדת שיעורי המס, ביטול ה־פטורים — כשהאת תלויה בשבה — והנהגת מס ערך מוסף כפיצוי בשביל אובדן הכנסות לאוצר מהו־רדת שיעורי מס ההכנסה.

● הכנסה הסובסידיה להון על־ידי הגדלת הריבית להון הזר ב־[illegible] הפיתוח, כדי לבטל [illegible] בין השקעה.

תיקון טעות

במאמרו של עדיף זאבי באחבות של [illegible] הכותרים בגלל טעות בסיום „פיתוח הבעיה", נכתב ב־[illegible] „פיתוי הבעיה".

בר־לב יציע ביטול משרד־הפיתוח

מרחב שלמה יסופח למשרד החקלאות

מאת סופר „הארץ" לעניני כלכלה

שר־המסחר והתעשיה, מר חיים בר־לב, יביא ביום א׳ לאישור ה־ממשלה הצעה לבטל כליל את משרד הפיתוח.

כל היחידות להוציא מינהל מרחב שלמה (שיסופח למשרד־החקלאות), יסופחו למשרד המסחר והתעשיה. ביחידות אלה כ־240 עובדים. איש מהם לא יפוטר. כ־30 עובדים מי־נהליים, שלמעשה אין צורך בהם ב־משרד המסחר והתעשיה, ימשיכו אף הם לעבוד, ולדברי דובר המשרד „נמצא להם מקום במסגרת התקנים בלתי־מאויישים".

מנכ״ל אין למשרד במילא, מאז התפטרותו של מר יוסף ורדי. שני סגני המנכ״ל, הקיה יחזקאל אשכנזי ויים חביב, יקבלו תאורים של סגני מנכ״ל במשרד־המסחר והתעשיה, על־ידי כך יגדל מספר הסגנים למנכ״ל מ־3 ל־5. בעיית דובר משרד הפיתוח — אמר הדובר — נפתרה אף היא, כאשר שהתברר, כי הדו־ברת יצאה לחופשת לידה.

בריטיש איירווייס תפסיק טיסותיה למזרח הרחוק דרך לוד

(עע). חברת התעופה בריטיש איירווייס תפסיק ב־1 באפריל את הקו לטהרן ולמזרח הרחוק דרך לוד.

דיין משיב בשאלה על שאילתא: איך שמים קץ לתוקפנות הסורית?

מאת י. טירה, סופרו הפרלמנטרי של „הארץ"

שר־הבטחון, מר משה דיין, השיב אתמול בכנסת בשאלה על שאלה כיצד לנהוג בקשר לתוק־פנות הסורית בגבול הגולן. האם צריך צה״ל להגביר את תגובו־תיו כלפי הסורים, כשהם פותחים ביריות או לא. מר דיין אמר: „זו באמת שאלה — להגביר או לא להגביר ?"

דברים אלה אמר בדברי תשובה על הצעה לסדר היום של מר חיים לנדאו, בשם סיעת הליכוד, על ה־תוקפנות הסורית ההולכת וגוברת. בנמקו את הצעתו אמר מר לנדאו, כי הסורים החלו במלחמת התשה. הסורים שהוכו במלחמת יום הכי־פורים, מצפים לתבוע את נסיגת ישראל ברמת הגולן, כאילו צה״ל הוא שנוצח ולא ניצח. יש לי ה־רושם, הוסיף כי רוח הנכאים ש־בממשלה מיהרה על הצב ההולך ויכר לה עבידותה בהצרה המדינית הם גורם לא מבוטל בהתנהגות הסורית. „חובה עלינו להוכיח לסורים כי פרקטיקה זו לא תצלח בידיהם" — הדגיש מר לנדאו — ואמר „חובה עלינו להכות בהם בשתום ובצורה השסה שלהם, כדי לשכנע אותם כי לא כדאי להם הדבר".

מר לנדאו הוסיף, כי סיעת הלי־כוד מחייבת את הפרדת הכוחות עם הסורים בשלושה תנאים: ● לא תהיה נסיגה מעבר לקו הגבול; ● חילופי שבויים בין ישראל ל־סוריה; ● הוצאת כל היהודים מ־סוריה לחוף מבטחים.

בדברי תשובתו אמר שר הבטחון מר משה דיין, כי הוא מסכים ל־דרישה שיש לשים קץ לתוקפנות הסורית — אך השאלה היא איך עושים זאת. אכבם במקום הפסקת אש מנהלים הסורים מדיניות של אש תוקפנית, אם כי גם הם כשל־מים על כך. אכבם יש לצה״ל יותר כוח בחזית הסורית מזה המופעל כיום ואפשר להפעילו.

מר דיין הוסיף: „אני מניח ש־הפעלת כוח תביא לאסקלציה כסוי־מת, אולי ומנית, בטמפרטורה המל־חמתית שם. אינני יודע אם מדי־נות ערביות אחרות יגררו לכך. עובדה היא, שכוחות סעודיים ו־כוויתיים נמצאים בחזית הסורית, ואם נגביר את הפעולות הצבאיות, בוודאי ישתתפו גם הם בצורה יותר אינטנסיבית. השאלה היא פוליטית והאם אנו צריכים, בנסגה לשים קץ לתוקפנות, להגביר כעת את הפעי־לות הצבאית בחזית הסורית או לא, ואם נגביר — האם להגביר כאשר ברור מה פירוש הדבר כבהינתן?

ועוד אמר: „השאלה שניה היא אם נגביר, האם זה ישים קץ ל־תוקפנות הסורית. נגביר את הפעי־לות, נכניס את חיל האויר, נפ־ציץ, נפגע — האם זה באמת יביא קץ לתוקפנות הסורית, כאשר אנח־נו נמצאים 43 קילומטרים מדמשק, ואם אנחנו ניתן להם מכות טובות יותר, חזקות יותר, נמרצות יותר, מהוצות יותר, האם בזה אנחנו אומ־רים — בתוך־סיקול יחודי האוה־ר — שזה יביא לגמר התוקפנות עם והאש הסורית הפסק? — זו השאלה.

ההציע לנצבת מר לנדאו כי ב־הסכם הפרדת הכוחות עם כבדים היתה נסיגה ישראלית חד־צדדית, אמר מר דיין כי בהצעת סיעת ל״ע כמו בקשר להפרדת כוחות עם סו־ריה, גם סיעת ליכוד מציעה למע־שה נסיגה ישראלית חד־צדדית. שר הבטחון אמר, כי הוא לא מת־נגד לדון בנושא במליאה, אם כי בוועדת החוץ והבטחון אפשר יהיה לדון בנושא, תוך מתן מידע רחב יותר. לפי הצעת מר י. בן פורת ובהסכמת מר לנדאו החליטה הכנ־סת ב־51 קולות להעביר את הענין לדיון בוועדת החוץ והבטחון. נגד הצביע רק קול אחד של מר א. לבנבראון (רקיח), שהציע להו־ריד את הנושא מסדר היום, משום שסיעת ליכוד ביקשה לדון בכך, כדי להקשיח את עמדת ממשלת יש־ראל במו״מ שלה העתיד להיות עם סוריה. הצעתו של מר לבנבראון הורדה באותו יחס קולות 51 — מול קול אחד.

בדיון על התקציב: ביקורת — והצעות

בכנסת
מאת י. טירה

הכנסת המשיכה אתמול בדיון על תקציב המדינה לשנת הכספים 1974/75. מר א. מלמד (המפד״ל) הציע להעלות את השער האפקטיבי לייבוא הייבוא ולהעלות את המ־ריצי הייצוא, כדי להביא לרווחיות גדולה יותר של הייצוא. כן הציע לייקר את הייבוא.

ח״כ יחזקאל פלומין (ליכוד), הציע מסגרת אלטרנטיבית לצד ההכנסות של התקציב. הציע לממשלה למכור לציבור חלק מהחזקותיה בחברות ממשלתיות ובאדמות באיזורים מת־פתחים ולהפוך את שרותי הטלפון ל־חברה ציבורית. במסגרת רפורמה במסים הציע הדובר, בין היתר, כע־רכת שיעורי־מס אלטרנטיבית והצ־מדת הניכויים האישיים למדד, והת־רה פתח על בסיס ערך הידוע הציוד. כן הציע לבטל את מס עזבון, לאחד את מס רווחי הון עם מס שבח ולא לחייב במס רווח, הנובע מאינפלציה בלבד.

מר ז. שובל (ליכוד) אמר כי שנת 1973 היתה השנה הגרועה ביותר מבחינת התקדמות המשק לקראת עצמאות כלכלית, וזאת עוד לפני מלחמת יום הכיפורים. מר שובל הצדיק את צימצום הסובסידיות, אך חלק בענין עיתוי הפעולה ועל כמ־דיה. הנואם תקף את מדיניות הסי־כון והגדירה כאחד המחוללים העכו־רים של המשק. כן תקף את הממ־שלה על שהיא ממליכה לפגוע ב־בורסה ובשוק ההון החופשי.

ח״כ י. גולן (ל״ע) אמר, כי רי־סון הצריכה הפרטית יכול לחסוך לנו הרבה כסף לצרכי בטחון ול־הפעלת שרותים סוציאליים חיוניים ולהרחיבם.

איחוד הגביה

ח״כ דוד קורן (מערך) הפלה את הצורך בהשקעות נוספות במשק כדי שנוכל לייצר יותר ולשלם את החובות של המדינה. הוא תבע מן הממשלה לחסוך בהוצאות המיותרות על־ידי איחוד הגביה של מס הכנסה וביטוח לאומי של הרשויות המקומיות ושל מס הכנסה ומכסים ממלכתיים.

מר מ. פעיל (בידדי) דרש להעל־לות את ריצפת מס הכנסה עד למש־כורת של 1000, עד 1500 ל״י ברוטו לחודש, לבטל את הפטור על השק־עות הון מבחוץ, לבטל את מס ה־מעסיקים של כרטיסי טיסה לחוץ־לארץ.

מר אליעזר רונן (מערך—מפ״ם) תבע להקציב 500 מיליון ל״י נוספים לעניים חברתיים.

מר עוזי פיינרמן (מערך) אמר כי יש להנהיג מס הכנסה שלילי כדי להבטיח הכנסת מינימום לכל אזרח במדינה. צרכי הבטחון חייבים להי־כלא כולם, שהתקציב המוצע. אסור לייקר את הון ההשקעות ההון הזר בחקלאות ובתעשיה.

בהתקפה על הממשלה והתקציב — המתעלמים כליל מבעיית איכות־ה־סביבה באשר לתקציב, הבנת ה־התמודדות עם אתגרי הפיתוח, ה־עיור והתיעוש — יצא ח״כ יוסף תמיר (ליכוד). ח״כ תמיר הדגיש, שיש־ראל היא מדינה מתפתחת יחידה ב־עולם, שבממשלתה אכומה לגבי תומ־רת הבעייה וקיים ההר ובתוך כימ־הלי המכוונים לגבי הטיפול בנוש־אים השונים של מיפוי הזיהום באויר, ביבשה, בימים ותופעות ה־לואי של פיתוח עירוני הסר תכנון ולהתחשבות באיכות הסביבה. הצ־עה הכנסת להמליץ לכונן משרד ביוחד ל־ענייני הסביבה לא בוצעה.

ד״ר י. יובל דורש לברר טיב היחסים בין השר פרס לבין חברי רשות השידור

התנגדות למינוי י. לבני למישרת המנכ״ל

מאת גדעון אלון, סופר „הארץ"

בדרישה לקיים דיון בענין טיב היחסים בין משרד ההסברה ור־שות השידור, יצא אתמול חבר מליאת רשות השידור ד״ר ירמ־יהו יובל במכתב ששלח אל יו״ר הנהלת הרשות חולטר איתן.

ד״ר יובל מציין במכתבו, כי ב־עקבות החלטתה של הממשלה למ־נות שר־הסברה שיהיה ממונה על ביצוע חוק רשות השידור, יש להב־הרי את מהות היחסים בין משרד ההסברה ורשות השידור במגמה לש־מור על עצמאותה של הרשות, כפי שקובע חוק רשות השידור.

לדעתו הדיון בנושא זה חייב ל־התקיים לפני שיוכרע מי יהיה המנ־כ״ל הבא של רשות השידור, במי־קומו של מר שמואל אלמוג המסיים את תפקידו בסוף החודש הזה.

סופר „הארץ" מציין, כי חברי מ־ליאת רשות השידור [illegible] המנכ״ל [illegible] פרס [illegible] בימים [illegible] הבא — כדי ל־ [illegible].

חוק רשות השידור קובע כי השר [illegible] המליאה [illegible] וראשים להביא הצעת מועמדים ל־מישרת המנכ״ל. השר הממונה מביא לאחר מכן את ההצעה לממשלה א־שר ממנה למשרת המנכ״ל את מי שעמד על השר או מועמד שנתמך על־ידי רוב חברי המליאה.

נודע כי גם חברים אחרים במליאת רשות השידור תומכים בדעתו של ד״ר יובל. אחד מהם הביע חשש ש־מעורבותו של פרס בעניני רשות השידור עלולה להיות גדולה יותר מזו של השרים גלילי ואלון — דבר שיפגום בעצמאותה של הרשות.

עוד נודע, כי בקרב עובדי רשות השידור יש התנגדות למינויו של מפקד גלי צה״ל יצחק לבני למנכ״ל רשות השידור.

כמה מחברי מליאת רשות השידור הביעו פליאה, שהתחברו לפגישה עם מר פרס, שעה שהממשלה עדיין לא מינתה אותו כשר הממונה על ביצוע חוק רשות השידור, בהשתתפות של השר אלון.

המשלחת הצרפתית למושב הועדה המעורבת צרפתית־ישראלית לביצוע הסכם התרבות בין שתי המד־ינות, הגיעה לארץ בשבת. הדיונים יתקיימו ב„בית צרפת" שבאוניבר־סיטה העברית, וטקס החתמת הפרו־טוקול יתקיים ביום ד׳.

כלל ופרט

יו״ר הכנסת, מר ישראל ישעיהו, קיבל אתמול את שגריר יפאן, מר [illegible] קוסורו.

שר העבודה, מר יצחק רבין, ביקר אתמול בלשכת העבודה לסטודנטים ו־לנוער של שירות התעסוקה בתל־אביב, בהתקהלות והצלה.

[illegible]

כל הכבוד לרנו 16

חשוב שגם אתה תדע מדוע זוכה "רנו 16" לכבוד ולהצלחה בכל ארצות אירופה.

רנו 16 היא מכונית יוקרה מצוידת בתקנים של לוקסוס אמריקאי בשילוב עם היעילות והחסכוניות האירופאית.

●

בדגם 16 התוספות, הנחשבות במכוניות אחרות כ„אבסטרא", הן תקניות בלא תוספת במחיר:

בקרה אלקטרונית, אזורת אזהרה לכל תפקוד, מונה מרחק, אזורת להילוך אחורי, מיתקן חשמלי בחלון האחורי להפשרת אדים, מגבים הפועלים בשתי מהירויות, ראי לאור יום ולילה, מנעול הגה, מצית חשמלי.

●

בין היתרונות המכניים של רנו 16 תמצא:

מערכת ציננון חתומה הרמטית, מוגנת מפני חלודה או קפיאה, הגנה של מרכב המכונית מפני קורוזיה, מערכת מעצורים כפולה, הנעה קדמית, מנוע רב עוצמה שפעולתו שקטה וצריכת הדלק שלו מינימלית, צמיגים רדיאליים, ZX עם חישוקי פלדה.

●

בין אמצעי הנוחות הבלעדיים ל„רנו" תמצא:

מושבי כורסא המכוונים לכל זוית רצויה עד הפיכת המושב למיטה, משענות צדדיות, תא מטען ענקי, דלת חמישית המאפשרת הפיכת הסלון לסטיישן.

תראה, תבדוק ואז תאמר גם אתה: "כל הכבוד לרנו 16"

RENAULT 16 רנו — תן בחסכון ראשון

רנו — היצרן הגדול בעולם של מכוניות עם הנעה קדמית

בני משה קרסו

תל־אביב: רח׳ ריבל 26, טל. 332…; ירושלים: רח׳ הש 4, טל. 226491; חיפה: „דרכ חיפה" רח׳ יפו 32, טל. 523359; נתניה: סברדלוב, רח׳ הרצל 54, טל. 23852; באר שבע: סוכנות „דרום" לנגב דרך השיאים 2166; ראשון לציון: ברניצקי, רח׳ הרצל 62, טל. 941008

נצרת: „כוכב הגליל", נצרת עלית, טל. 56587; אשדוד: „רנו אשדוד" — מאר רוגוזין 15, טל. 21569; רמת־גן: סוכנות רנו רג־קיבל, ז׳בוטינסקי 10, טל. 798474; טבריה: סוכנות רנו טבריה־יזרי, רח׳ הבור, טל. 036…; יפו: סוכנות רנו דרום תא־ירושלמי, שד׳ בן צבי 33; אבו־כבר, טל. 820192־825666

פרסום [illegible]

משרד הבריאות

קורס לאחיות מעשיות

משרד הבריאות, יחידת האחיות מודי־עים על פתיחת קורס לאחיות מעשיות ללא תנאי פנימיה, עבור נשים בעלות משפחה, בביה״ס לאחיות שיינברון בתל־אביב (ליד ביה״ח איכילוב).

מועד פתיחתו — 1.5.74.

תנאי הקבלה — 8 שנות לימוד לפחות.

● **בדבר הרשמה נא לפנות למנהלת ביה״ס לאחיות שיינברון ת״א, רח׳ הנריטה סולד 17, טל. 258417.**

תזמורת פרו־מוסיקה בישראל

מנצחת: **דליה אטלס**

סולן ונגן ראשי: **יאיר קלס** (כנור)

לוח קונצרטים — מרץ־אפריל

קונצרטים פומביים	קונצרטים חינוכיים בליווי הסבר
יום ב׳, 1.4 — כרמיאל	יום ג׳, 26.3 — גבעתיים
יום ד׳, 3.4 — טכניון, חיפה	יום ד׳, 27.3 — נשר
יום ג׳, 16.4 — מוזיאון תל־אביב	
יום ו׳, 19.4 — סבעון	

בתוכנית

הנדל: קונצ׳רטו גרוסו אופוס 6 מס׳ 6

היידן: קונצ׳רטו לכנור בדו מג׳ור

דבוז׳אק: סרנדה למיתרים

ביה״ס האזורי העל יסודי שש שנתי
ע״ש עמי אסף
בית־ברל

מודיע על הרשמה לכתות ט׳־י״ב

למגמות הבאות החל מ־29.3.74

א. מגמה חברתית — בגרות

ב. מגמה ביולוגית — בגרות

ג. מגמה פדגוגית — בגרות (*עם אפשרות של פנימיה)

ד. מגמת גמר עיוני — (4 בחינות בגרות)

ה. מגמת גמר עיוני פדגוגי — (4 בחינות בגרות)

ו. מגמה מקצועית: —
1. מכניקה כללית לבנים
2. מזכירות טכנית לבנות

* מספר המקומות בפנימיה מוגבל

פרטים: להתקשר עם מזכירות ביה״ס בשעות: 08.00—13.00 טלפון: 923855

למד באוירה טובה למד בבית־ברל!

מושב די־זהב (דהב)
מפרץ שלמה

אנו קולטים

משפחות צעירות

עם ילדים בגילאי 8—7—6

המושב שוכן במפרץ אילת על שפת ההגנה של זהב יוצדפו המשפחות אשר להם ילד/ה באחד הגילאים שצויינו לעיל וכן משפחות אשר לאחד מבני הזוג יש השכלה או ידע בענפי התיירות, צלילה, הוראת דרך, מכונאות, הוראה, מבשלות.

בדבר פרטים יש לפנות:
1. מושב די זהב, דואר אילת (בכתב)
2. ארגון המושבים של העובד הציוני

רח׳ מלך ג׳ורג׳ 48 תל־אביב טל: 287375; 288327

הופעת יחיד
בכיכובו של
גרהרד לנסן

****

„אופרה בגרוש"

מאת ברטולד ברכט וקורט וייל
בשפה הגרמנית

יום רביעי, 27 במרץ בשעה 6.30 בערב בירושלים — התיאטרון, בית ליגת הנשים למען ישראל, רח׳ אבן גבירול 14.

יום חמישי, 28 במרץ בשעה 6.30 בערב ויום שני 1 באפריל בשעה 8.30 בערב בחיפה — הר הכרמל בית הרופא, אולם אופנהיימר
כרטיסים: נובה, רח׳ הרצל 34—32 טל׳ 665272 (—5 ל״י)

מוצאי שבת, 30 במרץ בשעה 7.30 בערב בתל־אביב — בית התרבות, כיכר מלכי ישראל 19

****

„הבת הפקחית"

אופרה מאת קרל אורף

יום ראשון, 31 במרץ בשעה 7.30 בערב בתל־אביב, בית התרבות, כיכר מלכי ישראל 19.

****

כרטיסים בירושלים במשרד לאולם שעה אחת לפני ההופעה.

כרטיסים בתל־אביב בספרית הירק, רח׳ קרן קיימת 54. מכירת כרטיסים מוקדמת (—5 ל״י):

בחיפה: נובה, רח׳ הרצל 34—32, טל׳ 665—272

בתל־אביב: בית התרבות, כיכר מלכי ישראל 19.

✶

לכל תושבי השכונה הסבה לבית ספרית מחדש סגורה החל מיום שני 5 באפריל בשעה 12.00, עד יום שלישי, 16 באפריל בשעה 10.00.

עיריית חיפה

בית ספר תיכון עירוני ג׳
ע״ש זלמן ארן, נווה שאנן

ערב התיחדות עם זכר תלמידינו שנפלו במלחמת יום הכיפורים

יתקיים ביום רביעי, ד׳ בניסן תשל״ד, 27.3.74, בשעה 8 בערב, באולם בית הספר

המשפחות והמכרים מוזמנים להשתתף בערב זה

אסותא־אלישע

[illegible]

הודעה חשובה ללקוחות CRANE

היצרן הבינלאומי המוביל בענף מגופי האיכות לדלק, לכימיקלים ולתעשיה הפטרוכימית.

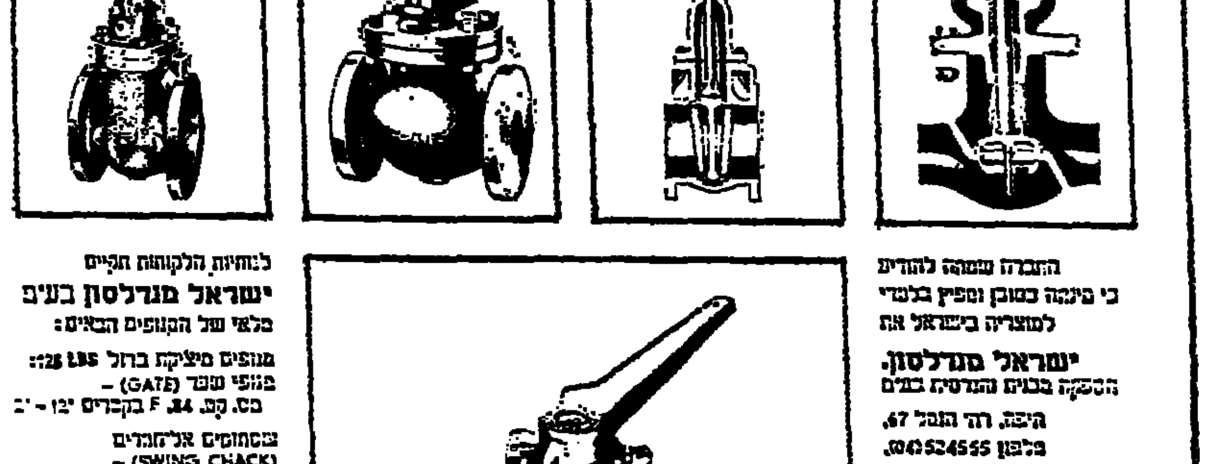

החברה שמחה להודיע כי ביתה כסוכן וספק בלעדי למוצריה בישראל את

ישראל מנדלסון.
הספקה בבנים והנדסית בע״מ
חיפה, רח׳ הנמל 67,
טלפון 04־524555,
טלקס 4674 ת.ד. 1916

לנוחיות הלקוחות תקיים **ישראל מנדלסון בע״מ** מלאי של המגופים הבאים:

מגופים מיצקת ברזל 125 LBS: מגופי שער (GATE) – כס. קט. 84 F בקטרים "2 – "12

בשסתומים אל־חוזרים (SWING CHACK) – כס. קט. 493 F בקטרים "2 – "12

מגופים מיצקת פלדה 150 LBS: מגופי שער (GATE) – כס. קט. 47X בקטרים "2 – "12

שסתומי מעבר (GLOBE) – כס. קט. 143X בקטרים "2 – "6

בשסתומים אל־חוזרים (SWING CHACK) – כס. קט. 147X

מגופי פרפר בקטרים "2 – "12

ישראל מנדלסון בע״מ
השמח לעמוד לכל שאלה והבהרה להספקה בקיה בקיפות אן בבבא ישיר.

מגופי פרפר

CRANE CO. LONDON 6 E.

CRANE

ישראל מנדלסון בע״מ
ISRAEL MENDELSON LTD.

مكان الأصل

לקראת גיאות חדשה במניות

בשוקי ההון והכספים
מאת מרדכי צבי

הבורסה לניירות ערך דמתה השבוע לכוורת־דבורים: יציע ה־קהל היה גדוש עד אפס מקום, נציגי הבנקים והברוקרים הפר־טיים כרעו בעומס העבודה; היקף המסחר גדל במידה ניכרת והשע־רים החלו להרקיע שחקים.

תיאור זה, שביטא בחודשים ה־אחרונים את המצב בענף צמודי ה־מדד משקף השבוע את אירועי שוק המניות. על רקע זה מיהרו רבים לראות בהתפתחויות אלו גיאות מחודשת בשוק המניות. דומה כי הסימני גיאות מוקדם מדי אם כי נתונים רבים מצביעים לכיוון זה. היקף העסקות במניות גדל הסתכם השבוע, בבורסה ומחוצה לה, ב־30 מיליון ל״י בקירוב, משמע מחזור יומי ממוצע של כ־6 מיליון ל״י. גם מחירי המניות עלו בצורה חדה למדי.

נגד „חזירה איטית״

כה הרקע להתפתחות זו?

דומה כי אין צורך בחיפושים נר־חבים לאיתור הגורמים. ראשית, שיעור האינפלציה. בשנה שחלפה עלה המדד ב־26.4%. בשלושת החד־שים הראשונים של 1974 תסתכם ה־עליה ב־15% נוספים. כל עוד עלה המדד בשעור של 4%—5% לחודש, הרי שהציבור העדיף להחזיק כספו לצמודי מדד. אולם מחודש אפריל צפויה האטה בולטת בעליית המדד, לכדי אחוז בחודש. רוב הציבור אינו מוכן שוב להסתפק בתחילה איטית של שווי השקעותיו. מכאן החיפוש אחרי אפיק־השקעה המבטיח תמורה גבוהה ומהירה יותר. למעשה חוזרת תנישנית התפתחות, שקדמה לגיאות ה־קודמת בשוק המניות. גם אז החלה הגיאות של המניות לאחר שרבים צברו 20%—25% בשוק מילוות ה־קליטה והבטחון. כאשר שוק זה „נגמר", החלה ההסתערות הכללית על מניות שנמשכה עד סוף ינואר 1973.

מיבחר לא מבוטל

גם הפעם נוצרו ציפיות דומות. אלא שהרקע שונה. כי במשק הישר־ראלי שונו סדרי הגודל. כיום מציע שוק המניות הישראלי מיבחר לא מבוטל של חברות כלכליות ששוויין נמדד בעשרות ובמאות מיליוני ל״י. בניגוד לגיאות הקודמת שהחלה ל־אחר שנות הרזון של המיתון, צברו המפעלים הרשומים בבורסה בשנים האחרונות רווחים בהיקף של מיל־יונים רבים. גם הצליחה במפעלים הגדולים התרכזה בידיים בודדות. וכיום גם מניות של חברה שהונה מסתכם בעשרות מיליוני ל״י, קשה להשיג בכמויות גדולות. לכן ה־בעלים אינם נוטים להיפרד בקלות מן הסחורה שברשותם.

הטעם לכך פשוט: מחירי המניות כיום, גם לאחר העליות האחרונות, רחוקים מלבטא את השווי האמיתי של המפעלים. נמחיש זאת בעזרת מספרים. מניה ששערה כיום 180, כלומר בעד לירה ערך נקוב מבק־שים 1.80 ל״י תמורה כספית. אולם 1.80 ל״י תמורה כספית שווה כיום, מבחינת כוח קניה ל־0.90 ל״י ב־ראשית 1973, שכן בינתיים המחי־רים עלו ב־50%. כלומר שערי ה־שיא של המניות לפני שנה, יבואו לידי ביטוי כיום על־ידי הכפלתם. ואילו המציאות שונה כפי שמראים נתונים לגבי 12 מניות מן המבוקשות ביותר בבורסה:

החברה	שער שיא אשתקד	השער אתמול
אי.די.בי. רגי	345	189
מזרחי, כי	238	172
אמפיקאי, כי	368	239
שיכון, רגי	276	195
אוצר לתעשיה	660	217
דלק, ע"ש	256	155
הכשרת הישוב, כי	299	166
נייר חדרה	710	300
דובק	495	399
השקעות בל"ל	336	195
השקעות דיסקונט	333	210
השקעות כלל	283	198

המחזור היומי

יש להדגיש כי חלק מן הירידה נגרם בשל הגדלת הון או חלוקת מניות הטבה. דוגמה קיצונית: אוצר לתעשיה שהונו הוכפל, כך שלמעשה יש לראות את שער השיא כ־330. אולם גם לאחר התיקונים זו, בולט הפער בין רמת המחירים הנומינלית הנוכחית לבין העלייה ההולה בשווי החברות הנוכחות. אם נוסיף לכך כי לפי סדרי הגודל הנוכחיים יש לראות כהיקף מינימום מחזור יומי של 5 מיליון ל״י, בין בהלי הבור־סה בלבד, הרי שעדיין רחוקה הדרך עד לשלב של גיאות בשוק המניות.

הגדלת המחזורים היומים תתאפ־שר למעשה רק לאחר שישונו סד־רי המסחר בשוק המניות. וצוות ה־תקנון של הבורסה עומדת להכנס ביום בי הקרוב כדי להחליט על הג־דלת מספר המיבחרים במסחר, פי־יתנהל בשלב השערים המשתנים. נראה כי המסחר יוקדם ל־9 בבוקר ויתנהל עד 12.30 בצהרים.

הנתאר בירידה

שער הדולר בתיד ירד אתמול ב־אגורה נוספת ל־4.88 ל״י, תוך מחז־זור בסך 142 אלף דולר. בשוק ה־שחור התייצב הדולר, בעסקות בין הסוחרים על רמה של 5 ל״י.

מדד שערי המניות בבורסה התל־אביבית
100 = 31.3.67

	21.3.74	20.3.74
מדד כללי	261.88	262.65
כספים וביטוח	222.53	223.38
בנקים מסחריים	246.00	247.04
בנקים למשכנתאות	212.80	214.54
מוסדות מימון עצמאיים	190.88	189.84
חברות להשקעה	208.48	209.31
תעשייה	419.47	419.05
מסחר ושירותים	361.12	375.11
מקרקעין בינוי ופתוח	211.11	214.22

שביתת־האטה של פקידי המכס פוגעת קשות ביבוא וביצוא

סוכני המכס החליטו להפסיק מסירת רשימונים

מאת סופר „הארץ" לעניני כלכלה

איגוד סוכני המכס החליט של־שום להפסיק להעביר רשימונים לתחנות המכס בכל הארץ, בשל שביתת האטה שפתחו אתמול פקידי המכס בחיפה, אשדוד, לוד, יפו ואילת.

הפקידים לא קיבלו קהל בימים ב' וג', בשל סכסוך עבודה עם הנ־הלת האוצר, משלשום החלו בשבי־תת האטה.

איגוד סוכני המכס טוען כי ביום הראשון לשביתת ההאטה ההגדרה, כי בתחנות המכס היה הספק העבו־דה כ־10% כהרגיל. הפקידים בוד־קים בקפדנות ובאטיות כל טופס וכל משלוח, והספק העבודה נמוך מאד.

בכל התנה כבר הצטברו מאות רשי־מונים, ואין הסוכנים מוכנים לצבור ערימות גדלות והולכות של ספ־סים. לכן הודיעו על הפסקת קבלתם — עד לסיום השביתה.

סופר „הארץ" מציין, כי השביתה פוגעת באופן ניכר ביצוא וביבוא גם יחד, כיוון שאי אפשר לשחרר סחורות יבוא ולהעמיס משלוחי יצוא ללא אישור המכס.

חלה עלייה במחזור המטבע

(ל.ע.מ.). מחזור המטבע עלה ה־שבוע ב־11,429,193 ל״י ועמד על שני מיליארד 837 מיליון ל״י. סעיפי ה־כיסוי: 195 מיליון ל״י בזהב; שני מיליארד 642 מיליון ל״י ביתרות במטבע חוץ.

שטרי כסף במחזור — 2,739,293,159; מעות (לרבות מטב־עות קטנים) במחזור — 97,742,349. סך כל המטבע במחזור — 2,837,035,508; זהב — 194,752,061; יתרות במטבע חוץ — 2,642,283,446; סך כל הנכסים — 2,837,035,508.

מועדון ארמון השלום ברוטרדם הוצת ע"י „הצעירים האדומים"

(ע). מועדון „ארמון השלום" ב־רוטרדאם, שהוצת בתקופת מלחמת יום הכיפורים, נפתח באחרונה מחדש, והוא ממשיך לשמש מקום מיפ־גש ליבאים ולשוחרי שלום מארצות ערב, מישראל וממערב אירופה — מסר ביום ה' מנהל המועדון מר שמ־עון לוי, במסיבת עתונאים שנער־כה ב„בית סוקולוב" בתל אביב.

הדובר ציין, כי עד כה לא נתפס השודד בהצתה, אולם לפי גירסת גורמי הבטחון, יש חשד שקבוצת „הצעירים האדומים" ההולנדית, הק־שורה לספטמבר השחור, ביצעה את המעשה. כתוצאה מהדליקה נגרם נ־זק של מיליון וחצי ל״י, שכוסה על־ידי עיריית רוטרדאם, הוועד למען השלום במזה"ת וחברת הביטוח, ב־מטרה לעקם את המועדון.

מר לוי, בן 37, יליד חיפה, מת־גורר בהולנד כזה 9 שנים ומשמש כספק לאניות ישראליות.

שערי ניירות ערך בבורסה התל־אביבית

21.3.1974

מניות			
בנקים מסחריים וחברות לאחזקות בבנקאות			
א' ה' ה' (ס)	276.5	+2.5	266
אי. די. בי. בכ'	231	−1	228
אי. די. בי. ר"ג (ש)	190.5		189
אי. די. בי. ב (ש)	210		
אגוד (ס)	288	+1	288
אי' בריטי רים (ב)	318.5	+0.5	
אי' בריטי (ב)	318.5	+1.5	
דיסקונט א' (ס)	519	−1	510
כללי (ב)	172.5	+0.5	172
פועלים רים (ס)	348	+1	348
פועלים (ס)	337	+1	338
בל"ל (ס)	291	−3.5	289
בל"ל מדינות (60%) (ס)	289	−2	287
בנקים למשכנתאות			
אמפיקאי (ב)	239	+0.5	239
כרמל (ב)	184		
משכנתאות בנין	227	+4	
פתי משכנתאות (ס)	236		233
[illegible]	185		178
[illegible]	242	−6	
[illegible]	242	−4	240
[illegible]	199	−3	195
מוסדות מימון עצמאיים			
[illegible]	102		102
אוצר לתעשיה	216		217
חקלאות	75	+0.5	75
פתי תעשיה [illegible]	73	+1	
ביטוח			
ארית	285.5		285
הסנה	210		210
[illegible]	279	−4	
[illegible]	174		
מסחר ושרותים			
[illegible]	73		
דלק (ס)	158	−8	155
דלק (ב)	171	−3	163
יקרור 1	260		
יקרור 10	182	−5	
[illegible]	64.5		64
[illegible]	167.5	−1.5	164
מקרקעין, בינוי, פתוח הדרים			
אזורים	186.5	−3.5	
אפריקה 1	335	−1	
אפריקה 10	275	−2	270
הכשרת הישוב ס'	167	−2	165
הכשרת הישוב ב'	169		166
כלל בנוה ב'	137	+2	
[illegible]	190	−2	189
ישפרו	132.5	−0.5	
ישרס	155		152
מהדרין	203	+3	
מטעי הדר	83.5	−2.5	
מקרקעים	175	−2	
נאות אביב	74	−2.5	73
פרי אור	173.5	+4.5	
רסקו בכ'	85	−3.5	83.5
רסקו רכ'	69		67.5
תעשיה			
אליאנס	482	+4	
אלגו 1	128.5		
אלגו 2.5	108.5		
אלקטרה 1	218		215
אלקטרה 5	211.5	−4.5	209
ארגמן בכ'	228	−15	
ארגמן (ב)	353	+7	
אתא ב'	116.5		114
אתא ג'	111	−4	111
דובק	403	+3	399
[illegible]	190	−3	183
[illegible]	1050	−20	
[illegible]	85.5	+6.5	90
[illegible]	71.5		
[illegible]	169	+4	
[illegible]	98.5	−0.5	
[illegible] 10	94.1	+1.5	
[illegible]	300	−5	350
[illegible]	220		
[illegible]	277.5	−17.5	
[illegible]	276.5	+0.5	256.5
[illegible]	99		
[illegible]	197.5		[illegible]
[illegible]	130.5		[illegible]
[illegible]	[illegible]		[illegible]
חברות להשקעות			
[illegible]	84		
[illegible]	178.5		177
[illegible]	215		215
[illegible]	229		
[illegible]	92	−4.5	92
[illegible]	155	+5	
[illegible]	96		95
[illegible]	117.5	+2.5	
[illegible]	211.5		210.5
[illegible]	176	−2	168
[illegible]	197		195.5
[illegible]	91	−5	95
[illegible]	81.5	−3	
[illegible]	65		
[illegible]	168.5	+0.5	
[illegible]	254	−2	158
[illegible]	182	−1	

עת	175.5	+5	
[illegible]	58	+2	60
נפט			
נפטא	87	−1	
לפידות (ס)	174		174
לפידות (ב)	220	−3	
יחידות חוב להשקעה			
אי. די. ב ש.ה.	87.5	−2	87.5
אגוד ש.ה.	98.5		
המזרחי ש.ה.	105.5	+1.5	104.5
הפועלים ש.ה.	105.5	+0.5	103.5
כלל ש.ה.	146	+1	146
בל"ל ש.ה.	113		
אמפיקאי	102	+0.5	102
[illegible]	114	−0.5	114
[illegible]	97		
[illegible]	101.5	+0.5	101.5
פסגות	111.5	−0.5	111.5
אוצר להת'	98	+3	
דלק	87		
הב. הישוב	83	+3	83
ישפרו	172.5		
אתא	83	−3	82.5
עלית	86	+1.5	85
הפועלים הסק.	100.5		
דיסקונט הסק.	103		602
דיסקונט הסק.	83		88
מזרחי הסק.	92.5		
בל"ל הסק.	87	−2	
כלל תעש.	105	+2.5	105
עת	94.5		94.5
יחידות השתתפות במטבע חוץ			
אוניקו א' (ב)	62		
8% אוניקו (ב)	74.5		
7% מ' התעשיה (ס)	198		
6% מ' התעשיה ב' (ב)	166		
6% מ' תעשיה גג (ס)	100.5		
6% מ' תעשיה גג 1 (ש)	100.5		
אגרות חוב			
צמודות לדולר			
5% זוכא ים המלח (ס)	248		
5% אביח ים המלח (ב)	151.8	−1.7	
6% השכל חטיבם ב' (ש)	145.7	+0.5	
מלכוון דולר כאיר 6.5% אביח (ש)	87.5		
הוליס 6	132	−1	
הוליס 7	142	+2	
הוליס 8	103.5		
הוליס 9	104	−0.5	
הוליס 10	106	−1	
הוליס 11	105.8	+1	
הוליס 13	105.3	+0.5	
הוליס 14	105.6	+0.4	
הוליס 15	102.9	+0.8	
הוליס 16	103.7	+0.2	
הוליס 17	106.4	−0.5	
הוליס 18	106.3		
הוליס 19	108.4	+0.1	
מלוות [illegible] — 1968			
א'	142	−4	
ב'	145	−4	
ג'	140.5	−1.5	
ד'	140	−3.5	
ה'	136	−2.1	
ו'	134.8	−1	
ז'	132		
ח'	123.5	−0.6	
ט'	262		
י'	276		
[illegible]	136	+0.4	
[illegible]	130.5		
[illegible]	125.6	−1.4	
[illegible]	264	−2.5	
מלוות 1968 — בנקאי			
[illegible]	144.5	−0.5	
[illegible]	141.8	+0.5	
[illegible]	133		
[illegible]	124.2		
מלוות 1969			
[illegible]	123.2	+0.1	
[illegible]	265.5	+1.3	
[illegible]	261	−0.6	
[illegible]	263		
[illegible]	261	−3	
[illegible]	264	+3	
[illegible]	264	+6	
[illegible]	269	+6	
[illegible]	257.5		
[illegible]	257.5	−1	
[illegible]	251.5	−3	
[illegible]	262.5		
[illegible]	257.5		
[illegible]	254	−0.8	
[illegible]	256	−0.5	
[illegible]	253	−1	
[illegible]	250.5	−0.8	
[illegible]	251.5	−3.5	
מלוות 1969 — בנקאי			
[illegible]	275		
[illegible]	273		
[illegible]	260		
[illegible]	255	+5.5	
[illegible]	253	+1	
[illegible]	254	+1.5	
[illegible]	252		
[illegible]	250	−6	

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

	מחיר היחידה	מחיר פדיון
ארון	164.08	160.06
דקל	460.8	439.0
ברוש	194.3	185.3
אורן	142.75	140.23

המנהל: חברה להשקעות של בנק דיסקונט בע"מ

החברה לניהול קרנות בנאמנות בע"מ

	מחיר יחידה	מחיר פדיון	מחיר שוק
צבר	280.5	267.5	273.9
ארז	118.7 ב.ה.	113 ב.ה.	115.9 ב.ה.
איתן	151.06	—	147.36

הנאמן: בנק הפועלים בע"מ

לידידנו
יהודה ורבר
השתתפותנו הכנה באבלך
על מות אביך
יצחק ורבר
ז"ל
סולכור
חב' לשיווק וקניות בע"מ

במודעת האבל של חברת החשמל
מיום 21.3.74 נפלה טעות כצערה בשמו של
וימר יצחק הי"ד
ועם המשפחה השכולה הסליחה

למשפחת זייבלד
אבלים על פטירתו של
אינג' יוסף זייבלד ז"ל
אדריכל פרלשטיין
וצוות המשרד

אנו אבלים על פטירתו של
אינג' יוסף זייבלד ז"ל
אציל הנפש והבר יקר
ומביעים את השתתפותנו הכנה
באבלה הכבד של המשפחה השכולה
חבריו לעבודה במשרד פרלשטיין

למשפחת קשתי
ולבית "צים"
השתתפותנו באבלכם הכבד במות
משה קשתי
ז"ל
מפעלי טמבור צבע בע"מ

אנו אבלים על מותו
ללא עת של
משה קשתי ז"ל
ומשתתפים בצער המשפחה
מכרות נחושת תמנע בע"מ

על מותו של
משה קשתי ז"ל
אבלים
הדירקטוריון, ההנהלה והעובדים
„דלק"
חברת הדלק הישראלית בע"מ

לבית "צים"
ולמשפחת קשתי
משתתפים באבלכם הכבד בהלקח
משה קשתי
ז"ל
מנו — נתיבי ים בע"מ, חיפה
ההנהלה וצוות העובדים

לרות קנת
לבעלה ולמשפחתה
השתתפותנו הכנה באבלם בנפול בנם
דוד (דידי) ז"ל
בקרב הבליטה על התעלה
מי יתן ולא תדעו דאבה עוד
משפחות פרנקל, נדל ואקהאוז
וחבריך לעבודה בחברת צמר
ורהיטי הזורע — חיפה

לחברתנו פני הולצמן
איתך אנו אבלים על מות אביך
אברהם מטסרו ז"ל
חבריך לעבודה מכון המטולוגי בתל־השומר

לדודיק אלון
ולמשפחת אלון
השתתפותנו באבלכם הכבד במות
האב ז"ל
גבור מפעלי טקסטיל בע"מ

לדודיק אלון
ולמשפחת אלון
השתתפותנו באבלכם הכבד במות
האב ז"ל
אידה וגרשון רזוב

אנו מודיעים בצער עמוק על פטירת
ד"ר זיגפריד בלומנטל
דיפש — קורנה — ברלין
בתאריך 21.3.74
המתאבלים:
אילזה בלומנטל — ברלין
יהונתן ורחל בלומנטל — חולון
בנימין ורות בלומנטל — גבעתיים
איתן, נורית, דורון, דן בלומנטל
נא להמנע מבקורי תנחומים

במלאת שנתיים לנפול בננו ואחינו היקר
סגן אליאב רפופורט הי"ד
נעלה אל קברו ונתייחד עם זכרו
ביום ראשון א' בניסן תשל"ד (24.3.74) בשעה 4.00 אחה"צ
בבית העלמין הצבאי בהר הכרמל
נפגשים ע"י שער הכניסה
המשפחה השכולה

במלאת שנה לפטירת יקירתנו
האהובה והבלתי נשכחת
דינה דרכסלר ז"ל
נעלה אל קברה להתייחד עם זכרה
בבית העלמין בחולון ביום רביעי ד' ניסן תשל"ד (27.3.74).
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים ליד בית המגורים, רחוב יצחק שדה 67, יד אליהו, תל־אביב, ויצא בשעה 3.00 אחרי הצהרים.
נפגשים ליד השער הראשי, בשעה 3.30
בעלה והמשפחה

יחד עם
עליזה וזאב ציפין וב"ב
אנו מבכים את
דוד הי"ד
אשר נפל במלחמת יום הכיפורים
זהבה ויצחק ציפין וב"ב
שרה ובן ציון הראל וב"ב
אסתר ועמירם ציפין וב"ב
מרים ומישו סגל וב"ב

המחלקה לעליה ולקליטה
של הסוכנות היהודית לא"י
מתאבלת על מותו ללא עת של
משה קשתי
ז"ל
מנכ"ל „צים"
ומשתתפת בצער המשפחה

במלאת שנה לפטירת יקירנו
ד"ר יוסף רוט ז"ל
רנטגנולוג
תתקיים אזכרה ביום רביעי 27.3.74, ד' בניסן תשל"ד
בשעה 14.30 בבית העלמין בכפר סמיר, חיפה.
האוטובוס יחכה במרכז הכרמל (פינת דרך הים) בשעה 13.45
אשתו והמשפחה

אזכרה וגלוי המצבה
על קברו של יקירנו
נצב משה
יששכר בן־דור ז"ל
תתקיים ביום שני, ב' ניסן תשל"ד, 25.3.74 בבית העלמין בגבעת שאול, ירושלים, בשעה 2.30 אחה"צ.
הסעה מבית המנוח, שדרות אשכול 48, ירושלים
בשעה 2.00 אחה"צ.
תודתנו נתונה לכל מנחמינו בכתב ובע"פ
המשפחה

עם רות ואורית
כואבים כל כך
בנפול יקירכן־יקירנו
סרן יניב ליטני הי"ד
במלחמת יום כיפור
חבריו מפתח תקוה

למר יצחק הליפי
משתתפים באבלך במות
אביך ז"ל
מנהלי ועובדי
חברת „ארוי" בע"מ

ליצחק הליפי
השתתפותנו הכנה באבלך במות אביך
אהרן ליבבסקי - הליפי ז"ל
„חוטן" מפעלי מתכת בע"מ
ההנהלה

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל
אגודת האינג'ינרים
והארכיטקטים בישראל

אוניברסיטת בן־גוריון
אוניברסיטת תל־אביב

הכנס הישראלי השמיני להנדסת מכונות 1974

יתקיים בימים 23—24 לספטמבר 1974 בקרית הטכניון, חיפה

תקצירי מאמרים מתקבלים

במזכירות הכנס, הפקולטה להנדסת מכונות, קרית הטכניון, חיפה
טלפון 04/221147.

להעמקת התודעה
ההיסטורית היהודית

מרכז זלמן שזר

מפגשי מורים להיסטוריה

אזור ירושלים

הרצאה בנושא **"עדיה של הציונות בימינו"**
ירצה פרופ' אליעזר שביד — לאחר ההרצאה יתקיים דיון
יום שלישי, ג' בניסן תשל"ד (26.3.1974), בשעה 8.00 בערב,
במרכז זלמן שזר, רח' חובבי ציון 4, ירושלים

אזור תל־אביב

הרצאה בנושא
"יחסה של הציונות לשאלה הערבית"
ירצה ד"ר יוסף גורני — מנחה הדיון — מר שלמה נצר, משרד החינוך והתרבות
יום רביעי, ד' בניסן תשל"ד (27.3.1974), בשעה 8.00 בערב
בבית ציוני אמריקה, רח' דניאל פריש 1, תל־אביב

נפתח חוג נוער לתלמידי תיכון באזור ירושלים בנושא „אומנות יהודית".
החוג יתקיים כל יום רביעי במרכז זלמן שזר, רח' חובבי ציון 4, ירושלים.
הפגישה הראשונה ביום רביעי, 27.3.1974, בשעה 4.00 אחה"צ.
פרטים והרשמה במרכז זלמן שזר, טל' 30841.

מחנה קיץ לנוער שוחר מדע

מטעם מכון ויצמן למדע-המחלקה להוראת המדעים-היחידה לפעולות נוער
בשיתוף עם האגף לנוער במשרד החינוך והתרבות והנהלה לקידום החינוך המדעי

נפתחה ההרשמה למחנה הישראלי
שיתקיים במכון ויצמן למדע
בין 31.6.74 — 12.7.74

המחנה מיועד לתלמידי כתות י"א בבתי הספר העל־יסודיים.
המשתתפים ישהו במעבדות מחקר, בהדרכת מדעני מכון ויצמן, ויעסקו בתחומים:
פיסיקה, כימיה, מתמטיקה ומדעי החיים
המחנה יכלול גם פעולות חברה, נופש, בידור וספורט.
בדבר פרטים נוספים ושאלוני הרשמה נא לפנות אל:
מזכירות המחנה הישראלי לנוער שוחר מדע, היחידה לפעולות נוער,
מכון ויצמן למדע, ת.ד. 26, רחובות 76100.
ההרשמה תסתיים ב־10.5.74

תלמידי כתות ח'

צפו בסרט „מקום ללמוד בו"
בטלויזיה הלימודית

ביום א' 24.3.74 בשעה 5.00 אחה"צ

ביה"ס להנדסאים

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

משרד העבודה
משרד החינוך והתרבות
המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה

מודיע על פתיחת ההרשמה למועד האביב לכתות הרגילות ולכתות לנשים

א) למסלול יום בבגמות ההנדסאים
אלקטרוניקה · תעשיה ונהול · בניה
מכונות · מחשבים · אוירונוטיקה
הנדסה רפואית (ביו הנדסה)

ב) למסלול יום במגמות הטכנאים
אלקטרוניקה · כימיה · בניה
מכונות · מכשור ובקרה

ג) למסלול הערב
הכשרת מורים הנדסאים · טכנאי מכונות
הנדסאי חשמל · טכנאי אלקטרוניקה
קדם הנדסאים · טכנאי בניה

פרטים:

א) תנאי קבלה
1) מתקבלים/ות לכתות ההנדסאים ו/או הטכנאים מסיימי/ות י"ב כתות בתי ספר עיוניים ו/או מקצועיים לרבות בעלי/ות תעודת בגרות אקסטרנית.
2) לכתות הטכנאים יכולים/ות להרשם גם בעלי/ות תעודת גמר של י"א כתות אשר מקבלים/ות למודי השלמה.

ב) מענקים והוצאות
1) ללומדים/ות במסלול יום נתנות הלואות של 2,000 ל"י לשנת למודים (בתנאים נוחים).
2) לנשים בלומדות בקורסים לנשים תנתנה הקלות ולנגעות בדבר עזרה בקליטת ילדיהן במעונות יום, ע"י אפשרויות מקומיות.
3) תלמידים/ות בצרכים נתמכים/ות מקרן המלגות של משרד העבודה.
4) תלמידים/ות מחוץ לחיפה נתמכים/ות כהשתתפות בהוצאות בדמי נסיעה ו/או בשכר דירה.

ג) פרטים נוספים
ניתן לקבל בכתב או בע"פ במשרד ביה"ס הארצי להנדסאים בקרית הטכניון, חיפה, ת.ד. 4459 (אוטובוס 19, 19/1).

● ההרשמה — כל יום בשעות 14.00 — 09.05. בימים א', ג' 18.00 — 09.00.

ביה"ס לגננות וטכנאות נוף

ההסתדרות הכללית של העובדים העבריים בא"י
מועצת פועלות

ההסתדרות העולמית של נשים ציוניות
ויצו

המגובת, פתח־תקוה רחוב אחד העם ת.ד. 63 פ"ת טלפון 915931

ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ה מתחילה ב־29.3.74
לבי"ס ולפנימיה לשנה

א. תיכון חקלאי מקצועי
לכתות ט' מתקבלים בוגרי כתות ח'
לכתות י' מתקבלים מסיימי כתות ט'
בבתי ספר עיוניים מקצועיים וחטיבות ביניים
לכתות י"א מתקבלים מסיימי כתות י'

ב. טכנאות נוף
לכתה י"ג מתקבלים מסיימי י"ב כתות שסיימו את שרותם בצה"ל ו/או קבלו דחיה מהשרות במשך שנה אחת.
הערה — קורסי הכנה יחלו מחודש מאי 1974

ההרשמה במזכירות בי"ס פ"ת רח' אחד העם כל יום בין השעות 08.00 — 11.30.

יש להביא תעודת סיום של השנה האחרונה.

פרטים נוספים נא לפנות למזכירות בי"ס בשעות הנ"ל
טלפון 915931 (03)

המכללה לטכנולוגיה
של אופנה וטקסטיל
ע"ש שנקר

ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ה
החלה

מגמות הלימוד:
- טכנולוגיה טקסטילית
- ניהול תעשייתי
- עיצוב אופנה
- עיצוב טקסטיל

תנאי קבלה: מתקבלים תלמידים בעלי תעודת בגרות ו/או תעודת גמר מקצועית מורחבת, לאחר ראיון אישי.

משך הלימודים: שתי שנים לקבלת תואר הנדסאי. שלש שנים לקבלת תואר אקדמי.

תואר: למסיימי שתי שנות לימוד יוענק תואר הנדסאי מטעם המכון הממשלתי להכשרה טכנית וכן תואר A.A.S. מטעם מדינת ניו־יורק. למסיימי שלש שנות לימוד, יוענק מטעם המכללה, על יסוד ההכרה של המועצה להשכלה גבוהה של מדינת ניו־יורק, תואר B.Sc. במגמות טכנולוגיות ו־B.A. במגמות העיצוב.

הלוואות ומלגות: יש אפשרות לקבל הלוואות למחיה ולמימון הלימודים ע"י משרד העבודה וכמו כן מלגות לימודים מקרן המלגות של המכללה.

פרטים והרשמה: במכללה, רח' אנה פרנק 24, רמת־גן, טלפון 729161, בימים א'—ה' בין השעות 8.30—13.00.

משרד החינוך והתרבות · עיריית ת"א-יפו – אגף החינוך
ביה"ס התיכון העירוני י"ז
ע"ש תלמה ילין

ההרשמה החלה!

★ חינוך תיכון עיוני
★ חינוך אמנותי במגמות
מוסיקה • ציור־פיסול • תיאטרון
★ פעילות חינוכית אינטגרטיבית
★ אוירה תרבותית־אמנותית
★ תעודת בגרות מלאה
הכוללת את מקצועות המגמות

ההרשמה במשרד בית־הספר, סוף רחוב לה־גארדיה ת"א
טלפון 760863

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה

ביה"מ־המדרש הממלכתי למורים ולגננות באר־שבע

מודיע

בי החלה ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ה

במסלולים הבאים:
1. גננות לגילאי 3—6 (דו שנתי)
2. מורות בכירות לגיל רך (תלת שנתי)
3. מורים בכירים לבית־הספר היסודי (תלת שנתי) התמחות במדעי הרוח.
4. מורים כוללים לבית־הספר (דו שנתי) התמחות בחינוך מבוגרים.
5. מורים לבית־הספר היסודי (דו שנתי או תלת שנתי) התמחות בטבע.
6. מורים למוסיקה (דו שנתי)
7. מורים לציור ולאומנות (דו שנתי)
8. מורים למלאכה (דו שנתי)
9. מורים בכירים לחינוך מיוחד (תלת שנתי)
10. מורים לחטיבת ביניים (תלת שנתי) התמחות בהיסטוריה ומקרא.
11. מכינה (חד שנתית) — לוחמי צבא או בוגרים מעל גיל 22 אשר סיימו כיתה י"א. בסיום השנה יוכלו להתקבל כתלמידים מן המניין בחלק מן המגמות שלעיל.

מוסדנו הוא אחד מעשרת בתי־המדרש המיועדים ליהפך למיכללות.
ליד הסמינר קיימת פנימיה ולתלמידים מחוץ לבאר־שבע מובטח דיור. משרד החינוך והתרבות יעניק לכל תלמיד הראוי לכך, הלוואה מותנית אשה, בתנאים מסויימים, תיהפך למענק. צה"ל יקבל כל חייב גיוס למיסגרת העתודה הפדגוגית, במידה שלימודיו יאושרו.
בדבר פרטים נוספים נא לפנות למזכירות בית־המדרש, רחוב וינגייט, ת"ד 65, באר־שבע, טלפון 057—2573.

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה

בית־המדרש הממלכתי למורים ולגננות ב„אוהלו"
על חוף הכנרת

ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ה

תלמידה ותלמיד, לפניך מידע על קבלת תלמידים לבית המדרש למורים ולגננות ב„אוהלו"

לגומרי י"ב כתות:
1. תתקבל לכתת מורים.
2. תתקבלי לכתת גננות.
3. תתקבלי לכתת גננות מורות לגיל הרך.

לגומרי י"א כתות:
1. תתקבל למכינה הפדגוגית המכינה אתכם לתעודת בגרות ולמסלול של מורה.
2. תתקבלי למכינה פדגוגית המכינה אתכן לתעודת גמר ולמסלול של גננת.

בסמינר קיימים מסלולי התמחות שונים, כולל לימודים אקדמאים חלקיים.
הלימודים הם בתנאי פנימיה מלאה או חלקית.
אם יש לך קשיים כספיים, נעזור לך בהלוואות למימון ההוצאות.
חייבי גיוס הזדרזו להירשם ואנו נטפל בדחיית גיוסכם לתקופת הלימודים.
חיילים מסיימי השירות בצה"ל מתקבלים בתנאים מיוחדים ומקילים.
הנך מוזמן/ת ללמוד בבית המדרש הנמצא בחיק הטבע על חוף הכנרת באוירה שקטה ורגועה, נוחה ללימודים ולחיי פנימיה.

בדבר פרטים נא לפנות ל„אוהלו" ד.נ. עמק הירדן טלפון 067—50330 בכל ימות השבוע מ־8 בבוקר עד 2 אחה"צ וביום ששי מ־8 בבוקר עד 11 לפנה"צ.

כפר גלים בי"ס תיכון - מקיף
לחינוך עיוני חקלאי ומקצועי

לשנת הלימודים תשל"ה נפתחות בביה"ס מגמות עיוניות ומקצועיות הדישה:

לימודים עיוניים — מגמה [illegible] — לתעודת בגרות. מגמה ביולוגית — לתעודת בגרות.
לימודים חקלאיים — מסלול עיוני תיכון — לתעודת בגרות. מסלול מקצועי — לתעודת גמר ממשלתית.
לימודים טכנולוגיים — בחסות הטכניון — הפקולטה להנדסה חקלאית.
מגמה למכונאות — חקלאית וכללית (מסגרות מכנית, שרטוט טכני, מכונאות, חשמל רכב).
מסלול מקצועי תיכון (מסמ"ת) — לתעודת בגרות טכנית.
מסלול מקצועי רגיל (מסמ"ר) — לתעודת גמר טכנית.

מתקבלים תלמידים בוגרי כיתות ח', ט' ומספר מצומצם של בוגרי כיתות י'.
בביה"ס קיימת פנימיה, בה מתקיימות פעולות חברה ותרבות ענפות (ספורט, דרמה, מחול, מלאכת־יד, מוסיקה, אמנות ועוד).
לחטיבת הביניים מתקבלים תלמידים לפנימיה לכיתות ז', ח', ט' — בעלי הישגים טובים בלימודים.
שכר הלימוד מדורג בכל המגמות. לתלמידי הפנימיה הנזקקים — מתבססות · מילגות מ„קרן הסטיפנדיות".

ההרשמה תחל ביום א', ח' בניסן תשל"ד 31.3.74 ועד יום ה' 4.4.74 בשעות 8.00—18.00 במשרד ביה"ס בכפר גלים. ביתר הימים בשעות 15.00 — 8.00, בימי החול־מועד בשעות 13.00 — 08.00.
על הנרשמים להביא איתם: תעודת שליש ב', תעודת זהות של ראש המשפחה, 3 תמונות פספורט, דמי הרשמה — 25.— ל"י (שלא יוחזרו).

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה · מנהל החינוך הטכנולוגי

מכון חיפה ללימודים מתקדמים
ת.ד. 4131 81479, 81780

בית הספר לחינוך והכשרת מורים
שנה"ל תשל"ה

מגמות:
- אומנויות טכניות וכלליות
- תזונה וכלכלת־בית
- מינהל וחשבונאות (ניהול חשבונות, חשובים מסחריים, תורת המסחר)
- מינהל ומזכירות (תורת המשרדאות ותכתובת)

בית־הספר מכשיר את תלמידיו להוראה בחטיבת הביניים ובחטיבה העליונה של בתי־הספר העל־יסודיים.
משך הלימודים — שלוש שנים.
התלמידים הראויים לכך, יזכו בהלואות מותנות, אשר ייהפכו למענקים בתנאים מסויימים.
תלמידים חייבי גיוס יתקבלו לעתודה הפדגוגית.

פרטים והרשמה: במשרד ביה"ס לחינוך והכשרת מורים, רח' חנה סנש 13, ת.ד. 4131 חיפה, טל. 81479, 81780, אוטובוסים 12, 21, 28, 37, 38, בימים א'—ו' בין השעות 9—13.

רשות השידור · מרכז ההדרכה

מודיע על
פתיחת קורס לעוזרי הפקה בטלוויזיה

תנאי הקבלה:
יתקבלו מועמדים בעלי השכלה אקדמאית (שנתיים לפחות) יודעי השפה העברית על בורייה וידיעה טובה של השפה האנגלית. לצורך העבודה דרושה גם ידיעת הדפסה במכונת כתיבה בעברית.
יועדפו מועמדים בעלי כישורים בתחומי אומנות שונים.

מועד ומקום:
הקורס יתקיים בירושלים, במרכז ההדרכה של רשות השידור. הוא ייפתח בחודש מאי 1974 וימשך כ־5 חודשים. הלימודים יתקיימו שלוש עד ארבע פעמים בשבוע בשעות שלפני ואחרי הצהריים.

בחינות: המועמדים יבחרו לאחר בחינות בכתב, ראיון אישי ובחינה בהדפסה על מכונת כתיבה.

תשלום: דמי הרשמה ובחינות —.40 ל"י
השתתפות בשכר הלימוד —.120 ל"י
את דמי ההרשמה יש להפקיד בחשבון בנק הדואר מס' 5—05304—0 לפקודת מרכז ההדרכה, רשות השידור.

הרשמה: בקשות להרשמה יש להפנות אל מזכירות מרכז ההדרכה, רשות השידור רח' שרי ישראל, רוממה, ירושלים.

אל הבקשה יש לצרף:
1. אישורי השכלה ואישורים על נסיון או השכלה אומנותיים
2. קבלה על תשלום דמי ההרשמה
3. תמונת דרכון

המועד האחרון להגשת בקשות הוא 5.4.74.

הערות:
1. רשות השידור אינה מתחייבת להעסיק את מסיימי הקורס.
2. דמי ההרשמה לא יוחזרו.

✶ בדבר פרטים נוספים יש לפנות בכתב אל מזכירות מרכז ההדרכה, רשות השידור.

صكتا من الأصل

פרקי היום בתנ"ך

● יחזקאל, פ"ג — פ"ו.

המשנה היומית

הדף היומי

● סנהדרין, נ"ד — נ"ה

ההלכה היומית

● שבת, שכ"א (א — ו).

הדלקת הנרות

	ירושלים	ת"א	חיפה
● ליל	5.24	5.32	5.14
● מוצ"ש	6.30	6.30	6.32

תורנות רופאים לפי התמחויות

תורנויות בתי חולים

תורנות בתי מרקחת

בתי כנסת

הודעות

דירות

קבלנים מציעים

וילות ובתים

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

2–2½ חדרים

דירות בשכר חודשי

דירות מרוהטות

1–1½ חדרים

דירות בדמי מפתח

חדרים מרוהטים

דירות להחלפה

ביקוש דירות

חנויות

מגרשים

אולמות

משרדים

בתי מלאכה

הלוח הכלול | הארץ | ידיעות אחרונות

עסקים

● ברחובות, מסעדה למכירה (עם אפשרות שכור בהור תנות) רח' הרצל 155 835508

● למכירה סכונת זכות הלו קת בימקיוסים (ממחסים ל-חנויות באיזור תאשיון) ל-פתאים הנאים טובים וערכה טובה טל. 9.2958

● בהודעות אולם 100 מ"ר בבנייה —.125.000 בסוף — 015232

● גן להשכרה עדיפות תינתן לשותפות לגננת 793798 ושד' גן.

● מספרה נשים בסביבת 15 שנה ב"ג בשכ"ח 500 ל"י 756322

● מוסך להשכרה מסודר בסר כן ת"א לפנות טלפון — 728947

● למסירה חנות מתקים וצעצועים ת"א, למסירה ב רמ"א, 245562

ביקוש עבודה

הכשרה לעבודה

הצעות עבודה

מכוניות למכירה

דארט-וליאנט

האמריקניות של קרייזלר הנמכרות ביותר בארץ

אלפא רומיאו

אוסטין

AUDI NSU

אופל

דאף

דופין

טנדרים

הילמן

פעם VOLVO תמיד VOLVO

ב.מ.וו.

וילים

ווקסהול

לארק

טריומף

דה-שבו

מרצדס

هكذا من الأصل

مكان الأصل

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

● מרצדס בנץ 220 אס. 1969 עם כל הציוד, לפנות 612871 0—14
● מרצדס 200 4 צילינדר — 1967 872805 16.00 כ־231922
● בהזדמנות מרצדס 220 64 ורדיו, 12.000 ל״י, טלפון — 926687
● מרצדס 230 יד ראשונה 1968, מצב מצויין, 04-830808

מיני־מיינור

● מיני מיינור 1964 ביום שישי עד 20.00 מוצ״ש מ־ 972579 20.00
● מיני מיינור 1961, יפה במצב מצויין מנוע 1970 — 783594, מיטה.
● מיני מיינור 1961 במצב מצויין בהזדמנות 6,000 — 725885
● „מיני" 70 מצב מצויין טלפון 644596 851346 גם בי שבת.
● מיני מיינור טוף 61 מסם לשנה טל. 738768
● מיני מיינור 1960 מצב טוב אחרי שיפוץ ורדיו, טל 746107
● מיני מיינור 1000 שנה 1972 בהזדמנות. טלפון — 477611
● בהזדמנות מיני מיינור 63 שמורה, 8,200 טלפון — 742982
● בהזדמנות מיני מיינור 1961 במצב טוב, לפני מסם. 546368

מוריס

● בהזדמנות מוריס 1953, מצויינת 3600 מסם לשנה — 725626
● מוריס אוכספורד 1960 מצב טוב, מסם ינואר, רדיו, כל. 242062 57585
● מוריס אוקספורד 1960 — שמורה היטב 7,500 ל״י, טל. 268227

מסחריות

● טאונוס מסחרית 1968 כל 880852 — 222961
● פולקסוואגן מסחרית קבינה אחת כגורה 70, מצב מצויין 417451

● מוריס 1500 מסחרי 1964 לאחר שיפוץ כללי, 447952
● משאית טנגיה 110 מודל 1960 עם מתרומם 110.000 — 704964
● וילים מסחרי 4 צילינדר מנוע חדש במצב מצויין, כל האודים זוכה. טל. 785371

משאיות

● בהזדמנות! משאית דודג׳ ג׳י.מ.סי. 750, במצב טוב — 368850
● משאית דודג׳ קטנה בהזדמנות — 4,000 להתקשר — 946605

סוסיתא

● כרמל דוכס 69 מסם לשנה טלפון 760029

simca סימקה
מכונית טובה מבית טוב
בית קרייזלר
מכשירתנועה

פיג׳ו
האריה שבחבורה

סאאבטוח סאאבסאאב
SAAB
294897

SUBARU
סובארו

Ford

FIAT

קונטסה

השכרת רכב

ביקוש רכב

אופנועים וקטנועים

ציטרואן

פולקסווגן

רנו
בחשבון ראשון!

שונות

תצים למכירה

● בהזדמנות! תנור... NEW WORLD

חצים לקנות

דודי שמש ותשמל

בתי־ספר ושיעורים

חקלאות

מכונות כתיבה

מכונות כביסה

חוגים

טלויזיה

נופש

מקררים

חיות בית

רהיטים

תריסים

שרותים

מי מצא?

טפטים

ריקודים

ספרים

הלוח הככול | הארץ | ידיעות אחרונות

הלואות
● הלואות בידידות לעובדי מדינה וקבועים — 249256 — 236903.

שמיחים

סירות

בלי נגינה

טיולים

אירועים ובידור

הלבשה

בולים ומטבעות

בתי-כנסת

צילומים

תנורי חמום

שידוכים

הלוח הככול ירושלים

קליטת מודעות: ידיעות אחרונות: הלל 28 טל. 225251
הארץ: התבצלת 5 טל. 224245

תורות רופאים לפי המקומות

תורניות בתי חולים

2-2½ חדרים

בית-כנסת

דירות בדמי מפתח

דירות

דירות מרוהטות

וילות ובתים

קבלנים

דירות בשכר חודשי

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

ביקוש דירות

משרדים

חנויות

מחסנים

עסקים

הצעות עבודה

מכוניות

אופנועים וקטנועים

ביקוש רכב

מציעים למכירה

שרותים

כלי נגינה

הלואות

חיות-בית

מקרים

תריסים

צילומים

מגרשים

1-1½ חדרים

ביקוש עבודה

הלוח הככול חיפה והצפון

תורות רופאים לפי המקומות

תורניות בתי חולים

חדרים מרוהטים

תורנות בתי מרקחת

הודעות

דירות

וילות ובתים

דירות בדמי מפתח

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

هكذا من الأصل

מכאן إلى الأصل

מפעלי ים המלח בע"מ

דרושים מפעילי תחנות כח

הכישורים הדרושים:
1. השכלה מקצועית
2. לאחר שירות בצה"ל.
3. בעלי כושר ריכוז בעל־פה ובכתב.

הערה: העבודה הינה עבודת משמרות במפעלי הכרוב.

על המעונינים לפנות לאגף כח־אדם ומינהל סד ת.ד. 75 ב"ש.

עמינח
תעשיית מיטות ומזרונים בע"מ
למפעל במושב ניר צבי
(ליד צריפין)
דרושים:
רפדים
לעבודות ריפוד פשוטות
מחסנאי
לאחר שרות צבאי
פקידה
מתלמדת

מועמדים תושבי סביבת רמלה־לוד מתבקשים להתקשר 965650 ,961064

דרוש
מנהל מנגנון

הכישורים הדרושים:
* השכלה אקדמאית גם לא מושלמת רצוי בתחום מדעי החברה.
* נסיון של 5 שנים לפחות בניהול מנגנון בהיקף של 500 עובדים.
* ידיעה מושלמת של השפה העברית וידיעה טובה של השפה האנגלית.
* הגיל המבוקש 35—45.

מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד עם ציון קורות חיים הנסיון עבודה קודם בצירוף המלצות והשכר המבוקש לת.ד. 4279 ת"א עבור מח' המנגנון.

למוסד כספי בת"א
דרוש
כלכלן
לתפקיד אחראי
הדרגה המוצעת תקבע עפ"י כישורי המועמד

נא לפנות בכתב יד ל־ת.ד. 1486, ת"א.
סודיות מובטחת

לחברת Dual בע"מ
דרושים
טכנאים למערכות סטריאו
לעבודה במעבדתנו
בעלי נסיון של 3 שנים לפחות
נא לפנות לא. יעקבס בע"מ, רח' לינקולן 10 ת"א טל. 612499.

למוסד כספי בת"א
דרוש
פקיד עצמאי

תכונות דרושות:
כושר הבעה בכתב ובע"פ
כושר ניהול כ"א
כושר ניהול צוות עובדים

הדרגה המוצעת תקבע עפ"י כישורי המועמד

נא לפנות בכתב יד ל־ת.ד. 1486 ת"א
סודיות מובטחת

לבית חרושת איגניס
דרוש קאן מחרטות
אוטומטיות רב־קניות
בעלי השכלה מקצועית של 3 שנים לפחות
*
יפנו טלפונית אל מס' 39131 ת"א

האוניברסיטה העברית בירושלים

מודיעה על משרה פנויה של:
רכז הקצאת מעונות
במדור השירותים לסטודנט
מכרז מס' 71/74/ה
תיאור התפקיד — רכוז הפעולות הקשורות בהקצאת המקומות במעונות הסטודנטים והלוקחם למשתכנים, פתרון בעיות אשרות, הפעלת משרד הקבלה למעונות, תיאום הפעולות הקשורות בנושא עם גורמים אוניברסיטאיים וגורמי חוץ, תיאום קליטת המשתכנים עם הממונים על המעונות.
דרישות התפקיד — ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין; השכלה אקדמית; נסיון בעבודה ארגונית־ניהולית ובמגע עם קהל, התמצאות בבעיות חברתיות נסיון בעבודה קהילתית.
הדרגה — 4—5 בדירוג המח"ר.

פקיד חשבונות
במחלקת פתוח ובינוי
מכרז מס' 85/74
תיאור התפקיד — קבלת חשבונות סופיים וחלקיים. מיון ורשום החשבונות סופיים וחלקיים; הפצת החשבונות לאישור המתאמים, המפקחים והמהנדסים באתרים השונים; בדיקת החשבונות אריתמטית הכנת הוראות תשלום; הכנה פקודות יומן להוראות תשלום חלקיים וסופיים להנהלת החשבונות הכרטסת; ניהול קופה דמי מהוור של המחלקה, עזרה בהכנת דיווחים תלת־חדשיים.
דרישות התפקיד — ידיעת השפה העברית על בוריה; השכלה תיכונית או מקצועית; סוג ב—ג בהנהלת חשבונות; נסיון של 2 שנים לפחות בהנהלת חשבונות.
הדרגה — 8—9 בדירוג ונהלה.

על המעונינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ושמות ממליצים עד תאריך 3.4.74 אל: — מחלקת כח אדם, קרית האוניברסיטה העברית, ירושלים מיקוד 91009 ולציין על המעטפה „מועמד למשרה כמ ...." (בהתאם למספר המצויין בראש המכרז המבוקש).

למשרד ורשבסקי – אכברט
דרושים
מהנדסים ושרטטים
נא להתקשר תל־אביב — 441816—03
ירושלים — 67043—02
מ־4.00 — 8.00

למפעל גדול בבאר־שבע
דרוש
חשמלאי ראשי

הכישורים: בוגר בי"ס מקצועי, כנ"ל רשיון ראשי נסיון באחזקת מתקנים חשמליים ואוטומציה תעשייתית — 5 שנים לפחות.

בעל יכולת ניהול צוות חשמלאים

בדבר פרטים, לפנות למחלקת כח אדם, ת. ד. 30 באר־שבע

החברה
להגנת הטבע
רח' השפלה 4 ת"א טל. 35063
דרושים
לבית ספר שדה הר גילה
* מזכירה
* אחראי למינהלה
* מדריכים
נא לפנות בכתב למשרדי החברה.

פרוטרום בע"מ
ת.ד. 10067 חיפה
דרוש
עוזר למנהל טכני

הכישורים:
מהנדס כימי או מהנדס מכונות
נסיון של 3 שנים לפחות בהפעלה ואחזקה של מתקנים הנ"ל הדרושים.

למועמדים המתאימים מוצעים תנאים טובים
מובטחת סודיות ושיקול אישי

המשביר לצרכן
דרוש/ה בתל אביב
מנהל/ת מדור משכורות
לתפקיד אחראי המאפשר קידום
תנאים טובים למועמד המתאים
נא לפנות בכתב לאגף כח אדם ת.ד. 8680 ת"א

ביתנים
תעשית הערוכות, מבנים והדש בע"מ
ת.ד. 46 קרית ביאליק
דרושים:
1) מנהל עבודה ראשי — אחראי על קו הייצור
2) מסגר החזקה
3) עוזר למחסנאי
הצעות בכתב יד בלבד יש להפנות לת.ד. 46, קרית ביאליק.

דרושה
מפעילה
עם נסיון רב
למכונת להנהלת
אולימבי
אפעוי עבודה אהה"צ
טלפון 32395 תל־אביב

קבוץ להב
ד. נ. הנגב
מחפש
מטפל
(חובש) לנכה
בעל רשיון נהיגה
לפנות: דבילה או לרעיה
טל. 4368—057
4369—057

דרוש
עובד יצרניה
המעונינים יפנו
למזכירות כפר מנואש
טל. 98089—053

למחלקת חולצות של ליגת
דרושים:
* מודליסט/ית
אחראי על מתפרות חוץ
* מתפרות חוץ
לתפירת חולצות וזקטים

המעונינים יפנו לליגת קרית גת טלפון 92711 מודליסט/ית למחלקת כח אדם ומתפרות חוץ' למחלקת חולצות.

דרוש בעל תואר
שני או שלישי
באחד מתחומי
מדעי היהדות
כעוזר למנהל מדעי
של פרוייקט
המשרה הינה חלקית.
על המועמד להיות תושב ירושלים
• • •
המעונינים יפנו בכתב יד לת.ד. 33379 ת"א עבור מס. 20.

לבית חרושת "יצהר"
דרושים
• מסגר-מכונאי
• רתך-צנר
• מסגר מכני
תנאים טובים למועמדים מתאימים
*
לפנות טל. 252444
או לת.ד. 823, תל־אביב

דרושים דחוף
בארץ ובחו"ל
סוכנים, (ות)
להפצת מדליון
תצוגת התעלה
„משכן" בלפור 3,
חיפה כל: 645028,
84477.

דרושות
מוכרות
בעלות נסיון
למכירה
מוצרי קוסמטיקה
לתקופה של
3 שבועות.
שעות עבודה נוחות.
להתקשר כל יום בין השעות 9.00—14.00
לטלפון 752691.
הדולה העבודה — כיידיה.

לקבלן בנין
דרושה
פקידה
לניהול משרד
השכלה תיכונית
ידיעות בהדפסה
ובהנהלת — חשבונות
פרטים בטל. 458529,
446193 ,44080

עירית חיפה
הודעה עירונית מס' 25/74
מבריזה בזה על משרה פנויה של
מנהל אגף הנכסים

התפקיד כולל:
ניהול נכסי העיריה מבחינה עסקית ומשפטית, רכישה; מכירה, השכרה וההחכרה, פרט לרכישת קרקעות, הפקעה, פינוי, רישום וכו'.
טיפול במפעלים עצמאיים המצויים בעיריה, כגון: שוקים עירוניים, בריכות שחיה וכו'.
החזקה ושיפוצים של מבנים שבבעלות העיריה, מבני הציבור, מקלטים ציבוריים, כולל ציוד קבוע הנ"ל.

הכשירויות הדרושות:
1. השכלה גבוהה בהנדסה ו/או כלכלה ו/או במשפטים.
2. שליטה מלאה בעברית ובאנגלית.
3. נסיון במשא־ומתן עם גורמים כלליים.
הדרגה תיקבע בהתאם לכשירויות המוצעה.

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב למנהל המנגנון, עירית חיפה, עד ה־3 באפריל 1974. סודיות מובטחת.

י. צ"יזק
סגן ראש העיר

למפעל תעשייתי מתפתח בענף המתכת
דרושים
1. מרכז קניות בארץ
הכישורים:
נסיון קודם בתפקיד דומה חברת מקורות האספקה, הומרי גלם, חלקי חשמל ואלקטרוניקה, ידיעת אנגלית יתרון.
2. איש אחזקה
לריכוז נושא האחזקה במפעל
נסיון קודם בתפקיד דומה חברת מכונות, ציוד ומערכות במפעל לעבוד שבפי יכולת פקוח, ניהול והשגחה על בצוע אחזקה מונעת ידיעת אנגלית יתרון.
3. שרטט
למכונות וחלקי מכונות
נסיון קודם בעבודה ידיעת אנגלית יתרון.
לגבי משרות 1 ו־2 — רק פניה בכתב תענינה.
נא לפנות אל: ת.ד. 7206 חיפה טלפון 520071—04.

דרושים
מדריך חינוכי
וחצרן
המדריך לגילאי 19 — 18.
מועמדים מתאימים יפנו אל בית־הספר להנדסאים חקלאיים „יד־נתן", ד.נ. אחרת, טל. 910072—04.

דרוש(ה) טבח(ית)
לבית הספר להנדסאים חקלאיים „יד-נתן" ליד עכו
מועמדים מתאימים יפנו אל
הנהלת בית־הספר טל. 910042—04

לאולפני גלי צ.ה.ל. דרושים
טכנאי אלקטרוניקה
• הנתונים הדרושים
א. בקיאות באלקטרוניקה בשטח השמע (Audio)
ב. בקיאות במכניקה עדינה.
ג. ידע כללי בשמוש במכשירי מדידה בשטח השמע.
ד. שמיעה מוסיקלית טובה.
ה. בקיאות בציוד אולפנים כגון: קלט סרט, מערבל צליל, מגברים.
העבודה באזור תל־אביב.
על המעוניינים לפנות בכתב בציון פרטים על הכשרתם ונסיונם לד.צ. 1005 צה"ל עבור טכנאים.

חידון סמליט
בכל יום ששי במוסף השבועי של הארץ
פרס ראשון

304
פיג'ו האריה שבגבורה
המכונית החדשה פיג'ו 304
דגם 1974 - בולל נוסים

הודעה לציבור

משרד החקלאות — המנהל לנכסים, בינוי ומשק
מכרז מס' 73־253
מוזמנות בזה הצעות מחירים למכירת זבל מבקר ושרידי בית דגן.
מפרט וטופס השתתפות במכרז אפשר לקבל במחלקה לנכסים בינוי ומשק, משרד החקלאות, הקריה, תל־אביב, רחוב ד' מס' 10, חדר מספר 13, בכל ימות השבוע בשעות העבודה.
את ההצעות יש להגיש במעטפה סגורה אשר עליה יש לרשום „מכרז מס' 73־253" ולהכניסה לתיבת ההצעות הנמצאת במשרד החקלאות המחלקה לנכסים בינוי ומשק, הקריה תל־אביב, רחוב ד' בית מספר 10, קומה ג'.
להצעה יש לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% מערך ההצעה.
מועד אחרון להגשת ההצעות הוא 4.4.74 שעה 11.00.
אין משרד החקלאות מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

אופנועים וקטנועים
מגרשים
דירות בשכר חודשי
מכוניות למכירה
ביקוש רכב
מציעים למכירה

הלוח הכפול נתניה

קבלנים מציעים
הצעות עבודה
דודי שמש וחשמל
דירות למכירה
נופש

הלוח הכפול באר־שבע

נרשמו לנשואין
הודעות
דירות למכירה
דירות בשכר חודשי
עסקים
הצעות עבודה
מכוניות
מציעים למכירה
בתי ספר ושיעורים
חיות בית

שידוכים
תערוכות
מכונות כביסה
מקררים
חשמל ביתי
תקלאות
רהיטים
כלי נגינה
נופש
תנורי חמום
טיולים

אשדוד
וילות ובתים
דירות למכירה

לחברה להנדסת חשמל
דרושים שרטטים/ות
עם 2 עד 3 שנות נסיון
לקביעת ראיון להתקשר כל יום
בין 08.00—15.00 לטל. 451680 443111/2

מועצת הפועלות | משרד העבודה

דרוש
מדריך מקצועי לטבחות
בעל נסיון בהדרכה
נא לפנות בדחיפות למשרד העבודה בירושלים, טל. 02-224141 או 02-31616

אוניב' בן־גוריון בנגב

מכרז מספר 73/23

אוניברסיטת בן גוריון בנגב מודיעה על משרות פנויות:

1. בספריה

א. ראש מדור מיון וקטלוג
תאור התפקיד: אחראי לביון וקטלוג בספרית האוניברסיטה ומשתתף בתכנון ובהפעלת מערכת ממוכנת למיון וקטלוג. מארגן ומנהל את צוות עובדי המדור. מטפל בבעיות מסובכות ובלתי שגרתיות. מכין דוחות וסטטיסטיקות עבור מנהל הספריה. אחראי לחלוקת עבודה לעובדי המדור על פי קריטריונים מקצועיים. קובע מדיניות הקטלוג והמיון על פי חוקי קטלוג ושיטות מיון בינלאומיים. מדריך עובדים חדשים. עוקב אחרי ביצוע החלטות הנהלת הספריה.
הכישורים הדרושים: בעל תואר אקדמי ראשון ותעודת ספרן מוסמך מבית ספר לספרנות. נסיון של חמש שנים לפחות במיון וקטלוג. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין, רצויה ידיעת שפות אחרות. כושר ארגון וניהול צוות עובדים.
הדרגה המוצעת: 5—6 בדרוג מח"ר.

ב. מקטלג בכיר
תאור התפקיד: מייעץ לראש מדור מיון וקטלוג בבעיות מסובכות בקטלוג ועוזר לו בקביעת מדיניות קטלוג על פי חוקי הקטלוג הבינלאומיים. בודק קטלוג המקטלגים. מקטלג חומר מסובך. עוזר ומדריך למקטלגים בבעיות מסובכות בקטלוג.
הכישורים הדרושים: בעל תואר אקדמי ראשון ותעודת ספרן מוסמך מבית ספר לספרנות. נסיון של שלש שנים לפחות בקטלוג ספרים. ידיעת השפות אנגלית ועברית על בוריין, רצויה ידיעת שפות אחרות.
הדרגה המוצעת: 3—4 בדרוג מח"ר.

ג. ממיין בכיר
תאור התפקיד: מייעץ לראש מדור מיון וקטלוג בבעיות מסובכות במיון ועוזר לו בקביעת מדיניות מיון על פי שיטות מיון בינלאומיות. ממיין ספרים מסובכים. קובע מספרי מיון חדשים. קובע מונחים חדשים לקטלוג הנושאים. עוזר ומדריך לממיינים בבעיות מסובכות במיון.
הכישורים הדרושים: בעל תואר אקדמי ראשון ותעודת ספרן מוסמך מבית ספר לספרנות. נסיון של שלש שנים לפחות במיון ספרים. ידיעת השפות אנגלית ועברית על בוריין, רצויה ידיעת שפות אחרות.
הדרגה המוצעת: 3—4 בדרוג מח"ר.

ד. ראש מדור שירותים לקהל
תאור התפקיד: אחראי לשירותים לקהל (אולמות קריאה, השאלה, ייעוץ ביבליוגרפי) בספריית האוניברסיטה. מתאם את הספריות המפקות עליהן. מארגן ומנהל את צוות עובדי המדור. אחראי על תכנית ההדרכה לקוראים ולעובדים חדשים. מכין דוחות וסטטיסטיקות עבור מנהל הספריה. עוקב אחרי ביצוע החלטות הנהלת הספריה.
הכישורים הדרושים: בעל תואר אקדמי ראשון ותעודת ספרן מוסמך מבית־ספר לספרנות. נסיון של חמש שנים לפחות בתפקידי ניהול בשירותים לקהל בספריה אקדמית. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין. יכולת ניהול כו"מ עם מוסדות בשפות עברית ואנגלית. רצוי נסיון בהדרכת קורסים בספרנות.
הדרגה המוצעת: 5—6 בדרוג מח"ר.

2. מחלקת שרותי המחשב

ה. אחראי משק והשבונות
תאור התפקיד: מנהל את אפסנאות היחידה. עורך הזמנות ציוד. מבצע הנהלת חשבונות פנימית של היחידה ושומר על קשר עם הנהלת החשבונות של האוניברסיטה. עורך הזמנות לשרותי מחשב מן היחידה ומיחידות מחשב אחרות, עבור לקוחות היחידה ועבור היחידה, ומחייב המשתמשים בתשלום. אחראי להכנת תקציב היחידה. עורך סטטיסטיקה על פעילות המחשב. מטפל בנושאי כח־אדם שוטפים.
הכישורים הדרושים: בוגר תיכון או בי"ס מקצועי. בעל נסיון של שנתיים לפחות בניהול ביה"א ותקציב. רצוי נסיון בטיפול בדוחות ובחיובים על הרצות במחשבים. ידיעת השפה האנגלית.
הדרגה המוצעת: י"א—י"ב בדירוג האחיד.

כל המשרות הנ"ל מלאות.
למועמדים למשרות הנ"ל מחוץ לבאר־שבע, הנתן עזרה בדיור.

3. בארכיון בן גוריון

ו. גנז ראשי
תאור התפקיד: אחראי להקמת הארכיון וספריית הציון בבית מדרש. מרכז צוות עובדי הארכיון. קובע שיטות בהאצבות לארגון, סידור ואחסון החומר, מנהל מו"מ עם ארכיונים ומוסדות אחרים בארץ ובחו"ל. מכין דוחות עבור מנהל המכון למורשת בן גוריון ומנהל ספרית האוניברסיטה. עוזר לחוקרים בהתמצאות בארכיון.
הכישורים הדרושים: תואר שני במדעי המדינה, היסטוריה, היסטוריה של עם ישראל, או יהדות בת זמננו. תעודה מוכרת בארכיונאות. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין. נסיון של חמש שנים לפחות בארכיונאות כולל שנתיים בתפקידים ניהוליים.
הדרגה: תקבע בהתאם לכישורי המועמד.

ז. ארכיונאים
(2 משרות)
תאור התפקיד: רישום, מיון וסידור תעודות בארכיון, מיון ידיעות ופעולות, מכין את התעודות לאחסון.
הכישורים הדרושים: תואר ראשון במדעי המדינה, היסטוריה, היסטוריה של עם ישראל, או יהדות בת זמננו. תעודה מוכרת בארכיונאות. או בשבעה־ית או נסיון של שלש שנים בארכיונאות. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין.
הדרגה: תקבע בהתאם לכישורי המועמד.

כל המשרות הינן מלאות
[illegible]

המועמדים שיתקבלו חייבים לגור בבאר־שבע או בסביבתה.
בקשות בכתב בצירוף תולדות חיים והמלצות יש לשלוח עד יום ה' 29.3.74 אל מחלקת המנגנון אוניברסיטת בן גוריון בנגב, ת.ד. 2053 באר־שבע [illegible]

נא לציין על המעטפה מספר המשרה המבוקשת.

ל„בגד עורי" (1968) בע"מ
דרושה
דיילת מכירה
בעלת הופעה נאה
הדוברת אנגלית ועברית
שפות נוספות — יתרון.
לראיון נא לפנות ביום ב' 25.3.74 ל„בגד עורי" אחד העם 45, ת"א בין השעות 10.00-13.00

למשרד עורכי דין
דרושה
כתבנית מעולה
רצוי ליום עבודה מפוצל.
תנאים טובים למועמדת המתאימה
לפרטים נא לפנות בכתב לת.ד. 1736 ת"א עבור מס' 139.
סודיות מובטחת

חרט
כרסם
רתך
מסגר

מפעל גדול באזור חיפה
מציע עבודה מעניינת
ותנאי עבודה ושכר טובים
(לבעלי נסיון תנתן עדיפות)
נא לפנות למחלקת כח אדם ת.ד. 1371 חיפה
מיקוד 31000

דרוש שרטט לאלקטרוניקה
עם ידיעות בשרטוט מכני
שעות העבודה 9—15
מקום העבודה — הרצליה ב'
בדבר פרטים
נא לפנות: ת.ד. 545 נתניה

מחפשים
עזרה לטיפול וסיעוד
בחולה
ל־3 ימים
נא לפנות לטל. 845420

דרושים
מכונאים
למוסך „כרך"
טלפון 823642
רחוב קנטלר 14 יפו

דרוש „אורג"
W/3 קרומפטון
טויות תכלת בע"מ
רחוב ריבל 3 ת"א,
טל. 31462

סברה בע"מ
רחוב בן־גוריון 24
הרצליה
דרוש
סוכן
בעל רכב מסחרי
עם נסיון בהלוקת מזון
תנאים טובים,
למתאימים
טלפון 984555
משעה 8.00 עד 14.00

לחברה קבלנית
לבנין בחיפה
דרושים
מנהלי עבודה
למתאימים תנאים טובים
לפנות בכתב
ת. ד. 3101
מיקוד 31000 חיפה

דרוש
מנהל חשבונות
עצמאי
עוזר/ת למנהל חשבונות
בעל נסיון
תנאים טובים, סיכויי התקדמות
בחברה צעירה
לפנות לנייסים
טל: 454242 ת"א

לחברת ליאו גולדברג
בע"מ
דרושה
פקידה
אחרי צבא
למחלקת הנהלת חשבונות
עם ידיעת הדפסה
במכונת כתיבה
✱
לפנות למחלקת חשבונות
דרך פ"ת 65, ת"א

לחברת תיירות
דרושה
פקידה כללית - כתבנית
שעות העבודה 3 ימים רצוף 3 ימים מפוצל
לפנות טלפון 248121 תל־אביב.

למפעל תעשיתי
בסביבות ת"א
דרושים:
✱ **פקידה כללית למחסן**
היודעת הדפסה
(אפשרי עד גיל 50)
✱ **מחסנאי**
עם נסיון בניהול כרטסת מהאי.
✱
לטלפן 910450 — 916981

למפעל מזון גדול
במרכז תל-אביב
דרושים
1. **פקידת חשובים**
לחישובי שכר ופרמיות.
2. **פקידת חשובים מתחילה.**
המעוניינות מתבקשות לפנות טלפונית 51531 ת"א לשם קביעת ראיה.

לאופנת מוסטאנג
דרושה
פקידה
להנהלת חשבונות
רצוי סוג ג'
תנאי עבודה ושכר מצויינים
נא לפנות אישית „אופנת מוסטאנג" דרך יפו־ת"א 44 (קומה ג'), אל מר חנן

למשרד האוצר דרושות עובדות לעבודה במרכז למיכון משרדי לתפקיד:
מפעילות מסופים
לתקשורת מרחוק (נקבניות)
התפקיד כולל העברת נתונים באמצעות מסוף (מכונת כתיבה חשמלית הקשורה למחשב) מבית־מכס למחשב במרכז למיכון משרדי בירושלים:
הדרגה: יוד — יוד־אלף אחיד.
דרישות: השכלה של 11 שנות לימוד לפחות.
ידיעת השפה העברית על בוריה, רצויה ידיעת השפה האנגלית. נסיון של שנה בעבודת ניקוב.
מקום עבודה: בתי המכס ביפו ובאשדוד.
העבודה הנה לשנה אחת עם אפשרות הארכה לתקופה נוספת. העובדות שייבחרו יעברו הכשרה לתפקיד.
המעוניינות העונות לדרישות האמורות מתבקשות לפנות למרכז למיכון משרדי באחד משני המקומות הבאים: לשכת שרות ת"א, רח' יהודה הימית 33, ת.ד. 15004, טלפון: 828181. מזכירות המרכז למיכון, הקריה רוממה ירושלים, טלפון: 52511.
הפונות מתבקשות להביא עמם תעודות ואישורים המעידים על השכלתן ונסיונן בעבודה.

נציבות שירות המדינה
מודיעה על הרשמה למכרז פומבי מס' מק/3/74 להפקיד של:
מטפל בקליטת עולים
בדרגה י"ב—י"ד של הדירוג האחיד במשרד לקליטת העליה
מקום העבודה: בכל יחידות וסניפי המשרד ברחבי הארץ.
תיאור התפקיד: טיפול אישי בהכוונת העולים הבודדים לשם סידורם הנאות להתערותם בארץ. טיפול בעולים הבאים או כעצמם בארץ והבאים להגיע במוכיות עולים. ראיון עולים, מילוי המסמכים המתאימים, והגן חוות דעת לתוצאה להקנייה וזכויות עולים. הפנייה הצולה בעיזה הצורך לשם השגת עבודה ללפלת עבודה או להתאהדיות עולים שונות [illegible]
הדרישות: השכלה של 12 שנות לימוד בצירוף נסיון של שנתיים בעבודה [illegible]
ידיעת שפה: ידיעת השפה העברית וידיעה אחת מהשפות הבאות: אידיש, אנגלית, רוסית, צרפתית, ספרדית [illegible]
התנאים:
1. [illegible]
2. [illegible]
3. [illegible]
4. המועמדים למשרות הנ"ל, יבחנו גם בכתב.
5. [illegible]
[illegible]
בקשות יש להגיש בצירוף מסמכים באמצעות הדואר בטופס 2115 [illegible]
[illegible]
חיים האחרון להגשת הבקשות הוא: [illegible] (12.1.74)

למפעל מתכת בבת־ים
המעסיק כ־20 איש
דרוש מנהל עבודה
רצוי בעל ידיעות בצפוי
לפנות טלפון 621072

למשרד גדול בירושלים
דרושה
מזכירה בכירה
לניהול אדמיניסטרטיבי
הכישורים הדרושים:
— השכלה תיכונית לפחות.
— שליטה בשפות עברית אנגלית.
— נסיון קודם בניהול משרד.
— הדפסה במכונת כתיבה עברית־אנגלית, הכרחית.
על המעוניינות לפנות בצרוף קורות חיים בכתב יד לת. ד. 2045 ירושלים למס' 788

למפעלי „אדרת" הרצליה
(אזור התעשיה)
דרושים
1) **תמחירן**
בעל ידע בהנהלת חשבונות, באיסוף נתונים ועיבודם
2) **פקיד**
ידע בהנהלת חשבונות, רצוי נסיון עם הנפקות מפקים
3) **חשמלאי**
לעבודות אחזקת מכונות
4) **פקידת נשיונל**
למכונה 33—32
5) **פקידה**
ידע בהנהלת חשבונות והדפסה בעברית
המעוניינים/ות יפנו בכתב למנהל כח אדם ת. ד. 301 הרצליה.

פלדות הדרום
לתשלובת מפעלי „פלדות הדרום" בע"מ
דרוש:
מנהל אדמינסטרטיבי
שיופקד על נושא כח אדם, משק ואדמיניסטרציה
★
נא לפנות בכתב יד בפרוט קורות חיים לפלדות הדרום בע"מ אזור התעשיה קרית מלאכי „למנהל המפעל — אישי".
— סודיות מובטחת —

SDS
SCIENTIFIC DATA SYSTEMS
COMPUTERS LTD.
דרוש/ה
מזכיר/ה
למנהל מחלקת אחזקה
הכישורים הדרושים: נסיון קודם בעבודות מזכירות ושליטה בקורספונדנציה עברית—אנגלית — חובה.
● שכר ותנאים טובים מאד ●
נא לפנות בכתב בציון נסיון קודם והשכלה אל ת.ד. 29663, תל־אביב, עבור „מזכירה", או טלפונית 53054־5־6 לבר מוקי שיטפלה. סודיות מובטחת

לסולל בונה ארצות חוץ בע"מ
דרושים
לעבודה בארץ דוברת אנגלית
1. **מנהל פרויקט כבישים**
לביצוע עבודות בהיקף גדול
על המועמד להיות מהנדס בעל נסיון מוכח של 5 שנים לפחות
2. **מנהל עבודה להנחת צנורות מים**
בעל נסיון בהנחת צנורות אספקה
3. **מנהל מוסך לציוד הנדסי כבד**
עם בקיאות בציוד „קטרפילר" ובעל כושר ניהול צוות עובדים
4. **מכונאים מנוסים לציוד הנדסי כבד**
לביצוע תקוני שדה
תנאים מושכים יוצעו למועמדים המתאימים
לפנות: בכתב לת. ד. 4854 היפה, בטלפון: 04—669151 שלוחה 246 בשעות הבוקר

מנהל חשבונות
כ־2 — 1 עם נסיון של שנתיים לפחות
עדיפות תנתן לבעלי נסיון
בהכנת שכר עבודה
⬇
נא לפנות בכתב יד בצרוף תולדות חיים לת.ד. 1990 חיפה. סודיות מובטחת

החברה למרכזי תרבות וספורט
(לנוער ולמבוגרים) בע"מ
שד' הרצל 82, בית הכרם ירושלים
דרוש
מנהל מרכז קהילתי
בעמק המצלבה
(בשילוב עם בתי"ס מקיפים)
דרישות התפקיד: — השכלה אקדמית רחבה (ב.א. לפחות) במדעי החברה/הרוח
— נסיון רב בניהול ודרכת מוסדות לחינוך בלתי פורמלי/בתי־נוער, מרכז, ספורט
— כושר ונסיון בניהול ובארגון, בפיקוח תקציבי וההדרכת צוות עובדים
— כושר לקיים מגע עם גורמי חוץ ופנים.
תנאי העסקה: — חוזה מיוחד. שכר 25,000—28,000 ל"י לשנה, פקידות נדרשת והטבות אחרות.
— מגורים בעכו —, תנאי הכרחי. עזרה בדיור מובטחת.
המעוניינים יפנו בכתב עד ליום 4.4.74 אל החברה למרכזי תרבות וספורט, שד' הרצל 82, בית הכרם ירושלים, ויזמנו לבבדק ולראיון.

למוסד למחקר ופיתוח
בסביבות חיפה
דרוש
מהנדס תעשיה וניהול
לריכוז נושא אירגון ושיטות
נדרש נסיון קודם של מספר שנים בעריכת נהלים וטיפול במערכות מידע
המעונינים מתבקשים לפנות לת.ד. 9757 — עבור 37 חיפה (31096), ולציין קורות חיים, השכלה, נסיון מקצועי קודם וכן מס' טלפון להתקשרות.
— סודיות מובטחת —

למפעל תעשייתי בירושלים
דרוש
מזלגן
לפנות:
טלפון 528281—02

לאגודה חקלאית
דרוש:
מדריך לול
עם נסיון
בלהקות רביה
לפנות ת. ד. 20051
ת"א למס' 1366

מצוק מהנדסים בע"מ
לעיקה באיזור השמרון
דרוש מהנדס בנין
רשיון נהיגה הכרחי (רצוי בעל רכב)
טלפון 985715(03) לפני הצהריים

בנק המזרחי המאוחד
בע"מ
דרושים
פקידי קהל
קופאים
פקידי טלר
רשמיות
למכונות אדו x או נשיונל
מנהלי חשבונות
לעבודה באזור המרכז
המעוניינים יפנו נא בכתב יד בצרוף קורות חיים למח' המנגנון ת.ד. 309, תל־אביב.
סודיות מובטחת

דרושים
✱ **מהנדס אלקטרוניקה בכיר**
לניהול בעבודת המחקר והפיתוח
הכישורים הדרושים: תואר שני באלקטרוניקה ונסיון של 5 שנים לפחות, כולל ידע במחשבים זעירים .A.D.E. שליטה בשפה האנגלית הכרחית.
משרה 218.
✱ **טכנאי אלקטרוניקה בכיר**
הכישורים הדרושים: בוגר בית ספר ל־אלקטרוניקה עם נסיון של 5 שנים במקצוע זה, כולל הפעלת מחשבים זעירים A.D.E. ומערכות אלקטרומכניות—ל־עבודה באילת.
משרה 219.
✱ **מציל מוסמך**
לעונת הקיץ 1974 (1.4.74—30.9.74)
עם הסמכה מטעם איגוד המצילים ובעל נסיון רב. ידיעת השפה האנגלית רצויה.
משרה 224.
על המעוניינים לפנות בכתב בציון קורות חיים ונסיון קודם, למח' המנגנון, ת.ד. 26, רחובות 76100 — בציון מס' המשרה.

למוסד ממלכתי באזור תל־אביב
דרוש
מנהל אחזקה בכיר
הכישורים הדרושים:
1) שרת בקצין אפסנאות בצה"ל.
2) הנדסאי/מכונאי במגמת חשמל ו/או מכונות.
3) בעל כושר לנהל צוות עובדים.
4) בעל כושר לנהל משא ומתן עם גורמי חוץ.
5) בעל נסיון של מספר שנים בתחומים הנ"ל.
למועמד המתאים ינתנו תנאים טובים
מועמדים מתאימים יפנו בצרוף קורות חיים לת.ד. 62166, תל־אביב

בוגר הפקולטה למשפטים
או
סטודנט שנה אחרונה
ד
ר
ו
ש
לעבודת מחקר מעניינת
בתחום חוק החברות
העבודה תמשך כ־6 חודשים.
נוכחות בחברה 4 שעות ליום 3 פעמים בשבוע — הכרחית.
המעוניינים במחקר משפטי יפנו, בציון קורות־חיים, לת.ד. 3119 תל־אביב, עבור „מעניין".

למוסד למחקר ופתוח
דרושים
1. טכנאי טלמטריה
לאחזקת והפעלת תחנות קיימת.
בוגר בי"ס טכני מוכר
ניסיון וידע במערכות קומוניקציה ו/או מכ"ם. ניסיון וידע בטיפול בטרנזיסטורים ומעגלים אינטגרליים, ידיעת אנגלית טכניה.
2. טכנאי / הנדסאי מכניקה
לפתוח ואחזקה של ציוד אופטי במעבדה מכנית.
בוגר בי"ס טכני מוכר
ניסיון בהפעלה מכונות לעבוד שבבי וטפול בציוד מכני אופטי.
ניסיון בתכנון מכני וידע בשרטוט מכני.
3. אקדמאי בשטח עיבוד נתונים
בוגר מגמה מתמטיקה שימושית או פיזיקה שימושית
ניסיון רב בעיבוד נתונים מדעי כולל תכנות והכרת SYSTEM של מחשבים. כושר ניתוח אנליטי ואינטרפטציה לשימושים מעשיים. יכולת ארגון ותכנון מערך עיבוד נתונים.
● המעוניינים יפנו בצירוף תולדות חיים לת. ד. 7057 עבור ט.ה. ת"א.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

25 שנות ביטוח בשרות הציבור הישראלי

ארדע

חברה לבטוח בע"מ

המשרד הראשי: בית ארדע

רחוב יבנה 32, תל־אביב טלפון 614431

סניף ירושלים, רח' רמב"ן 23, טלפון 32790/68183

סניף חיפה, רח' הבנקים 5, טלפון 521439, 530977

אל על תטיס לקראת הפסח 15,600 נוסעים — לעומת 12,630 שהטיסה אשתקד

★ החברה תפעיל 30 טיסות מיוחדות

★ „התאוששות מעל ומעבר לכל הצפוי"

מאת אדיר קיסרי, סופר „הארץ" לענייני תעופה

בשבוע שלפני הפסח עומדת חברת אל על להטיס לישראל 15,600 נוסעים, לעומת 12,630 בתקופה המקבילה אשתקד.

כן תפעיל החברה — נוסף לטיסותיה הסדירות — 30 טיסות מיוחדות: מארה"ב — שלושה מטוסי בואינג 747 (ג'אמבו) וארבעה מטוסי בואינג 707, ומאירופה — שבעה ג'אמבו ו־16 בואינג 707.

בשבוע שלפני הפסח (מ־31.3.74 ל־6.4.74) ימריאו לישראל מניו־יורק 4050 נוסעים (לעומת 3850 נוסעים בתקופה המקבילה אשתקד); מלונדון — 2535 נוסעים (לעומת 1718); מפרנקפורט וממינכן — 2500 (לעומת 1130); מאתונה — 1500 (120); מפאריס — 800 (1600); מציריך — 900 (920); מרומא — 750 (830); ממונטריאול — 750 (260); מקופנהאגן — 150 (145); מאמשטרדם — 515 (500); מבריסל — 500 (750); מז'נבה — 210 (180); מוינה — 300 (440).

ההתאוששות — מעל לצפוי

בתשובה על שאלת סופר „הארץ", אישר מר מרדכי טריצקי, קצין העתונות של אל על, את הנתונים האמורים. מר טריצקי הוסיף, כי ההתאוששות בתנועת הנוסעים לישראל וממנה, על אף המצב בצפון, היא מעל ומעבר לכל הצפוי.

תוספת חמשה מיליון ל"י בשנה

קצינת העתונות של מינהלת נמל בן־גוריון, מסרה אתמול כי אגרות הנחיתה והחנייה בנמל יועלו החל ב־1 באפריל 1974 ב־25%, כלומר: האגרה לכל נוסע יוצא תועלה מהתאריך הזה מ־15 ל"י ל־20 ל"י. סגן מנהל נמל בן־גוריון למסחר וכספים, מר עזרא בלס, מסר כי ההעלאות הנ"ל יגרמו להעלאת הכנסות הנמל בחמישה מיליוני ל"י לשנה.

מציע להביא מכונאי־רכב מחו"ל כדי לסייע למוסכים לעמוד בלחץ

מאות משאיות משותקות, מהן רבות שנשחקו או נפגעו בימי מלחמת יום הכיפורים

מאת סופר „הארץ" לענייני תחבורה

הצעה להביא מכונאי רכב או מתנדבים מחו"ל, כדי לסייע למוסכים בארץ להתגבר על הלחץ בתיקוני הרכב, שנשחק בימי המלחמה — כלולה במכתב ששלח יו"ר מועצת המשאיות, מר מנחם גובר, אל שר־העבודה, מר יצחק רבין.

במכתבו ציין מר גובר, כי מאות משאיות משותקות, כיון שהמוסכים אינם מצליחים להתגבר על הלחץ הרב בתיקונים. רבות מן המשאיות נשחקו או נפגעו בימי המלחמה וזקוקות לתיקונים גדולים, מסובכים וממושכים.

העיכובים בתיקוני המשאיות גורמים נזקים כבדים לבעלי המשאיות, אשר אמנם מקבלים פיצוי מצה"ל, אולם רק לכיסוי התיקונים ולא לתקופת האבטלה של המשאיות ואבדן ההכנסה בשל כך.

לפיכך מבקש יו"ר מועצת המשאיות התערבותו המיידית של שר־העבודה ומציע לבדוק אפשרות של הבאת מכונאי רכב או מתנדבים מחו"ל כדי לסייע למוסכים להתגבר על המצב שנוצר.

צעדת יחיעם — דרך נחל אכזיב

מאת יהודה אריאל, כתב „הארץ"

צעדת יחיעם המסורתית, לזכר חללי שיירת יחיעם בשנת 1948, תיערך השנה על־ידי המועצות האזוריות געתון וסולם צור, בשיתוף עם הפועל — בשבת, ה־30 במארס. השנה חל שינוי במסלול, כדי שהמשתתפים יכירו את נופי הגליל המערבי. הצעדה תיפתח ממקום שיזור הקרב של השיירה, בחניון כברי. היא תימשך לאורך הכביש בכיוון למצובה, תפנה לעבר עבדון דרך נחל אכזיב, מבצר מונפורט, מעליה חזרה בכביש מעלות נהריה עד כברי.

נקבעו שלושה מסלולים: 33 ק"מ — כל המסלול; 20 ק"מ ו־12 ק"מ. תהיה הסעה למשתתפים במסלולים הקצרים.

דרושות באופן דחוף

דירות

בכל הגדלים

לין־דר

חברה לנכסים והשקעות בע"מ

ירושלים רח' שמאי 12 ב', ירושלים טל. 02/233778; 02/221937

תל־אביב: רח' גורדון 11, טל. 03/231144

סניף גבעתיים הרצוג 11, טל. 765187, אחה"צ

פרסום "יאר"

הכל בכל בלוח הכפול

ראה עמודים: 6, 7, 8, 9, 10, 11, 21, 22, 23

וכן במוסף עמודים: 60, 61, 62, 63

הלוח הכפול

דיון על אופיו של חג העצמאות

הרוב נגד הפרדה בין יום הזכרון והחג

(ע). האם רצוי לחוג את העצמאות כה סמוך ליום הזכרון לחללי צה"ל? — שאלה זו ושאלת אופיו של יום העצמאות בכללו, נדונה אתמול בכנס מטעם משרד ההסברה, שבו השתתפו שר ההסברה מר שמעון פרס, אנשי חינוך וצבא, עובדי מדינה בכירים, סופרים ועתונאים.

השר פרס צידד ברעיון הפרדת יום הזכרון לחללים, מיום העצמאות. יש יותר מדי קרבנות ויותר מדי אבל וצער מכדי לחוג את חג העצמאות מיד לאחר צפירת הסיום של יום הזכרון. לפי הצעתו לא יוקמו השנה במות הבידור המסורתיות ויאורגנו במקום זאת חגים תרבותיים אינטימיים שישרו אווירה של עיסוק בשורשי התרבות של העם.

רעיון נוסף: לפתוח ביום זה בשינוי השמות הזרים והלועזיים שפשטו בחברה הישראלית לשמות עבריים, כך בסך הכל יהיה זה יום מוקדש לתרבות העברית.

אנשי־רוח ואף הורים שכולים, שהשתתפו בדיון, התנגדו להפרדה בין יום הזכרון לבין חג העצמאות, בנימוק שאין להשכיח כי לא ניתנה לנו העצמאות על מגש של כסף. הסופר משה שמיר אמר, כי אין תחליף לשמחת העצמאות. אולם במקום מצעדים צבאיים, יש מקום למצעדי נוער שהוא המקור הטבעי של השמחה ושל העתיד.

מר אלחנן ישי, ממשרד הבטחון, ששכל את בנו במלחמה, אמר כי אין להיתפש לאווירה של אבל וצריך לעשות למען חיזוק המורל.

קצין חינוך ראשי, אל"מ שאול גבעולי, הציע להקהות את חריפות המעבר בין יום הזכרון לבימות החג, שאירועי השמחה יועברו למוצאי יום העצמאות.

לרעיון זה התנגד איש צבא אחר, דובר צה"ל תת־אלוף אפרים פורן, הוא טען, כי העברת אירועי השמחה למוצאי יום העצמאות „תהרוג את החג כולו". עם זאת תמך בהפרדה של שעה־שעתיים בין סיום יום הזכרון לבין תחילת החגיגות.

רעיון זה נתמך ע"י ח"כ יצחק נבון, שאמר, כי „יש להדגיש הפרדה, אך לא ניתוק".

מר סם אביטל, אב שכול מנהל המחלקה להנצחת חיילים משוחררים במשרד הבטחון, הציע רעיון חדשני: לאחד את יום השואה והגבורה עם יום הזכרון — וכך יזכיר הצם את חללי צה"ל בארץ ומחוצה לו.

מנהל מרכז ההסברה מר יהודה אילן, מסר נתונים מסקר שנערך לא מכבר בדבר ציפיות הנשאלים לגבי חג העצמאות. הסקר מראה, כי הציבור רוצה בהבלטתם של סימני החג, כגון התהלוכות נוער וזיקוקין די־נור.

76 אחוזים מהנשאלים מצדדים ביום זכרון צמוד ליום העצמאות. רק 31 אחוזים סבורים, שיש לקיים מצעד צבאי, ואלו 60 אחוזים היו רוצים לראות במקום מצעד כזה מטס אירי.

החל משפט רוצחי החייל אלי לופו

(ע). משפטם של 11 חברי תא אל פתח, ש־4 מהם מואשמים ברציחתו של הצנחן אלי לופו לפני כשלושה חדשים — החל אתמול בבית־המשפט הצבאי בשכם.

המשפט נפתח בנוכחותם של בני משפחת הנרצח ובני משפחות הנאשמים שמילאו את האולם.

אב בית־הדין, רב סרן חיים בסוק, קרא לפני הנאשמים את 11 פרטי האישום, ביניהם אשמת רציחתו של אלי לופו, חברות בקבוצה שביצעה רצח, שוד מזוין, חברות בארגון עויין, אימון בנשק, הצבת מארב לרכב בשטחים ועוד.

הנאשמים 9 גברים ושתי נערות, כפרו באשמות.

לאחר הקראת כתב האישום נענה בית המשפט לבקשת התובע רס"ן משה פרקש לדחות את המשפט לשבועיים, כדי לתת שהות לנאשמים למנות לעצמם עורכי דין להגנתם.

25 שנות מאסר למחבל

(ע). בית־המשפט הצבאי בלוד גזר אתמול מאסר של 25 שנה על מחבל, שנתפס בעיצומה של מלחמת יום הכיפורים בגבול הלבנון, כשבא עם חבריו לפוצץ גשר ליד קיבוץ ברעם בגליל.

הנאשם, טלאל אליאסין, בן 26, ממיראק, כפר באשמה, באמצעות סניגורו עו"ד אהרן ברקאי.

מפעל המלט הרביעי — כנראה בבית־קמה

מפעל המלט הרביעי יוקם כנראה בבית־קמה, כ־30 ק"מ צפונית לבאר־שבע. המפעל יוקם על־ידי סולל בונה, החברה לישראל ומשקיעים אירופיים.

עלייה ניכרת במספר הרוגי תאונות דרכים בחודש פברואר

מאת סופר „הארץ" לענייני תחבורה

בחודש פברואר חלה עליה ניכרת במספר הרוגי התאונות בדרכים — 51 איש לעומת 40 הרוגים בפברואר אשתקד — עליה של יותר מ־25% — מתברר מנתוני הלשכה המרכזית לסטאטיסטיקה. מספר הפצועים קשה בתאונות הגיע ל־237.

העליה במספר הרוגי התאונות חלה, על אף ירידה במספר התאונות והנפגעים. בפברואר השנה היו 1,106 תאונות דרכים שבהן נפגעו 1,565 איש — לעומת 1194 תאונות בפברואר אשתקד, שבהן נפגעו 1,728 איש.

המובילים חוששים לגורל פרנסתם

דאגה חמורה לקיפוח פרנסתם של המובילים הובעה בכנס חירום של סקציית מובילי עפר ואבן שליד מועצת מובילי המשאות, שנערך אתמול בתל־אביב.

הוחלט לפעול בכל האמצעים להבטחת זכותם של בעלי המשאות שגוייסו לצה"ל בזמן המלחמה, לחזור לפקום עבודתם עם שחרור הרכב ובעליו משירות בצבא ובבליח.

סופר „הארץ" מציין, כי בענף ההובלה כיום יש תעסוקה מלאה, הדאגה שהובעה בכנס מתייחסת לעתיד, כלומר לחדשי הקיץ, בתום עונת יצוא פרי־ההדר והיצוא החקלאי.

אזכרה לד"ר זאב פון וייזל

ביום ב' הבא ב־25.3 בערב, תיערך בבית בגירברית? בת"א, אסיפת אזכרה במלאת שלושים לפטירתו של המנהיג הציוני, הסופר והעתונאי ד"ר זאב פון־וייזל.

האסיפה היא מטעם המסדר בניברית, האגודה ישראל־אוסטריה וה„עגול" — ותיקי האגודות האקדמיות הציוניות באירופה.

פנייה לי. משל לפעול למניעת העלמת מצרכים לקראת החג

מאת סופר „הארץ"

בתביעה נמרצת לפעול למניעת עליית מחירים ותופעות של העלמת מצרכים מסויימים, בעיקר היוניים, לקראת חג פסח — יצא נציג ל"ע בהסתדרות ח"כ הילל זיידל במכתב דחוף ששלח אתמול למזכיר ההסתדרות בפועל, מר ירוחם משל. במכתב מתבקש המזכ"ל לקיים דיון מיוחד בנושא בישיבת הועדה המרכזת.

מר זיידל הציע עוד, כי בהתחשב בהדרדרות המחירים יש להעלות את שכר המינימום ל־600 ל"י לחודש, להעלות את היקרת תוספת היוקר מ־700 ל"י ל־1200 ל"י שכר יסוד, לבצע הלכה למעשה שיתוף עובדים ברווחי מפעלים, בענפים יצרניים שמצבם הוטב עקב המלחמה; לתבוע מהממשלה לבלום את גל ההתייקרויות הנראה.

עוד נאמר במכתב כי פנייה דומה למזכ"ל בפועל, היתה לפני כשבועיים ואז הציע מר זיידל לנהל שיחה משותפת בין ההסתדרות לממשלה. לדעתו אין זה מספיק כי נציגי המערך בהסתדרות ובממשלה ייפגשו, שכן העניין הוא הסתדרותי כללי.

נעצר מנהל מלון פאן אמריקן בים המלח

(ע). מנהל מלון פאן אמריקאן בים המלח, גדעון בן־צבי, נעצר אתמול לשבעה ימים בפקודת שופט שלום בתל־אביב, כחשוד בעבירות על חוקי מכס.

הממונה על מחלקת החקירות באגף המכס מר גבריאל אורן, טען בבית המשפט, כי החשוד קשור בהפקת רווח בלתי־חוקי של 6 עד 7 מיליון לירות. החשוד מתגורר בבת־ים, ובין החשדות שהועלו נגדו — בניית וילה בערך מוצרים הפטורים ממס.

ניצן ישאר נציב השרות

מאת סופר „הארץ"

דובר נציבות שרות המדינה הכחיש אתמול את הידיעות, שנציב שרות המדינה מר יעקב ניצן הביע רצון לפרוש מתפקידו, וכי הוא מנהל מגעים כדי לקבל את תפקיד מזכיר הממשלה. הדובר אמר, כי מר ניצן ישאר בתפקידו כנציב שרות המדינה.

ביום א' ה־24.3.74

„יום האחריות הציבורית"

אתייצב לפני לשכת ראש הממשלה

בשעה 4 אחה"צ

בתביעה כי נבחרי ציבור ובראשם ראש הממשלה ישאו בפני בוחריהם באחרלות לכל מעשה ומחדל בתחום אחריותם.

אני מצפה מכל אזרח ש„איכפת לו" — כי יתייצב עמי בהפגנתי.

מוטי אשכנזי

הבאים ברכבם והמזדהים, מתבקשים להדליק את פנסי הרכב החל משעה 3 אחה"צ.

הבילוי הלא נורמלי

הוא כמובן ביקור באלחוט. אתה משוטט בחנות התקליטים הגדולה בארץ, מדפדף במבחר העצום, מאזין לכל תקליט העולה על דעתך ומבלה את זמנך בנעימים! אינך חייב לקנות דבר, אך אם תחליט לרכוש תקליט בוודאי שתופתע:

אצלנו עדיין המחירים הישנים!

אך כמובן שהמלאי מוגבל וכל הקודם זוכה!

זאת ועוד. מבחר מטוע של אריכי נגן קלסיים וקלים במחירים משוגעים, כגון:

במקום 24.90 **12.90** תקליטי ילדים **2.50**

התבדר אצלנו לשעה קלה, וקנה לידידך שי במחיר פרסומת. הפרדה (סטריאופוניה) והנתקות (מצרות היום־יום) עם תקליט מאת אלחוט!

רחוב אבן־גבירול 21, תל־אביב

חברת יבוא של דבקים מיוחדים מעוניינת למסור

זכות הפצה בלעדית בארץ

ההשקעה הדרושה להתחלה כ־10,000 לירות

שפה זרה ארופאית הכרחית

עדיפות לבעל ידע בכימיה

נא לפנות בצרוף פרטים מלאים לת.ד. 1882 ת"א

ניתנת לך ההזדמנות

תושב בת־ים

שלם את חובך לעיריה ללא קנס פיגורים עד 31 במרץ.

איננו שמחים להטיל עליך קנס (בשעור 20%) לכן בידך למנוע זאת מאיתנו.

דע! כספך משמש מנוף לקידומה של העיר ולשיפור איכות סביבת מגוריך.

עירית בת־ים

★ קופות העיריה יהיו פתוחות בחודש מרץ כל יום גם בשעות 4.00־7.00 בערב, פרט ליום ו'.

עירית פתח־תקוה

מטה מבצע הנקיון

נקיון לקראת חג הפסח

מחלקה שרותי הנקיון, הפיקוח התברואה בשיתוף ובתאום עם יתר המחלקות, מבריזים על מבצע נקיון מופתי בעיר ובשכונות לקראת חג הפסח הבא עלינו לטובה. אנו פונים לתושבים להוציא את הפסולת והגרוטאות מחצרות הבתים לשטח המדרכה בימים הקבועים, עד יום ראשון ח' ניסן תשל"ד 31.3.74.

סלוק ערימות אשפה ופסולת תבוצע ע"י מחלקת שרותי־הנקיון עד לתאריך הנ"ל. לאחר התאריך הנ"ל ועד לאחר החג מתבקשים התושבים לא להוציא כל לכלוך לשטח המדרכה ולרשות הרבים בכדי לאפשר לעובדי העיריה לנקות את רחובות העיר ושכונותיה לקראת ובימי החג.

סלוק קרטונים, עתונים ונייר אך ורק לאשפתונים המיועדים לכך הפזורים על־פני העיר, שההכנסה מאיסוף הנייר הינה קודש לאגודה למען החייל.

בברכת חג שמח,

ד' מבצעיק, סגן ראש העיריה.

יקירנו

ד"ר עמנואל מ. לבל

איננו

הארון יוצב היום, יום ששי 22.3.74 כ"ח אדר תשל"ד בבית ההסתדרות הרפואית בישראל, רח' הנביאים 72 ירושלים. החל משעה 11.30 בבוקר משם תצא הלויה בשעה 12.00 להר המנוחות בירושלים

משפחות: לבל

הר־ציון

לידידתנו בתיה קופלוביץ ומשפחתה

אתכם באבלכם הכבד במות אמך

חיה הלמן ז"ל

דיירי הבית ברח' בית הכרם 20.

למכירה

מלגזה

דיזל / צמיגים מתנפחים

כושר הרמה 2 טון

לגובה 4 מטר

טל. (04)83077 בערב

עירית קרית אתא

קרית אתא אבלה על מותו של

רונן (דובובסקי) יהודה ז"ל

שנפל במלחמת יום הכיפורים

ומשתתפת בצער המשפחה

יהא זכרו ברוך

רשות הנמלים בישראל

על עובדיה

בנמלים

חיפה, אשדוד ואילת

אבלים ומרכינים ראש

לזכרם של חברינו ועובדינו שקידשו נפשם בהגנתם על המולדת

חיים שחם הי"ד

יוסף ביטון הי"ד

יעקב זנטי הי"ד

פנחס בנעים הי"ד

יוסף אבוטבול הי"ד

רפאל כחלון הי"ד

ומשתתפים בצערן של משפחות העובדים ששכלו את יקיריהן במלחמת יום הכיפורים

לעדנה

אתך באבלך הכבד על מות

אביך היקר ז"ל

ומשתתפים בצער המשפחה

הנהלת מועצת הפירות ועובדיה

למשפחת הלוי־צויק

משתתפים באבלכם במות

ר' אברהם הלוי

משפחת הלוי יעקב עפולה

משפחת הלוי אפרים עפולה

משפחת הלוי יצחק עפולה

משפחת הלוי שמואל עפולה

ובני ביתם

בנק ישראל

משתתף באבלה של עובדת הבנק

אילה הירש

בנפול בעלה

איתן

במלחמת יום הכפורים

יהא זכרו ברוך!

אתה מוזמן לברית

לעולים חדשים מורידים 20%

מועדון כפר־המכביה

מודיע כי

ההרשמה למועדון תסתיים ב־1.4.74

לאחר המועד הנ"ל ובמידה ועדיין ישארו מקומות פנויים יתקבלו חברים נוספים במחירים חדשים שיקבעו.

פרטים בכפר־המכביה 749711

להשכיר

א. קומת משרדים בשטח 250 מ"ר בככר המדינה בת"א.

ב. דירה בת 4 באיזור הטוב ביותר בת"א.

חניה מובטחת

פרטים:

אוזיל ציטרין מנדלסברג

ככר מלכי ישראל 5, ת"א, טל. 224514

בשעות 8—1 לפנה"צ, 4—7 אחה"צ

שוקולד שטיינהרד בע"מ

ת"א, רח' שונצינו 4 (פנת המסגר)

טל. 58419 בשעות 13—14

שי לחג

השוקולדות המובחרות

כשר לפסח

חוות הנוער הציוני ע"ש ד"ר ישראל גולדשטיין

ירושלים — ת. ד. 117 טל. 32788, 33267

הרשמה לשנת הלימודים תשל"ה 1974/75

החל מיום ששי 29.3.74

בי"ס יסודי ממלכתי — כיתות: ז'—ח' לפנימיה בלבד

בי"ס תיכון עיוני — מגמות: הומניסטית, ריאלית

בי"ס תיכון מקצועי — מגמות:

★ מכניקה — מכשירנות, שענות

★ אמנות שימושית — אריגה, קדרות, גילוף, רישום

★ עיבוד עץ

★ תפירה—אופנה

★ אירוח ומשק

קורסים חד־שנתיים

★ לאלקטרוניקה — למסיימי כיתות י', י"א

★ למכשירנות מעבדתית — לבנות בלבד, מסיימות כיתות י', י"א

★ לחמ"מ (חשמלאות, מכשירנות מטוסים) — למסיימי כיתות י', י"א

תלמידים מתקבלים לפנימיה או כאקסטרנים

ההרשמה במשרד החווה בשעות: 8.30—12.30

בית הספר התיכון „חוגים"

חיפה, הר הכרמל, רחוב יאיר כ"ץ, טלפון 81435

הרשמת תלמידים חדשים

לכתות י'—י"א לשנת הלמודים תשל"ה — 1974/75

החל ביום הראשון, ח' בניסן תשל"ד (31.3.73)

שעות ההרשמה: 8.30 — 12.00 לפנה"צ

על ההורים להגיש בעת ההרשמה: תעודה מקורית של שליש ב', תעודת הזהות שבה מופיע מספר הרישום של התלמיד, 2 תצלומים. במגמות הקיימות: ההומניסטית, הריאליסטית, הביולוגית, הכלכלית־חברתית ילמדו גם מקצועות בחירה, שמהם יוכלו התלמידים לבחור במקצועות המתאימים להם.

התלמידים הרשומים ב„חוגים" נהנים ממלוא זכויותיהם. לכתות חטיבת הביניים בבית ספרנו (ז'—ח'—ט') יכולים להרשם רק התלמידים שבידיהם הפניה מטעם אגף החינוך של עירית חיפה.

הארץ

יום ששי, כ"ח באדר תשל"ד
22 במרס 1974

ירושלים: רח' החבצלת 2 טל' 6-224245, ת.ד. 273
חיפה: רחוב גורדון 20 טלפון 8—661166, ת.ד. 5259
בתל-אביב: המערכת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים, רח' זלמן שוקן 21, טל' 824261 (30 קווים) ת.ד. 233

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21 תל-אביב
העורך: גרשום שוקן. האחראי: גדעון סאמט.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי-יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel-P.O B. 233, Tel. 824261

לא די בהפגנות

מוטי אשכנזי ותומכיו, קבוצת צנועים וקבוצת שיריונאים, החליטו להתאחד וליצור תנועה אחת. אם לשפוט לפי התהודה שההפגנות הנפרדות של שלוש הקבוצות האלה מצאו בדעת הציבור, יש מקום להניח כי איחודן יקנה להן השפעה מוגברת.

למולנו, לא שמענו עד כה מאנשי התנועות האלה דיבורים לשבחה ולזכותה של „חוויית החזית"; ואם רבים מבין אנשי המי־לואים שהיו מגוייסים בחודשי המלחמה, הגיעו להתלכדות על סמך העובדה שעברו יחד את נוראות הקרבות וחוו בצוותא חודשים רבים בתנאי שדה, אין בשל כך להסתכל עליהם כאילו הם עומדים להעתיק אלינו את הדוגמאות של גרמניה ואיטליה אחרי מלחמת העולם הראשונה.

התסיסה שאנו עדים לה כעת אצל רבים מהחיילים המשוחררים, איננה מיליטאריסטית. מאידך, קשה עדיין להתייחס אליה כאל העשרת חיינו הפוליטיים, היות והיא מתמצית בעיקרה בקריאות גנאי והפצת סיסמאות בנוסח „נגד" — נגד שר הבטחון, נגד ראש הממשלה, נגד כל ההנהגה הקיימת, נגד המפלגות ההיסטוריות, נגד מתכונת החיים במדינה שמלפני יום הכיפורים. התרעומת על המחדל, הזעם על קרבנות שלא היו צריכים ליפול, הכעס על האחראים לכך, קובעים את פרצופה, והפעילות העיקרית של הקבוצות האלה מתבטאת באירגונן של הפגנות מחאה.

זה הספיק בשבועות האחרונים ויתכן שהפוטנציאל ההפגנתי עדיין לא מוצה. אפשר אף להעלות על הדעת כי פרסומו של דו"ח ועדת אגרנט יוסיף לו משקל. אולם דווקא אם סבורים כי בתנועות מחאה אלה של חיילים משוחררים גלומים כוחות שהיו יכולים להפרות את חיינו הפוליטיים, צריך להזהיר את נושאי התנועה כי אפשר גם לבזבז את הכוחות האלה; לאורך ימים אין לקיים בעם ישראל תנועה ציבורית שתבקש להיבנות אך ורק על ביקורת, הוקעה ושלילת הקיים.

ככל שמצב הרוח הכללי סוער — ודומה שהוא סוער היום, הודות לתעלולי הרכבת הממשלה, יותר מאשר בחודש דצמבר — אין אף עתה להבחין באקלים שיצודד מהפכה, ומי שזוהר למלא תפקיד מתקן בזירה הפוליטית חייב לדאוג לכך שהמריץ הדוחף לעבר שינויים ימצא ביטוי בצורה שתתאים למישטר הישראלי: כלומר, בצורה של מפלגה שתצא לכבוש קולות ומנדאטים בכנסת.

אפשר כמובן כי תנועת מחאה תשיג דבר־מה, על ידי עצם קיומה, אם תכפה על המפלגות ההיסטוריות שיקרבו לעצמן דמויות שזכו למוניטין הודות לפעילות המחאה וההפגנה שלהם. אך אם מרימי נס המחאה אינם מוכנים להשתלבות כזו בתוך מסגרות מסור־תיות, אין להם ברירה אלא להפוך את תנועתם למפלגה שתוכל להתחרות עם מפלגות אחרות ליד הקלפי. ואם יחליטו ללכת בדרך זו, יהיה עליהם לגבש עמדות ותכניות שידברו אל לבו של ציבור הבוחרים הכללי.

משמע כי עליהם להתוות מצעים שיענו על כל השאלות אשר המפלגות ההיסטוריות מתלבטות ומתקשות לתת להן תשובה. המוני הבוחרים ישאלו את אנשי מפלגה חדשה כזאת לאן פניהם בשאלות בענייני חוץ וביטחון, בשאלת היחסים עם הערבים, כיצד להילחם בנגע האינפלציה, מה היא מציעה לעשות כדי למנוע שביתות בשי־רותים החיוניים, באילו דרכים לשפר את מאזן התשלומים הבינלאומי שלנו, ועוד ועוד שאלות פרוזאיות כאלה. אפילו בהקשר של משטר הבחירות הרצוי ביותר, יהיה צורך לתת תשובה קונקרטית ולא להסתפק בסיסמה כללית: מי שרוצה בבחירות אזוריות ואישיות, נתבע לבחור בין אפשרויות שונות.

יש כמובן חיוב בגילוי הרצון להיות מעורבים בעשייה פוליטית כנגד אנשים שהסתפקו עד לפרוץ מלחמת אוקטובר בתפקיד של צרכני הפוליטיקה ואשר רק ביום הבחירות התנערו מהפאסיביות הרגילה שלהם; אך אין די בהפגנות מחאה אם אין רוצים להסתכן בכך שאש ההתלהבות לפעולה בענייני הכלל תדעך באותה מהירות בה הולקחה.

היהודים בין ספקות הגושים

עדיין מוקדם להסיק מסקנות מהצימצום שחל בשבועות האחרו־נים במספר העולים מבריה"מ. יתכן שהמדובר בתופעה עונתית הנובעת יותר מסיבות בירוקראטיות פנימיות מאשר מהוראות מגבוה. אך יש משקיפים הרואים בצימצום רמז מכוון לארה"ב כי אם לא יבוטל תיקון ג'קסון, הקושר הטבות למסחר עם בריה"מ בהגירה חופשית, תיפגע העליה באופן חמור.

מן המוסכמות בחוגים דיפלומאטיים בוואשינגטון כי קשרי המסחר בין שתי הארצות יהיו מהנושאים העיקריים שיידונו במוס־קבה כאשר יבקר שם בימים הקרובים מיניסטר החוץ הנרי קיסינג'ר. לקראת הביקור דאגו הסובייטים להפיץ בעיתונות המערבית שהפיגור בהרחבת היחסים הכלכליים הוא מהגורמים העיקריים המעכבים את פריחת עידן ההפשרה הבינגושית, וכי תיקון ג'קסון, המונע הענקת מעמד המדינה־המועדפת־ביותר לבריה"מ, נראה בעיני הסובייטים „האשם" העיקרי במצב.

אם כי הדוגמאות שהביא בשבוע שעבר מיניסטר הסחר הסובייטי להצדקת הצורך במעמד המדינה־המועדפת־ביותר (למשל, כי בריה"מ אינה יכולה למכור לחברות התעופה האמריקאיות מטוסי נוסעים בשל המכס הגבוה) אינן משכנעות ביותר, עושה ד"ר קיסינג'ר מאמצים ניכרים כדי לפתות לרכך את תיקון ג'קסון. הוא נפגש עם הסנטורים ג'קסון וריביקוף ואלה, כך נמסר בעתונות, הציגו בפניו התחייבויות סובייטיות כתנאי לשינוי כלשהו בנוסח התיקון: שתופסק הטרדת המבקשים היתרי יציאה; שתיקבע מיכסה קבועה, ברורה ויותר גבוהה מבעבר למספר אשרות ההגירה; שיינתנו אשרות כאלה גם ללא־יהודים.

ד"ר קיסינג'ר נמצא, כנראה, תחת לחץ סובייטי לא מבוטל לספק הטבות מסחריות וכלכליות לבריה"מ כמחיר המשך ההפשרה. אך קיים גם לחץ אחר שהד"ר קיסינג'ר והבית הלבן — וכן הקרמלין — חייבים להביא בחשבון: בדעת הקהל האמריקאי, ואפילו בחוגים הליבראליים ובקרב אנשי הכלכלה, גוברת התמיהה האם אכן צומחת לארה"ב תועלת מההפשרה, או שמא רוצים הרוסים רק להרוויח מבלי לתת תמורה? ההסתה הסובייטית נגד ביטול אמברגו הנפט הערבי על ארה"ב הגבירה לאחרונה לא במעט את הספקות האלה.

רשמית: החל האביב

סוף סוף תאריך שאינו מלווה בדפיקות לב: לא סיום שנת התקציב, לא יום זכרון, לא יום שנה, לא המועד האחרון להגשת הדוחות, לא היום האחרון לתשלום אגרות ללא קנס.

אתמול, ה־21 במארס, הגיע האביב רשמית לארצנו. סוף סוף אפשר להרים את העיניים לגובה רב ולהבחין שמאחורי אחרוני העננים בעונה זו יש לנו שמים כחולים מקסימים. אפשר לפנות לצדדים ולראות שיש לנו עצים ירוקים מתמיד לאחר שה־גשמים שטפו אותם ועשן הדיזלים עוד לא השחירם מחדש. אפשר לצאת שוב לפיקניקים בחוצות ולכסות מחדש את היערות המוריקים בבקבוקים ריקים ופחיות שימורים. נקטוף פרחים ונהרוס שקיות.

נמדוד את בגדי הים של השנה שעברה ונגלה שהם נעשו באופן מבהיל קטנים. נתבונן בסנדלים חדשים ונגלה שבמחיריהם היו צבועים כנראה בזהב. נצטייד במשקפות אספירין כדי להיות מוכנים להופעת פרעות של הילדים (מתי הם לומדים?). נשב בגזוזטראות ונדון על מה שאנו רואים אצל השכנים ממול. בערבים נשב בבתי הקפה המפוארים ונתבונן בנערות היפות שיופיען בהכפוריה אופנת „גטסבי" ונבחין אם הצעירים בעלי השער הארוך, הג'ינס המרופט, החולצה הפרחונית והעקבים הגבוהים הם בנים זכר או נקבה. נריח שוב את ריחות הגלידה, הסטייק והפאלאפל ונרעב בגלל מיתוג אחיד שנפתח מוקדם מדי וחזק. בערבי סוף נשתדל להתלונן ולשאול „מה יהיה", אלא שעתה על לימונדה ואבטיח מרענן. נעצור את נשימתנו בגבעות הפרחים המפריחות. רק חסרון אחד לו לאביב בארצנו: לברות היותו קצר מדי והלהט לביבת חזק יותר וכבד יותר — איש אינו מבחין בבואו ואינו מגדל אותו כראוי.

במקום שיטת ההילחצות

הממשלה חייבת לחתור למיסוד היחסים עם ארה"ב

מאת א. שוייצר

יש המחשידים את הד"ר הנרי קי־סינג'ר כי הוא לוחץ (או עתיד לל־חוץ) על ישראל כדי שזו תרבה לוותר לסוריה, כדי לקדם את מדי־ניות הדאטאנט, כלומר הפשרת ה־יחסים הגלובאליים עם ברית־המוע־צות. אך כמו מדיניות הדאטאנט ש־היא כולה דו־תכליתית — שהרי היא מזיגה של יריבות והידברות — גם הנסיון האמריקאי להיות מליץ־יושר לסוריה משמש שתי מטרות, לכ־אורה סותרות. לארה"ב דרושה סוריה משום שלפי תפיסתו של ד"ר קי־סינג'ר, מצרים לבדה לא תוכל לה־גיע להסדר עם ישראל, מן הסתם גם לא על יסוד ויתורים ישראליים מירביים. ואילו הסדר ישראלי־מצרי דרוש לארה"ב כדי לאפשר לה לח־זק את מעמדה בקהיר מול ברית־המועצות — ויוצא איפוא שסיפוק צרכי סוריה גם נועד לסייע לסו־בייטים (שסוריה היא בת טיפוחם), גם לחזק עמדה אמריקאית הנבנית נגדם.

דו־תכליתיות — יש אומרים, דו־פרצופיות — זו הינה מסימני ההיכר של עולם התמרונים הדיפלומאטי ב־עידן שבו אויבים הם שותפים ובעלי־ברית — יריבים. רצה הגורל וזה ה־עידן שבו נתבעת ישראל לערוך מ־חדש את יחסיה עם שכנותיה הער־ביות — ואותו גורל רצה שהרגע ההיסטורי ימצא את ישראל במצב של חולשת־דעת וליאות־רצון שכ־מותה טרם היכרנו. הן מתבטאות ב־מין השלמה עם נסיגה ישראלית, לא על פי מידרש עצמי אלא מתוך הי־לחצות חוזרת לשורת עמדות שכע־בור זמן מתברר, כי אין להחזיק בהן לאורך ימים.

✱

לא יהיה מנוס מהמשך המשחק ה־סורי שמכתיב לנו הד"ר קיסינג'ר ומנסיגות ללא תועלת מדינית ישי־רה ברמת־הגולן, כל עוד לא תגבש ותציג ישראל סידרת מהלכים אל־טרנטיביים. נצא מתוך ההנחה שמי־ניסטר החוץ האמריקאי צודק, וכי מצרים לא תוכל להגיע להסדר נפ־רד עם ישראל, וכי הסדר עם מצרים רצוי לישראל כמו שרצוי לארה"ב. השאלה היא איפוא, היכן מוצאים בת־לוויה למצרים — ומתוך חולשת הדעת מסכימה ישראל שסוריה היא המועמדת היחידה לתפקיד זה. היא נוהגת כך מכיוון שאין נכונות ב־ירושלים להצביע על ירדן והפלשתי־נאים כמועמדים אלטרנטיביים — ובצדק מוגדרת התנהגות זו חולשת דעת, כי הרי איוולת היא לחשוב שאחרי ויתור לסוריה (שממנו כא־מור, אין תועלת ישירה) שוב לא נידרש לעשות ויתורים לירדן ול־פלשתינאים.

ההגדרה, הרע במיעוטו, יפה להת־נהגות זו, שההצדקה היחידה לה היא הנסיון „להרוויח זמן". אך להרויח זמן לשם מה? כלום נראה לירדני־רז בירושלים התפתחות בין־לאומית כלשהי שבכוחה לשנות באופן מהותי את מערך הכוחות הבין־לאומי הנר־כוזי הכופה עלינו נסיגות חוזרות? שאם לא חזויה תמורה מהפכנית מ־עין זו, אין תועלת בחלוף הזמן. ר הואיל ולא סומכין על הנס, מוטב לנהוג על פי השכל הישר, ולהעדיף ולהקדים פתרון בעיותינו עם שכ־נינו במזרח מרצוננו וביוזמתנו, על הילחצות לנסיגות חוזרות בגולן — ואחר כך לנסיגות ביהודה, שומרון ועזה.

לפני שבוע הוצעה במקום זה מת־כונת לפתרון בדרכי־שלום של בעיית ערביי פלשתין. קהיליה של שלוש מדינות ריבוניות, ישראל, פלשתין (ביהודה, שומרון ורצועת־עזה) ו־ירדן, עם ירושלים כבירת ישראל והקהיליה גם יחד, נותנת תשובה אופטימאלית למאווים הלגיטימיים של השותפים המיועדים: ריבונות, בטחון וקידמה כלכלית. פתרון כזה גם עשוי להתקבל על דעת קהיר ול־ספק את דרישתה שלא תהיה לבדה במגעיה עם ישראל. ואילו מבחינתה של ארה"ב נדמה שגם היא תקבל מהלך זה בברכה: מדינה פלשתינ־אית בחסות סובייטית תסכן את ה־יציבות באיזור ואת האחיזה האמ־ריקאית במצרים, בסעודיה, בירדן ובישראל.

✱

יוזמה ישראלית כלפי שכנותיה ב־מזרח, מלבד השפעתה הנוחה על ה־משא־ומתן עם מצרים, תאפשר נקי־טת עמדה עצמאית כלפי סוריה. מן הראוי הוא שישראל תשאף להסדר גם עם מדינה זו, גם במחיר פינוי שטחים כלשהם. אך מוטב לשאת ר לתת על ההסדר ללא לחץ חיצוני ה־מבקש ויתורים לסוריה לא כדי להס־דיר בעיות בילאטרליות, אלא כ־מגינות רקע למהלכים מדיניים במ־קום אחר. והדעת נותנת שהמשא־ומתן הפחות מבטיח מבחינתה של ישראל ייערך עם הארץ העוינת ב־יותר כאשר זו מבודדת למעשה.

יוזמה ישראלית כתחליף לשיטת ההילחצות הנקוטה עתה בידי הממ־שלה רצויה, כאמור, מטעמים עניי־ניים הנוגעים לעתידה ובטחונה של האומה. היא נחוצה כאוויר לנשימה גם לבריאותה של החברה הישרא־לית: אנחנו זקוקים לממשלה מת־פקדת, להבדיל מחבורת בני־אדם ה־מיטלטלת ממשבר למשבר ומנסיגה לנסיגה. ב־1957, משהעריך את עוצ־מתה של הקואליציה הבין־לאומית שהתגבשה נגד ישראל, החליט דוד בן־גוריון וציווה לסגת מסיני ועזה ר נפנה לעיסוק בשאלות פנימיות ב־ערהב. הפעם יש אולי סיכוי לעשות מנסיגה טריטוריאלית בסיס לעריכה מחודשת של יחסינו עם העולם הערבי. ניתן אולי למשש סיכוי זה אם הממ־שלה תנקוט מדיניות יזומה על ידה: קרנה תעלה בעיני הבריות, כפי ש־עלתה קרנו של בן־גוריון אחרי הנ־סיגה ב־1957, אם המעשה ישרת תכ־לית לאומית מוסברת היטב ומוס־כמת.

אין לדעת מה קודם למה: ההכרה בשיקום הציבור מההלם שפקד אותו בעקבות מלחמת יום הכיפורים או שיקום הממשל, שעליו נשפכים, עתה, בצדק ושלא בצדק, הזעם וה־תיסכול שהצטברו בקהל. שיטת ה־הילחצות פוגעת בבטחון העצמי ר מדגישה את תדמיתה של הממשלה כעדת חסרי־אונים. אם נמשיך לנ־קוט בה, מובטח לנו חוסר יציבות פנימית והעמקת הדאמוראליזציה — ובדרך זו נצא מהמבחן הנוכחי בנ־סיגות ללא תמורה ראויה לשמה.

✱

העדר היוזמה בולט לא רק ביחס לנעשה בינינו ובין שכנינו: הוא גם בולט בשדה התמרון של היחסים בינינו ל־בין ארה"ב. התלות הגוברת היא עובדה שמוטב להשלים עמה. אך אין להשלים עם העכבות שלא לעבוד על תמורה הולמת למהלכים ישראליים שגם ארה"ב נהנית מהם. הנטיה ה־ישראלית לבטא את הכל במונחים של פאנטומים או דולרים, עושה פי־חות חמור בתרומתנו למטרות האמ־ריקאיות. דברים מובנים מאליהם בין מדינות שלהן אינטרסים משות־פים זוכים בדרך זו להערכה מוגמגמת מכאן ולביטול ערך מכאן.

הממשלה חייבת לחתור למיסוד ה־יחסים עם ארה"ב. הפאנטומים וה־דולרים הינם פועל יוצא מחוזה פור־מאלי ואילו הערך המדיני והבטחוני של החוזה גדול יותר מהסיוע החומ־רי הנובע ממנו (או הניתן בלעדיו). אך גם לגבי נושא זה דרושים דמיון ויוזמה, כמו שהם נחוצים להבראת יחסינו עם שכנינו. שני אלה עומדים על הפרק בעת ובעונה אחת: יש לתבוע מהממשלה שתיזום פתרונות הולמים לשניהם.

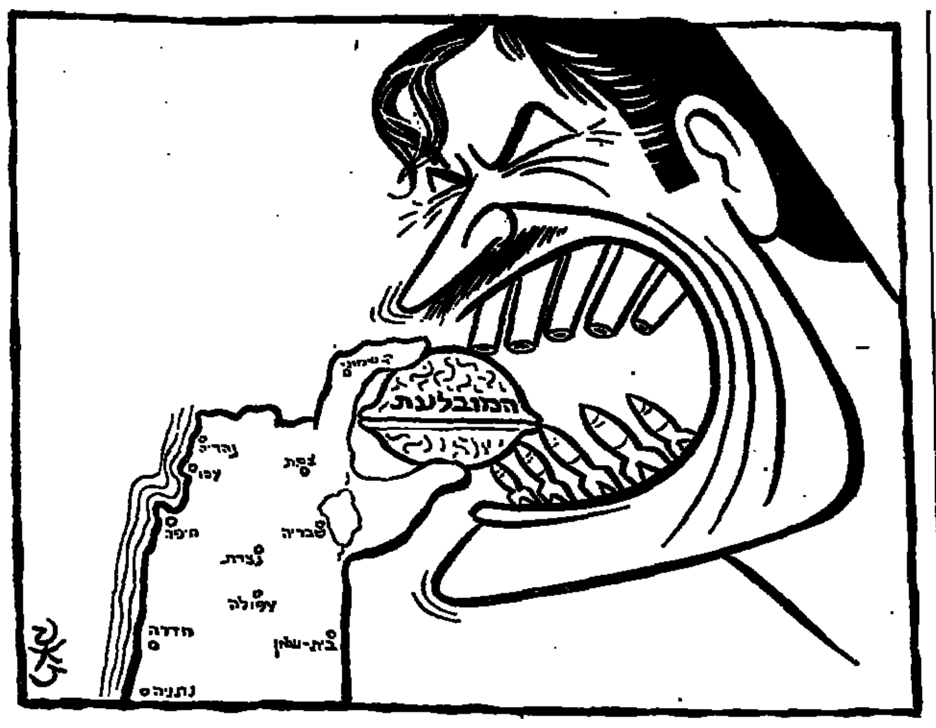

מועקת השפנים

הציבור רוטן, רוטן — ונשאר שמרון בקלפי

מאת יואל מרקוס

איך אפשר לכנות את הרטינה הציבורית המורגשת מאז יום הכי־פורים? מחאה? הלקאה עצמית? מזוכיזם לאומי? דאמורליזציה? תסיסה? ניצני מרד?

לפני שנמצא שם לתופעה כדאי שנראה קודם כל במה מדובר. וב־כן לפי דעתי מדובר באי־שביעות רצון כמעט כללית נגד הממסד. ב־כל מקום בו נפגשים יותר משני אנ־שים אתה שומע על „המדינה המ־חורבנת הזאת" ועל כך ש„שום דבר לא משתנה" ו„מה יהיה הסוף". ל־מען הדיוק ההיסטורי צריך לומר ש־טרוניות אלה לא נולדו רק אחרי יום הכיפורים. הן באו גלים־גלים ב־תקופות שונות, ביחס ישיר לקשיים שהתעוררו במדינה. אם היה זה ב־ימי הצנע, או בתקופת הפידאיון, או בתקופת המיתון וההמתנה ואם ב־מלחמת ההתשה — תמיד נשמע ב־רמה קולו של המקטר היהודי מכל מרקליין חברתי. אלא שאחרי יום ה־כיפורים התרחב מעגל אי־שביעות ה־רצון וגלש לגבולות של התארגנות שמימדיה לא ברורים עדיין.

אפשר להבחין בשני מעגלי הת־ארגנות: חובבנית ומקצועית. בק־טיגוריה החובבנית נמנים החיילים המשוחררים שעברה עליהם חוויה קשה בחזית. הם חשו על בשרם לא רק את הליקויים, אלא גם ספגו את כל הלם המעבר מחיי שלוה חומ־רנית למוראות המלחמה האכזריים. והנה בשובם הביתה הם מגלים ש־דבר לא השתנה — זו הרגשה שהיא נחלת כל החוזרים הביתה מכל ה־מלחמות בכל המדינות. ההתארגנות המקצועית מתבצעת בשלושה מישו־רים שונים. במישור אחד יש הי־דברות של אלופים במילואים מקרב המערך או ממקורביו. במישור השני התארגנות עסקנים בני הדור השני במפלגות שנמאסה עליהם ההמתנה לכסאות התפוסים. במישור השלישי התארגנות של קבוצות אליטה — כמו „בכל זאת המערך" או „התנו־עה לשינוי שיטת הבחירות".

מאפיין את כל ההתארגנויות ה־ללו שכולן רוכבות על גלי אי־שבי־עות הרצון הציבורית. אך לא כולן תמימות. בעוד שהקבוצות „המקצו־עיות" חותרות למגמות שונות, החל ממלחמת כסאות בנאלית וכלה בר־צון לשינויים כלליים יותר — דרי־שותיהן של הקבוצות החובבניות לא תמיד ברורות. על כל פנים, הסיס־מה המאחדת את כולן היא: „לא יתכן שהכל יישאר אותו דבר".

✱

באחרונה פגשתי פעילים רבים משני סוגי המתארגנים. אחדים מ־דברים יפה. אחדים לא יכולים להס־תיר את שאיפותיהם האישיות ואח־דים מבולבלים עד כדי כך שהבינותי שעבר עליהם הלם כלשהו. אך פחות הבנתי מה בדיוק הם רוצים ולמה הם חותרים. אך לפחות כל ההרצאות והסיעונים מסתכמים בסופו של דבר לאותה דרישה: לסלק כמה מראשי המדינה מתפקידיהם. אחדים מבק־שים רק את סילוק דיין, אחרים רו־צים גם בסילוקה של גולדה. ויש ה־רוצים בגיעתו של דור שלם בהנה־גה או ליתר דיוק: של גולדה, דיין, אבן, ספיר, האלון — כמייצגי „רבע־המאה־הראשון של המדינה".

ונדמה לי שכאן הטעות הגדולה. ספק אם המועקה הציבורית תיעלם עם סילוקם של גולדה ודיין. שכן מקורה של המועקה הוא במציאות שהמנהיגות הקיימת המתיימרת כב־יכול לייצג את הציבור, איננה מיי־צגת אותו ואיננה מבינה אותו.

✱

„הבעיה איננה בכך שאין לנו צ'ר־צ'ילים", התבטא באחרונה שמעון פרס, „אלא בכך שאין לנו סטרוק־טורה מוסדית מסודרת לא במישור המפלגתי ולא במישור הממשלתי". והרי כאן אולי קבור הכלב. במקום שהעם יבחר את מנהיגיו נוצר במ־שך השנים מצב שהמנהיגים הללו לאמץ לעצמם את העם. הפירמידה השלטונית הדמוקרטית התהפכה אצ־לנו. במקום שהעם יבחר את נציגיו בסניפי המפלגה והללו את נציגיהם במרכזי המפלגות, והללו את חברי הכנסת, הללו את השרים ואת ראש הממשלה, נוצר מצב הפוך: ראש הממשלה בוחרת את השרים והיא ביחד עם שניים־שלושה שרים בו־חרים את חברי הכנסת. הללו בוח־רים את נציגי המרכז והללו את מז־כירי הסניפים. בסופו של דבר כל הסטרוקטורה השלטונית במדינה בנ־ויה ותואמת את עצמה סביב כמה אישים בעלי־כוח. לחבר המפלגה הזגלו משכונת מונטיפיורי אין מה ל־הגיד מי יהיה ראש הממשלה, שר האוצר או שר הבטחון. אך הללו יוד־עים אם הזגלו יקבל הלוואה בת־נאים טובים, אם יקבל שיכון יותר טוב, אם יקבל רשיון לעסקו, ואם יהיה רשאי להכנס לפעילות פולי־טית ולהתקדם. כי הרי אין הליכים קבועים והתנאים משתנים לפי כל מקרה.

הניתוק הזה, חוסר האמון להשת־תף או יותר נכון המאבק הזה — שהתעורר אחרי יום הכיפורים — בין העסקנות הפוליטית המקצועית לבין הציבור הרחב הם אבי אבות כל המהומה הציבורית. שום דבר לא ישתנה אם במקום דיין יבוא רבין ואם במקום גולדה יבוא אליאב ואם במקום אבן יבוא יריב. כי הרי לא אליאב, ולא רבין ולא יריב לא נבחרו על־ידי אף אחד ואינם מייצ־גים אף אחד — הם נמצאים במקום שהם נמצאים מפני שגולדה וספיר רצו בהם. לכל היותר במקום שלו־שה אלה יהיו שלושה אחרים אך השיטה לא תשתנה. מן הדין היה איפוא שהמאבק הציבורי יתנהל לא רק נגד שניים־שלושה פוליטיקאים אלא נגד שורש הבעיה — המבנה הפוליטי החולה במדינה.

✱

איך ייעשה הדבר? על ידי שינוי שיטת הבחירות? ודאי שזה היה גורם תמורות רבות אלא ששינוי כזה לא נעשה במכון וייצמן אלא בכנסת. ושם אין לו שום סיכויים להתקבל. היטיב להגדיר זאת „על המשמר" ב־מאמר הנושא את הכותרת „מיתוס שינוי שיטת הבחירות": האם מפל־גות יהיו שוטות עד כדי לתת יד לחיסול עצמן?

ובכן איך? אולי על ידי הצטרפות למפלגות הקיימות? לא צריך לבטל פתח זה לחלוטין. אם כי עסקנות פוליטית איננה עבודה צדדית אלא דו־רשת עבודה מלאה והתמסרות יתר, מעניין לראות כמה מדורשי השינוי החובבים יהיו מוכנים להתמסר לכך. אך אפילו יעשו זאת הסיכוי לשינוי בדרך זו במבנה הקיים של הפיר־מידה ההפוכה הוא קלוש. או ש־יישחקו (כמו וייצמן) או שיתבוללו על ידי ליקוק במקומות הנכונים — דבר שיועיל להם אישית יותר מאשר למדינה.

מה עוד אפשר? שמא הקמתה של מפלגה חדשה? קשה לתלות גם ב־אפשרות זו תקוות רבות. כי אפילו יקבלו את כל הקולות הבודדים ב־מדינה, ספק אם ישיגו יותר משה־שיגה רפ"י שלוותה בשעתה התקוה בהא הידיעה (זוכרים?) של כל דורשי השינוי במדינה.

נותרו למעשה שתי אפשרויות פתוחות לשינוי יסודי: שינוי המש־טר בבחירות; תמורות על ידי גור־מים פנימיים במפלגות עצמן. אפ־שרות שניה זו היתה בהישג־יד לפני כמה שבועות עם התפטרותם של דיין ופרס שהביאה לרצון גולדה לפ־רוש וכמעט לבחירות חדשות. אך פתח זה נסתם באותה מהירות בה נפתח. הרושם שלי הוא שהעסקנים הוותיקים של כל המפלגות משתד־לים להדק עתה את השורות. ואם ועדת אגרנט — שהיא כרגע התקוה המדינית והיחידה — לא תגרום ל־שינויים פוליטיים, יש לצפות לכך שהממשלה הנוכחית תשאף לכהן ארבע שנים שלמות. ואינני רואה באופק שום דבר שיגרום לנפילתה המהירה. במקרה זה סביר להניח שכל ההתארגנויות ייהפכו למועדו־נים. יהיה מועדון הצנחנים לשעבר. מועדון השריונאים. ארגון מוטי אש־כנזי. התנועה לשינוי שיטת הבחי־רות. מועדון אתגר. חוג בן־גוריון. חוג שרת וקבוצת בכל זאת המערך וכו'.

בלי לזלזל בתרומתם החיובית של מועדונים אלה לחיינו הפוליטיים, ארשה לעצמי לומר: זה לא זה, רבותי! צריך להודות שבסיבוב הזה שהתנהל בין העסקנות לבין הציבור התוצאה היא כרגע אחד־אפס לטו־בת העסקנים. וזאת מפני שהציבור הישראלי יודע רק לקטר. מדברים על הפיכה? על מרד? תרשו לי למות מצחוק. השם שאני הייתי נו־תן למצב הוא: יללה, או מועקת השפנים. מדוע? כי הציבור הזה, היודע יפה כל כך להגיד שצריך שינוי ויודע כל כך יפה לבקר ו־לילל עוד לא העז אפילו פעם אחת לעשות את הצעד האלכסנדרי הרא־שון לשינוי שהיה בידו: להחליף את המשטר על ידי פתק־בקלפי ב־בחירות. כל זמן שלא יעז לעשות זאת ואת החרב המתהפכת זו לא תהיה תלויה על ראשי המפלגות — לא יהיה כאן שום שינוי.

זעזוע בצמרת

הגורמים שהביאו את האלוף טל לפרישה מצה"ל

מאת זאב שיף

אין צורך להזדקק להוכחות הנסתר כדי לאתר את הסיבה האמיתית ל־החלטתו של האלוף ישראל טל, סגן הרמטכ"ל, לפרוש מצה"ל. קיימים ודאי גורמים, והיו אירועים, שדירבנו את האלוף טל בהחלטתו, אולם בי־סודו של דבר הסיבה האמיתית קשו־רה למה שאירע לצה"ל במלחמת יום הכיפורים, על כל המשתמע מכך. כל השאר הן תופעות לוואי ונסיבו־תיה של הסיבה האמיתית.

האלוף טל איננו האיש המתכופף בגלל פקודה אחת הנראית לו בלתי נכונה, שניתנה לו על־ידי שר ה־ביטחון ולוא גם אם המדובר ב־פקודה שטל ראה בה מעשה חמור הנוגד את מצפונו ואת טובת המדי־נה. לא בתחום זה יש לחפש את האמת. מטבע מהותו, טל הנו אופ־וזיציונר בדיעות ואיפכא מסתברא, ובכך גם טמון הרבה מכוחו המתסיס. אין הוא נרתע מלהיות במיעוט ב־צמרת, ומה עוד שהיו לו תומכים רבים בקצונת צה"ל.

עד סוף 1971 ישב האלוף טל במעין גלות. היתה זו סוף תקופתו של רב־אלוף חיים בר־לב כרמטכ"ל וטל מצא עצמו באופוזיציה לרמט־כ"ל. לאחר שסיים את תפקידו בגיי־סות השריון, נקלע למצב שבו פרש כמעט מצה"ל. אפילו פורסמה הי־דיעה מטעם דובר צה"ל על פרישתו. שר הביטחון, משה דיין, וכנוע צבי צור, הזמינוהו למשרד הביטחון ל־עסוק בנושאי פיתוח וייצור. גם ב־תפקיד זה המשיך להיות באופוזי־ציה, והדבר התבטא בעיקר בוויכוח על הנושא של הגנת סיני. אף שהוז־מן לישיבות המטה הכללי לא נטל בהן לעתים קרובות חלק, וכאשר השתתף השמיע לא פעם דעות אופו־זיציות שכמה מהן בעלות עניין מיוחד כיום. טל חי לו בשקט באו־למוס שלו, כשהוא עוסק בנושא הפיתוח וממתין להזדמנות הבאה.

ניגודי דעות

הזדמנות זו באה עם מינויו של דוד אלעזר לרמטכ"ל בראשית 1972. לטל הוצע לעמוד בראש אגף המטה הכללי. היתה אפילו שמועה כי דיין רצה בו כרמטכ"ל, אך הוא הביא לממשלה את ההצעה למנות את אלעזר כרמטכ"ל ואת טל איש כ־מספר שניים. במשך כשנה וחצי עבדו בצוות כראוי. היחסים בין טל לאלעזר היו טובים, לא פחות מאשר בין אלעזר ובר־לב וודאי שטובים יותר מהיחסים שבין רמט־כ"לים קודמים וראשי אג"ם שלהם.

לא שהיתה הסכמה בכל. לא אחת מצא טל עצמו באופוזיציה לאלעזר. האלוף ישראל טל היה יודע כיצד לחלוק ובהיר שכזה ידע לחיות יפה עם הממונים עליו, גם כשלא הסכים להערכותיהם והחלטותיהם. אין הוכ־חה טובה יותר למערכת היחסים הטובה, מאשר מינויו של טל ב־29.6.73 לסגן הרמטכ"ל בנוסף לתפ־קידו כראש אג"ם. מעמדו של טל היה חזק והשפעתו בצה"ל, ישירה ועקיפה, היתה בשיאה.

מלחמת יום הכיפורים הפכה את הקערה על־פיה. בשורה של נושאים מצא טל עצמו בניגודי דעות. דומני כי אפשר היה לחיות גם עם חילוקי־דעות, אלא שהתאונה החמורה ש־אירעה לצה"ל במלחמה זו הקנתה מימדים חריפים לכל דבר. ויכוח רגיל בין ידידים מאתמול הפך מהר לקרע. אלה שהיו בצמרת, מצאו עצמם לפתע בודדים. התפוצה אי־אימון ו־חשדות ליוו כל צעד. התסיסה, הנמ־שכת עד היום, היתה תוצאה בלתי נמנעת ממה שאירע לצה"ל במלח־מה. אחרי כל המלחמות בעבר היו ויכוחים חריפים ואפילו אחרי הני־צחון הגדול של ששת הימים היו טענות והאשמות. אולם אחרי מל־חמת יום הכיפורים קיבל הדבר צורה חריפה. הנצחון החלקי והתהילה שלא הספיקה לכולם, החריפו את העזור־ים. רבים ביקשו להוכיח כי צדקו בראיית הנולד, וכמובן שהדבר נעשה על חשבונם של אחרים בפיקוד ה־בכיר.

האלוף טל בחברת הרמטכ"ל אלעזר

בודד בצמרת

במערכת תנאים ויחסים זו, נקלע טל מהר מאוד למצב בו חש כי סוגרים עליו מכל עבר ואף מתנכלים לו. הוא זכה לתמיכה מצד פקודים וידידים, אך היה בודד בצמרת. בכל יום שחלף רק הגביר את התחושה הכבדה, הדבר גרר דבר. לא היה זה מצב מיוחד רק לאלוף ישראל טל. כמעט כל אחד מאנשי הצמרת נקלע בצורה זו או אחרת למצב של בדי־דות וזעזוע. אלא שהדבר התגלה אצלו בצורה חריפה יותר והיו ש־הצליחו לכסות זאת.

מה שזירז אצל האלוף טל את התהליך, היתה התקופה בה עבד ב־ראש חזית הדרום. הוא נשלח לשם בהחלטתו של משה דיין (ב־9.11.73). התחילה עבד יחד עם האלוף גונן, אך דיין תבע את העברתו של גונן למרחב שלמה וטל עשה את המלא־כה לבד. תוך כדי כך נקלע לוויכוח עם שר הביטחון בנושא אופרטיבי־חשוב. הוויכוח הוא לגיטימי, כולל על ביצוע הוראה, אך אחרי המל־חמה היה לדבר טעם אחר. מה גם שבעיקרו של הוויכוח עמדו שאלות עקרוניות בעלות חשיבות עליונה.

דומה כי הערכתו של טל לשר הביטחון השתנתה בתכלית מאז ה־מלחמה, והדבר לא היה יכול שלא להשאיר אותותיו על מערכת ה־יחסים ביניהם. אחרי ויכוח זה, שהיה בה גלוי, נאלץ טל לשוב למטה הכללי. אך כאן מצא מצב חדש. ראשות אג"ם כבר לא היתה בידו, ובמקום האלוף זאבי שמילא את התפקיד כממלא מקום, בא האלוף חופי, שקיבל מינוי קבע. לחופי כבר הוצע תפקיד זה בעבר, והפעם הוא הסכים לקבלו. האלוף ישראל טל שב מהדרום כדי למלא את תפקיד סגן הרמטכ"ל. היה זה רק לכאורה, כי הוא היה סגן רמטכ"ל קצוץ כנפיים. סמכויותיו היו מוגב־לות. כאשר פורסם כי יתרכז בתפ־קידו כסגן הרמטכ"ל, נאמר כי יתאם את אגפי המטכ"ל. מלאכת תיאום זו לא הושארה בידו והיה עליו לעסוק רק, או בעיקר, בענייני מח־קר, תכנון ופיתוח. שני הידידים מאתמול, אלעזר וטל, מצאו עצמם משני עברי המיתרס אף כי ניתן היה לגשר בקלות בין שני האישים.

על טל היה להחליט — מה הלאה. אין ספק כי במצב בו היה נתון לא יכול היה להמשיך זמן רב. האם היה עליו להמתין עוד תקופה קצרה יחסית, גם במצבו הקשה, עד שיפלו ההכרעות החשובות בצה"ל, או לעזוב מייד? בין תומכיו היו כאלה ש־טענו כי למען צה"ל עליו להשאר בפנים, לפחות עוד מספר חודשים. כבר היו בעבר מקרים רבים בהם נקלעו סגנים למצבים קשים עם הממונים עליהם והדבר לא הפריע להם להתקדם אחר־כך (נכון כי בכל המקרים הללו, בניגוד למקרה זה, היו היחסים עם השר טובים).

תגובה שרשרת

יעקב דורי, הרמטכ"ל הראשון, מי־נה את מקלף לסגן הרמטכ"ל (דבר המומד למעשים), אך זה לא מנע מיגאל ידין להיות הרמטכ"ל השני. מקלף למד בלונדון והתכונן לפרישה מצה"ל כאשר הוזמן לרשת את ידין. אי־אפשר לומר כי מערכת היחסים בין דיין ומרדכי מקלף היתה אידי־אלית. כך גם כאשר עלתה ההצעה למנות את חיים לסקוב כסגן למשה דיין וליורשו. על לסקוב היה לעזוב את המטכ"ל ולבקש את הפיקוד על גייסות השריון. יחסים חריפים לא פחות שררו בין לסקוב ויורשו ב־רמטכ"לות צבי צור. על צור היה לצאת לחו"ל ולחזור ערב מינויו לרמטכ"ל. אלה שרצו לראות את טל כרמטכ"ל הבא, חשבו כי על אף היחסים הרעועים מוטב שההכרעה תיפול כשטל בפנים.

טל החליט אחרת. הוא תבע משר הביטחון לנקוב עתה בשמו של מי שיהיה הרמטכ"ל הבא. אפשר להבין כי אחרי כל מה שאירע, אין טל רוצה לבזבז את זמנו ולמצוא את עצמו בעוד כך וכך זמן במצב בו ממנים מעליו רמטכ"ל אחר, פ־חות מנוסה. אם ירצו בו כרמטכ"ל יוכלו להזעיקו גם מאחורי הצאן. דבר כזה לא אירע אמנם בעבר, כאשר מי שהשתחרר נקרא חזרה לצה"ל להיות רמטכ"ל, אך גם לא קרה לצה"ל מה שאירע לו במלחמת יום הכיפורים. עם זאת ברור כי משה דיין לא היה יכול להבטיח לטל עתה מה שאין בידו להבטיח. כיצד יכול דיין לומר עתה על מי ימליץ בפני הממשלה כרמטכ"ל ה־בא, כאשר גם הוא אינו בטוח אם ישאר שר הביטחון אחרי פרסום מס־קנות ועדת אגרנט? כמו כן ספק רב אם היה טל יכול לעבוד כרמטכ"ל עם דיין, אם ימשיך שר הביטחון בתפקידו, לאחר כל מה שהיה.

המקרה של טל איננו רק עניין אישי של מפקד בכיר. הוא מהווה אספקלריה לזעזוע ולתסיסה בצמרת אחרי מלחמת יום הכיפורים. עד כה לא חלו שינויים בצמרת הפוליטית והצבאית. הכל ממתינים לבואו של דו"ח ועדת אגרנט. אין ספק שצה"ל זקוק לשינויים ולריענון. אך ודאי שלא כך צריך היה הדבר להתחיל. פרישתו של טל תיצור בהכרח בעק־בותיה תגובות־שרשרת.

באזור הצמרת של חולון
מציעה לך פאן לון
הצעה שאי אפשר לסרב לה...
בן נורדיה שתוכל להיות שלך
בנוה פאן-לון - חולון

באחד האזורים היפים המיוחסים והנאים של חולון. בונה פאן-לון דירות מגורים מודרניות ומרווחות, המשתלבות באווירה השכונתית המיוחדת של נוה פאן-לון. במרכז הנוה - גינה ירוקה רחבת ידיים.

בשלווה שדותים שכונתיים חיוניים. אם אתה מאמין שמקום המגורים שלך הינו חלק מאורח חייך ומההוי המשפחתי שלך, הכנס לאחד ממשרדי המכירות של פאן-לון ותדע מה מיוחד כל כך את נוה פאן-לון בחולון.

פאן-לון
משרדי מכירות
חולון — שוקד 47 לוד — שד' דוד המלך בת-ים — ווטשילד 34 רעננה — ראה הרצליה אשדוד — רוגוזין 4 פתח־תקוה — ראה בני־ברק
בני ברק — רח' ז'בוטינסקי 20 (מעבר לבני עקיבא) רמת גן — ראה בני ברק הרצליה — סוקולוב 58 ראשל"צ — רוטשילד 50
יועצי השקעות חו"ל — פריטמן 10 ת"א

مكان الأصل

שעת העימות עם ארה"ב

למה יכול לצפות דיין בוואשינגטון

מאת מתי גולן

יש הבדל מהותי רב בין נסיעתו־הפעם של שר הבטחון משה דיין לוואשינגטון בשבוע החודש בקשר להפרדת הכוחות עם סוריה, לבין נסיעתו לבירה האמריקאית בדצמבר 1973, שהניחה את היסוד להסכם הפרדת־הכוחות עם מצרים.

בנסיעתו הראשונה, כאשר בא דיין לסטייט־דפרטמנט, הוא מצא שם את קיסינג'ר עם רעיונות כלליים ביותר על אפשרויות הסוגה להסכם עם מצרים. קרוב לסיומה של השיחה, שקיסינג'ר הקציב לה זמן מוגבל, אמר דיין לבאהרו כי היה רוצה להשמיע באוזניו הצעה שעשויה לעניין אותו. קיסינג'ר קצר־הרוח ביקש מדיין להשמיע את דבריו בקיצור. כאשר סיים דיין את דבריו שכח קיסינג'ר, כי תם הזמן שהקציב לשיחה עם דיין. הוא ביקש הבהרות והסברים נוספים, ולאחר שחלפה יותר משעה נוספת הודה קיסינג'ר, כי הצעתו של דיין יכולה לשמש — ואכן שימשה — בסיס להסכם הפרדת־הכוחות עם מצרים.

בסוף אפריל 1974 ימצא דיין בלשכת שר החוץ בסטייט־דפרטמנט אדם עשיר בזרי הדפנה של ההסכם עם מצרים, היודע בדיוק לאן הוא חותר. אין כל אפשרות, בגלל סיבות אובייקטיביות הקשורות עם השטח עליו מדובר, כי דיין יוכל להפתיע את קיסינג'ר בזווית ראיה חדשה.

חוסר התלהבותו של דיין לצאת לוואשינגטון במצב כזה הוא ברור ומובן. ידוע לו, כפי שידוע לכל שר אחר בממשלה, כי הבעיה איננה אם ואיפה יעברו גבולות ההפרדה בשטחים שנכבשו במלחמת יום הכיפורים. לא בזאת היתה הבעיה. ניתן היה למצוא את הנוסחה הנאותה, אפילו עד כדי נסיגה ישראלית בכל השטחים הללו תוך הנהגת מימשל אזרחי בהם ודילול כוחות משני עבריהם.

שורש הבעיה הוא דרישתם של הסורים לנסיגה ישראלית מתוך רמת־הגולן, וליתר דיוק מן העיירה קוניטרה. מבחינה זו דומיננטית אולטימטיבית. מבחינת ישראל זו לא רק דריכה בלתי־מוגדרת אלא גם בלתי־אפשרית.

הויכוח מבשר רע

מדוע? — אפשר להסביר זאת ביתר על הדף השלילה. נניח כי ישראל מסכימה להחזיר גם את קוניטרה במסגרת הסכם הפרדה. מה הלאה? מה עוד תוכל ישראל להציע תמורת הסדר־סופי או הסכם־שלום? — רמת הגולן איננה כמדבר סיני, וכל נסיגה בה מהותית, כהגדרת שר הבטחון, ,,חיתוך בבשר החי". מי שאומר כי מותר לסגת בקוניטרה במסגרת הפרדה צריך גם לומר, כי תמורת הסדר־כולל תהיה ישראל מוכנה לסגת מכל, או מרוב, רמת־הגולן. בממשלת ישראל אין אף גבר אחד המחזיק בדעה כזאת.

אין זה סוד, כי קיסינג'ר השקיע בויכוח הסורי. לא מפני שהוא סבור, כי היא צודקת, — שיקולים כאלה אינם ממלאים תפקיד כלשהו בדיפלומטיה הקיסינג'רית — אלא כיוון שהוא מעוניין בהסכם הפרדה, כדי ליצור אווירה נוחה להמשך המשא־ומתן על הסדר כולל, בעיקר עם מצרים. הוא מעריך, כי ללא נסיגה ישראלית מקוניטרה אין כל סיכוי שהסורים יסכימו להפרדת הכוחות.

בינתיים הצטרפה למשולש של ישראל—ארה"ב—סוריה צלע רביעית. לקיסינג'ר ברור היום, כי לא יוכל להגיע לנוסחה מוסכמת באזור הצפון ללא ברכתה של מוסקבה. מכאן גם הסיבה להודעה בביקורו של דיין בוואשינגטון, שאמור היה להיערך לפני יציאתו של קיסינג'ר למוסקבה. שכן היה ברור גם לוואשינגטון וגם לירושלים, כי לפני שהן ניגשות למלאכה הזאת של מציאת שפה משותפת ביניהן עליהן לדעת, כי בקרמלין אין מדברים בשפה שונה.

למה יכול לצפות דיין בוואשינגטון? — אין להניח, כי קיסינג'ר יביא אתו מדמשק הצעה מוסכמת ברוח השגותיה של ממשלת ישראל. במקרה הטוב ביותר, כהבנתו של קיסינג'ר, הוא יוכל להשיג בקרמלין הסכמה לנוסחה של נסיגה ישראלית מן השטחים שנכבשו במלחמת אוקטובר ומאזור קוניטרה.

דיין לא יקבל זאת גם משום שהוא מתנגד לכך וגם משום שהמנדט שקיבל מן הממשלה אינו מתפשט אל מעבר לקו הסגול. עם הנציג הסורי לא יהיה על מה לדבר. אפילו ישהה במקום בזמן ביקורו של דיין, כיוון שהמנדט שלו לא אפשר לו לקבל הצעה כלשהי שקוניטרה איננה כלולה בה. צורה ריאלית היחידה האפשרית בתנאים אלה היא נסיון מצד קיסינג'ר ללחוץ על דיין לקבל, או להניע את ממשלת ישראל לקבל, את העמדה הסורית — פחות או יותר.

מה האלטרנטיבה

אין כל פלא, לכן, כי דיין הביא לידיעתו של קיסינג'ר, כי כל עוד אין סימנים להסכמה בעמדה הסורית אין הוא רואה כל טעם בבואו לוואשינגטון. אולם בין אם יבוא דיין ובין אם לא יבוא במועד שנקבע, במוקדם או במאוחר ידברו נציגי הממשלה עם קיסינג'ר. במעמד זה וודאי תגיע השיחה לשלב בו יעמיד קיסינג'ר שוב את השאלה שהוא מציג בכל ביקור: ומה האלטרנטיבה?

זו שאלה קשה, דווקא כיוון שהתשובה עליה ברורה. האלטרנטיבה היא מלחמה חדשה, ואולי אף מלחמה כללית, אם גם קצרה. אלה אפשרויות בלתי־סימפטיות, אולם האלטרנטיבה לאפשרויות אלה, לטווח רחוק, אינן מלבבות יותר. שכן ויתור לסוריה, תחת להרגיע את הייב להוביל אותה כליפיה למסקנה, כי על־ידי לחצים־כלליה או מגבילה — הם יכולים להרויח הכל ולא להפסיד מאומה.

אם תוותר ישראל — הרי סוריה הרויחה. ואם לא תוותר ישראל, הרי אפילו תפרוץ בכל כך מלחמה שסוריה תאבד בה שטחים נוספים — האם יש לנשיא חאפז אסאד סיבה להצטער, כי כל השטחים הללו לא יחזרו אליו? ואם כך — מדוע לא להפעיל טקטיקה זו צעד אחר צעד, עד למודיעה רכות הגולן?

מזוית ראיה זו ייתכן שהיה מחדל בנכונותה של ישראל להחזיר את השטחים שנכבשו במלחמת יום הכיפורים. ייתכן שהיה מקום לעמוד כלכתחילה על העקרון, כי שטחים שנכבשו במלחמה יוחזרו רק תמורת הסכם שלום, או לפחות הפסקת־מלחמה. וייתכן שעדיין לא מאוחר לעשות זאת היום — כפי שמציע דיין. האם זה עדיין ניתן, ואם זה יתקבל על דעת סוריה — דבר המוטל בספק רב — כי אז, ורק אז, מותר יהיה להסוב גם על ניגוד סמלי ברמת־הגולן.

...כשם כי צריכה ישראל להשיב לשאלתו של קיסינג'ר, כי האלטרנטיבה ידועה לה והיא מוכנה לעמוד בה. המשא־ומתן להסדר־כולל עם ארצות ערב עומד עתה בראשיתו והעקרונות שייקבעו בשלבים אלה יהוו תקדים לגבי הבאים. אם תבהיר ישראל לסוריה ולשאר הנוגעים בדבר, כבר בשלב המוקדם הזה, כי לא תניח לאמצעים צבאיים להכתיב את מדיניותה — זה יהיה תקדים על פיו ינהגו הצעדים הנוספים — ולהיפך. ואם כמולא צפוי עימות עם ארה"ב בנקודה זו, ייתכן שלא כדאי להגביל לבעיית קוניטרה. יש להבהיר לארה"ב, כי הסכם הפרדת־כוחות עם סוריה לפי המודל המצרי, אינו יכול להתקבל על הדעת אלא אם כן יהיו במסגרתו סעיפים מדיניים, כי לאחר החתימה עליו לא יבשיתו שוב בדרך פגזים במגמה לדחוף את ישראל מספר קילומטרים נוספים אחורנית.

ישראלים אחרי המלחמה (ד')

סערה בפילהרמונית

הכנר אלכסנדר טל ורעייתו יורדים מהארץ להולנד

מאת יאיר קוטלר

סערה פוקדת את התזמורת הפילהרמונית הישראלית. הכנר הראשון אלכסנדר (אלכס) טל ורעייתו הכנרית לידיה יורדים להולנד. בימים אלה הגיש אלכס את התפטרותו מן הפילהרמוניה. את הקריירה המוסיקלית המהירה שלו התחיל אלכס טל בפילהרמוניה ב־1954. בהיותו חבר בתזמורת הפסיק את התקשרותו אליה כדי לנגן שש שנים באנסמבל הקאמרי כנגן ראשי וכסוליסט ראשון. אלכס טל נמנה ב־1957 עם מייסדי הרביעיה הישראלית החדשה. היה בה כנר ראשון. ירידתו מן הארץ גרמה אכזבה קשה לידידיו, מבוכה רצינית לפילהרמונית ולרביעיה, שלא כמו ירידתם של כמה כנרים בני בריה"מ, שנקלטו יפה בתזמורת בשנתיים האחרונות וירדו לאחרונה — שניים לגרמניה ואחד לארה"ב.

לא נעים לאלכס טל לדבר בימים אלה על ירידתו להולנד עם רעייתו, המנגנת אף היא בפילהרמונית כמ"מ קבועה, אך לא כחברה בתקן. חבריו בתזמורת מותחים עליו ביקורת קשה.

הסיבה לירידתו ,,לא כל כך אמנותית" (כדבריו). לידיה, רעייתו השניה מזה כמה שנים, היא הסיבה העיקרית להחלטתו לעזוב את ישראל לצמיתות. בתזמורת של אמסטרדם ינגנו לידיה וטל בזמנם כחברים קבועים מן המניין, שלא כמו בפילהרמונית. לידיה, כנרית טובה (לדברי נגנים בתזמורת), כועסת על הפילהרמוניה. למה דחו אותה? למה לא קיבלה קביעות?

אך ספק אם הזוג טל היה נשאר בישראל גם אם היתה הפילהרמוניה מגלה כלפי לידיה התחשבות־יתר. האמת: לידיה, ילידת פולין שעלתה לישראל עם אמה לפני חמש שנים אחרי גירושיה, לא התאקלמה. האקלים הישראלי — אומר בצער בעלה השני אלכס — אינו תואם את כיוונה, לרבות האקלים הבטחוני. גם לפני מלחמת יום הכיפורים האיצה בבעלה לרדת, אך אחרי המלחמה החלה לידיה לחשוש לבטחונה האישי. הוריה, שבאו עימה לישראל אחרי שעברו את מלחמת העולם השניה בברית־המועצות ובכך ניצלו מן השואה, ישארו בינתיים בישראל, אך לא מן הנמנע כי במוקדם או במאוחר יצטרפו אל בתם, היוצאת עם בעלה ובתה לאמסטרדם באוגוסט הקרוב. בתו הצברית בת ה־12 מאשתו הראשונה של אלכס תוסיף לגור בישראל אצל אמה בתל־אביב.

אלכס טל נולד ברומניה ב־1932, עלה לישראל ב־1951. בתזמורת של אמסטרדם, אותה מתאר אלכס כ,,טובה", ינגן בקבוצת הכינורות הראשונים. בפילהרמוניה הישראלית היה נגן ראשי של כינורות שניים. רעייתו תהיה באותה קבוצה צמודה אליו בתפקיד כינור שני. היא מתעתדת להגיש בחינה כדי לזכות בתפקיד כינור ראשון. בהולנד — בבקשי אלכס להסביר את מניעי ירידתו — יוכל הזוג טל לבלות הרבה זמן בצוותא. התזמורת באמסטרדם מנגנת רק שני ערבים בשבוע לעומת ,,העומס הנוראי" המוטל בישראל על נגני הפילהרמונית המנגנים כמעט בכל ערב. מסיבה זאת לא יכלו להתפתח ,,חיים משפחתיים" אצל הזוג טל בגבעתיים, אך באמסטרדם יוכלו ליהנות מן החיים, להתפנות ,,לעיסוקים אחרים".

בזמנו הפנוי הרב, שיווצר לאלכס טל לראשונה בחייו באמסטרדם, עשוי הכנר הישראלי המחונן להתמסר להקמת רביעיה חדשה. בימים אלה, יותר מארבעה חודשים לפני צאתו להולנד, כבר החל בגישושים לכיבוש הכיתו כאשר הוא משאיר מאחוריו את חבריו מן הרביעיה הישראלית החדשה לפני שוקת שבורה.

אכזבה עמוקה

הצ'לן יעקב מנזה, חבר הפילהרמונית ומייסדי הרביעיה הישראלית החדשה, הגיב ב,,אכזבה עמוקה" על החלטתו של עמיתו אלכס טל לרדת מישראל, אמר בהרגשה: ירידתו לחו"ל של אלכס היא אבידה גדולה לעולם המוסיקה בישראל.... הרביעיה שלנו עומדת בגלל עזיבתו בפני שוקת שבורה... אנו צריכים הכל למצוא מחליף לטל כדי שנוכל להתארגן במהירות להמשך קיומה אחרי שזכתה בשנים האחרונות בשם בינלאומי...

הרביעיה הישראלית החדשה יצאה ערב מלחמת יום הכיפורים לסיבוב הופעות בספרד, קצרה הצלחה כרשימה בהופעותיה במסגרת פסטיבל בינלאומי. יעקב מנזה, שלא יכול להסתיר את מרירותו על ,,החלטתו הקשה" של אלכס טל, ,,הפוגעת" בעמיתיו הקרובים מן הרביעיה, אמר: כואב לנו מאד על ירידתו של אלכס אחרי שישראל קלטה אותו כעולה חדש בשנות המדינה הראשונות, איפשרה לו להגיע למעמדו הנוכחי. מר מנזה מתאר את אלכס טל כאחד משלושת הכנרים היותר טובים של ישראל, אם לא הראשון בהם. גם רעייתו לידיה — מטעים יעקב מנזה — ,,כנרית טובה". מדגיש מר מנזה: אמנם כואבת מאד גם ירידתם של הרוסים, אך עזיבה של טל, אחרי קריירה מהירה של 23 שנים ברוטות בישראל, מותירה אבלבו — בלשון המעטה — טעם תפל.

בימים אלה החל אלכס טל בחיסול רכושו בישראל. הוא מציע לחבריו ,,בהנחה גדולה" מכשירים חשמליים כמו רדיאטור חימום גרמני, מדיח כלים תוצרת א.א.ג. עם אחריות אחרי שישה חודשי שימוש בלבד, פיאט 850, ואפילו... דירה מרווחת בגבעתיים. את דירתו השניה יחזיק בבעלותו. די לו בשלב זה במכירת דירת מגורים אחת...

בתזמורת הפילהרמונית השתכר אלכס טל כ־2500 ל"י בחודש, לבד מתנאים סוציאליים כפליים, הטבות והקלות ומעמד חברתי מכובד. גם רעייתו לידיה, כמ"מ קבועה, השתכרה יפה. הרביעיה הישראלית החדשה והסולואים שימשו אף הן מקורות הכנסה נאים לזוג טל. על הכל מוותרים לידיה ואלכס טל בירידה מישראל במגמה להקים בית חדש בהולנד, שבה ,,האקלים הבטחוני" הרבה יותר נוח מאשר בישראל של 1974 אחרי מלחמת יום הכיפורים...

הולנד איננה משמשת יעד פופולרי ליורדים מישראל. אמנם רבים המתעניינים היוצאים לארץ זאת, אך היורדים בפועל ובכוח מעדיפים את ארה"ב, קנדה ואוסטרליה, להגירה.

נספח העתונות של השגרירות האמריקאית בתל־אביב לאן לפקו מדגיש, כי מדיניות ארה"ב היא לא לגלות נתונים על ממדי היציאה של ישראלים לארצו. בכל זאת הסכים

אלכסנדר טל

לומר כי ,,באופן כללי" אין שינוי בעקומת היוצאים לעומת 1973.

מייד אחרי המלחמה — בנובמבר, דצמבר וינואר — יצאו את ישראל לארה"ב כתיירים ומהגרים כמו בחודשים המקבילים אשתקד. בינואר 1974 אף נרשמה ירידה במספר היוצאים לעומת ינואר 1973.

כמה בכל זאת מהגרים לארה"ב בכל חודש?

מר לפקו מהסס עד שבסוף פלט תשובה: הרבה פחות ממאה בכל חודש... אחר כך מיהר להוסיף: היורדים יוצאים במאות בכל החודש.

,,ישראלי המבקש להגר לארה"ב יוצא לרוב לייעדו על פי אשרת תייר. בארה"ב יקשור קשרים עם עורכי־דין מפולפלים בניו־יורק שידאגו להכשר שהותו. קיצורו של דבר, על פי דברי מר לפקו: אין מגמה לעליה בהגירה לארה"ב — לא ביורדים, לא בתיירים ואף לא בסטודנטים".

להגות ,,תשובה"

הקונסול הקנדי היה מוכן להשיב על כל שאלה שהפניתי אליו. מר ז'ן גרואר, מן האגף הקונסולרי, סיפר, כי המבקש להגר לקנדה חייב להמתין לתשובה על בקשתו שלושה עד ארבעה חודשים. את תוכן הבקשות מעבירים לממשלה בקנדה לבדיקות יסודיות במחשב. ב־1973 נרשמה עליה תלולה במספר המהגרים לקנדה לפי הפירוט הבא.

מהגרים לקנדה

שנה	מהגרים	תיירים
1970	—	3935
1971	392	4146
1972	456	5169
1973	714	6350

ב־1970 לא שובצו המהגרים לקנדה בטבלה נפרדה. הקונסול מר גרואר גילה כי בינואר ובפברואר 1974 נרשמו להגירה 70 ישראלים בחלוקה במעט שווה בכל אחד משני החודשים. על פי החזיתו עשוי מספר המהגרים בכל 1974 להתייצב כמו ב־1973. העליה הרבה במספר המהגרים בין 1972 ל־1973 מקורה באיחוד משפחות. הבן מביא את הוריו, או להיפך: ההורים יוצאים ואחר־כך מושכים אחריהם את ילדיהם. בינואר ובפברואר יצאו 300 עד 300 תיירים בכל אחד משני החודשים. מהגרים, המבקשים ללמוד בקנדה, יכולים לשבת גם כן על פי אשרות תיירים.

שאלתי את מר גרואר אם לא מצויים רבים בין התיירים הישראלים היוצאים המבקשים להשאר בקנדה כמהגרים כאשר פגה אשרת התיירות שקיבלו בישראל. הקונסול אישר, כי אמנם קיימת נטיה כזאת, אך ,,רק מעטים" מבקשים לשנות את הסטטוס. כך, למשל, ביקשו ב־1970 364 ישראלים, שהגיעו לקנדה כתיירים וכסטודנטים, להמיר להם את מעמד שהותם אם כמהגרים כמה אם כסטודנטים המבקשים לקבל האישור או כליקי.

מה המגמה היום? — שאלתי את מר גרואר.

הקונסול: מתעניינים... רבים מתעניינים באפשרות הגירה...

כדי ,,מגמה מיוחדת"

גם בקונסוליה האוסטרלית אפשר לפגוש ישראלים מתעניינים, אך אין עליה משמעותית במספר המבקשים לרדת. ,,אין מגמה מיוחדת עכשיו להגירה מישראל" — הסביר הקונסול מר דאגלס קמיל. הוא הדגיש, כי על אימה שכותבים בישראל על ,,ירידה רבה" גובר גם גל המתעניינים הסקרנים, המבקשים פרטים על אפשרויות קליטה באוסטרליה. להלן התפתחות ההגירה לאוסטרליה מישראל בשנים האחרונות

מהגרים לאוסטרליה

שנה	מהגרים	תיירים
1971	267	472
1972	245	538
1973	315	468
1974 אומדן	350	—

בשני החודשים הראשונים של 1974 קיבלו 128 ישראלים אשרות תיירות. אם המבקש לרדת לאוסטרליה הוא פועל מקצועי, או אפילו מאומן למחצה, מובטח לו טיפול מהיר בבקשתו. אוסטרליה, כקנדה, משוועת לידיים עובדות במיברות, בתעשיה, אך אין לשתי ארצות בבקשות אלה צורך בישראלים סוחרים, פקידים, בתוולים או כרטורים.

הורים שכולים מגיבים

ההורים כמה שלחו אלי את המכתב הבא לפירסום ב,,הארץ" בתגובה על מאמרי הראשון בסדרה על ,,ישראלים אחרי המלחמה". להלן המכתב במלואו:

ב,,הארץ" מ־15 במארס ראיין יאיר קוטלר בסדרת מאמריו את ר"פ, צבר שלהם. כהורים לבנים שריונאים, לוחמים ומפקדים, שהם נהרגו הגיזרות מזוית דרום וצפון במלחמת יום הכיפורים, הרינו מזדהים עם הדברים הכואבים, כפי שנאמרו בראיון: ,,...איך הפקירו אנשים למוות במעוזים... בשביל מה נהרגו יותר מ־2500... מי יזכור את כל ההרוגים, הפצועים והנכים...".

כן אנו מזדהים בהחלט עם הדברים האחרים שאמר ר"פ, אף כי אנו מסתייגים מהחלטתו הנואשה לרדת מישראל, כפי שמתאר מראיינו: ר"פ הגיע למסקנה, כרוב עמיתיו שעירתו ביחידתו, כי כל מה שאירע נבע מרשלנות פושעת, אך איש אינו נותן את הדין.

התוקנה ידיהם של הגוויהאים (כיל.) שנשאו בהפגנתם בירושלים ברוח בנות אופן הרכבת הממשלה ומינוי שר הבטחון הנוכחי לתפקידו.

אכן, למרבה הצער הגונה, האחראים למחדל ולרשלנות הפושעת מוסיפים לכהן בממשלה ואף מדברים הבופות על ,,הבנים שלנו", שאינם בנהם שלהם! תביעתנו הנמרצת: ,,יתולו" גם מאנו!

בנינו שלנו נפלו על קיומה של המדינה. השקפותיהם הפוליטיות היו שונות, כשל התהיכים כטה, חובתנו — הוריהם — להיאבק על איכותה המוסרית של המדינה.

ראשית לכל חייבים האחראים למחדל הנורא לפרוש מייד.

שושנה ויוסף בר, רמת־גן
הורי כו"ם משה
ריקה ועמוס דביר, גבעתיים
הורי עין גוש
צפירה ונתן יונתן, קיבוץ שמיר
הורי סגן יאיר
נעימה ויוסף שפירא, גבעתיים
הורי סמ"ר אמנון

על מה זעם ניכסון

העימות האמריקאי־אירופי מטיל צילו על המזה"ת

מאת אליהו סלפטר

שורשי הסיכסוך בין ארה"ב למערב אירופה הם בתוך המזרח־התיכון. אך המאורעות באוקטובר האיצו במהירה לא קטנה את התהליכים שהביאו לסיכסוך — ואזורנו עלול להיות מן הראשונים שירגיש בתוצאות, אם יתגבש הסיכסוך לקרע עמוק וממושך.

סירובן של רוב מדינות אירופה להתיר מעבר ותידלוק למטוסי ,,הרכבת האווירית" האמריקאית לישראל במלחמת יום הכיפורים המחיש לוואשינגטון בצורה דרמאטית את התערערות השפעתה. אך אופייני לשורשי ההתערערות זאת שעד היום לא ברור מה היה השיקול היחסי בשיקולים המערב־אירופים, של חששותיהם מפני נשק הנפט הערבי מצד אחד ושל רצונם שלא לעורר את מורת רוחה של מוסקבה מאידך.

המתיחות החריפה בעקבות ריצתן של מרבית מדינות מערב־אירופה, וצרפת בראשן, אחרי עיסקות נפט דו־צדדיות עם הערבים, בשעה שוואשינגטון ניסתה לגבש חזית אחידה של הצרכנים מול הספקים. לרגע נראה היה שארה"ב מצליחה בדבר בקלות יתר מכפי שהחשב, כאשר כל מיניסטרי החוץ — להוציא את מר ז'ובר הצרפתי, מכובן — נתכנסו בוואשינגטון והסכימו על תוכנית של תיאום התייעצויות שאת עיקרה גיבש עמיתם האמריקאי הד"ר קיסינג'ר.

אך מר ז'ובר לא השלים עם התבוסה ובשקט מוחלט הכין את המכה־הנגדית: בעוד הד"ר קיסינג'ר מגיע למערב־אירופה כדי לדווח, בירת המנציגתו ליותר שיתוף פעולה, על מסעו במזה"ת, הדגיש פי־פאל הגרמני, היו"ר התורן של מועצת מיניסטרי החוץ של השוק, על שיגור הזמנה ל־20 מדינות ערב לדיון על שיתוף פעולה אירופי־ערבי בתחומי הכלכלה, הטכנולוגיה, המדע, והתרבות. (המלה נפט, באופייניות צרפתית יותר מגרמנית, לא הוזכרה במפורש בנושאי ההידברות).

המכים הסיבות של ניכסון

על כך באה קודם הנכבס הנרגזה התוקפנית אף בלתי־רשמית של הד"ר קיסינג'ר. אחריו נפלו כרעם הצלים הבוטים של הנשיא ניכסון ,,באיבם הנבהה פומבית, משודרת בכל רחבי ארה"ב, כי נגמרה התקופה בה יכלו האירופים לפעול נגד אמריקה בתחום הפוליטי והכלכלי — ויחד עם זאת להמשיך להיות מוגנים של מאות אלפי חיילים אמריקאים ומהגנים על איכות מערב־אירופה ומטריית האווירית האמריקאית.

במובן מסוים היה המשבר בין ארה"ב למערב־אירופה פרי הצלחת היחסים ביניהם: הסיוע האמריקאי הנדיב אחרי מלחמת עולם השניה הביא לשיקומה של מערב־אירופה אשר החלה להתחרות עם התוצרת האמריקאית — בחלקו לפחות בעזרת הקצבות שמדינות אלה יכלו להוציא אותן במקום לצרכי בטחון, בחסות ההגנה האמריקאית. הסכנה של פלישה סובייטית הפכה בעיני האירופים לרחוקה מאד — והרצון לחזק את נאט"ו (ולהשקיע בו את התקציבים הדרושים) פחת יותר. יחסות ההפשרה בין ארה"ב לבריה"מ נתנו לתהליך זה הן את הפידוד והן את ההרין להצדקתו מצד האירופים.

צמיחת האומנות הצרפתית

באווירה זאת צמחה לה הלאומנות הצרפתית שביטויה החיצון היה הכשלתה של כל מדיניות אמריקאית, ומגמתה הפנימית: כפייה רצונה של צרפת על יתר חברות השוק־האירופי. בעוד יתר השותפות נהיו פחות ופחות סבלניות לגבי יומרותיה של צרפת (ביחוד גרמניה־המערבית אשר הינה המעצמה הכלכלית החזקה ביותר באירופה), התברר גם שבריה"מ מעדיפה לנהל את ענייניה עם המערב במישרין עם וואשינגטון במקום עם המשולבת־המתנגדת היא צרפת.

בזמן האחרון חלו אמנם מספר התפתחויות שהפיחו רוח־חיים חדשה ביומרותיה וביוזמותיה של צרפת. התברר, למשל, שאנגליה של מר הית מוכנה ללכת בתלם הצרפתי יותר מכפי שהגאוליסטים יכלו להעלות על דעתם כאשר במשך שנים התנגדו לכניסת בריטניה לשוק. חילוקי הדעות בתוך השוק, שביסודם הם כלכליים, גברו התכתבה נטייה ,,לאיחוד מחלוקות אלה על־ידי הפגנת אחדות בנושאים פוליטיים, גם אם פירוש הדבר היה להיכנע ליומרותיה ולהכתבותיה של צרפת.

ובעיקר — אירופה המערבית נבהלה בעידה שקמה להגינה באמצי־חרם הנפט הערבי, ומתוך בהלתה קיבלה את הנימוק הצרפתי על הידברות בילאטראלית עם הערבים, במקום הבנת חזית אחידה בולם, שהיה הצעד היעיל היחיד להתגוננות לא רק מול איומי הקיצוץ באספקה, אלא גם מול העלאת המחירים העצמית שהפכו, כפי שהתברר בהוירה, גם המכשיר וגם הנשק העיקרי של הערבים.

התגובה הנגדית

אלא שאחרי הבהלה הראשונה באה התגובה הנגדית אצל רוב האירופים עצמם: מנהיגי אחדות מהארצות אף התבישו במקצת מביצוע ההפרה והפגנייה התורף לישראל; התברר גם כי הנימוס המפלאה של ,,הדרך הצרפתית" לא הצליחה, ובעיקר, התברר שענין הנפט הוא ענין של כסף — ושום הצהרות אנטי־ישראליות ושום חיזורים אחר הערבים אינם עוזרים. צרפת עצמה לא ניצלה מהתוצאות הכספיות של העלאת מחירי הנפט — הגיבה על ידי ניתוק הפראנק, דבר שהרגיז לא מעט את שאר חברות־השוק, שראו בכך נסיון צרפתי לחזק את המטבע על חשבון שאר השותפות.

על רקע זה באה היענות יתר מדינות אירופה בוועידת האנרגיה בוואשינגטון ו,,פעולת התגמול" הצרפתית של הזמנת מדינות ערב ,,לדו־שיח עם השוק — ובראשית השבוע מכת הנגד של אזהרת הנשיא ניכסון.

נשאלת השאלה מדוע בחר נשיא ארה"ב דווקא במועד זה להשמעת אזהרתו?

נדמה כי הסיבה המיידית צמודה לא מר־שאל. שהוא היו"ר התורן של מיניסטרי השוק ולא מר ז'ובר שהיה המשיך בתוסים, הצריכו כנראה עד כמה תתפרש ההזמנה למדינות ערב כסטירת לחי לארה"ב. הדבר הרגיז את מר ניכסון ואת ד"ר קיסינג'ר הם ,,הוציאו החוצה" כמה אמיתות שהיו מונחות מזמן על ליבם אך מעבר לתגובה רגשית וספונטאנית, היו לנימה התקיפה של שני המנהיגים האמריקאים גם סיבות מעשיות:

✱ היה צורך להגיב מייד על האתגר הצרפתי, פן תתפשט המחלה הצרפתית ליותר מדינות מערב־אירופה ואף הן ינסו גם ליהנות מהגנה אמריקאית וגם להכשיל את אמריקה בתחום הכלכלי והמדיני.

✱ ארה"ב רצתה לתגרות נסיון צרפתי (אולי לא בלי עידוד סובייטי) לבודד את ארה"ב ערב ביקורו של קיסינג'ר במוסקבה הן באירופה והן בעולם הערבי — וזאת דווקא כשארה"ב עמדה לדון עם הסובייטים על הגבלת החימוש הגרעיני ועל המצב במזה"ת.

✱ הורגש גם הצורך למנוע מממשלת הלייבור החדשה בבריטניה, שהיתה יותר פרו־אמריקאית מקודמתה, כל פיתוי ללכת בכיוון הדרך הצרפתית.

✱ היה אולי גם רצון, נגד חולשת ווילי בראנדט בגרמניה, לתת עידוד לחוגים שמידם שהוא המבק בגמרף וגלוי על יחסים הדוקים עם ארה"ב.

הדרך בה באה התגובה האמריקאית לידי ביטוי היתה בלתי־עדינה ובלתי־דיפלומאטית ואף איפשרה למר ז'ובר להופיע כדיפלומט המנומס המגיב בטאקט וקריאה למתינות. יתכן, איפוא, שבכוונת המיידי בקרמים ,,דברי מר ניכסון אפילו את הפרו־אמריקאים המובהקים במנהיגי מערב־אירופה, אך מבחינת יחידות האזהרה בדבר המשך נוכחות הכוחות האמריקאית נקלטה והובנה העדיפה את עולה בכל הבירות, חוץ מבירה מערב־אירופית. כיום המפתח ביחסי מערב־אירופה וארה"ב, רק בון מסוגלת לשמר אירופה מהדרך הצרפתית — הנטינגה יותר מכל מדינות באירופה שהגנתה הצבאית היא שאוה הישבה.

השלכות מזרח־תיכוניות

ההשלכות המזרח־תיכוניות בעימות האמריקאי־מערב־אירופי בעצמה — אמריקאי־צרפתי הן כיפורים:

בבירור האינטרסים האמרי־החיור במערב־אירופי אחר בים, כיחוד עיסקות הנפט הזורה הבילאטראלית שמצרפת, הפריבי לאנגגר ארה' הביא לביטול האמברגו וכפ לנסיונותיה להביא להורדת הנפט. בבירור זה כהוי הפ הצרפתים בעקיפין גם א התקרבות בין מצרים לארה"ב הם חיזקו את הלחבים הם האנטי־אמריקאים שהיפגלו לנשיא סאדאת.

בבירור הבין־גושי קשורות כיה העימות בשתים בסיבות של הענין האמריקאי ביב הגורם האחד הוא חבל עוד נוכחות אמריקאית רבתי באי יש לארה"ב אינטרס חיוני בא האגף הדרומי של אירופה — בנוכחיה אמריקאית בים התיכ כאן מתבקש, שבמצבים הנוכח אמריקאית עלול להביא גם ל התענין בנוכחות בים־התיכון כה במדינה היחידיתיה לאורך הים־התיכון.

(עדיין זכורה, בהקשר זה, כ של אידיות אמריקאית בבירה גי בגניג ישראלי, כי אם היתה ראל הדרדה התיחה של במזה"ת, ספק אם ישראל לא צריך במזה"ת).

הגורם השני אינו תלוי בכ בנבגדי הנוכחות האמריקאית ב פה. עיקרו — הביטחון של התיכון כזירה לנוכחות צידו צירות אמריקאית. אשר כז את צירת הדרומית של ברית־אירופית בכוות הכילים הצר האמריקאים. בבחנה זאת, הס יותר, כבובן, אכחן הבסיסים ד רייים הימיים הסובייטיים בב בסיסים שהגבירו את בכחן ה של האוניות האמריקאיות.

אך, לכהנה ארוך, כדייך ש הבחתות ביב־התיכון בין ארה בריה"מ — ובכאן גם היפש הו והתעלה של הצילות האמ אזה — תלוי בהמשך קיומה ה כיפי כל נאט"ו אשר איכלית, והוזקה הן הבריתה, זאת הכי האטלאנטי־המערב־אירופי לא כאמור, להפריד בהזיבים בין ל יותר הברית נאט"ו.

ובסוף, בבירור הישראלי, אי מובדל לגבי ארה"ב אם כהקל כב (הלאומנות) שהסכסוך הזב תיכוני הוא מסיבותיו העיקריה העימות האמריקאי־מערב־אירו ראשית, בשכה שהדבעה כאשר להביבל גם לפתרונות של הסכ הבית, כשכם שעם כל הדיפלו קסרינג עם ארה"ב, עירבי לפ את כרוב האנגלים שהרגיו אמריקה לא יביא להתהרבות פה בהצבעתו במערב־אירופה.

הנשיא ניכסון בשידור הטלוויזיה מה־26 בפברואר: האירופים לא יפעלו יותר נגד אמריקה

זירה אחת

הקרמלין חותר ללגיטימציה של המפלגות הקומוניסטיות במערב

מאת שלמה אהרונסון

ההלכה במיניסטרי הנפט בווינה איננה מתירה את הספק המשולש אמריקה—אירופה—מדינות ערב, אף על פי שגם בבריסל וגם בפאריס נשמעו צלילי פיוס בראשית השבוע, בעקבות נכונתו של הנשיא ניכסון שאירופים, כי לא יכנס שילתמו פיליות כלכליה בארה"ב, ויהנו בה ובעתה אחת מהגנתה.

ביטול חרם הנפט הוא זמני, וכפוף להיכנעים אמריקאיים לכוונת הערבים עד האחד ביוני. מצד אחר — אינו ,,דיאלוג" אירופי—ערבי שהחליטו עליו מיניסטרי החוץ של השוק המשותף בשבוע שעבר, למורת רוחה הרבה של וואשינגטון, יקבל משמעות של ממש באחד ביולי, כי אמר יהיה מינסל ויגבר, וייר הדין של מועצת מיניסטרי השוק. מכאן ההלכה נכסמו לבמהך הסוב ברסגם של האירופים, כדי למנוע אותם בבירות החזית האחידה שביקש קיסינג'ר להקים בוועידת האנרגיה בוואשינגטון, בעיצה עוצבת — עד יוני ואילך לגבי הערבים, ועד יולי ואילך לגבי האירופים.

בעצם ניכסון מכוון את דבריו לא כלפי צרפת, כאיש אינו מכיר בדיוק את ההסבים הכלכליים והמהררים של העיסקות אשר בקשה צרפת עם הערבים. הדברים מכוונים כלפי בון ואיטליה, התלויות הליטת בדיקה האירופית, אם יעמדו בפני אלטרנטיבה — פאריס או וואשינגטון. הערבים תפסו את המהלך, והכריזו בוינה על מערב גרמניה ועל איטליה כמדינות ידידותיות להם, במובן זה שבון ורומא עלולות לאבד את הסטאטוס המועדף הזה בעתיד, אם לא יתנהגו כשורה. ומשמתן להדון, שוכתת בכוד באירופה. בשלב זה מתקיים איפוא סיבוב, דיפלומטי־פוליטי, בין וואשינגטון לערבים ולאירופה, ובינם לבין אירופה ואמריקה. בסיבוב הזה יש כמה קרבנות: סוריה ולוב, במדינות; צרפת — עד יולי, כל־זוכה בעצמה מה מיוחדה. בביקור המיוחד; גרמניה המבקשת להחלץ בין הדילמה בין וואשינגטון ופאריס, במידה אחרת הקל סיבוב חדש, שיעמוד בסימנו של הכי"ם ביוחני לבין בירית, אחרי יבואו סיבובים נוספים, כמשל שהקו — אמריקה, הערבים, אירופה ואנחנו — מזהות בצלע בלתי־ישועה של מרובע. בשלב זה מחויב האינטרס האמריקאי המבעת בקבלת נפט הנפט הערבי, להון כבד של האירופים לבל יכבשו אותו בעדים, ולהקן כזה או אחר עלינו. את הצלע החמישית — בריה"מ, לא הזכרתי כלל, אבל דומה שהיא מעוניינת בחידוש חרם הנפט והיא הצכבה בעבודה סודית בזקה. אם כך יהיה הדבר — נדע יותר אחר ביקור קיסינג'ר במוסקבה. עדיין אנו באמצע של התיאטרון הדיפלומטי־פוליטי־כלכלי של כל המצטמעת, בה שנותן לאנשיהוגר בשקל ביותר, הצריך להתיר בה בשיאותה.

שותפי אירופה — ערב

במקביל כדאי לבחון את טיבו של ה,,דיאלוג" הערבי—אירופי, שההלכה עליו זה לא כבר בבריסל. פקידים ועיתונאים גרמניים אומרים כי לאמיתו של דבר ההליכה בבריסל על פשרה טיפוסית לשוק המשותף. אמנם הסכימו ראשי השוק שיהיה ,,דיאלוג", אבל כהנו אותו על פני שלושה שלבים, שהחשוב שבהם — ועידת מיניסטרי החוץ האירופיים והערבים, שתהיה גם בעיתונה פעילה בעניני הנפט — יתקיים רק בסוף השנה. עד אז יקומו ,,צוותי עבודה" משותפים בעניני סחר, כלכלה, מדע ותרבות, ולא יגעו בנפט, כדי לקיים את חזית האנרגיה האחידה של קיסינג'ר וכדי לא להפריע למאמציו במזה"ת.

קיסינג'ר לא ,,קנה" את ההסבר הזה, שכן הוסכם בלא התייעצות עמו. לאחר לבין רגזה נשפתה יותר מהם, על וואשינגטון לא התייעצה עמה על העברת נשק לישראל מגרמניה. יש גם מי שרואה ב,,כוחי הצבתה" בהדרכה צרפתית, כלי בידי פאריס להבל באחדות חזית הנפט ולהכניס את אירופה — בהנהגת צרפת — בדלת האחורית לענייני אזורנו. כפרציג עד היכן רוגזים דיפלומטים אמריקאיים בבירות בכל אירופה על הפקידה הפסבורוקכית ועל ,,הצפהה" של צרפת, לכי לכלכה לקה.

מצד אחר, אין ספק שגם גרמניה, וגם איטליה, עם כל נכונתן לסייע ברגע למיניסטר החוץ האמריקאי בענייני הנפט והכריב במזה"ת, לא ירבעני כלגהל שיחות משלהן עם ספקי נפט ערבים ועם איראן. אמנם אביה בון לעבדל סאלם ג'אלוד בשבוע שעבר, שלא היכנם עם לוב לעסקות רכישת דלק דו־צדדיות. אולם היא כתבה בעניין רב מאוד שתי שאלות אחרות — מה יעשה בכסף הזולגים שבידי הערבים, וכיצד לשתף פעולה עם יצרניות הנפט באורח קונסטרוקטיבי. מבחינה זו נחלק המזה"ת לשני חלקים — ליצרניות הנפט שיש להן מה לעשות בממון, והאלה שצוברות אותו. באמצע מצויה מצרים.

נראה שקיסינג'ר מעוניין בכניסת גרמניה למיבק המצרי, בצירות של עזרה כספית אמריקאית מוגבלת לקהיר. ניתן לשמוע בבון שהערבים ה,,עשירים" אינם מוריקים כסף רב לקופתה של מצרים, אלא מפקיעים אם כרגע בעצמם מלתלמים. מהר (חירות) ומוגגים על ידי המדינה (היכון). מסתבר איפוא שערב הספר דיה הדוכותיה מוגדות על ערך כספן באירופה על ידי השקעות בבנקים ובבורסות — במה שקרוי שוק ה,,אירודולר". הן אינן להוסיף לקנות בכל הבא ליד ביבשה ולהיכנס לעסקות פיננסיות ארוכות טווח כמו איראן, שפתה הזמנה גרמניה הסכמים לאספקת בבר הרישה שלמים.

גרמניה הוקרת את השוק הערבי, ומשרה מהנדסים מקצועיים (ביים גדול להנדסאים בריאד) ומודאגת מאוד מן הלחץ סיגרל, של המחמרים הערבים על המערך המוניטרי הבינלאומי. בענין זה, אומרים האירופים במגד ראש, לא היתה שום מחשבה רצינית. הכל מדברים, הודים לעסרות בעיצוני הוק, ולפוליטיקה המבינית המסובכת סביה.

,,אינטגרציה" ומלחמת אוקטובר

אחד מעורכי ,,פרנקפורטר אלגמיינה צייטונג" אומר שבסופו של דבר הייבה בון בשיתוף פעולה עם ארה"ב בענינים הבינלאומיים המרכזיים ובנושא הנפט, ובעיקר בעצמי בהזות. מצד אחר, כותב שוואשינגטון הבנה הזירות בבעלות בריתה: יש סכנה של עוצמה סובייטית גדלה ההולכת באירופה: הדירה בהחון אירופה היא כשלות, כי מתברר היכב שהרוסים רצו להפסרת גם באירופה כדי להגדיל השפעתם במערב היבשת, בלי לוותר בהתוח השפעה שלהם. מכאן שכותב כי ארה"ב היצגע להתקוסס עם בעלות בריתה כאילו היו מוגנות בכיסה. שכן הקרמלין חותר במסורה של ,,בטחון ושיתוף פעולה באירופה" ללגיטימציה של המפלגות הקומוניסטיות במערב ולהקלת הקמתן של ממשלות ,,חזית עממית" עם ירידת הכוח המבטחוני שבחוץ.

משמם זה אף לחצו הסובייטים על הערבים להמשיך בחרם הנפט, שמסכך לגמרי את המערכים המפליטיים הפגיביים במערב. אותה הזירה שבה כבר זכו הרוסים להצלחה פוליטית פנימית היא סקנדינביה, ובאיסלנד איימו ישורים בסלילה נפש רוסי אם לא תסלק רקיאוויק את הבסיס האמריקאי. ממלחמת אוקטובר אפשר ללמוד שהם רואים באירופה ובמזה"ת זירה אחת, או שטחים שבשליטים זה את זה מבחינה אסטראטגית ופוליטית. הציבור הגרמני לא הבחין בכמויות העצומות של ציוד שהחזירו הרוסים למזה"ת בזמן המלחמה ולאחריה, כשם שלא ידע ברבים שהרוסים לא רק הוסיפו נשק מודרני רב ליחידותיהם באירופה, אלא הפאירו שם את כל הנשק הקודם.

אולם כתוצאה מכל אלה יש נטיה בבון, בסופו של דבר, ללכת יותר לקראת ארה"ב לפחות בנישורים הבהחהנים הכלכליים, ולגבות איכשהו להתפשר עם הלחץ־הנגדי הצרפתי. יותר קל כיום להעביר תקציב בטחון מוגדלים בבונדסטאג, ויש שינוי בעתונים נגד מגמות ,,התפשרה". אולם מר ברנדט יתמיד בה, מתוך אמונה שאין מה להפסיד, וכי הסובייטים זקוקים למערב עוד יותר משהוא להם. זה כבעו של ה,,דטאנט" — שהוא צריך להיות הצרובת של כיה, הרוצה הידברות גם יחד.

פתחי את התקופה האמריקאית במטבח

מקרר Westinghouse 17.2 קוב נטו

תוצרת ארה"ב

עתה גם בישראל!

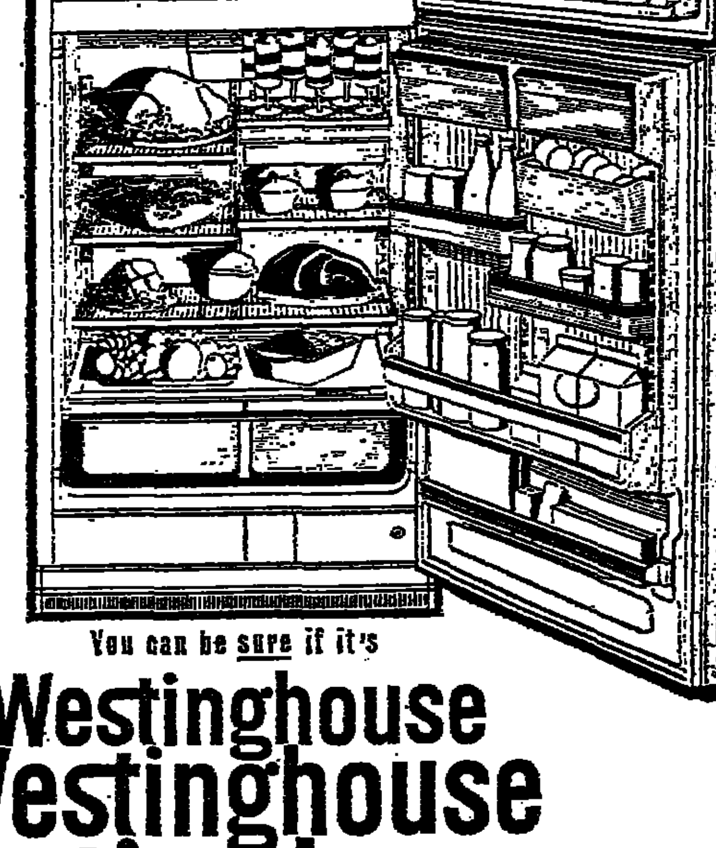

✱ FROST FREE – המקרר חופשי מכפור

✱ תא הקפאה ענק

✱ עיצוב מרשים ומהודר

✱ 3 צבעים לבחירה — לבן, אבוקדו או זהוב

✱ להשיג בכל סניפי אלקטרה ובחנויות החשמל המובחרות

הספקה מהירה

You can be sure if it's

Westinghouse
Westinghouse
Westinghouse
Westinghouse

שרות נאמן אלקטרה שעמד במבחן

חריגות בתקציב נשיא המדינה
700 אלף ל"י הוצאות עודפות מתקציב של מיליון וחצי

מאת יהודה ליטני

בהצעת תקציב המדינה אשר הוגשה לכנסת, הוגשה כנהוג גם הצעת התקציב של נשיא המדינה ולשכתו. לעומת הצעת התקציב של שנת 1973, היתה בהצעה עליה של כרבע מיליון ל"י (1,570 מיליון ל"י ב־74' לעומת 1,300 מיליון ל"י בשנת 73). בבדיקה שערכתי (ואשר את פרטיה אימתתי עם ראש לשכת הנשיא ועוזרו) נתבררו לי הפרטים הבאים:

✱ הוצאות נשיא המדינה ולשכתו בשנת הכספים החולפת הגיעו בערך לשני מיליון ל"י (שבע מאות אלף ל"י מעל לתקציב שאושר).

תגובת לשכת הנשיא: שנת 1973 היתה שנת כהונה של נשיא חדש, ובדומה למקאמא חדש, יש כאן שיטות עבודה אחרות, רעיונות אחרים ותחלי עבודה חדשים. טבעי שנתקלים בשינויים.

✱ עוזר הנשיא לענייני מיעוטים בר כמאל מנצור (9500 ל"י בשנת 1973, 7000 ל"י בשנת 1974) ויועץ הנשיא לענייני חברה הד"ר דוד הן (לא מופיע בהצעת התקציב 1973, בשנת 1974 — 6000 ל"י) — עובדים בלשכה רק יום אחד בשבוע.

✱ יועץ הנשיא לענייני מתנות, צבי שמיר, אשר התחיל בעבודתו לפני מספר שבועות, לא מופיע בהצעת התקציב של שנת 74. משכורתו החודשית בהתאם להסדר שנעשה עמו — 3000 ל"י (מקביל בערך לדרגה הגבוהה ביותר הנהוגה בסולם דירוג המנהלים).

✱ עוזרת אישית לנשיא, הגברת אלישבע בירם, סירבה לקבל את דירת השרד של יו"ר הכנסת ראובן ברקת ז"ל, העומדת בשכונה עד היום הזה ללא שימוש, ואת דירת השרד של המפכ"ל המשטרה לשעבר פנחס קופל, שתיהן דירות מהודרות ומרווחות בקרבת בית הנשיא. היא דרשה שיקנו עבורה דירה בשווי 300,000 ל"י בבית הכרם. בתמורה הציעה למכור את דירתה ברחובות ששווייה בערך בשליש ממחיר הדירה בבית הכרם. היא ביקשה גם מענק הלוואה לצורך רכישת הדירה החדשה בתשלומים חודשיים של 75 ל"י לחודש. לאחר שנתקלה בסירוב, נשכרה עבורה הדירה בבית הכרם בסכום של 1100 ל"י לחודש (על חשבון המדינה). עבור הדירה בבית־הכרם נקנו רהיטים בסכום של כ־15.000 ל"י (על חשבון המדינה) שניתנו לה בהשאלה לתקופת עבודתה עם נשיא המדינה.

תגובת לשכת הנשיא: נקבע בדרג הגבוה ביותר, כי תנתן לה דירה כדי שלא תפסיד כסף. הוצעה לה דירה אחרת של שר שפרש או יו"ר הכנסת שנפטר אך הדבר לא נראה בעיניה. הגברת בירם מצאה דירה אחרת בבית הכרם במחיר דירה של למעלה מאלף ל"י לחודש. היא טענה, כי אין באפשרותה להעביר את כל הריהוט מביתה ברחובות ואושרה לה קנית רהיטים בהשאלה בסכום של 15,000 ל"י.

✱ בחודש ספטמבר 1973 הגישה לשכת הנשיא דרישות לתוספת בתקציב המסתכמות במיליון ורבע ל"י, בפירוט כדלהלן: הגדלת קרן הצרכים העומדת לרשות הנשיא (שעוד יוזכר בה בהמשך) לסך של מאה אלף ל"י, בניה נוספת במשכן הנשיא (מזנון לעובדים, מחסן, חדרי עבודה) בסך שלוש מאות אלף ל"י, תוספת ציוד לדירת הנשיא (מערכת סטריאו, מכונת ייבוש, מכונה לשטיפת כלים וכו') בסך כשלושים אלף ל"י, ריהוט חדש במשכן הנשיא ושינויים בו בסך מאה ושבעים אלף ל"י, מזגנים ותמונות ללשכה בסך מאה אלף ל"י וכן תוספת תקציב להוצאות ארגוניות שונות (בשל הגידול הרב שחל במספר קבלות הפנים שעורך הנשיא) בסך שלוש מאות אלף ל"י.

תגובת לשכת הנשיא: אינך יכול להאר לך שנבחר נשיא חדש ללא דרישות. צריך לתת כיוון חדש לעבודה ולהדרוך ציוד חדש. רוב הדרישות הללו לא אושרו משום שדנו על כך לאחר המלחמה. על בניית מחסן ויתרנו למרות שיש לנו שני מחסנים בדירות פרטיות בירושלים ובכל ארוע צריך לכן לסחוב משם כסאות עד לבית הנשיא. במכונת ייבוש יש צורך משום שאיננו רוצים לתלות כביסה בחצר משכן הנשיא. מכונה לשטיפת כלים הוכנסה עקב... בענין הריבוי בקבלות הפנים: „הנשיא הנוכחי צעיר יותר, מתקיימות יותר קבלות פנים ולא ניתן היה לעמוד בתקציב שניתן".

✱ בנושא האוכל במשכן הנשיא, נאמר לי מלשכת הנשיא, כי עדיין אין אומדן מדוייק של חשבון ההוצאות אך כבר עד חודש יולי 1973 הוצאו 46,800 ל"י (מתוך תקציב שנתי של 40,000 ל"י) וכבר כן הוצא על אירוח, רוב הסכום המופיע בסעיף „הוצאות ארגוניות שונות" בסך שבעים ושנים אלף ל"י (סעיף זה גדל בשנת הכספים החדשה למאה ועשרים אלף ל"י). עוד נאמר לי בלשכה, כי בזמן הנשיא שזר, התקיימה בממוצע קבלת פנים אחת בחודש. עתה מתקיימות כשתיים—שלוש קבלות פנים ליום. בממוצע עולה ארוחה לכל אדם בקבלת פנים הנערכת במשכן הנשיא שמונה לירות. עוד הוסיפו אנשי לשכת הנשיא, כי ניתן לקמץ בהוצאות „ולהגיש רק מיץ ועוגה", אולם אז „שכרנו יוצא בהפסדנו" שכן, לדברי אנשי הלשכה, ייווצר רושם עלוב על האורחים אשר רובם תורמים חשובים מחו"ל „ואולי יעלבו ויהרגו פעמו".

✱ „התקציב לפרחים בלשכת הנשיא גדל משום שהנשיא אוהב מאד פרחים" — אמרו אנשי הלשכה. לדבריהם כעת במשכן הנשיא לפרחים בלבד כשלושת אלפים לירה לחודש. בזמן הנשיא שזר, הוסיפו אנשי הלשכה, ניתנה לכך פחות תשומת לב משום שהנשיא שזר — היה צורך בפרחים הם פשוט נקטפו מגינת הנשיא.

✱ בחודש ספטמבר 73 הועברה מלשכת הנשיא בקשת תוספת לתקן הכוללת: נהג לנשיא, עוזר משקי לרעיית הנשיא, נהג לרעיית הנשיא, עוזרת למנהלת המדור לפניות הציבור, סטאז'ר ליועצת המשפטית ופקידה־כתבנית למנהל המשק.

מלשכת הנשיא נאמר לי, כי פרט לנהגים לנשיא ולרעייתו שהתקבלו לעבודה, לא נתקבלה הדרישה להעסיק עוזר משקי לרעיית הנשיא. העוזרת למנהלת המדור לפניות הציבור מועסקת באופן ארעי (למרות שהעסקתה לא אושרה על־ידי משרד האוצר). לדברי אנשי הלשכה, קיבלה אותה עובדת מקדמה בסך 1000 ל"י ממשרד ראש הממשלה. העוזרת למנהלת המדור לפניות הציבור מועסקת כבר כמה חדשים למרות שלא נתקבל אישור להעסקתה. לדברי אנשי לשכת הנשיא מועסקים שישה עובדים במשכן הנשיא מעל לתקן הקיים (שלושים ואחד וחצי עובדים) ולמרות זאת יש צורך בתוספת עובדים (הפניות לנשיא התרבו, והתוספה הרבה בה גבירה). פרט ליועצים למיניהם ולעובדי הלשכה המשפטית והלשכה לפניות הציבור קיימים גם עובדי מנהלה (אחראי על המשכן, מנהל המשק, פקידה) וכן נהגים, מבשלת בדירת הנשיא, חצרן, כלבריות, ועוזרות (מנקה־כלבריה אחת בלשכת הנשיא ואחת נוספת בבית משפחת הנשיא). כמו כן מועסקים עובדי חברה העוסקים בהכנת מזון והגשתו בשעת אירועים רבים.

✱ יש לציין עוד כי פרט להוצאות אחזקת משכן הנשיא בירושלים משתתפת לשכת הנשיא בהוצאות אחזקה של ביתו של הפרופ' קציר ברחובות ב־50.000 ל"י. את שאר ההוצאות מכסה מכון ויצמן.

✱ בלשכת הנשיא ארבעה נהגים (בתקן: שנים).

תגובת לשכת הנשיא: שני נהגים מספיקים, אולם הנשיא ורעייתו הביאו עמם נהגים משלהם ועל־ידי כך נוצרה בעיה עם הנהגים הקודמים. אחד עומד לצאת לפנסיה והשני מועבר למשרה ממשלתית אחרת. היו שני נהגים ויהיו שני נהגים.

על שאלתי האם קיים פיקוח שלא יוכנסו נסיעות פרטיות במכוניות שרד, נאמר לי כי הפיקוח קיים. „לפעמים אנחנו רואים כי הפיקוח דרוש. היו מקרים שתפסנו, פה ושם, נהג שלבו הנוהג שלא כשורה בבנין זה. זוהי תופעה הקיימת בכל משרד ממשלתי".

בתשובה על שאלה נאמר לי עוד כי הנשיא ביקש להחליף את מכונית השרד הגדולה שלו (דודג' פולארה) במכונית צנועה יותר. החליפין יעלו למדינה, כך נאמר, בין 20 ל־25 אלף ל"י. עוד נאמר, כי הנשיא חשב לפני המלחמה להשתמש במכונית נוספת, צנועה יותר, ולא למכור את המכונית הגדולה, אולם לאחר המלחמה שינה את דעתו וביקש לערוך חילופין.

✱ בהצעת התקציב לשנת 1974 מופיעים שני סעיפים אשר לא הופיעו בשנים קודמות: סעיף 770: ביגוד לנשיא המדינה ורעייתו בסך 10,000 ל"י וסעיף 775: מצרכי מזון לבית בסך 14,800 ל"י. תגובת לשכת הנשיא: בדיוק מה שכתוב. הנשיא ורעייתו חייבים להצטייד בבגדים הולמים. באשר למצרכי מזון לבית (וזאת בנוסף לתקציב הארוח הרגיל) נאמר כי לעיתים מזמין הנשיא חבורות קטנות לדירתו הפרטית ולכבשה זהו המשך האירוח, כאלום קבלות הפנים הרשמיות.

✱ בתשובה על שאלה בדבר צורת הוחזרה הכיוונים ליד הנשיא עליהם הכריז פרופ' קציר באחרונה נאמר לי בלשכה: הנשיא מבקש שלא יתפרסם על כך דבר. בבוא הזמן נוכל להגיד יותר. ראש הלשכה לא היה מוכן למסור פרטים על התקציב המיועד למטרה זו.

✱ לרשות נשיא המדינה שתי קרנות כספיות. האחת, „קרן לרשות הנשיא", מופיעה בהצעת התקציב לשנה 1974 בסך 20,000 ל"י וממומנת על־ידי המדינה. הקרן האחרת, הנקראת „קרן נשיא ישראל", אינה מופיעה בתקציב ומנוהלת על ידי מוסדות וגופים פרטיים וכן נתמכת על ידי המדינה.

לדברי אנשי לשכת הנשיא, יכול נשיא המדינה להוציא את כספי ה„קרן לרשות הנשיא" על אותם צרכים שהוא סבור כחיוניים, ועל פי רוב נתרמים הסכומים למוסדות. הקרן השניה ממומנת על־ידי הבנקים הגדולים (לאומי, דיסקונט הפועלים) וכן מגורות דגון ועוד מוסדות ואנשים בעלי יכולת. לרשות הקרן עד עתה 130,000 ל"י וכן הבטחה של משרד האוצר להוסיף על כך עוד כרבע מיליון ל"י. אלוף יוסף כרמל, מי שהיה בעבר שליש של הנשיא בן־צבי ז"ל, מרכז בהתנדבות את איסוף התרומות. בראש הקרן ועד המורכב ממנהלי שלושה הבנקים הגדולים ומר ראובן הכט בעל ממגורות „דגון".

הנשיא, כך נאמר, מחזיק את כספי הקרן בחשבון בנק פרטי. לדברי אנשי הלשכה, מבקש הנשיא להפנות את כספי הקרן „לארגונים מתנדבים, לעבודות סוציאליות ולנוער דל אמצעים". התכניות להוצאות הכספיות של הקרן היא עדיין „כלליות, נמצאות בעיבוד ולא נתגבשו". על הטענה שהועלתה כאילו ניתנו מקדמות ומפרעות על חשבון קרן זו לעובדי לשכת הנשיא השיבו אנשי הלשכה בשלילה מוחלטת.

עיסקה פיסקאלית כושלת

מאת עורכו הכלכלי של „הארץ"

יש לדחות את ביצוע הקלות המס וביטול העיוותים כאחד

הקלות מס תמורת ביטול עיוותים — זוהי מהות העיסקה שמציע שר האוצר. תנוער להקדים ולומר, שבעקרון זוהי עיסקה טובה. מבחינה מושגית היא מעוגנת במסקנות ועדת אשר, שתבעה מצד אחד להוריד את שיעורי המס הקטלניים, ומצד אחר להרחיב את בסיס המס: מה שכבר בה „עיוותים" פועל בכיוון ההגדרה. גם מבחינה מעשית יש הגיון בעיסקה מעין זו, בהיותה מבוססת על „תן־קח": ובמציאות הישראלית, אין הן בלי קח.

על עיסקה מעין זו הוכרז עוד אשתקד. לאחר ביצוע שלב ב' ברפורמת המסים (אפריל 1973) הודיע שר האוצר כי שלב ג' יבוצע באפריל 1974. אולם הוא הדגיש אז, ובכל הזדמנות כזו, שהפעם תהיה הרפורמה כלולה בביטול עיוותים. לכאורה מדובר עכשיו בהגשמת ההבטחה; אולם בבחינת העיסקה הקונקרטית, כפי שגובשה במינהל הכנסות המדינה, מתברר, שביטל מבנה כמעט כל כמס ולא נותרה אלא מסגרת בזולת תוכן.

לפני ואחרי מה

מה שנוגע להקלות, הרי הדבר הזה חיובי ביותר שאפשר לומר עליהן — כהן מפוקפקות. מינהל הכנסות המדינה מציג לראווה חישובים בנוסח „לפני" ו„אחרי", אך מתברר, שה„לפני" הוא במארס 1974, וה„אחרי" הוא אפריל 1974. זוהי השוואה מסולפת ומטעה, הדבר מתבטא בעיקר בענין שיעורי המס השולי המירבי. במארס 1974 היה השיעור 82% (63% מס הכנסה, 7% מילוה בחובה, 12% מילוה מלחמה), ואילו באפריל 1974 יהיה השיעור 77% (65% מס הכנסה, 12% מילוה מלחמה). אך כאשר ידובר על ביצוע שלב ג' — ועל ביטול עיוותים בהבורה — היה השעור המירבי 70% (63% מס הכנסה + 7% מילוה בחובה). בהשוואה למצב שיעור אשתקד, לא די בלבד שהרפורמה אינה משפרת את המצב, אלא עושה חמור בהרבה משהיה.

בחשבון שנתי המצב חמור גם כשלוקחים בחשבון את מילוה המלחמה, כיוון שאשתקד נגבה מילוה זה רק חצי שנה, ועל כן שיעורו השנתי המירבי היה 6%. המס השולי המירבי היה לפי זה 76%, ובשנה 1974/75 יהיה 77%, הואיל והמילוה ייגבה במשך כל השנה.

טבלאות מזורות

מטעמים שלא קשה לנחשם נמנעו אנשי מינהל הכנסות המדינה מלכלול את מילוה המלחמה בטבלאות ההשוואה שמסרו לפירסום, וכך נוצר מצב תמוה: כשמדובר על הפחתות מעלים על נס את ביטול מילוה החובה; כשמדובר על נטל המס שנותר — נשכח באופן מיסתורי קיומו של מילוה המלחמה.

אומנם ההקלות מקיפות גם שיעורים אחרים — העלאת סף המס ו„הזזת" כל המערכת כך שהכנסות נבוהות יהיו כפופות למס נמוך יותר גם בשיעורים הקיימים. אולם זו רק כ„אינפליציה" של הקלות, שכן הן מתקנות את העיוותים המתחייבים מהאינפלציה, שהניכוי ההגדל בגין תוספת יוקר אינו מבטא אותם.

בתנאים אלה, כאשר ההקלות אינן הקלות ויש רואים בהן התמורה (ועוד לא החבר, שכנגד ביטול מפקד־כה, הלא הוא המילוה, העלו שיעורי המס בהלים?), הרי העיסקה המוצעת על־ידי האוצר מקבלת אופי מפוקפק, כאילו הוא מבקש לקבל משהו (ביטול עיוותים) תמורת לא כלום.

אך אפילו לכתר זה, של אנשי עסק בפלפלים, אין העיסקה הנדונה מזכה את אנשי האוצר, שכן לאמיתו של דבר הם מבקשים לקבל בעד לא כלום — מעט מאד, מעט עד כדי גיחוך. מדובר בעיקר בביטול הדרגתי של שני עיוותים: הפטור על ספרות מקצועית, במשך שנתיים — דבר המוסיף להכנסה החייבת של הנישום כ־170 ל"י לשנה (!), והפטור על הוצאות רכב במשך 4 שנים, אך זאת רק לגבי סוגי עובדים שלא יוכרו כראויים לקבל את הפטור גם להבא. על עשרות סוגי פטורים אחרים — קיימים, כמדומני, כ־60 כאלה לפי מנין אנשי הכנסות המדינה — אין מדברים כלל בשעה זו.

„לא מטעמי צניעות נמנעו אנשי האוצר מלעסוק בהם אלא משום שחשו בעליל, שמה שיש בידם להציע בתמורה בשעה זו דל מכדי לאפשר תזוזה משמעותית בכיוון שעליו המליצה ועדת אשר, מומחי מס, כלכלנים ובעצם כל אדם הבוחן את הענין באופן אובייקטיבי.

ההקלות יינתנו, ההחמרות ימוחמו

לוא ניתן היה לבצע את העיסקה ללא קשיים, אפשר היה להסתפק בהדגשת דלותה של העיסקה ולעבור לסדר היום. אולם אין זה כך:

✱ הן העובדים והן המעסיקים מתנגדים, בדרגות חריפות שונות, לפרטי ההחמרות. ה"ה אברהמוביץ ורושטיינה מזה, ומר משביץ מזה, פנו השבוע (מן הסתם ללא תיאום מוקדם) לשר ספיר, וביקשו להשהות או לתקן באופן יסודי את ההצעות בנדון. ברור מכה זה שקשים: ביטול ההקלות — שאין תמורה של מס בצידן — יגרום לזעזוע חמור ביחסי העבודה, והמעסיקים עשויים לעמוד בפני דרישה להמשיך ולשלם את כל ההטבות כמקודם, תוך כדי גילומן לצורך מס — על חשבונם.

✱ האוצר טוען, שהעיסקה כולה תעלה לו, נכון, באבדן הכנסות, כיוון שההקלות שהוא מציע סכומן גדול בהרבה משווי ההחמרות, בהנחה מס סייגבה בעסיין. אם כך לפנינו סיבה נוספת לשקול מחדש אם כדאי לבצע את העיסקה: נוכח מצבו התקציבי השנה, ספק אם יש מקום לוותר על הכנסות כלשהן (פרט לאלה, שוויתור עליהן מתחייב מטעמי השפעת האינפלציה על לוח השיעורים); מה גם שמדובר, כי אם יתעקש על ביצוע העיסקה, התוצאה הכמעט ודאית היא: ההקלות יינתנו, ההחמרות ימוחמו איכשהו.

המסקנה: דחיות

יש נקודת־אור בעמדות העובדים והמעסיקים גם יחד: הם מקבלים באופן עקרוני את הצורך בביטול הטבות מיוחדות פטורות ממס, וה"ה אברהמוביץ ורושטיינה אף הודיעו כי השנה לא יחתמו על הסכמים הכוללים הטבות מיוחדות. עם זאת הם מטעימים את הצורך לבדוק היטב מה מבטלים, באיזה קצב, ולתאם זאת עם כל מי שנוגע בדבר. יש להמליץ בפני האוצר לקבל הצעה זו, לדחות את ראשית הביצוע בביטול העיוותים לשנה הבאה (ובינתיים לתכנן אותו כדבעי ולתת לו משמעות ממשית) — וכן לדחות את הקלות המס, פרט לתיקונים המתחייבים מכירסום האינפלציה כך שהנטל הראלי לא יהיה גדול יותר משתוכנן. בשנה הבאה, כשתהיה מוכנה לביצוע תבנית ממשית ובתוצאות־היטב לביטול עיוותים, אפשר יהיה להציע לקחות — הקלה ממשית בנטל המסים, בצורת ביטול מילוה החובה ומילוה המלחמה גם יחד, ואולי יותר מזה. אז יוצר גם נוף של ממש לביטולי העיוותים. כך או כך, העיסקה המוצעת עתה היא כה צלובה, וביצועה בבסיס צרות כה גדולות, עד שמוטב לנטשה בטרם יסתרו הרוחות היגברבידיה.

פרסום אפליטר־דנציגר

אוניברסיטת חיפה

מודיעה

כי ההרשמה לשנה"ל תשל"ה תסתיים ביום א' ח' בניסן תשל"ד (31.3.74)

מועד זה חל גם על תלמידים המבקשים לחדש הרשמתם ומועמדים שלמדו במכינות אחרות.

לימודי התואר הראשון (ב"א) בחוגים:

במדעי הרוח

בביה"ס לחינוך

(כולל המחלקה להכשרת מורים ע"ש א. בירם וביה"ס לחינוך של התנועה הקבוצית „אורנים")

במדעי החברה (כולל החוג למתמטיקה, החוג לסטטיסטיקה ולימודי המחשב)

מכללת עמק יזרעאל „אהל שרה"

לימודי התואר השני (מ"א) בחוגים:

מקרא, ספרות עברית, היסטוריה של עם ישראל, הלהדות הציביליזציה היוונית, פילוסופיה, היסטוריה כללית, אנגלית, חינוך — ייעוץ, חינוך — תכנית לימודים דרכי הוראה והדרכת מורים, פסיכולוגיה, סוציולוגיה, אנתרופולוגיה, מדע המדינה, ביה"ס לעבודה סוציאלית.

לימודי תעודה:

ספרנות

מינהל במלונאות

מועמדים שנתקבלו לשנה"ל תשל"ד ודחו את לימודיהם ... יכולים להתקבל ללא בחינות כניסה לאותם התנאים, בתנאי שיחדשו הרשמתם לשנה"ל תשל"ה עד יום א', 31.3.74

בחינת המיון הכלל־אוניברסיטאית
תתקיים ביום ב', כ"א באייר תשל"ד — 13.5.74,
ולא כפי שפורסם בחוברת „מדריך לנרשמים".

חוברת הסברה וטפסי־הרשמה ניתנים לרכישה:

1. בחנות אגודת הסטודנטים באוניברסיטה, בימים א'—ה' בשעות 10.00—16.00.
2. בחנות ספרים „תרי", רחוב החלוץ 22, חיפה.

חיילים זכאים לקבל חוברות ללא תשלום

הודעות מס־הכנסה ומס־רכוש

שלוחת מס עזבון באיזור תל־אביב

ב־1 לאפריל 1974 נפתחת שלוחה של מחלקת מס עזבון באיזור תל־אביב. כתובתה: בני־ברק, רח' ירושלים 25 (טלפון 798114/5/6)

החל מ־1 לאפריל 1974 יש למסור הצהרה על־פי סעיף 11 לחוק מס עזבון תשי"ט למנהל מס עזבון בהתאם לחלוקה הבאה:

א. לגבי נפטרים שמקום מגוריהם הקבוע האחרון או מקום מושבו של בית המשפט שאליו הוגשה הבקשה לדיון בעזבון נמצא בתחום המחוזות ירושלים והדרום, תיעדך לפי הכתובת: ירושלים, דרך שכם 17, טלפון 286181/2.

ב. לגבי נפטרים שמקום מגוריהם הקבוע האחרון או מקום מושבו של בית־המשפט שאליו הוגשה הבקשה לדיון בעזבון נמצא במחוזות אחרים (הצפון, חיפה, המרכז ותל־אביב) תיעדך הפניה לפי הכתובת: בני ברק, רח' ירושלים 25, טלפון 798114/5/6.

חלוקת המחוזות היא בהתאם להודעת הממשלה על חלוקת שטח המדינה למחוזות ולנפות ותיאור גבולותיהם כפי שנתפרסמה בילקוט הפרסומים תשי"ז, 531 מיום י' בניסן תשי"ז — 11 באפריל 1957 בעמ' 761.

בכל העניינים הקשורים בדוחות של נפטרים שהוגשו עד 31.3.73 בכל הארץ, יש לפנות לפי הכתובת בירושלים.

גם להעניינים הקשורים בדוחות שהוגשו החל מ־1.4.73 והמתייחסים לנפטרים השייכים למחוזות צפון, חיפה, מרכז ותל־אביב יש לפנות לפי הכתובת של מס עזבון בבני־ברק.

שעות קבלת קהל הן:

ימים א', ג' ו־ה' מ־8.30 עד 12.30

ימים ב' ו־ד מ־8.30 עד 12.30 ומ־14.00 עד 15.30.

נציבות מס הכנסה ומס רכוש
מס עזבון

בית המשפט לעזרת הצרכן

נגר ישלם פיצויים בשל סחבת במסירת הרהיטים

הטור שלי

מאת נתן דונביץ

אחת התלונות השכיחות ביותר המגיעות בחודשים האחרונים — ובעצם, בשנים האחרונות — לבעלי מדורים לתלונות, בעתונים וברדיו, היא על פלוני שהזמין רהיטים, או ברזים, כפלטבר, והאחרון, לאחר שקיבל סכומי כסף ניכרים, לא מיהר לספק את הרהיטים או את הברזים. מאה ואחד תירוצים בפי בעלי מלאכה אלה, ו„מלה של בעל־מלאכה" נעשתה, במקרים רבים, כמעט גרוטסקית. על כן, דומני שהקורא ימצא ענין בפסק־דין, שניתן בימים אלה, בבית משפט השלום. לפי פסק הדין, ישלם נגר שמיהר לקבל כספים אך עיכב ועיכב מסירת הרהיטים, פיצויים ללקוח וגם ישא בהוצאות המשפט.

התיק האזרחי 16364/73 נתברר בפני שופט השלום מר בוריס רפופורט. גדליהו כ"ץ, פקיד, הגר בתל־אביב, תבע לדין את יעקב סטרן, נגר ובעל נגריה ברחוב אילת 22, בתל־אביב.

בכתב התביעה נאמר כי מר כ"ץ, התובע הזמין ב־8 בפברואר 1972 אצל הנגר הנתבע ריהוט לחדר שינה, לפי מיפרט שנרשם במיסמך שהוגש לבית המשפט. הנגר חתם עליו. בהתאם לכך, היה על הנגר לספק את הריהוט הנדון בל"ג בעומר של אותה שנה, דהיינו ב־2 במאי 1972. כלומר, שלושה חדשים לאחר ההזמנה. בל"ג בעומר עמדו התובע ובני משפחתו לעבור לדירתם החדשה והריהוט המוזמן יועד לדירתם זאת.

זמן קצר לאחר הזמנת הריהוט, הוסכם בין התובע לבין הנתבע כי מגירה אחת בתוך הריהוט המוזמן לא צריכה להיעשות. מחירה של מגירה זאת 140 ל"י. בהתחשב בשינויים האמורים, הוסכם בין המזמין לבין הנגר כי המחיר הכולל של הריהוט יעמוד על 5,850 ל"י. הלקוח מוכן, לפי כתב התביעה, להכיר בכך כי יתכן שהשינוי בעיצוב הריהוט הצדיק דחיה במועד האספקה במספר ימים, ולשם פישוט הענין — אפילו בחודש.

אבל, הנגר לא סיפק את הריהוט המוזמן במועד המוסכם וגם לא כעבור חודש. עם זאת, הירבה בהבטחות ונתן לו להבין כאילו הדחיה במועד האספקה היא ענין של שבועות או אף של ימים. לפיכך, דחה המזמין את מועד כניסתו לדירה החדשה, בתקווה כי הריהוט המוזמן אכן יסופק בהקדם.

דחיות ללא סוף

הדחיות החוזרות ונשנות של מועד האספקה נמשכו עד ספטמבר 1972, בכל אותה עת החזיק הנגר ב־1300 ל"י, ששולמו לו במקדמה עם הזמנת הריהוט. בספטמבר 1972 הגיעה סבלנותו של התובע לקיצה. הוא ביקש לבטל את ההזמנה ודרש מן הנגר להחזיר לו את המקדמה. תחילה הסכים הנגר ואף נקבע מועד להחזרת הכסף. אך הנגר חזר בו מהסכמתו להחזיר לתובע את 1300 הלירות ואף הצליח לשכנע את הלקוח לתת לו ארכה נוספת.

ההחיה העצטנות החוזרת — נבכו. הלקוח המשיך להמתין את מועד החזרה. כך עד ... בנובמבר 1972. אז עבר המזמין לדירתו החדשה — בלא ריהוט לחדר־השינה. בנובמבר נוספים לא הצלו דבר וכאן התערב פרקליטו של המזמין. לאחר התערבות זאת, התחייב הנגר, בכתב, להשלים את הריהוט המוזמן ולהורידו בדירת התובע לא יאוחר מ־5 בפברואר 1973 — כלומר: שנה לאחר ההזמנה. עד לחתימת המיסמך שילם התובע לנגר סכומים נוספים, בסכום כולל של 4,850 ל"י. הנגר אישר זאת באותו מיסמך וגם אישר כי יתרת החוב היא 1000 ל"י, אותה ישלם התובע בעת האספקה.

כעבור זמן, העביר הנגר חלק מהריהוט לבית מלאכה של פוליטור שציק ושם במשכה המהגה חדשים נוספים. התובע כבר היה מוכן, לדבריו, לקבל את הרהיטים המוכנים ל ל א פוליטורה ולדאוג בעצמו לגימורה.

התובע ובני משפחתו היו מאז נובמבר 1972 — לפי כתב התביעה — באי־נוחות רבה, ללא ריהוט חדר שינה, תוך אילתור סידורים זמניים שונים. לתובע נגרמו בשל כך סבל ועגמת נפש „קשה לתאור". התובע העריך את נזקו בשל אלה ב־3000 ל"י. התובע גם הגיש בקשה לבית המשפט, בדרך המרצה, לאכוף על הנתבע לספק את כל אותם פריטי הריהוט המוכן, עם או בלי פוליטורה, שעשייתם כבר הושלמה.

הנגר הגיש, באמצעות פרקליטו, כתב הגנה, בו דחה את הנאמר בכתב התביעה. אך הוא התעלם גם, בשלב יותר מאוחר, מהחלטת בית המשפט לספק ללקוח את הרהיטים שכבר היו מוכנים, ועל כך נדון על בזיון בית המשפט. עם זאת, ניתנה לו האפשרות לתבוע מן הלקוח יתרת חוב 1,900 ל"י בשל השינוי שנעשה בהזמנה המקורית.

כפירה אחרי 22 חודש!

רק ב־13 בדצמבר השלים הנגר את הרכבת הריהוט האמור. על בית המשפט היה, אפוא, להחליט בתביעת הפיצויים אותה העמיד התובע על־סך 3000 ל"י ובתביעה הנגדית של הנגר ע"ס 1,900 ל"י, המגיעה לו, לטענתו, בעד השינוי. וזאת לאחר שסיפק הנגר את הריהוט 22 חודש לאחר ההזמנה!

השופט רפופורט, לאחר ששמע את טענות שני הצדדים, דחה את גירסת הנגר כי מגיע לו בעד השינוי סכום נוסף של 1900 ל"י. באשר לפיצויים שביקש התובע, קבע השופט:

„נגרמו לתובע עגמת נפש, אי־נוחות, כאב וסבל. תקופת־מה הוא ישן על מזרון על הרצפה. לאחר מכן, במשך תקופה ארוכה, על ספה מתקפלת, כאשר בגדיו מפוזרים בחדר, ובחלקם תלויים על מקלב תלוי ארעי, שהתקין הנגר. בסעיף זה בלבד הייתי פוסק לתובע, כנדרש על ידו, סך 3000 ל"י, לאור זלזול הנגר והתעלמותו החדגית מהתחייבויותיו ומצווי בית־המשפט, כאמור. אך התובע הסתפק בסך 3000 ל"י, כולל הפסד דמי השכירות של דירתו, ולכן אפסוק לו סכום זה בשני הפריטים כאחד.

„התנהגותו של הנגר איננה אלא זלזול גרוע והתעלמות בוטה מהתחייבויותיו היסודיות. תופעות אלו נעשו נחלת הרבים ורק על־ידי פסיקת פיצויים במקרים המתאימים אפשר יהיה ללחום בתופעה מכוערת זאת".

על כן, חייב השופט את הנגר לשלם לתובע פיצויים 3000 ל"י בצירוף רבית של 11% מיום הגשת התביעה, ושל 15% מתאריך פסק הדין ועד לתשלום בפועל. הנגר גם חויב לשלם הוצאות המשפט ושכר טרחת עו"ד 1000 ל"י.

הזקה

עד כאן תיאור המשפט שהגיש הצרכן גדליהו כ"ץ נגד הנגר יעקב סטרן. איני יודע אם הנגר הסיק מכך מסקנות לעתיד. לא המקרה הספציפי בעניין אותי, אלא המסקנה שאליה יגיע הקורא — לאחר שקרא דברים אלה — כי צרכן שעומד על זכויותיו, הלוחם עליהן בבית המשפט, זוכה בתמיכתו ובעזרתו של בית המשפט (במקרה זה, קיבל סוף סוף את הרהיטים שהוזמנו) וגם יקבל פיצויים הולמים על הסבל שנגרם לו. בהמקרה החדרה עתה בתחום זה מוטב שיידע הציבור כי אינו חסר אונים מול אנשים וחברות היודעים לגזול את כספו אך אינם ממהרים לספק את התמורה.

זאת — כך נראה לי — גם התשובה לכל אותם צרכנים הפונים בהזדמנויות שונות לעזרה ואינם יודעים מה לעשות. התשובה: הביתה המשפטית.

המכללה מודיעה על

רישום מועמדים

לשנת הלימודים תשל"ה

לימודי תואר ראשון ולימודי תעודה

בית הספר להכשרת עובדי הוראה וחינוך

חינוך חברתי, תנועתי ומשלים

מקצועות ההוראה בבתי הספר העל יסודיים

היסטוריה כללית ותולדות עם ישראל וא"י; יהדות (מקרא, לשון, תורה שבע"פ); ספרות עברית וכללית; אנגלית; צרפתית; גיאוגרפיה; מדעי הטבע; (ביולוגיה, פיסיקה, כימיה).

בית המדרש הממלכתי למורים ולגננות — לימודי בוקר

במסלולים:
— מורים לחטיבת הביניים (לימודים אקדמיים) *
— מורים לביה"ס היסודי
— גננות
— חינוך מיוחד

* ארבע שנתי (בשנה האחרונה עבודה מעשית).

מינהל מוסדות ציבור

לימודי א"י ותיירות - מגמת הדרכה

ספרנות

רוב הלימודים (פרט לביהמ"ד הממלכתי למורים ולגננות) מתקיימים בשעות אחר־הצהרים והערב

בדבר פרטים נא לפנות ליחידת הרישום, המכללה, בית־ברל בשעות 8.00—15.30 (בימי ו' עד 13.00). טלפונים: 03-925051 03-923126 (עד שעה 18.00).

אוטובוס מס' 17 לבית ברל בכל חצי שעה מהתחנה המרכזית בכפר־סבא.

המכללה בית ברל

המכללה - בית ברל

בית הספר הריאלי העברי בחיפה

א. הרשמת תלמידים לכתות התיכוניות לשנת תשל"ה

תערך ביום שישי ח' בניסן תשל"ד 29.3.74 במשרדי ההרשמה בבנין הראשי של ביה"ס בהדר־הכרמל משעה 08.30.

הורים שברצונם לקבל טפסי־הרשמה צריכים להביא אתם שתי תעודות של המועמד: תעודת גמר הכתה הקודמת ותעודת מחצית כתה ...

ההרשמה תימשך בכל יום בשעות 12.00—13.00 ובימים שני וחמישי גם בשעות 16.00—17.00; אך בכתות אחדות מוגבל מספר המקומות, וההרשמה אליהן תיפסק עם מילוי המכסה.

ב. הרשמת תלמידים לכתות היסוד לשנת תשל"ה

נעשית במשרדי־ההרשמה בבנין הראשי של בית־הספר בהדר־הכרמל בכל יום בשעות 12.00—13.00 ובימים שני וחמישי גם בשעות 16.00—17.00.

הערה: ביום שישי 12.4.74 יהיו משרדי ביה"ס סגורים.

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

לשכת המשנה לנשיא לענינים אקדמיים
מרכז הטכניון לפתוח ההוראה

סימפוזיון בנושא

דרכים לשפור ההוראה האוניברסיטאית

הרצאות פתיחה:
פרופ' רוברט דיוויס — ראש המרכז לפתוח ההוראה באוניברסיטה של מדינת מישיגן.
פרופ' לורנס אלכסנדר — ראש מחלקה במרכז לפתוח ההוראה של האוניברסיטה במדינת מישיגן.
פרופ' לורנס אלימוני — ראש המחלקה להדרכה ומבחנים במרכז לפתוח ההוראה של אוניבר' אילינוי.

מנחה:
פרופ' יעקב בר — המשנה לנשיא הטכניון לעניינים אקדמיים.

בסימפוזיון תידונה שיטות חדשות בתכנון קורסים, דרכי הוראה ומדידה בחינוך הגבוה.

הסימפוזיון יתקיים ביום א' 24.3.74 בשעה 19.00 באולם מספר 1 בבנין חקר הבניה בקרית הטכניון.

בשורת האדם הרץ עירום

פסיכולוגים מנסים להסביר התופעה * מקלוהאן: „כעין אמנות" * ייל: „האביב הגיע"

DER SPIEGEL

מיוחד ל„הארץ"

תחילה, כך מספרים הפעילים של התנועה החדשה, השים הם אומץ־לב של שכרון. אך בשעת ה־התפשטות מבגדיהם מתחילה הקי־בה לרעוד, ואימת הציבור גוברת. אחר כך מצטמקות ההרגשות — ל־קיעת הרגלים בשעת הריצה דרך ההמון, לדפיקת הלב בעקב קצב הריצה הבלתי־רגיל, לצינה על ה־עור העירום. הפנים המופתעים וה־משועשעים של העומדים סביב נק־לטים רק עד כמחים בהירים. לב־סוף, כשהגוף שוב נכנס לבגדיו, ה־שים חום נעים, רגש רווחה, והר־גשת התרוממות־רוח כמו אחרי כל הרפתקה שעברה בהצלחה.

הרגשות כאלה חשו בימים האחרו־נים אלפים — לפחות בארה"ב: ו במהירות מסחררת התפשט הלהיטים של הריצה בעירום גם באירופה ו בכורת אסיה.

„מובן שזוהי כעין אמנות" פסק מיד מומחה חקר התקשורת מרשל מקלוהאן. אך מהי הבשורה שמביא האדם הרץ עירום כביום היוולדו? דומה שלא השיקולים המוסריים הם הקובעים. כי אמנם נמשך עדיין, אם כי בעצלתיים, גל המין והפור־נוגרפיה, אך בריצה בעירום נראה שאין כל משמעות להבדלים קבנים שהם כה חשובים במסיבות אחרות: סימן ההיכר הבולט ביותר של ה־רצים העירומים הוא לרוב לא עדיים מתגנדרים, אלא צמרמורת, ועכוזים מתנדנדים בקצב הריצה. „המשמ־עות הסוציאלית המדוייקת של ה־ריצה בעירום עדיין אינה ברורה" הציר „ניו־יורק טיימס", לאחר ש־כבר עכבו על התופעה בכל רחבי תבל.

אמנם, אין ספק שמקורה של צו־רה זו של אכסהיביציוניזם הוא ב־השתוללות של סטודנטים. בצורתה הקלאסית זכתה הריצה בעירום ב־פופולריות בראשית מארס באוני־ברסיטת ממפיס שבארה"ב. גם ה־מצטרפים הראשונים ל„ספורט" ה־חדש היו אקדמאים. באוניברסיטה הארווארד פלשו רצי העירום הרא־שונים, לבושים במסיכות־מתחתים בלבד לשעור מעשי באנאטומיה. ב־אוניברסיטה של דרום קרוליינה ביקר רץ־עירום אחד בספריה את הספר „הקוף העירום".

מי שנתפס — נפסל

אך אחר כך כוללו ריצות העי־רום כיכלול ספורטיבי. קודם כל, מי שנתפס — נפסל. („טיימס" מד־ווח שבבריטניה קנסו בתי־המשפט על כשלון כזה בקנסות שבין 15 ל־40 לי"ש (בין 150 ל־400 ל"י ב־ערך). בשיא ריצת־העירום הארוכה ביותר — חמש שעות — החזיקו סטודנטים בלאבוק שבטכסאס. ל־

רצים עירומים במינכן: בושה, אי־נוחות, מרגוע.

ריצת העירום הגדולה ביותר בהיק־פה — 1,543 משתתפים — טענה אוני־ברסיטת ג'ורג'יה. ריצת עירום ב־כפור ערכו צעירים קנדיים בקאלגא־רי שבמדינה אלברטה, בטמפרטורה של מינוס 20 מעלות. ועל ריצת ה־עירום הצעירה ביותר מסרה תחנת רדיו מכף קוד במאצ'וסטס שב־ארה"ב: תינוקת עירומה בת שלו־שה חודשים על זרועה של אמה, שאף היא היתה עירומה.

אך לא יתכן שאלה שהנהיגו את ריצת העירום בעולם כולו ובכל ת־חומי החיים, הנבעו רק על ידי רדי־פה־קיאים. טורקי מזוקן המציא את ריצת העירום במטוס הג'מבו בשעת טיסה מניו־יורק ללונדון. הבריטי רוברט גרהאם יצר את ריצת העי־רום בסטרטוספירה, במטוס סילוני ש־טס כ־13,000 מטר מעל לג'קסונויל שבפלורידה. סטודנטים בג'ורג'יה צנחו עירומים ממטוס צ'סנה אל ה־קאמפוס שלהם. באקדמיה הצבאית האמריקאית ווסט פוינט הסירו פרחי קצונה בעקרותיהם את הכובעים. ב־ולסקרים הסיר ברוקר של הבורסה את החליפה שלו.

בפאריס רצו רצי עירום מתחת למגדל אייפל. רץ־העירום הראשון של יפן — שהיה מצוייד בפסיש ובמסכה — עבר בהירושימה 300 מ'; ורץ קוריאני בסיאול הגיע רק ל־200 מ'.

קריאות גנאי בשוק במינכן

אמנם, במערב גרמניה נתקלו רצי עירום בקשיים. בהאמבורג נעצר זוג אחד, עם מוקשות תצליים לרגליו, כאוחזים טובים ליד הרמזור שזהר אח אור אדום. בשוק המזון במינכן רדפו בעלות־הדוכן גרגנות ולקוחו־תיהן אחרי רץ עירום, בקריאת ה־גנאי „חזיר מזוהם".

גם במקומות אחרים לא הובן כ־רגיל הטכס של ריצת העירום. ב־עיר לימה שבאוהאיו הולך עירום אדם בן 67 — בשוכל אנשים בגיל מתקדם. בוויסבאדן שבגרמניה ניצלו לרע שתי צעירות את ענין הציבור בריצת עירום, כדי לספח את דמותה של „מפלגת המין והרמוניות". ובמ־דינת אוריגון רץ אדם לבוש דרך מחנה הנודיסטים „שעשוע בשמש".

דומה שרוב רצי העירום אינם רו־צים יותר מאשר ריצה בעירום ותו לא. „בלי חולצה, בלי מכנסיים, בלי פנצה, בלי דגל, בלי אידאולוגיה ובלי תווה־פרסומת בשביל חברה ל־סבון — ענין הלשי". זו היתה דעתו של „זידדויטשה צייטונג".

אכן, הפרשנים המקצועיים הת־קשו לתת הסבר ליצר העולמי לרי־צה בעירום. „זוהי התקפה על הער־כים המורגתיים השולטים" חושש ה־פסיכולוג פיליפ זימברדו מאוניבר־סיטת סטנפורד. הפסיכו־אנליטיקאי הנודע ד"ר דויד אברהמסון, הגר־בר בקבנהאוסן, רואה בתופעה תוצאה של משבר האנרגיה. לפי גירסתו נט־נעים הצעירים מלהתפלש במכונית, עקב המחסור בבנזין, „ועתה מבק־שים הם להשתחרר אחרי חורף ממו־שך, ללא התפרקות מינית".

הגב' ד"ר ג'יס בראתרס היא ב־דעה שונה. כפי שכתבה ב„ניו־יורק דיילי ניוז": „לא אשה יפה היתה עוצרת רץ־עירום ואומרת לו, אם תרצה, אתמסר לך', — כי אז היה רץ לו לדרכו, מלא מבוכה".

אולם באוניברסיטה של ממפיס, שבה התחילו ריצות העירום וכל ה־התרגשות סביבן, נתן הפרופסור ל־פסיכולוגיה ארווד ייל את ההסבר הפשוט ביותר: „האביב הגיע".

בני אתל ויוליוס רוזנברג מקווים לטהר שם הוריהם

מאת רוברט ריינהולד

The New York Times

מיוחד ל„הארץ"

ספרינגפילד, במאצ'וסטס

במשך 20 שנה הם חיו בשקט מבלי שהירבו לשים אליהם לב: ביקרו בקולג', עסקו בפוליטיקה ו־בפגישות סטודנטים, נשאו נשים ו־גידלו ילדים. אך לגבי מייקל ורו־ברט מירופול החיים באמריקה הי שונים מלגבי רוב הצעירים — כי הם נשאו עמם זכרון מימי הילדות, שסירב להיעלם.

שני האנשים הצעירים הם בניהם של ג'וליוס ואתל רוזנברג, הזוג ש־הוצא להורג על קשר להעביר סו־דות אטומיים לברית"מ. עתה, 20 שנה לאחר שאביהם ואמם מתו ב־סינג־סינג על הכסא החשמלי, סבו־רים האחים שהגיעה לבסוף השעה לנסות ולטהר את שמם הוריהם. „ידענו שמוכרח בצורך לעשות זאת", אמר מייקל, שעתה מלאו לו 31. ורוברט, בן ה־26, הוסיף: „אנו חשים אחריות רבה כלפי הורינו. אנו סבורים שהם היו חפים מפשע. בלתי אפשרי בשבילנו שלא לדבר על כך בשלב זה".

הדחף הבלתי־אמצעי להקרבת חלק מפרטיותם היקרה ללבם, היה פר־סום אשתקד של רב־המכר של לו־איס נייזר על משפט הרוזנברגים. האחים תבעו לדין את נייזר ואת הוצאת דאבלדיי שפירסמה את ספ־רו, על שימוש ללא רשות במכ־תבי הוריהם מבית המוות, מכתבים המוגנים על ידי „קופירייט". ב־ימים הראשונים של מארס הם גם הגישו תביעה נגד הוצאה אחרת ש־פירסמה את הספר במהדורה בכרי־כה קלה.

אולם הם גם מאמינים שגילויי הטרגיות האחרונים — כולל האש־מה בדבר קשרים פליליים בדרג גבוה והדבר חיפוי ושחיתות בשם הבטחון הלאומי — הוסיפו א־מינות חדשה לטענה שהם טוענים זה זמן רב: הזוג רוזנברג נפל קר־בן לביום ממשלתי שנועד להזין את ההיסטריה האנטי־קומוניסטית בימי המלחמה הקרה.

מיליונים בכל רחבי תבל ראו ה־מונות נוגעת ללב של הילדים רו־זנברג — שהיו בעת ההוצאה להורג ב־1953 בני 10 ו־6 — בשעת ה־מאבק הכספי להצלת הוריהם. מ־אוחר יותר אימץ אותם אייבל מי־רופל מניו־יורק, מורה לשעבר ו־כותב פזמונים. הם קיבלו את שם משפחתו, ונעלמו מעיני הציבור.

חיי משפחה רגילים

אם דרך הייסורים שעברו השאי־רה בהם צלקות פסיכולוגיות, הרי לא קל להבחין בהן. הילדים גדלו לאנשים צעירים בעלי כושר הבעה ערניים ונדמה כי התגלגלו יפה ל־סביבתם ולחיים. הם שותפים לאורח החיים רצי־הבחינתית והחוות המד־צגית המרגלת של שאר חברי ה־פקולטה הוותיקים בקולג' בניו־אינ־גלנד שבו הם מלמדים. הם הסכימו לראיון בתנאי, שהדיון יתרכז ב־מטרותיהם הנוכחיות ובפרשת הזוג רוזנברג, ולא במטרותיהם או ב־מצבם הרגשי.

מייקל, המרבה לחייך חיוך חמים, שערו השחור מגודל וקשה לסירוק, הגדיל שפם, מלמד כלכלה בקולג' פרטי קטן כאן. הוא בעל לאשה ואב לשני ילדים, בת בגיל 5 ובן בגיל 4. הוא בעל דוקטורט לכל־כלה באוניברסיטת ויסקונסין. המש־פחה חיה באורח צנוע והתגת ב־מכונית לבנה מלוכלכת שעל פגושה מדבקה: „אל תאשים אותי. אני הצבעתי בעד מקגאוורן".

רובי, כפי שמכונה האח הצעיר, הוא גבוה יותר, בעל שיער כהה יותר ובעל הבעה אינטנסיבית יו־תר. באוניברסיטה של מישיגאן הוא זכה בתואר מוסמך לאנתרופולוגיה, ועתה הוא מלמד במקצוע זה במשרה חלקית באותו קולג' שבו עובד א־חיו. לו ולאשתו תינוקת בת 17 חודש.

ביוני אשתקד, כשנתגלתה התבי־עה המשפטית שהגישו האחים נגד נייזר, כך שנתגלתה גם זהותם, לא עורר הדבר כמעט שום הד בקולג'; ובמידה שעורר הד, היה זה בכיוון של הפיכת האחים מירופול לאנשים מפורסמים. „חשבנו שזה דבר טוב למדי, כיוון שהקולג' שלנו נכנס לשגרתיות", אמר מוכיר אחד באותו בית ספר.

האחים קראו כמעט כל דבר ש־נכתב על פרשת הזוג רוזנברג, הם מנתחים ללא התרגשות את העדות ואת הספקות המכרסמים, כמו עור־כי־דין המכינים ציטוט.

אף כי הרוזנברגים הפסידו בכל הערעורים, מאמינים בניהם שהספ־קות הנמשכים כיום, חזקים במידה מספקת כדי לפתוח את התיק מ־חדש. הם רוצים בחקירה „בנוסח ועדת ארווין", אולי לפי הוראת הקונ־גרס, אולם הבסיס המשפטי אינו ברור.

התיקים שלא שוחררו

מלבד ספרו של נייזר הופקו ל־אחרונה שני סרטים תעודיים לטל־וויזיה, „משפטם של ג'וליוס ואתל רוזנברג" מאת סטאנלי קראמר ו־„מותם הבלתי־שקט של ג'וליוס ו־אתל רוזנברג". השני מבין סרטים אלה מדגיש רבים מן הספקות הלו־חשים.

בינתיים ניסה ההיסטוריון מספית קולג' להשיג מלשכת החקירות ה־פדראלית תיקים על המשפט, ובזילו אשתקד הורה התובע הכללי ללשכה לשחרר את התיקים. בכל זאת עדיין מחזיקה בהם לשכת החקירות, וב־אופן זה היא מחזקת את אמונתם הציתנה של האחים מירופול שה־משפט נגד הוריהם היה מבויים.

מייקל מסכים כי רוב האמריקאים כנראה, עדיין מאמינים, שהרוזנבר־גים היו אשמים; אך רבים התחילו לתהות, לדבריו, אם לא היתה ההו־צאה להורג מכוונת איום שנתאפשר על ידי ההשתוללות של המקאר־תיזם. ורוברט אומר: „אבל פשוט לא להאמין. קשה מאד להאמין שאנ־שים יכלו לבלוע זאת שנה".

ב־1951 הואשמו הרוזנברגים בבוג־דים קומוניסטיים, משום שגילו ל־רוסים את סוד הפצצה האטומית וסייעו על ידי כך לפרוץ מלחמת קוריאה הביאו את המדינה ל„מא־בק לחיים ולמוות עם משטר שנועד לחלוטין" — כפי שהתבטא השופט ארווינג קאופמן שהרשיע אותם.

האשמה מכוונת

כיום הגיעו הבנים של הזוג רו־זנברג להערכה לא פחות קשה ל־גבי התובעים העיקריים מטעם ה־ממשלה, ארווינג סייפול ורוי כהן. „הם פושעים האשמים בקשר לבצע את רצח הורינו", אמר מייקל. ל־דברי האחים מעוניינים הם כי יה־בעו אותם למשפט בעוון הוצאת די־בה, כי במקרה זה הם יוזמנו לבית הדין, ובזה הם רוצים כדי שיוכלו לפתוח את המשפט מחדש.

סייפול — עתה שופט בבית ה־משפט העליון של מדינת ניו־יורק — התעלם מבקשה להגיב על הא־שמות. כהן, שנתפרסם כעוזר לסנ־טור ג'וזף מקארתי המנוח והעובד עתה כעורך־דין בניו־יורק, הגדיר את ההאשמה כ„פראית, אבסיונא־לית, ובלתי־מבוססת".

המשפחה לא הגיבה בשעתה ע־דות שבכתב נגד הרוזנברגים. הם הורשעו במידה רבה על סמך עדות ספציפית: של אחיה של אתל, דיוויד גרינגלס, ושל אשתו רות, שאמרו כי העבירו סודות לרוזנבר־גים; ושל הארי גולד, שלפי הו־דאתו הוא היה מעביר־סודות. גולד כבר אינו בחיים.

אך הועלו ספקות, במיוחד על ידי וולטר ומרים שנייר, שספרם מ־1965, „הזמנה לחקירה שלאחר ה־מוות" פורסם לאחרונה מחדש. ה־אחים יודעים את השאלות בעל פה:

* ההיה זה באמת סוד ליצור את הפצצה האטומית? פיליפ מו־ריסון, פיסיקאי עוזר בבנייתה, א־מר שרעיון כזה מגוחך הוא.
* היכול היה גרינגלאס — מ־כונאי שהועסק בבית הספר התיכון בליכוד מדעי הטבע — להבין את המידע במידה מספקת כדי להעביר אותו על פי הזכרון, כפי שהואשם?
* היכול היה הזוג רוזנברג לז־כות ב־1951 במשפט הוגן? אומר מייקל: „לגבי המרובבים הם היו קומוניסטים, ואחר שהיו קומוניס־טים, הם היו אשמים בכל דבר".

כדי להדריך ענין ציבורי נוס־ף במידות המשפט, נואמים ונותנים עם מוציאים־לאור על הדפסת 250 מכתבים של הרוזנברגים שטרם פורסמו.

„כרם"
מכון לחינוך הומניסטי יהודי
מיסודן של חברת כל ישראל חברים והאגודה לחינוך הומניסטי יהודי בישראל
ירושלים

החלה ההרשמה

למכון מתקבלים תלמידים מצטיינים, בעלי תעודת בגרות, אשר סיימו שרותם בצה"ל ואשר מתכוננים להוראת המקצועות ההומניסטיים, היהודיים והכ לליים, בבתי־ספר תיכוניים בארץ.

משך הלימודים ארבע שנים.

התלמידים ילמדו באוניברסיטה העברית לקראו תואר ב.א. ויקבלו במכון השלמה בהשכלה יהודיו וכללית והכשרה לעבודה חינוכית.

לתלמידים יוענקו מילגות שיכסו את הוצאות מחיי תם ואת שכר הלימוד באוניברסיטה, על מנת שיוכל להתמסר ללימודים בלבד.

המכון יפתח ביום ראשון י"ד באלול תשל"ד - 1.9.1974.

ההרשמה פתוחה מיום א' בניסן תשל"ד — 4.3.74 — עד יום י"ח באייר תשל"ד — 10.5.1974.

המעוניינים יפנו בכתב, לשם קבלת חוברת־הסבר וטופס־הרשמה, ל„כרם", מכון לחינוך הומניסט יהודי, רח' פינסקר 11, ירושלים.

יצא לאור הספר
ח.נ. ביאליק - בנתיבות שירתו
ניתן לקנות אצל
י. רובינזון,
רח' נחלת בנימין 31

הופיע
תפוצות ישראל
שירות מידע על חיי היהודים בעולם
שנה י"ב חוברת א'
בהוצאת הוועד היהודי האמריקאי/המשרד בישראל/
התוכן:
פנים חדשות ליהדות צרפת
* מהו להיות יהודי בצרפת כיום?
רשימות משל הרבנים לוטמן, אלבר ממי, הלא־הימיד רבי
* קודות יהדות צרפת מאז — 1945 — סקירה רוה"ה ברג
* יהודי צרפת מפה אלקפד־ראלי — ברנרד ואסרשטיין
* ביטוי מלחמת יום הכיפורים, רשימות משל רוה"ה אסקר האן־אליגבם נוטה
* עשור ויותר ליציאה אלג'יר־יה
מן המגרב למערב אירופה/ זיק טייב וקלוד ספיה
ג'ילגליו של צה"ר־כרמיום / דניאל סיינר
לאחר עשר שנים ויותר / אנדרי שמויי
* „היכרזופביים" יהודים בצרפת רשימות משל מאיר יעגב ר רגינה ריטל
* האם היימין בצרפת הוא אנ־טישמי? / מאיר גודפינקל
* בוכה הפדרה האנגית / ריישאר מריינשטראס
בהזמנות לפנות:
הוועד היהודי האמריקאי, רח' אתיופיה 9, ירושלים

האוניברסיטה העברית בירושלים
המשרד לקבלת תלמידים מהו"ל
בנין גולדשמיט — הר הצופים

רישום מועמדים לשנת־הלימודים תשל"ה (1974/75)

הרישום החל ויסתיים ב־31.3.74

מתקבלות בקשות לכל הפקולטאות ובתי הספר
המועמדים הבאים מתבקשים להירשם באמצעות המשרד לקבל תלמידים מחו"ל:
* בעלי תעודות־בגרות מחו"ל (מלבד מועמדים שהשלימו לפני שנת־לימודים אחת כתלמידים מן המנין באוניברסיטה בארץ)
* מועמדים הלומדים בתוכנית המכינה לעולים החדשים באוניברסיטאות בארץ.
* עולים חדשים המתכוננים לבחינות־בגרות ישראלית מיוחד לעולים.
* מועמדים ללימודים מתקדמים שלמדו במוסד להשכלה גבוה בחו"ל.

לשם קבלת טופס בקשה — נא לפנות בכתב (למשרד לקבל תלמידים מחו"ל, ת.ד. 24100, הר־הצופים, ירושלים) או אישי (לחדר 214, בבנין גולדשמיט, הר־הצופים).
מועמדים המעוניינים בייעוץ אישי — מתבקשים לפנות בכתב לכתובת הנ"ל או להתקשר לטלפון 288201 שלוחה 63, על מנת לקבוע מועד לראיון.
מועמדים לשנה א' חייבים להגיש את הטפסים עד 31.3.74

בית ספר תיכון מקצועי רחובות
רח' ארלוזורוב 18, ת.ד. 55 טל. 03-951396 03-957400

ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ה
נפתחת ביום שישי, ו' ניסן תשל"ד, 29 במרץ 1974
מתקבלים לכתה ט' בוגרי בית הספר היסודי
בוגרי חטיבת הביניים מתקבלים לכתה י'.
בבית הספר כל המסלולים
א. מסלול מקצועי תיכון (ממ"ת) בגרות
ב. מסלול מקצועי תיכון רגיל (ממ"ר)
ג. מסלול מקצועי מעשי (ממ"מ)
המגמות בבית הספר
1. לפורמים תעשייתיים
2. אופנה
3. אירוח ומשק
4. מלאכות יד
שעות ההרשמה 8.00 — 19.00
בערבי שבת וחג 8.00 — 13.00
חמש דקות הליכה מן התחנה המרכזית החדשה

כפר הנוער יוהנה ז'בוטינסקי
באר־יעקב

החלה ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ה

לבית ספר תיכון חקלאי	לבית ספר תיכון למקצועות התעופה
בפיקוח משרד החינוך והתרבות	בפיקוח משרד החינוך והתר־בות בתאום עם צה"ל — חיל האויר. המגמות:
1. מסלול עיוני — 4 שנתי עם תעודת בגרות	1. מכונאות תעופה (מטו"ס) — 4 שנתי עם תעודת בגרות
2. מסלול מקצועי — 4 שנתי, עם תעודת גמר ממשלתית. בוגרים מקבלים עדיפות ללימודים ההי כפר (כולל קורס לאגרונומיה)	2. מכונאות ציוד קרקע — 4 שנתי, תעודת גמר ממשלתית. המסיימים באחד משני ה־מסלולים הנ"ל יכולים ל־המשיך לקראת תואר „הנדסאי"
	3. מסגרות מכנית — 3—4 שנתי, תעודת גמר ממשלתית.

בבית הספר המקצועי מתוכננת מגמת מיכשור ובקרה — מקצוע העתיד
מתקבלים תלמידים בוגרי ח' או מסיימי ט' (חטיבת ביניים)
הלימודים נערכים בתנאי פנימיה
לתלמידים מרחובות, נס ציונה וראשון־לציון אפשרות גם ללא פנימיה (אקסטרני)
התחבורה מובטחה
פרטים במשרד הכפר: באר־יעקב
טל. 965058, 965688, בשעות 8—15

זהירות:
מסגרות
בתי משחירות
רק אצל „ארמון"
רח' אילת 47, תל־אביב

אל קוראי „הארץ" בארה"ב ובקנדה
נוחותכם קיים משרד של העתון בניו־יורק לקבלת מינויים חדשים, לחידוש מינויים קיימים וקבלת מודעות מכל הסוגים ל„הארץ" ול„הארץ שלנו":
Israel Communications Inc.
110 East 59th Street
New York, N. Y.10022
Tel: 421-5547.
פרסום בלעדיים של „הארץ" בארה"ב ובקנדה

האוניברסיטה העברית בירושלים
בית הספר למינהל עסקים
המרכז להכשרת מנהלים
יקיים מפגש בנושא
נהול בתנאי חרום
אורח המפגש
אל"מ (מיל) שלמה להט
מנהל אקזקוטיבי של החברה להשקעות של בנק דיסקונט
המפגש יתקיים ביום ג' 26.3.74 בקרית האוניברסיטה בנין קפלן, חדר 18, בשעה 20.15
בתום ההרצאה יתקיים דיון
הציבור מוזמן

רשות השידור מודיעה
למחזיקים במקלטי רדיו וטלוויזיה
כי את האגרות לשנת 1974
אפשר לשלם באמצעות כל סניפי
בנק יפת בע"מ בארץ
אזרח! שלם את אגרות הרדיו והטלוויזיה

אורט ישראל
מציע לתלמידים הנרשמים לקראת שנת הלימודים תשל"ה

מקצוע
עם השכלה תיכונית משלמה

בגרות
הפותחת שערי כל המוסדות להשכלה גבוהה

טכנאות
לימודים על תיכוניים הדו־שנתיים

הנדסאות
לימודים על־תיכוניים דו־שנתיים המקנים נקודות זכות לקראת תואר אקדמי במוסדות להשכלה גבוהה.

ההרשמה החל מיום ו' ניסן תשל"ד — 29.3.1974 במוסדות החינוך של אורט ישראל ברחבי הארץ. פרטים גם במשרד הראשי: תל־אביב, שד' דוד המלך 39 טל. 269165.

מכרז
למכירה גרוטאות שונות הנמצאות במוסך „שלב"-
ת"א — גבורי ישראל 92.
הצעות נא להגיש בכתב
להנהלת המוסך במקום עד 30.4.74

למר יוסף רוזנפט
תודתנו העמוקה
להרמת תרומתך
הנאה לקופתנו
ישר כוחך!
ועד גמ"ח יוצאי זגלמביה בישראל
מנחם גלבנד — יו"ר הקופה

נולדה לנו אחות
שידה רבקה
בת לעמיה לבית גילברד
ויוסף בועזסון
ירושלים 14.3.74 עמוס וגיל

בס"ד
ד"ר נורית וד"ר דניאל לוינגר
מודיעים בשמחה על הולדת
בנם
נכד למשפחות
אסתר וד"ר שמעון במירה **סרן ושנדור לוינגר**
ציריך 20.3.74

לימור וגיא שמחים להודיע על הולדת אחיהם
בן
לשרה וגדעון בן־דוד
נכד
לגיזה ורפאל ציזמט **לשושנה בן־דוד**
הברית תתקיים אי"ה, בשבת, כ"ט באדר תשל"ד 23 במרץ 1974, בשעה 11.00 בבוקר באסותא ת"א
קרובים, חברים וידידים מוזמנים
בי"ח אסותא, שבת, כ"ב באדר תשל"ד 16.3.1974

לאירן אמסטר
איחולים לבביים
ליום ההולדת
עוד 90 שנים מאושרות (ברוטו)
עד מאה ועשרים!
מאחל רלף
לפי בקשה, במקום מתנה תרומה צנועה לועד למען החייל

ברכולה ופטר בורסטן
חובקים בשמחה בת
אחות לתמי ודודי
19.3.74 אופקים 1, אפקה.

ביה"ס התיכוני הדתי ע"ש פ. הימלפרב
מיסודו של ביהמ"ד למורים ע"ש יאיים ליפשיץ
רחוב תורה ועבודה בית וגן ירושלים
ההרשמה לשנת תשל"ה
החל ביום חמישי
ה' ניסן 28.3.74
מגמות הלימודים: —
* מגמה הדעית מדעית (פיסיקה, כימיה, ביולוגיה — יהדות והמחשב)
* מגמה תורנית הומניסטית
* מגמה תורנית מדעית
ליטוד תורה התיכון לקיום מגמות צעדים בראש דאגותיו של המוסד.
לכתה ט' יתקבלו תלמידים בעלי הישגים טובים בבתיה"ס היסודי. מזכיר ביה"ס יהא פתוח לרשום ביום א'—ה' בשעות 8.00—15.30
ביום ו' בשעות 8.00—13.00 בימי החופש מבה בשעות 8.00—12.00
* על הפונים להביא עמם תעודת כתה ז', תעודת שליש ב' של כתה ח', המלצת ביה"ס היסודי ותעודה הנוגעת להורים.
נתרו מקומות מספר לכתות י — י"א.

הממשלה הבאה

באת מרדכי בנטוב

עוד לא היתה ממשלה בישראל עם ציפיות כה רעה כמו הממשלה הזאת, ועוד לא היה שר בישראל שנתקל בבידוד כזאת של ההנגדות, מחאות וגינויים עקביים ובלתי פוסקים, כמשה דיין. אלה עובדות שגם חסידיה של הממשלה וחסידיו של דיין אינם יכולים להכחישן.

יש ללמוד את לקח העובדות ה־אלה. גם אם נניח כי אנו עם קצת היסטרי, אוהב הגזמות, גם אם הצי־תונאים שלנו ברובם רצים אחרי „סנסציות", אוהבים „להרביץ" בלי רחמים ואינם יודעים מידה — הרי יש שפע של עובדות המזיגות הפעם את העתונים, שהרי לא העם הזה ולא העיתונות הזאת נשתנו בשנה האחרונה. כנראה נצבר מטען עצום של רגישות ושל ביקורת, שלא היה כמותו מאז קום המדינה. ויש להב־כער שבמקום לבכר עובדות, כמ־שים דעות, כבגרים רבים לשפוך קיתוני־שופכין ולבלבות אישיים על הממשלה ואישיה.

אכן יש סיבות אוביקטיביות לבי־קורתיות הנרגשת של הציבור. ראי־לית — טרם עכלנו את ההלם, ש־הביאה מלחמת יום־הכיפורים. הצי־בור מחפש את האשם. ולא רק אשם בנהלים פגומים, שבמפלה בהם ועדת אגרנט. מה שקרה, הוא הרס אשליות רבות. והרס אשליות הוא דבר מרגש מאוד. לכן מחפשים את האשמים בטיפוח האשליות ש־נהרסו.

דיין היה מבחינה זו מסמל־האשל־יות המרכזי. לכן עיקר הזעם מכוון נגדו — ואין לזה כל שייכות למסק־נות ועדת אגרנט. הזעם הזה בא מ־ארבעה מקורות: בראש וראשונה אויביו הפוליטיים של דיין. מקור אחר — וכאן החידוש הגדול — מעריציו לשעבר, שאינם יכולים לסלוח לו על כי הכזיב אותם. כידוע אהבה נכזבת הופכת בקלות לשנאה לוהטה. עוד מקור, מצד אנשים, אשר מתקוממים נגד הרעיון שב־משטר הדמוקראטי שר שנכשל כשלון גדול נשאר במשרתו. פירוש הדבר, שר אינו נושא בכל אחריות למעשיו כי יעשה את אשר יעשה, מקומו שמור לו כל עוד חסדי ראש הממ־שלה נתונים לו. ועוד מקור — צי־בור חברים רב במפלגת העבודה אשר אינם יכולים לסלוח לדיין, וב־צדק, את מעשיו כלפי מפלגתו ב־אשר כפה עליה את דעותיו („תורת שבפליפה", „מסמך גלילי" וכמה מ־הלכים אחרים) באיום פרישה, שאם דעתו לא תתקבל — הוא יפנה ל־מפלגה היריבה.

ביפחד של פילוג, נכנעה לו המפ־לגה, אך שום מפלגה אינה יכולה לסבול לאורך ימים כחבר אחד בה יטיל עליה את מרותו כשכוחו נובע בעיקר בנכונותו לבגוד בה ולהצטרף לאויביה. ידוע כי כפיה לגבי הזולת רק בעזרות התנגדות ושנאה — ר עכשיו הגיע הרגע להגיש לדיין את ההתחשבות לפירעון.

[illegible] של דיין [illegible] הממשלה

נוסף לכל זה פוררה צורת [illegible] של דיין לממשלה [illegible] בציבור. [illegible]

הידידות בין דיין וגולדה לא צריכה לקבוע מי יהיה שר הביטחון

פרס לא הזהיר את דיין ביום לתר־צאת הציבוריות הצפויות מהנמקה זו. שהרי פירוש הדבר הוא כי נר־כה מצב ומצר מחליט דיין בעצמו כי בלעדיו אין העם הזה ואין ה־מדינה הזאת מסוגלים לעמוד בפני הסכנות. שום ציבור אינו רוצה ל־חוש כי כל גורלו תלוי באדם אחד. ומכאן הזעם החוזר האימון, שהצי־בור כעביר צעה אל הממשלה כו־לה.

המלוכדת, עם רבין — ולא עם דיין — כשר הבטחון. פתרון זה היה זו־כה להד רב בציבור כבבשר שינוי עמוק בגישות הישנות, ורב הצבור שראש הממשלה לא עמדה בהולד־תה זו מטעמים שקשה להבינם.

אויש תיקים

פרשת צירופו של דיין גולדה עוד יסוד, שהיה מדיין סמוי, במכ־ יותר מכל הגורמים הרגשיים („דמ־עות גילי", „הכתובה הסתבה ביותר") כמו חברות, לויאליות, סימפטיות אישית שכבים במקום, ולא שיקו־לים אוביקטיביים — כי האדם ה־מתאים והמקובל ביותר לתפקיד.

כדנא לחשוב, כי האנשים שבידי־הם מתפקד גורלנו נבחרים שלא על פי שיקולים אובייקטיביים ביחס ל־כשרונם למלא את התפקיד בנסי־בות המסויימות. היחסים הידידותיים בין גולדה מאיר ומשה דיין הם ענ־יינם הפרטי, אך לא הם צריכים לקבוע מי יהיה שר הבטחון. הגר־מה הסובייקטיביות האלה יצרו מ־זמן מצב, שרבים שאלו את עצמם: האמנם אין זו בעצם ממשלת דיין בראשותה של גולדה מאיר?

במצב כזה אפילו קשה לדעת האם השבחים שמטיר משה דיין על ראש־כה של גולדה מאיר נובעים מדעתו עליה או מרצונו ליהנות מחסותה. והו הצמש בצד ערבוב התוכנים הסובייקטיביים והאוביקטיביים. בחיים פוליטיים אוכנם כוב שקוררים יח־סים הרמוניים בין שרי הממשלה וראש הממשלה, אך רבים מהאנשים הכשרוניים ביותר, המתאימים ביו־תר לתפקידים כמורימים, אינם אנ־שים שקל לעבוד אתם או שאי אפ־שר לצפות מהם לדברי שבח והת־פעלות, ואין לפסול אותם בשל כך.

אם אין דמותה של הממשלה מת־איכה לציפיות הרבות לתמורה וחי־דוש, היא בכל זאת נושאת בחובה את גרעין התמורות האלה. הפעם נכללה בה קבוצת אנשים, שכן ה־דין שיהוו גרעין חדש לממשלה אח־רת שתבוא אחרי הממשלה הזאת. הקבוצה הזאת המורכבת בעיקרה מרבין, ידין, בר־לב, צדוק, פרס (מהמהוהר, אני מקוה, מדיין) וכבעל בריתם — גדעון האוזנר — היא ק־בוצת אנשים צעירים יותר, בעלי כנמליות אחרות, עם גישות פתוחות יותר ומסוגלות ללמוד את הלקחים המתחייבים מהמתבורות בדיננו.

בבחירות הבאות לכנסת, אין ל־מצוא קבוצה אחרת, שאפשר להצ־מידה בראש הרשימה, המסוגלת לז־כות באימון הציבור, הכשרה להתבר־רה, וזה הגרעין לממשלה הבאה של ישראל.

הקבוצה החדשה: רבין, ידין, בר־לב, צדוק, פרס, האוזנר

מכל הסיבות האלה צירופו של דיין ברגע האחרון לממשלה פגע מאד בתדמיתה. ואם נוסיף לכך את המחזה המביש של המו״מ עם ה־דתיים — התנהגותם הם התחזיות אחריהם של מנהלי המו״מ מצד ה־מערך — מה פלא שהממשלה זכ־תה לציפיונות הגרועות ביותר בתול־דות ישראל.

קיים גם גורם נוסף, פסיכולוגי עמוק, להסכול ולמרירות בציבור. ההרגשה הכללית, השלטת בעם, היא כי אחרי כל מה שעבר עלינו דבר מה חייב היה להשתנות — בממשלה ובסביבתה. האורה המבצי הוא כי אסור שהכל יישאר כבקודם. אך ה־ממשלה שקמה היא עדות חיה של התעלמות מוחלטת מהרגשתו זו של הציבור. ובארץ המקורית התעלמות שיטתית של השליטים מרגשות ה־ציבור, מעלה את הסכולה.

מבחינה זאת אפילו ממשלת ליכוד לאומית היתה מתקבלת כעדות ל־שינוי, אם כי התחשבות כזאת בהל־כי הרוח היתה ודאי פסאלית, מפני שהיא היתה מביאה לתוצאות הפו־כות מאלה שהציבור משתוקק להן — היא היתה מחזירה אותנו למדי־ניות „הסטאטוס קוו" ומוקצת עוד את האשליות, שנתמוטטו במלחמת יום הכיפורים. לכן מגיעה הערכה מלאה לראש הממשלה על התנגד־ותה הנחרצת להאחז במקסם־שוא זה. כן מגיעה לה הערכה מלאה על אר־כח ליבה להחליש בלבב בסויית, אל הקמת ממשלת [illegible]

ביום הרכבת הממשלה, הסתבר כי אצל גולדה מאיר היסוד הרגשי, ה־אישי, הסובייקטיבי ממלא תפקיד רב מדי בפעולתה הפוליטית. המע־רכת האמוציונאלית שלה תורמת הרבה לדמותה החיובית כאדם, אך לא כמדינאי. שהרי נתברר כי ב־אויש תיקים בממשלה קבעו אצלה

הגרעין הזה צריך להכין את עצ־מו לתפקידו כבר עכשיו וטוב תע־שה ראש הממשלה אם תעזור לו ב־כך. הוא צריך לנסות להתלכד ול־הקים קשרים עם אנשים נוספים, שיבואו בחשבון להשלימו. הוא צ־ריך ללמוד באומן הרציני ביותר את לקח כשלונותיהן ושגיאותיהן של כל ממשלות ישראל, ואת בעית הניכור בין הציבור לממשלתו. הוא צריך לדאוג גם, יותר מאחרים, בממשלה — לגיבוש קו מדיני ולמעשים ש־יהיה בהם לעורר תקוות חדשות ב־ליבם של האזרחים.

כיוון שהגרעין הזה צריך להופיע בראש רשימת המערך, הוא צריך לדאוג כבר עכשיו שהמערך יוכל להביא לציבור בבחירות הבאות הי־שגים חשובים. המלאכה היא מרובה והזמן קצר, שהרי יתכן מאד שב־משך השנה הקרובה נגיע במו־ביל בוגבה למצב, שבו ציבור הבוחרים יהיה להכריע — לא בין תקוות הי־אורטיות אלה או אחרות — אלא בין טיוטות הסכם שלום, המוכן לתור־מה, לבין דחיית ההתיכה וריצת־אמוק לקראת המלחמות הבאות.

כדי שגרעין זה, בראש המערך, יצליח עליו לדאוג להתקדמות רצי־נית במשך השנה הקרובה, בשלושה מישורים:

* לורז את המו״מ על השלום ולהגיע לטיוטה אפשרות של הסכם, ולהזות את עצות אלה, המיפצים „להתמהמה" במו״מ שסירדכן בעצם חזרה להאחזות בסטטוס קוו ולהנחה כי הזמן פועל לטובתנו.
* לגבש מדיניות לטווח ארוך על הקטנת הפערים ההדרגתית, לכל אורך החזית — בהכנסות, בחינוך ובשיכון, וכן להתחיל כבר עתה ב־ביצוע המדיניות הזאת.
* למצוא דרכים חדשות ללב הציבור ולסלק בהדרגה את הרגשות התסכול והניכור, שהתפתחויות ה־אחרונות זרו בנפשו.

אני מאמין כי בכוחה של הקבוצה הזאת ובעלי בריתה, לעמוד במשימה בזהירות, בתבונה ובבנות. ואכן אם תתחיל להיות מורגשת השפעתה, תתעורר שוב תקווה בלב רבים כה־מיואשים, המסתובבים בחברתנו ו־שואלים „מה זה קרה לנו", ויהיה זה אולי ראשיתו של מפנה היסטו־רי.

התכסיס של ניכסון

מאת ג׳יימס ראסטון

The New York Times

מיוחד ל„הארץ"

וואשינגטון

שיטת המשחק של ניכסון בסיורין האחרונים בארה"ב, בדומה למדי: הוא משחק לפני המתנים ידידותיים, הוא עומד על כך שיקבע בעצמו את כללי המשחק. הוא לא רק הכוכב בטלוויזיה, אלא גם השופט במשחק עם המסורקים, בצורה זו שיחק ב־שיקאגו לפני המון של אנשי העס־קים הגדולים. התיאוריה שלו היתה כי יוכיח את היותו חף מפשע על ידי מתן תשובות לשאלות — אך בעיקר הפך את השאלות של ה־קהל לשאלות כשלו.

ניכסון עשה זאת בצורה מקחית כאן, אך היה ברור מה רצונו להד־גיש. הוא רצה שיטופר הסיפור ה־כלא על ווטרגייט, אין לו מה להס־תיר, ואין הוא דואג לעצמו אלא רק ליורשו הנשיאות. מי יוכל להתנגד לכך? — כשתמע מדבריו.

אם ימסרו את כל סלילי־הקול וה־מסמכים שבהם רוצה הוועדה המש־פטית של בית הנבחרים לצורך הקוי־רה־ההדחה שלה, יאריך הדבר את החקירות למשך חודשים ואולי אף ל־משך שנים, ומי רוצה בכך?

ברור שהרוסים גורמים קשיים; אך הרוצים אתם לשוחח עמם או ל־הילחם בהם? הרוצים אתם בשיאים אנטיקאיים חוקים או ב„סיכסים" ה־הולכים לפי משאלי הפופולריות של דעת הקהל? המחסור בבנזין הוא בלתי־נוח, אך מה בדבר האיש ש־עליו שמע, שערך סיור באירופה והכרח היה לשלם בעד גלון (3.78 ליטר) 1.35 דולר?

אמת שתקציב ההגנה גדול, אך מה אתם מעדיפים: הוצאה של 8 מיליארד דולר לצרכי הגנה, או הוצאה של 100 מיליארד דולר לפי מדיניות שהגדו העולם תלוי בארה־"ב, ארה"ב תלויה בחוקה, החוקה תלויה בפירוש למה שנאמר בחוקה.

טענתו של ניכסון היתה ברורה: אם רצוננו בשלום בעולם, שלא יהיו יותר מלחמות ומכרניים, שלא יהיו יותר קשיים בצד האירופים, ושיהיה בנזין בשפע, הרי כל אלה הם דב־רים שלמענם אני פועל נגד האופו־זיציה של קונגרס עצלן ושל סנטו־רים ביקורתיים ושאפתניים כמו פר־סי וסטיבנסון מאילינוי.

מובן שהנשיא הציג את כל אלה בצורה הרבה פחות בוטה. הוא פיקח מכדי להגר דברים ברורים, אך הוא גם שקוף מדי מכדי להיות פיקח ול־הצליח בכך. הוא שיבגע את המשוב־נצים בקהל השומעים הנלהב שלו בשיקאגו, אך הוא עשה את הכב־גה שסידר את הפגיעה לארה"ב ול־עולם, שם היתה התגובה פחות נר־הה.

למשל, אירופה ששמעה וראתה את הרצאתו על מה שעליה לעשות ב־תחום הכלכלי הפוליטי כדי להב־טיח לעצמה את שיתוף פעולתה ה־בבאי של ארה"ב, היתה פחות גלה־בת מאנשי העסקים בשיקאגו. הוא נוף באירופה, כמו מורה הנוזף בכי־תה של ילדים הנוהגים במדיניות יתורה. התנהגו יפה, או שאמריקה עלולה להסתלק — זה מה שנראה היה כאומר. שתפו פעולה עם ואש־ינגטון מבחינה פוליטית וכלכלית, אחרת אל תצפו ממנה שתמשיך ב־הגנה הצבאית היחידה ש־יש לאירו־פה.

מבחינה מסויימת גרמו האירופים עצמם להטפת־מוסר זו; אך מסתבר שאין הם צריכים להתייחס אליה בר־צינות רבה מדי — כי איש אינו מוסיב לדעת בניכסון עצמו שאיומו הוא בבחינת דברי שטות מבחינה כלכלית, פוליטית וצבאית. אלא ש־היה זה נושא אהוד על קהל השומ־עים הנבחר בשיקאגו, והוא נשמע כדבריו של מנהיג נועז ובעל בטחון עצמי. רק אם חושבים על הדבר — חושבים עליו באמת — מבינים שיש לאיומו טעם רק מבחינה אישית ו־מבחינת מדיניות הפנים, ולא מבחינת המדיניות העולמית.

מניעי ניכסון

אף על פי כן, בהתחשב במצבו ה־אישי והפוליטי הקשה כביו, אולי ניתן להבין כה הוא עושה. בה־משפט הפלילי רבים ביועציו הפר־קדים. הוועדה המשפטית של בית־הנבחרים עומדת על כך שהיא צריכה לקבל את כל המסמכים כן הבית הלבן כדי להחליט אם להגיש הצעת חוק להעמדת הנשיא לדין, וניכסון מסרב לספק מסמכים אלה — התנהגות שכמעט מבטיחה כי הוועדה המשפטית תפליל אותו בשל התגרות בקונגרס וחבלה בעשיית משפט.

אף על פי כן, אפילו יפסיד את המערכה שלו בבית הנבחרים, הרי כל מה שדרוש לו להימנע מהרשעה הוא תמיכת השליש השמרני בסנאט. והוא מכוון עתה את פניותיו אל השמרנים בסנאט ואל תומכיו השמ־רנים בארץ.

לולא היה מכש — כפי שהוא טו־ען — בהאשמה שהוא היפה על ה־שערוריות, כי אז לא היה טעם רב באסטרטגיה זו. אך אם הוא סבור שהוא אשם, או עלול להיראות אשם, יש באסטרטגיה שלו הגיון מסוים. בסך הכל זוהי הצגה נועזת מאד מצד הנשיא, ואין ספק שיש בה הע־רכויות בפניותו להגן על הנשיאות ולא על עצמו. אך אפילו כשכבש הוא את קהל השומעים שלו בשי־קאגו, עדיין נתון הוא בצרות צרו־רות בארה"ב ובעולם.

איש עסקים מחו"ל
מעונין בעסקי יבוא ויצוא עם גרמניה
בהצעות נא לכתוב ת.ד. 146 עבור מס׳ 5 הרצליה

FIAT
סוכנות מכוניות לים התיכון בע"מ
לרגל ספירת מלאי
יהיה מחסננו
ברחוב יצחק שדה 30 ת"א
סגור
בשבוע שבין
29.3 - 24.3
ההנהלה

טיולי סיני
היפה, תיא, אבו רודס (ליכה) שארם א שייך
אילת (ליכה) הערבה, בקעת הירדן — חיפה.
טיול א׳: בימים א, ב, ג, 24.74 — 31.3
טיול ב׳: בימים ב, ג, ד, 10.4.74 — 8.4 (חוה"מ פ)
המחיר: 360 ל״י (כולל: לינה, ארוחות בוקר וערב — כשר)
אוטובוס מפואר —
אפשרות הצטרפות מת״א ומירושלים
„אל מורס" בע"מ
חיפה, נורדאו 1 טל. 666222, 666951, 640862

להשכרה בשכ"ת
דירת 3 חדרים
כולל שפורים והסקה מרכזית
במרכז הכרמל
* גם לתקופה ארוכה
* הדירה מתפנית ב־1.4.74
לפנות בין השעות 12—1 בצהרים או 5—7 אחה"צ
לטלפון 81165—04

פעילי רצ בחיפה
כנס פעילי התנועה לזכויות האזרח
בחיפה והסביבה
יתקיים ביום א׳, 24 למרץ, בשעה 8.00 בערב,
בברודזין ויצו, שדרות מוריה 50 הכרמל
על הפרק: א. הקמת קבוצות דיון
ב. דיון בבעיות השעה
פעילים ואוהדים מוזמנים

למכירה בהזדמנות
עגורן - זרוע נייד
משומש, תוצרת COLES אנגליה
הנעה דיזל חשמלית, על 4 גלגלים פנאומטיים
נא לפנות לת. ד. 75, כפר־סבא

למכירה
לרגל חיסול
אולם תעשייתי 226 מ"ר
מנועים חשמליים 110 וולט
50 1/30 כ״ס
שולחנות ליפוף לסרטים מגנטיים
רשמי קול
משאבת ואקום
רהוט
נא לפנות לטלפון 781458 או ת. ד. 875 בני־ברק

רוצים לקנות
במקום טוב על הכרמל
בית בודד או דירה
בסטנדרט גבוה
5—6 חדרים לכניסה מהירת
התשלום במזומנים
טלפון במשך היום 511791—04, בשעות הערב 241863—04

מכון התקנים הישראלי
הודעה על מתן היתר לסמן מוצר בתו־תקן
מודיעים בזה ברבים, כי מכון התקנים הישראלי נתן ביום כ"א באדר תשל"ד (15 במרס 1974) לייצרן כתר פלסטיק בע"מ, תל־אביב, היתר מס׳ 533 לסמן את מוצרו המפורט להלן בתו־תקן
המעיד על התאמת מוצר זה לדרישות התקנים הישראליים:
מיכלי הדחה נמוכים, בעלי שסתום תחתי,
לאסלה של בית־כסא.
איתן א׳ גילת מנהל המכון

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י
ועדת המכרזים הכללית — אזור תל־אביב
מכרז מס׳ 6/74—תא
ביצוע עבודות נקיון במרכז קליטה קרית שמונה ה־נמצא בשדרות תל־חי 290 קרית־שמונה
1. הנהלת הסוכנות היהודית לא״י (להלן „הסוכנות"), מזמינה בזאת הצעות לביצוע עבודות נקיון במרכז הקליטה הנ״ל.
2. את פרטי העבודות ותנאי המכרז וטופסי הצעה אפשר לקבל החל ביום א׳ 24.3.74 במרכז הקליטה הנ״ל וכן במשרדנו בתל־אביב, רח׳ קפלן 17, חדר מס׳ 438.
3. המעוניינים יכולים לסייר במרכז הקליטה הנ״ל בכל יום חול בשעות 09.00—12.00.
4. את ההצעות יש להגיש בשני העתקים, לציין מספר המכרז ולהגישן למיבת המכרזים הנמצאת בכתובת הנ״ל, או לשלחם בדואר רשום אל:
הנהלת הסוכנות היהודית לא״י
ועדת המכרזים הכללית — אזור תל־אביב
רח׳ קפלן 17, חדר מס׳ 438
תל־אביב.
5. ההצעות חייבות להגיע אל הסוכנות לא יאוחר מיום ד׳ 3.4.74 שעה 12.00.
6. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא והיא תהא רשאית לפי שיקול דעתה הבלעדי והמוחלט.

במעוונות גאולה חיפה
מוצעות למכירה
חנויות
* חנות מכולת
* חנות ירקות
* חנות בשר
בדבר פרטים נא לפנות:
מפעלי בניה אסף בע"מ
רחוב הנביאים 20 חיפה (במשרדי חברת רוממה)
טלפונים 664693, 669119

בי"ס מקצועי תיכון עירוני י״ד
ויצ"ו צרפת
(מיסודו של ביה"ס ע"ש חנה יפה)
תל־אביב, רחוב גבורי ישראל 101
טלפונים: 250285, 253839
הרשמת תלמידים
לשנת הלימודים תשל"ה 1974/75
החל מיום ראשון 31 למרס 1974
מתקבלים לכתה ט׳ נערים ונערות בוגרי בית ספר יסודי. בוגרי חטיבת הביניים מתקבלים לכתה י׳.
בביה"ס 2 מסלולים:
א) מקצועי רגיל
ב) מקצועי תיכון (בגרות)
למגמות: 1. ארות, משק ומלונאות
2. אפנה
3. אמנות שמושית
שעות הקבלה: 9.00—13.00 (פרט לערבי חג ושבת).
אוטובוסים 63 ו־55 מצפון ת"א, 53 מהתחנה המרכזית.

אוניברסיטת תל־אביב
מחלקת המשק — ענף שרותים ובטחון
מכרז מספר 2/74-ו-עש"ב
אוניברסיטת תל־אביב מכריזה על קבלת הצעות מקבלנים לבצוע עבודות נקיון בבנין הפקולטה לרפואה ע״ש סאקלר.
פרטים על תנאי המכרז ושיטות העבודה ניתן לקבל במשרד ענף שרותים ובטחון באוניברסיטת תל־אביב, רמת אביב, בימים א—ו בין השעות 11.00 — 13.00, תמורת תשלום של 25.— ל״י.
הצעות בצירוף המלצות וערבות בנקאית על סך 10,000 ל״י יש להגיש במעטפה סגורה ולציין עליה „מכרז 2/74—ב — לעבודות נקיון בבנין הפקולטה לרפואה", להטיל ההצעות במזכירות מחלקת המשק עד ליום 5 באפריל 1974, שעה 14.00.
אין האוניברסיטה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

רשות השידור
מרכז ההדרכה
הוציא לאור
מדריך לשון
לרדיו וטלוויזיה
המדריך מיועד למישדרים ברדיו ובטלוויזיה אך עשוי לעניין עתונאים, מורים, שחקנים, סטודנטים וחוקרים.
מדורי המדריך: • הגייה • ניסוח
• דקדוק • לועזית
• מפתח מפורט
המדריך הודפס בדפוס אופסט ובו 400 עמודים
אפשר להשיגו בפניה אישית או בכתב, בבית מסחר לספרים „עתיד", רח׳ החבצלת 2, ירושלים.
המחיר — 25.— לירות

ספרים חדשים בהוצאת עם עובד
ספרות יפה
השועל מאת ד. ה. לורנס
כשרונו הסיפורי של לורנס מוצא לו ביטוי מזהיר בסיפוריו הקצרים, הנחשבים כאחד ההישגים הבולטים בספרות האנג־לית המודרנית.
הופיע ב״ספריה לעם״
161 עמ׳ — 5.— ל״י
הכל זורם מאת ואסילי גרוסמן
ואסילי גרוסמן, הסופר היהודי הסובייטי, אשר במשך שנים היה מקובל על המשטר בברית־המועצות, עורך ברומן־העדה זה את חשבון חייו ומציג בכאב ובגבורה את מאבק האיהנים הנטוש בין האמונה בחיים ובין האלימות והדיכוי של המשטר.
הופיע ב״ספריה לעם״
205 עמ׳ — 5.— ל״י
בכריכה קשה — 9.— ל״י
ענוג הוא הלילה מאת פ. סקוט פיצג׳רלד
לראשונה מתורגם הקורא העברי ליצירתו כל אחד מחשובי הסופרים האמריקאים של שנות העשרים והשלושים, ברומן פסיכולוגי שבמרכזו עומדת פרשת התדרדרותו של רופא צעיר ואידאליסטי.
הופיע ב״ספריה לעם״
322 עמ׳ — 7.50 ל״י
יונה מחצר זרה מאת משה שמיר
סיפורה של אשה מופלאה, שהיתה רבי הפעלים בזוהרים בתויה היהודית במצבה.
307 עמ׳ — 20.— ל״י
רומנטיקה ומרי מאת פרופ׳ יעקב טלמון
הטראומה של המהפכה הצרפתית כפי שהתשקפה בדור הרומנטיקה והמרידות באירופה, שהגיעו לשיאן במהפכה 1848.
ניתוח מבריק של ההיסטוריון הישראלי בעל שם עולמי.
232 עמ׳ — 18.— ל״י
לנוער
יונה לבנה מאת ל. פאפיק בעיבוד אוריאל אופק
סב, בן הגבוה הבורז יחד בהבאים לקורא הצעיר סיפור מקסים על ההתרחש במכלכת בשירית הפיצפנות. עם ציורים של עברה אופק.
הופיע בסדרת „צפן המופר"
24 עמ׳ — 8.— ל״י
המורה שלנו חברה׳מן מאת ישראל לרמן
ספרו החדש של סופר הילדים הבעולה, המתאר במכבה יחסים כופלאה בין בונה לתלמידיה. מלווה בציוריו של גיורא כרמי.
הופיע בסדרת „דן הסבר"
112 עמ׳ — 10.— ל״י
עם עובד, רח׳ מאזיה 22 תל־אביב, טל. 611526, 615881
הגעת מפרי „הספריה לעם"
לקיבוצים מ״י „נרה" רח׳ בילינסון 13 תל־אביב

קונטרסטים 5
ביום א׳ 24.3.74 בשעה 8.30 בערב
יתקיים באולם ההאן הירושלמי המופע החמישי בסדרת „קונטרסטים" — סדרת קונצרטים, שנכנסה כבר למסורת החיים המוסיקליים בירושלים, ואשר בה נוטלים חלק מטובי האמנים — מקומיים ואורחים.
בקונצרט הנוכחי יטלו חלק הפנרת דורה שוורצברג והפסנתרן הצ׳מבלן בוריס ברמן. בתכנית הפעם יצירות כרוס־קלאסיות כול יצירות מודרניות. בין השאר ישמעו: סונטה לכנור ולצ׳מבלו מאת המלחין בן תקופת הבארוק פיזנדל; סוויטה לפסנתר אופוס 25 מאת ארנולד שנברג; פרטיטה לכנור סולו מאת יוהאן סבסטיאן באך; סונטה מתוך הנוכנה לכנור סולו מאת בלה ברטוק; ויואי קונצרטנטה לכנור ולפסנתר מאת איגור סטרווינסקי; וכן יצירות נוספות מאת מאריה, ברולפסקי, קופרין ופרוקובי.
עורך ומנחה: דן אורסטיין.
כרטיסים במשרד כהנא ובערב המופע בקופה. לחיילים ולסטו־דנטים הנחה.

תערוכת הפרחים הבינלאומית
24.4 — 4.5.1974
תערוכת הפרחים הבינלאומית, אשר עמדה להתקיים בסתיו תשל"ד, נדחתה בעקב מלחמה.
הפרחים שהגיעו לתערוכה נשתלו ופרחו בבתי המלון.
כעת, עם בוא האביב, החליטה הנהלת התערוכה לקיים את התערוכה בחג העצמאות ה־26, בפארק הלאומי ברמת גן, 4.5.74—24.4.74.
תהיה זו תערוכת פרחי האביב שתבטא את הכמיהה לשלום והאהבה ליופי ולטבע. ההשתת־פות הבינלאומית הנרחבה תפגין את הידידות הרבה של הפלוריסטים בעולם והחיבה לישראל.
זכרו כבר כעת לשלב בתכניות הטיולי שלכם ביקור בתערוכת הפרחים הבינלאומית, הקריה האביבה, הפארק הלאומי, רמת גן.
תערוכת הפרחים הבינלאומית -
התערוכה בה מבקרים עם כל המשפחה!

هكذا من الأصل

עידן קיסינג'ר

איסטרטגיה וגבולות בעבר ובימינו

מאת רוברט וואלטש

לונדון

מלחמת יום הכיפורים עוררה זעזוע לא רק בבורות ההיכון אלא גם בארצות שכתוך לאזור וסיפקה חומר למחשבה פוליטית ובטחונית בהרבה בהיכנות. אין בדעתי לדבר על הנסק החדש שנפסד כאן לכבוד, בנק איום בכמויות עצומות של המעצמות הגדולות יצרתה והיכורות לנרוריהן הקטנים לשם ניסוי. את זה אני כשאיר לכומחים בנושא זה. אדון בשיטה עליה כבוסס עתה הסדר העולמי, אם אפשר לדבר על "סדר" בהקשר זה?

אנו עומדים בתקופה שאחרי "המלחמה הקרה" (כך נדמה), בתקופה שד"ר קיסינג'ר מסמל אותה, אולם לא ברור אם באמת פגה הכהירות שהחלה ב־1946. ארצות רבות חזו בשאננות, אך עתה חיים הענינים, ביחוד כשלא ברור באיזו מידה אפשר לסמוך על אמריקה. זהו קודם כל הנאה על ארצות אירופה, שבמשך 25 שנה אמנם כהגו ביקורת על ארה"ב אבל לא עשו דבר יעיל כדי לבלא הפקיד כב־פיק בהגנה היבשה האירופית, ועובדה זו עוררה את כעסם של אמריקאים רבים כגון סנטור מאנספילד הטוען שיש לאירופה מאוחדת פוטנציאל צבאי והעצייתי העולה על זה של ארה"ב ושל בריה"מ, אולם אין לארצות אלה הכוח או הנוסק לנצלו, כלומר להתאחד ועל־ידי כך להכפיל את כוחן.

לנושא זה של הגנה על אירופה הקדיש השבוע העתון הלונדוני "טיימס" מוסף מיוחד, בו נאמר, בין השאר, שהמלחמה האחרונה הראתה כי בפוליטיקה גלובאלית אין עוד לדבר על "פולי־צנטריזם", אלא הכוח המכריע נשאר אצל שתי מעצמות־העל. השאלה היא מה יהיה הלאה; אין ספק בנוגע למטרות בריה"מ, לה יש קו ברור שכמעט לא נשתנה, מגמה מתמדת להרחבת השפעתה. אולם מה עם אמריקה? איך היא מפרשת את התחייבויותיה?

ההיסטוריה של זמננו

הכל מסכימים כי התחיל שלב חדש בהיסטוריה. זוהי "ההיסטוריה של זמננו", אומר פרופסור בארא־קלף, אשר בספרו המקיף והמרתק "הקדמה להיסטוריה של זמננו"[1] (אי אפשר להסכים לכל הערכותיו בכל הנוגע לעניינים) מבדיל בין "היסטוריה חדשה" (modern) לבין "היסטוריה זמננו" (contemporary). בבקרה שלנו, הוא כותב, אין ני־הר להשתמש בביטוי הרגיל היסטוריה חדשה, המתחילה בתרגינג'לר־גית המקובלת, ברנסאנס, הרפורמציה, אלא יש להכיר כי בשלושים השנים האחרונות חלו שינויים כה מרחיקי־לכת בכל התחומים עד ש־התחיל לכנשה פרק חדש לגמרי, הנפרד מכל מה שהיה קודם. הקערה נהפכה על פיה, ואנו זקוקים למושגים חדשים. עד כמה זהו נכון אנו מרגישים כשאנו בוחנים את בעיותינו באספקלריה של העבר הקרוב. הצרה היא כי אמנם הגל נשתנה, רק הלך־הרוח האנושי לא התקדם בד בבד עם התמורות. המחשבה דבקת באידאולוגיות נושנות ובאשליות לכרות המציאות החדשה ודבר זה כותע פתרונות העשויים לקדם רפואה למכה.

בארצות אירופה שבגלל שתי מלחמות עצומות שיבדו את הבישה של מלחמה סוציאלית ירדו כמעמדן העדיף הקודם, היתה הרגשה שצריך לשנות משהו. כם התחילו בזהירות בצעדים כלכליים, אבל לעיקר — פעולה מאוחדת — לא הגיעו. האנשים שואלים את עצמם לאן מובילה הדרך. פיקפוקים אלה משתקפים בהרצאותיו של מומחה אנגלי, אנדרו שונפילד, שהופיעו בדפוס בכהורת האופיינית "נסיעה למטרה בלתי־ידועה"[2]. שונפילד הביע תקווה כי בעת משבר יתר אוכושר ארצות אירופה לפעולה משותפת בבירה כאין לה תקיפות. אך המשבר הגיע ונבשלים הסיכסוכים ששרשיהם בעבר, והאחדות נעורת, לאכזבתו של ד"ר קיסינג'ר שאין לו סבלנות — ואין זמן — לנטיות אלה.

אשר לבריטניה, בהיותה ה־28 בפברואר הבליטו את משבר הבכבה ואת ההיסוסים שלא התגברה עליהם למרות כניסתה לשוק המשותף, קשה לבריטניה להשלים עם הרעיון כי הגנתה קשורה במצב בשתי גדות הריינוס; הרי עוד בהתחלת מאה זו הכריזו אישים כגון לורד קארזון (כסגן־המלך בהודו ואחר כך כמיניסטר החוץ אבגלי) ולורד ווילסון (ראש המטה הקיסרי) כי "הגבול האמתי של אנגליה הוא בהרי הימלאיה".

במלחמת העולם הראשונה אמנם מילאה בריטניה את התחייבותה להגן על יבשת אירופה, ובביצות פלאנדריה מתו מאות אלפי צעירים אנגלים, מיטב הנוער (והוא אחת הסיבות להידרדרות בריטניה, הבר לפת כיום, כשום שנעדר הדור המיועד למנהיגות). אולם נפש האומה הבריטית לא היתה קשורה בהתחייבות זו, אלא בתולדות גלובאליים. על מבגיריה זה מזהה בציר מאלפת ביותר פרופסור אנגלי מיכאל האוארד בספרו "ההתחייבות היבשתית"[3].

ירושלים כשי חג המולד

סיפור השוב בשבילנו לא רק מבחינה עקרונית כללית כשהוא מבליט אשליות נושנות הקובעות את פעולתן של ממשלות ומיפקדות, אלא גם מנקודת הקונקרטי. אלה הן עובדות שהיתה להן השפעה מכרעת על גורל העם היהודי והולדת מדינת ישראל. "ב־1917 הקבינט המלכותי ראה בחזית המערבית (כלומר המערכה בצרפת — ר. ו.) מעט יותר כאשר הכרח בלתי־רצוי", אומר המחבר (ע' 65). הקבוצה המתכננת לא היתה מוכנת לתת עדיפות לשדה־הקרב האירופי. לויד ג'ורג' הפסיק את ההגנה במזרח כבר בדצמבר 1916 ובפברואר 1917 ואישר מיתקפות נגד ארץ ישראל ובגדאד.

ביולי 1917 הסמיך הקבינט את המפקד החדש במצרים, גנרל אלנבי, "להכות את התורקים בכל עוזתו" כדי ביצוע פקודה זו, אלנבי "כבש את ירושלים בשביל הציבור הבריטי בתור שי לחג המולד". באותו הזמן הגיש ליאו אמרי תזכיר ללויד ג'ורג' בו נאמר: "עלינו להשלים את שיחרור הערבים, להבטיח את עצמאות איראן, ואם אפשר של ארמניה" וכן, והוסיף את המסמך שאמרי עיבד יחד עם מילנר, אם־גם ההצהרה בשמה על־ידי בלפור, בנוגע ל"בית לאומי לעם היהודי בארץ־ישראל" תחת חסות בריטית.

מכאן התקדם חוג קיסרי זה לתכניות עוד יותר מגומות כדי להבטיח גבולות בטוחים לקיסרות הבריטית, לרבות התבחלות קבועה במרכז אסיה, בקווקז ובטורקסטאן וכו'. רק בלפור היה יותר מתון והזכיר את מגבלות הכוח הבריטי, הוא העיר (ע' 67): "בכל פעם שאני בא לדיון (בקבינט המלחמה) אני נוקל באזור חדש שעלינו לספח כדי לשמור משום שהוא בביכול מגן על שער הדרך להודו. את השער הזה מזיזים הלאה והלאה מערבה מהודו, ואינני יודע עד לאן יביא אותו הסטה הכללי". וכשדובר על פרוטקטוראט על הרפובליקות הקווקזיות בדצמבר 1918 הביע בלפור לדיון גישה של ראליזם באמרו: "אני באמת נדהם מן האחריות שבנציבים לנו ליטול עלינו..." ומר האוארד מוסיף: "אבל, האחריות על מצרים, ארץ־ישראל ומסופוטמיה היתה כבר יותר מדי". ועתה? כל זה חלף, הגל נשתנה, אך תכניות מתאימות לזמננו (לפי גירסת בארא־קלף) נולדות באיטיות.

1) Geoffrey Barraclough: An Introduction to Contemporary History. Penguin Books Harmondsworth (London) 1974. 285 pp. 40 pence.

2) Andrew Shonfield: Europe — Journey to an unknown Destination. Penguin Books (Pelican) 1974. 96 pp. 30 pence.

3) Michael Howard: The Continental Commitment. The Dilemma of British Defence Policy in the era of the two World Wars. Penguin Books Harmondsworth 1974 (Pelican). 173 pp. 40 pence.

זקן ה"ייקים"

לודוויג מאיר מייסד בית המסחר לספרים

היכן הם היום

מאת שמעון סאמט

בחדר צנוע שבבית ההורים, אשר ברשות ארגון עולי מרכז אירופה בירושלים, גר ישיש בן 95, לודוויג מאיר, שהוא זקן העליה השניה של ה"ייקים" ואחד משני האחרונים מאותה עליה שנשארו בחיים.

לודוויג מאיר הוא אחד. השני הוא מר דוד סאקאאר, מורה לשעבר למתמטיקה בבית־הספר הריאלי בחיפה וכיום תושב גבעת־עם. מר מאיר עלה לארץ ב־1908 כשמשאת נפשו ירושלים, בה הקים מסחר ספרים על שמו, הקיים עד היום כבית מסחר בעל יוקרה מיוחדת. ("אצלנו לא יכולת להשיג

לודוויג מאיר בפתח חנותו ב־1910 (למעלה), מר מאיר כיום (למטה)

בעבר ולא תשיג כיום ספרים של דברי־הבל, שכתבה או שבקשיא לבילוי זמן אלא רק נושאי מדע, חינוך, הרבצת השראה רוחנית"). גם לבחור וגם לבית מסחר של לודוויג מאיר יצאו מוניטין בבית־ספר לאנשי דעת כשבני בית, הבכור מהאשה הראשונה, הרמן — בן ה־59 השני מאשתו השניה, רפאל בן 47, ממשיכים את דרכי ההגינות של בית המסחר ("כמו אבינו הננו אנשי מסורת אך כמוהו איננו דתיים מפלגתיים קנאיים").

בית ההורים הוקם ע"י מרכז עולי מרכז אירופה ובו גרים כ־80 גברים ונשים בשיבה טובה מגרמניה (בעיקר) ומארצות אחרות, של מרכז אירופה. אמר לי אחד מהמתגוררים בו: כאן אנו טועמים עוד קצת מטעם חיים התרבות בערוב ימינו. על קיר אולם הסעודה ראיתי הזמנה לנשף פורים (בשפה הגרמנית!) בה נאמר בין השאר: "תנאי ההשתתפות — מצב רוח מרומם ושמחת חיים"; "לבעלי מצב רוח עליז — הכניסה חינם". לנקף התחפש מספר נוגנות עדיי ריקודים מאלפים "הימים ההם" לריקוד־הפתיחה של האלס "אלא להאן שבראוסם".

בין שוכני הבית (בחלקם בודדים אניים ובחלקם בזוגי זוגות) פרופסור בירקראוס שעזר לפרופ' יגאל ידין בפיענוח המגילות הגנוזות והסופר ש. צבח (התחלה). כאן גם היו במשך שנים (ונפטרו בבית) אחותו של לודוויג מאיר ובעלה ריכרד מאיר שכמעט עד יומו האחרון ישב על עבודת מחקר בתחומי היסטוריה ובלשנות קלאסית. בתם היא גב' קרן, אלמנתו של ד"ר משה קרן ז"ל מחברי מערכת "הארץ" שמת בגיל צעיר.

"חסד עשה אתי הקדוש ברוך הוא"

כששאלתי את מר לודוויג מאיר לשלומו, ענה כי חסד עשה אתו הקדוש ברוך הוא שלא נטל ממנו, בערוב ימיו, לא את הכושר הגופני ולא את הכושר הרוחני והנפשי. שאלתי מדוע מה הוא מעדיף לשבת בחדרו לקרוא ולהרהר ולא לבלות את מרבית הזמן בחברת יושבי הבית האחרים. הוא השיב בחיוך שובבי: הם זקנים מדי בשבילי.

מר לודוויג מאיר נוהג לקום ב־7.30 בבוקר, סועד את ליבו, מתפלל תפילה שחרית, מאזין להרצאות הרדיו, קורא עתון, מטייל קצת (לאחרונה עם מלווה) נהנה מאוכל טוב, מגוון ובריא, מקבל כמעט יום־יום מבנו בכורו דו"ח על הנעשה בבית המסחר לספרים ("לשביעות רצוני"), לוגם כמובן למכן כוסית אלכוהול, ישן שנה קלה אחר הצהרים, צופה בטלוויזיה כמעט רק ב"מבט לחדשות" וב־10.30 בערב הולך לישון "בצורת פילולי". בשבת הוא מתפלל בבית הכנסת הסמוך, מברך על היין בראש שלחן המסובים בבוקר לסעודת שבת. מרבים לבקר אצלו בני המשפחה כולם ונוסף עליהם באים בעיקר כמה אנשי לשכת דור ולין של בני ברית אליה הוא משתייך כבר זמן רב. קשר הדוק מקיים מר לודוויג מאיר עד היום הזה עם בית הכנסת "ישרון".

מר מאיר מדבר בחיבה רבה על שני בניו המשלימים את מפעל חייו. שניהם למדו את מקצוע הספרנות באנגליה. רעייתו של הבן הבכור, גב' אסתר מאיר, עובדת חצי יום בבית המסחר המשפחתי. אשתו של הבן השני, רחל מאיר, מנהלת את מחלקת התמונות של הספריה הלאומית. גם מהנכדים יש לישיש נחת. המשפחה כולה היא שומרת מסורת אך ללא קנאות קיצונית.

בפוליטיקה לא עסק מעולם. בשעתו היה מקורב לתנועה הפרוגרסיבית חבר ארגון עולי מרכז אירופה. את יחסו לפוליטיקה הוא מבטא בין השאר באימרתו של גתה כי הפוליטיקה היא צבעין רע. את ירושלים אוהב מר מאיר אהבת נפש. על נאמנותו לירושלים ועל תרומתו להעשרת התרבות בה, בקיימו בה עשרות שנים בית מסחר ספרים כה זוהר, העניק לו לא מכבר ראש העיריה מר טדי קולק את מגילת־יקיר ירושלים.

"עברי אנכי"

מה הביא את לודוויג מאיר לעלות לארץ ישראל עוד בימי הגלות היהודית שמשקה השורשים בגרמניה? השיבתו: "כי משחר ימי הרגשתי שעברי אנכי" — הרבה תרומה לכך השפעתו של בן משפחתו ריכרד מאיר ז"ל, מצירי הקונגרס הציוני הראשון שאף הוא עלה לארץ ישראל. ומדוע בחר לפתוח בית מסחר לספרים? כי זה היה המשך למסורת המסחרית של המשפחה.

עוד בהיותו בגימנסיה נרתם לפעולה ציונית בארגוני הנוער של התנועה. הוא פעל בהסתדרות הסטודנטים הציונים ק.י.ס. כמאורע בלתי נשכח בחייו מזכיר לודוויג מאיר את היום בו הרצל — כחבר המשלחת הציונית הספורטיבית מגרמניה במופע הקונגרס הציוני בבאזל — בפני האהוד הרצל, מייסד התנועה הציונית, בשמה של גשר אגם באזל, עיר הקונגרס הציוני הראשון.

בינואר 1908 עלה לודוויג מאיר לארץ, אף כי כמה אנשים לא עודדו אותו לכך. התחנה הראשונה של לודוויג מאיר היתה ירושלים ("הראשונה והאחרונה" — כדבריו) כשהאכסניה הראשונה שלו היתה "מלון קאמיניץ". באכסניה זו פגש את אחד ממפקדי הצבא התורכי, ג'מאל פחה "הקטן" (מן המפקדה העליונה של חיילות טורקיה בארץ־ישראל ובסוריה בראשות ג'מאל פחה "הגדול") אשר נהג לסעוד במלון קאמיניץ גם מאכלים יהודיים.

בימים ההם

בבואו פעם למלון מצא מעבר אחד של שולחן חדר האוכל כמה מנכבדי הקהילה היהודית, בהם דוד ילין, יוסף מיוחס, אברהם אלמליח ועוד ומעבר האחר קבוצה של כמרים ארמניים בגלימותיהם. כששאל לסיבת הפגישה המשותפת הזאת, השיבו לו כי "תורתנו ציוותה איבה נצח בין ישראל לעמלק" והואיל והארמנים נחשבו לבני עמלק רצו שני הצדדים לנסות — בשוב ה' שיבת ציון — לשים קץ לאיבת דורות זו בין שתי העדות ולחתום על הסכם שלום". הכבה הושגה, אך לא נחתם הסכם.

לודוויג מאיר מעלה פרקי זכרונות מהימים ההם בארץ־ישראל ובירושלים. הוא מתעכב במיוחד על מלחמת השפות ב־1913 סביב לפרשת החינוך (אם בעברית ואם בגרמנית — אגודת עזרה — בגרמנית). לודוויג מאיר החליט אז לתמוך במצדדי עברית כשפת הוראה, אף כי זה גרם לניתוק היחסים העסקיים עם בית מסחרו מטעם ה"הילפספראיין". המוסדות היהודיים של הישוב העברי עזרו לו אז להתגבר על הקשיים אך לא כיסו את מלוא ההפסדים. מספר הוא גם על מלחמת החינוך בין הדתיים הקיצוניים לבין החוגים היותר מודרניים ש"העזו" לשלוח את ילדיהם ל"שקולה" במקום לחדרים הדתיים המסורתיים.

בית מסחרו של לודוויג מאיר לא היה לרצון לדתיים הקנאים. היו בו מלבד ספרים עבריים גם ספרים בגרמנית, אנגלית, צרפתית ורוסית על נושאי חינוך, מדע, ספרות וכו'. בית מסחר זה אף שימש מרכז הגרמני' בוריס שץ מובנת־מכירה לעבודות הפיליגרן של האמנים התימניים.

כאזרח גרמני חייב היה לודוויג מאיר לצאת עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה לגרמניה כדי לשרת שם כחייל בצבא הגרמני (שימש מתרגם במחנות השבויים של אנגלים וצרפתים). בתום המלחמה נשאר זמן מסוים בגרמניה בעסקו גם שם בענף הספרים, באותה עת מתה עליו אשתו, בשנת 1923. שנתיים אחר כך נשא את אשתו השניה ואתה חזר ב־1933 לירושלים בחדשו כאן את בית מסחרו. הוא נאלץ לסגור זמנית את בית מסחרו ב־1947, כשסביבתו נעשתה, עקב המתיחות היהודית־ערבית, למרכז הפעולה של ה"סי־איי־די" הבריטי. ושוב נסגר בית־המסחר למשך שבועיים במאי 1948, עקב המלחמה עם הקמת מדינת ישראל. בימים ההם העביר מאיר כאיש משמר העם נשק להגנה דרך המוסום, בהסוואה של ביקור בבית מסחרו. משהתחדשו חיים סדירים בירושלים העברית חזר לודוויג מאיר ובני משפחתו להצגת הספרים הפר שלא מאז ללא הפסקה.

ורכוש אין לו. הן דירתו והן בית מסחרו — בשכירות, "אך אנו מאושרים בחלקנו". הוא "מתכוף לחיות אפילו עד 120 שנה", "אבל רק אם היושב במרומים יזכה אותו בחיי בריאות וכבוד".

למד באוירה בריאה

בבתי הספר הפנימייתיים

של ויצו

אנו מציעים:

א) מסלול לתעודת בגרות במגמות העיוניות, המקצועיות והחקלאיות

ב) מסלול לטכנאים

בדבר פרטים — נא לפנות למחלקה לבתי הספר של ויצו, שד' דוד המלך 38 ת"א טל. 257321 בשעות 08.00—13.00.

הוועדה המארגנת

ע"י האגודה למען החייל, תל אביב

מודיעה על

ערב מיוחד בשפה האנגלית

לציון מלאת 100 שנה להולדתו של

אנריקו קארוזו

בחסות שגריר איטליה בישראל הוד מעלתו

ויטוריו קורדרו די מונטזמולו

תכנית הערב:

דברי פתיחה: ליאונרד גרייבס

במאי אנסמבל אמני אופרה ישראלים

מנחה הערב ודברי הסבר ליאופולד זלצמן

זמר אופרה ידוע ועתונאי

* ישמעו תקליטים נדירים של אנריקו קארוזו ושל גדולי זמרי אופרה מ"תקופת הזהב".
* הקרנת שיקופיות.
* תצוגת תצלומים, תכניות, ספרים ומכתבים נדירים מעולם השירה הלירית האיטלקית בשנים 1900—1921.

ביום שני 1.4.74 בשעה 8.30 בערב בבית החייל, רח' ויצמן 60

כרטיסים להשיג בקופת בית החייל טל. 443266

ההכנסות מיועדות לרווחת חיילינו

האוניברסיטה העברית בירושלים

המחלקה למינהל תלמידים — המשרד לקבלת תלמידים

רישום מועמדים לשנת הלימודים תשל"ה (1974/75) החל ביום א', כ"ה בשבט תשל"ד (17.2.74) ויסתיים ביום ו', ו' בניסן תשל"ד (29.3.74)

מתקבלות בקשות לפקולטות/בתי ספר:

מדעי הרוח	הכשרת מנהלים	מתימטיקה ומדעי הטבע
חינוך	למרכזים קהילתיים	[illegible]
הכשרת מורים (תעודת הוראה)	משפטים	הוראת המדעים
מדעי החברה	קרימינולוגיה	חקלאות
ניהול עסקים	רפואה	מדעי התזונה והבית
עבודה סוציאלית	רפואת שיניים	ספרנות
	רוקחות	

בעלי תעודת בגרות ישראלית או מי שלמד במוסד להשכלה גבוהה בארץ שנה אחת לפחות, יפנו אישית או בכתב ל"אקדמון", ת.ד. 41, גבעת רם, ירושלים ויקבלו את "המדריך להלמוד ההרשמה" ותפסי הרשמה במחיר — 5.— ל"י (ללא צירוף המחאה על הסך הנ"ל לא יישלח המדריך). הוילים בשורה הזה יקבלו המדריך חינם, אישית או לכתובתם הנכונה.

בעלי תעודת בגרות שאינה ישראלית שטרם למדו במוסד להשכלה גבוהה בארץ, יפנו למשרד לתלמידי חו"ל, הר הצופים, ירושלים 95621.

תלמידי האוניברסיטה העברית והמבקשים להוסיף/להחליף תחום לימודים יקבלו טפסים במזכירות הפקולטה או במשרד לקבלת תלמידים.

מועמדים ללימודי "מוסמך" תעודה — ימציאו גליונות ציונים למזכירות הפקולטה אליה הם מבקשים להתקבל.

מועמדים ללימודי מוסמך לפקולטות: מדעי הטבע, מדעי הרפואה, חקלאות, כתרבות ועבודה סוציאלית — חייבים לפנות לפקולטה לייעוץ מוקדם לקבלת טפסי הרשמה.

מועמדים מגוייסים שחל עליהם "חוק החייל המשוחרר"

1. למגוייסים כ"ל ייתנו זכויות־יתר בקבלתם לאוניברסיטה.
2. מועמדים שהתקבלו ללימודים בתשל"ד, מחזור א' ונמצאת גיוסם נבצר מהם ללמוד בשנה זאת. קבלתם תקפה לשנת הלימודים תשל"ה באותו תחום לימודים אליו התקבלו — בתנאי שיפנו בכתב במועד ההרשמה למשרד לקבלת תלמידים, בבקשה למימוש קבלתם לתשל"ה, בציון תחום הלימודים המבוקש. מועמדים שלא יפנו במועד — קבלתם לתשל"ה איננה מובטחת. המועמדים להתקבל על־סמך חוק החייל המשוחרר חייבים לצרף לבקשתם אישור מלשכת הצבא לזכאותם במסגרת חוק זה.

מועדי הרישום שלעיל חלים על כל המועמדים לשנה א'.

מוסד ביאליק. ספרים חדשים

שמואל הוגו ברגמן

הפילוסופיה הדיאלוגית מקירקגור עד בובר

ספר זה דן בזרמי הפילוסופיה האופייניים ביותר למחשבת ימינו הנובעים ממקור אחד: הרגשת הבדידות של האדם בתקופת התעצמותה של הציביליזציה הטכנית. הדגש מושם על יסוד שבכל זרם בא לפענוח. הרצאת הדברים בהירה ומבהירה, על־פי דרכו הברוכה של המחבר, הוספת מעקב־הגות לדרך מחשבה צלולה. לספר נלוות מסת־מבוא מאת פרופ. נ. רוטנשטרייך, המבררת את מושגי־היסוד של הגות הדורות, ועבודתו הצנועות של פרופ' ברגמן בה. 288 עמ' — 24.— ל"י

עמנואל קאנט

ביקורת התבונה המעשית

תרגמו והוסיפו מבוא והערות

שמואל הוגו ברגמן ונתן רוטנשטרייך

ספרו השיטתי העיקרי של קאנט בענייני תורת המוסר והמידות. הבא לא רק להשלים את מה שלא ניתן ב"ביקורת" הראשונה אלא גם לברר את האמיתות של יישוב הסתירות בין העיון למוסר. 242 עמ' — 20.— ל"י

עם הופעתו של ספר זה הושלם מפעל תרגום ה"ביקורות" של קאנט: "ביקורת התבונה הטהורה", "ביקורת התבונה המעשית" ו"ביקורת כוח השיפוט". כל הקונה שלוש ה"ביקורות" יחד, בעסיפה מיוחדת, עד יום ה' בניסן (31 במארס) תשל"ד יקבל אותם במחיר מוזל מיוחד: 50.— ל"י

להשיג בבתי־המסחר לספרים ובמדור ההפצה של מוסד ביאליק, ת. ד. 92 ירושלים

גימנסיה "ביאליק" - חיפה

טלפון 663627

ביום ו', ו' בניסן, תשל"ד, 29.3.74

נפתח רישום תלמידים

לקראת שנה"ל תשל"ה

לכתות ט' — י"א

במגמות הומניסטית, חברתית, ביולוגית וריאלית.

המזכירות פתוחה כל יום בין השעות 11 — 8 לפנה"צ

ההנהלה

משרד העבודה — עיריית לוד

בית הספר התעשייתי למקצועות תעופתיים

התעשייה האווירית לישראל בע"מ — אורט ישראל

ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ה תתקיים

מיום ו', ו' בניסן תשל"ד, 29.3.74,

עד יום ה', י"ט בניסן תשל"ד, 11.4.74,

כל יום משעה 9.00 עד 12.00 לפנה"צ.

לכתה ט'

במגמות **מכונאות ומכונאות מטוסים**

מתקבלים תלמידי כתה ח' בשנה זו.

לכתה י'

במגמות **מכונאות מטוסים**

מתקבלים תלמידי כתה ט' בשנה זו.

לרישום נא להביא: תעודות של שתי שנות הלימוד האחרונות. תעודת־זהות של האב. 3 תמונות.

המועמדים יבחנו בחשבון, עברית, אנגלית ומבחן פסיכוטכני

ביה"ס נמצא בתעשייה האווירית לישראל, נמל התעופה בן־גוריון.

בית־הספר התיכון מקצועי

ע"ש הנריאטה אירוול — ויצו חיפה

רחוב חנה סנש 12, ת.ד. 4131. טלפונים: 81780, 81479

מודיע על פתיחת ההרשמה

לשנה"ל תשל"ה (1974/75)

בנים ובנות

בית הספר מקנה:

* **תעודת בגרות** — למסיימי י"ב כתות מסמ"ת
* **תעודת גמר** — למסיימי י"ב כתות מסמ"ר
* **התמחות** באחת מן המגמות הבאות:
  * אומנויות
  * אופנה ועיצוב אופנה
  * תזונה אירוח ומשק
  * שרטוט אדריכלי ועיצוב פנים
  * צילום
  * מזכירות ומינהל

לבוגרי ביה"ס במסלול מקצועי העיוני הזכות להמשיך בלימודים באוניברסיטאות ובכל המוסדות העל־תיכוניים בארץ.

פרטים והרשמה: החל מן ה־29.3.74 במשרד ביה"ס, רח' חנה סנש 12, בין השעות 9.00—12.30. אוטובוסים 12, 21, 28, 37, 38.

בעת ההרשמה יש להמציא:

* תעודות ביה"ס — שליש א' ושליש ב' — תשל"ד
* תעודת סיום תשל"ג
* תעודת הזהות של ההורים שבה מופיע הרשום של התלמיד(ה)
* 2 תמונות פספורט

חייל מילואים משוחרר, אזרח!

צה"ל רכש ציוד רב ומגוון בהיקף של מאות מליוני לירות.

ציוד זה, שחולק למערך צה"ל הוא חיוני להמשך הכוננות התחזוקתית.

החזקת נשק וציוד צבאי

או שימוש בהם שלא־כדין הם עבירה

אם מצוי ברשותך או הגיע לידיך ציוד צבאי, לרבות שלל, חובה עליך למסור אותו לאחד המקומות אלה:—

* אפסנאות היחידה * תחנת מ"צ * תחנת משטרת־ישראל * משרד קצין־העיר

לא יינקטו צעדים משפטיים

נגד מי שיחזיר מרצונו הטוב, עד 31 מרס 74, נשק או ציוד צבאי אחר.

החזר ציוד לצה"ל - והוספת לכוחו!

תרבות וספרות

שבעה שירים לעונת בחירות *

הסבות

הירית בקהילות
ה להרם מן ההרים
ב באנה מובעת
לאבד אחרים,
לאבד עצמם לדעת,
לקומם הסביבה,
להרבות תמורות הטבע,
לצדיקים בבקרה,
לרודפים בדרך קבע,
לקבלי פנים,
לקבלי היקרה,
שאם אין לך קשרים
בריות הסבה.
לשבקים בכיל
לרותים בסתם,
למתקים במקהל
למופשים בדרך,
לאגדת הסופרים,
יקרם פלבהר,
מיהנה לצרים
בעיר סבהר.
לקוביר הרך מפרוק,
בצלת בם עולמי
רחיבי רוקף.
להולי פוערבים
להולי ברדום,
אידיקרימים
שהביאתי עד הלב.
לראינקרי (בך סוהבים האנגלדים שלנו) קלב
להרעבת,
בריס לכל הסבב
כרים בשביל הרקלבה.
לקתי הסבה
לקברים,
היר לבקר ובקיה
בן־יהודה בקצב — כי ירדת!
לרקתיקין בן תגיש
ראש עדיה,
את תל־אביב בתוש בתוש
תאובה לתורה,
לגבורך
רדתי לאבות (פרבדה),

למפלגות הרק קה
בכנסת הנכנסת ויוצאת ונכנסת ויוצאת.
הסבות לשטיפת מח
והסבות לשטיפת רגלים.
זכות מיוחדת לדבר בטלפון
עם אביו שבשמים.
הסבות מימין לשמאל
והסבות משמאל וימינה.
זכות מיוחדת לאכל
המצה במקום כרפינה.
הסבות שמעל החק
והסבות שמתחת לשלחן.
הסבות בשביל לעשות צחוק
והסבות בשביל לעשות כוזן.
הסבות בשביל ארץ־ישראל השלמה
והסבות בשביל להתגיר בצד שלום.
הסבות במקום גבבת
והסבות במקום חלום.
הסבות לשנת שממה
והסבות לשנת יקרים.
לישנים שקה במשה
ולנוהרים על גבי אחרים.
הסבה לדייא דורגם
ובקבוק של המש
לעתתאי המיל סנס
השולח אחרים לאש.
הסבות לבעלי המאה,
הסבות לשרי החמשים,
הסבות למעלי גרה
והסבות לאלופים הקשישים.
הסבות לכל מקרה
והסבות לכל צרה,
הסבות שאם כל כך טוב,
או למה, בעצם, כל כך רע?

ישראל ישעיהו פלוס גלדה פלוס צעירי
הגהרתי פלוס חצי ארץ ישראל השלמה פלוס ח"כ
לורנץ פלוס אבן עם הבן והמוקלר עם הספרים:
שבעים וחצי קול.

הרב פרוש פלוס בגין פלוס דין פלוס
איסר בארי פלוס ספיר פלוס בן־עמי פלוס
גליל' עם האי־חליל' ובתגלו עם השיפ:
שבעים וחמשה קול.

עם ישראל חי, בגימטריה:
שבעים וארבעה קול פלוס הרב כהנא.

דמוקרטיה

הסוד השני
לבחור את החמור. אבל לא
המור מקים, אלא, כלליה,
את המפלגה כלה.
המפלגה, מבררה, מתגייבת
לתת הקלות, להסות
כספרים, לנכות
מס הכנסה ולחגג
את בני ירוחי כלה.

הכלה, מבררה, היא לא יפה
אבל תורנית. שער ראשה
גלח מגמ אבל בדיו הנה.
לעשות זאת, אין נועים.

ולמות לא תהי ממשלה
לא כך דרך הטבע מאבד
את השור והחמור למפלגותיהם גם יחד.

חק הטבע

עם עקורי איקרית ובירעם

כשמשק התפוח והבאיש
קבע ניוטון: הכל מסריח.
הוא לא צריך היה להריח
כי הפחים מסריחים מן הראש.

הטבע שלנו הגלובלי
מאשר את החוק הפיזיקלי.
יש שפי דרסטי
וספי יש ממש פנטסטי.
אבל מה שמסריח מן הראש
יעלה סרחונו עד בוש.

חכמת הצרופים

דין פלוס אבן פלוס גלדה
פלוס תמיר פלוס רפאל פלוס באדר
פלוס אלון עם הבלון ובתגלם עם הרמקול:
ששים ושנים קול.

זרח ורהפטיג פלוס זרח ורהפטיג פלוס
בגי פלוס רבינוביץ פלוס אליעזר לבנה
פלוס עזר עם הנזר והבוקרן עם האקורדיון:
ששים ושמנה קול.

* שירים אלה נועדו להידפס בגליון סוכות האחרון של „תרבות וספרות" ופרסומם עוכב לבקשת המחבר, בפרוץ מלחמת יום־הכיפורים.

יורם ברונובסקי

כתבי־קודש לנוער מתלבט

נרקיס וגולדמונד
מאת הרמן הסה
הוצאת שוקן תשל"ד, 280 עמוד
תירגם יעקב פיכמן

לפני שנים אחדות חל כיווץ מיפנה שהוא כרזים־לכאורה בתולדות תהילתו של הרמן הסה: יצירתו של סופר אירופי מאד, גרמני מאד זה שזכה כיבודים רבים שהביאה לו הבריה (ובתוכם פרס נובל), מעולם לא נחשבה למרכזית ממש או אפילו לבעלת־יעוד רב — זכתה בארצות־הברית לרנסנס בקנה־מידה אמריקאי. ספריו של הסה הולו לצעוד ברשימות רבי־המכר והוכר אף על „פולחן הסה" בקרב הנוער האמריקאי. עד מהרה, פשט הפולחן הזה לארצות אחרות המעצבות את תרבותן על פי דוגמאות אמריקאיות ר כעשר שנים אחרי מותו של הסה בכפר השווייצי השקט מונטאניולה. כאשר דומה היה שזה כבר ירדה יצירתו לאטנו טמיון עבש של ספרות הטובה לכל היותר לשעתה, האפילה יצירה זו בפרסומה על יצירותם של גדולים וטובים ממנה. כי שירצה להתחקות על שורשי הפולחן הנאמור הזה ימצא אולי שמבשרו הראשון היה אלן גינסברג, המשורר הנביא האליל של הנוער האמריקאי, שגילה יום אחד את הסה והקדיש לו מאמר נלהב, בו תואר „המתבודד ממונטאניולה" כמורה האמת הגדולה וכו' וכו'. אך דומה שאין צורך לטרוח כדי להבין את שורשי פולחן הסה ואין סיבה שהוא יעורר גם תדהמה מיוחדת: משום, הסה הוא פופולאריזטור של אידאות, הגזור בדיוק לפי מידתו של הנוער האמריקאי ומנהיגיו, הוא מספק לנוער זה, האידיאליסטי התמים עד אוילות, השקוע בבודדות שמחה ובחיפוש אבסולוטי אחר „האמת" הנמשך לכל דבר שיש לו תווית של עמקות — את כתבי־הקודש האידאליים, שאלמלא כתבם הוא היה כותב אותם מן הסתם בהמיכות רבה יותר ובמיומנות פחותה איזה סופר אמריקאי בשנות הארבעים שלו, אשר ערך כמה מסעות להודו, „אם־כל־הכמה", ביצע תרגילים רוחניים, היה שקוע במדיטאציות ארוכות, הרבא בסודם של מתורי הזן־בודהיזם באחד המנזרים בסיבכם וחזר לארצות־הברית לשיר את ה„הרה קרישנה" ולקרוא תגר על הממסד המדכא את החופש, את היופי, את הטבע, את האמנות, את האהבה, את האלוהים ואת המריחואנה.

ספקות בסמך רבתי

המשורים הגדולים באמת ומעמיקים באמת, שהסה היהה בבואה היזורת שלהם (אכן, הסה הוא בבחינת פארודיה משלמת של „סופר גדול") הם אליטריים מדי, המקמקים ומובטיליים יתר על המידה בשביל נוער זה, האוהב אינטלקטואליזם שלא יהיה אינטלקטואלי כדי — או אף יתניף להם ויעשה אנטי־אינטלקטואלי ביסודו — אמנות שאינה מסרבכת כדי ויופי שאינו נסתר, צבוע ועבוק מדי. ברור, למשל, שתומס מאן, אשר הסה הוא בבחינת רבה הכפיל הקלקול שלו (ואולי באמת הפארודיה הטובה ביותר על מאן) לא היה עשוי להיות סופר רב־מכר „המדבר אל הנוער" דוגמת הסה: הוא מייגע מדי, תובע עיון שיש בו משום עלבון לסטודנט האמריקאי ר הספקות שלו הם מתות כדי „ספקות" בסמיך רבתי, כאלו שהנוער המתלבט (המתלבט המתלבט) — מתלבט בהם.

בארץ אין אנו מפגרים חלילה אחרי אופנת־הסה: בימים אלה הופיע מחדש בעברית אחד מספריו הידועים ביותר, „נרקיס וגולדמונד", בתרגומו הישן של יעקב פיכמן שתוקן והודש לצרכי ימינו. זה ספרו השלישי של הסה שהופיע ב„הוצאת שוקן" בשנים האחרונות והוכח שההוצאה הזאת מתכוונת להגיש לנו — אם לא את כל כתבי הסה (רק זה חסר!) — כי אז את מבחרם הרחב. לדעתי, אפשר ליתום מפעלים חשובים יותר, אבל בסך־הכל אין זה נורא כל־כך, ולולא כראית המפעל, שנושאת הוצאת כתבי הסה, כי אז אפשר היה אפילו לברך על הופעה מחודשת של „נרקיס וגולדמונד" שאמנם רחוק מהיות ספר מקורי ומצויין באמת, אך גם אינגו כה צעקני ב„סמלידי" וב„צבעוני" כמו ספרי הסה האחרים. אני רואה על דש הספר תיאורים קצרים של כל אחד משני ספרי הסה הקודמים שהופיעו ב„הוצאת שוקן": הנה על הספר השני של הסה, „סידהרתא" מובאים על הדש דברי־הלצה של הנרי מילר, המדויע בתגיגיות שספר זה הוא „החביב ביותר עליו בגלל הבשורה הגדולה הכלולה בו". כאן אולי קלע מחבר הדש למטרה, כי הנרי מילר — התמים, השוטה, הנער המהדולנטצטי־לעולם — הוא הממליץ הנפרי־מראש על הרמן הסה, הקורא האידיאלי שלו.

„נרקיס וגולדמונד" הוא רומאן של אידאות, מעין עיון פילוסופי במסווה רומנסקי „מספירי" — אם לנקוט שוב בשם־תואר מן הדש האחורי. אני מודה בפרברטיות שבי, שיותשנים „מספיריים" מהלכים עלי שיעמום אך ב„נרקיס וגולדמונד" יותר מן העלילה המספירה שיעמם אותי הנוכח הפילוסופי שמטמת לפני המגרה העלילתית.

ה„עיצה" אם לדבר באמריקאית, הוא המאבק הנצחי בין הגוף והרוח, בין הטבע והתרבות, בין יסוד הנשיות ליסוד הגבריות. הרבה דברים גדולים וחשובים נאמרו על ידי הוגים מעמיקים — מאפלטון ועד יונג — על נושאים גדולים וחשובים אלה, עד שבא הרמן הסה והכין מהם עיסה טעימה לכל חך, מובנה לחלוטין, סמלית בסמלים עזי־צבע במידה המספקת לכך שיוכלו לעשות את הדרך הארוכה־ארוכה שבין עיניו של תלמיד הקולג' האמריקאי (כלום גם על תלמיד התיכון וסטודנט האוניברסיטה הישראלי?) לבין מוחו.

תסביך האם

נרקיס הוא הרוח, האידאה הטהורה שלבשה גוף צנום הנו־שפתיים (מוכרח להיות „בר־שפתיים"!) של נזיר מלומד, שבזיי היום חשוב לו יותר מכל הדקדוק היווני ובחלומות הלילה הוא רואה נערים אפלטוניים ומתנבה בספקות נוראים. במיוחד מענה אותו הנער היפה שהובא לא־מכבר למנזר והוא תלמידו ליוונית — הוא גולדמונד. היא האמנות, היא התשוקה, הוא היופי, הוא הטבע, היא האם הגדולה. נרקיס מכניע את היצרי ההומוסכסואלי שלו, מגלה לגולדמונד את „תסביך האם" שלו ואת היותו כה שהוא: נושא־דברה של התשוקות האמנות. גולדמונד יוצא לנדודיו על פני כל גרמניה הבינימיית־המאוחרת, להתנסות באותה פרשת חיים מסעירה ההפכת את רובו של הספר. הוא רואה לידה ומוות, הוא לומד להיות פסל ולהביא את התשוקות שבו לידי גילום אמנותי. ומעל לכל — הוא יודע אינספור נשים. בתחום זה יש לציין שהקורא בספרו של הסה יוחש בגעגועים להנרי מילר — הלה בודאי היה יודע מה לעשות עם כל הרפתקאות האהבה של גולדמונד! אבל הסה הוא סופר גרמני צנוע, שקיבל את חינוכו בבית מנזר בדומה לגולדמונד (המנזר קרוי בספר מריה־ברון, שמו של המנזר בו למד זמן־מה הסה היה מאול־ברון) ובספרו לא תמצא אפילו תמונת־זימה רצינית אחת! שיא התעוזה שלו היא המלה „מבושיה" — בניסמן טוב־הטעם נמצא לספר מתרגם נאמן לרוחו (אם גם לא תמיד לכתבו).

תמונות

סברה היא, כי יש בדעתך לרכוש ציור או הדפסת, לשם הנאה. לשם השקעה. או לשתי המטרות גם יחד. אף אם תשקיע סכום מוגבל אתה עשוי לגלות כיצד להפיק את מלוא התועלת מהשקעתך. להנאתך, ולהבטחת כספך. בכל מקרה דרך אחת לפניך: להיהפך לאספן אמיתי. כדי לעשות את הדבר בצורה נבונה אנו חפצים לבוא לקראתך בעצתו ובאמרתו המבוחנת של שמפפלרי (Champfleury) שחי במאה ה־18 הכל הדעות היה מגדולי האספנים בתקופתו.

„...יש להקריב כל מחשבה בלתי רלבנטית: אל תהיה מעורב בענייני פוליטיקה, לעולם אל תלך לתיאטרון, אסור על עצמך קריאת ספרים, לעג לתענוגות של חיי משפחה. בכל עת תכין בכיסך כסף מזומן; כל בוקר תגיע לגלריות בשעה 10 ותעזוב את המקום לפנות ערב. כך יהיו לך חיים תוססים ותיהפך לאספן מושלם..."

רוז Rooz גלריה לאמנות
סמטת בית השואבה 1
(פינת אלנבי 94)
תל־אביב, טל. 613924
שעות עבודה 13.00 — 9.30; 19.00 — 16.30
תצוגה מתמדת של ציורים מעולים

עוד ספר מעולה
בהוצאת וידנפלד וניקולסון, ירושלים.
המכבים
משה פרלמן

מאבק הגבורה של המכבים, מלחמי גרילה לצבא־עם שהביא לכוננה של מדינה עצמאית, מול [illegible] בקרב מעצמות־העל של העולם העתיק המבקשות להשתלט על ארץ יהודה.
256 עמ', כולל 8 עמודי צבע, כ־100 תמונות שחור־לבן.
ספר מתנה נפלא.
להשיג בכל חנויות הספרים בארץ
הפצה ראשית בית „עלים"
רח' קרל נטר 5 ת"א, טל: 03—623959

אמנון ברזל

התהליך הוא היצירה

תערוכת יחזקאל שטרייכמן במוזיאון ישראל בירושלים.

„העולם האובייקטיבי, שמצויות בו רק איכויות הניתנות למדידה, נעשה הולך יותר ויותר בסובייקט האנושי."
הרברט מרקוזה.

ציוריו המופשטים של יחזקאל שטרייכמן מספקים את ההגדרה ש„התהליך הוא היצירה". תהליך זה, של עיצוב רגשות בצורה, הרגשותיו היא אירסופית, ולכן סותרת את הביקוש הרווח לציור כמוצר מוגמר.

בעבודות אלו קיימת כעין הבהרה על החופש לבטא, במסגרת מושגי האמנות, תחושות רגעיות חולפות, ומכאן שיש בהן הצעה מחלטת של תחושות סובייקטיביות על פני הכורח שבייצוג המציאות הנראית־בעין, הכופה עצמה בצורות מוכרות, מקובלות ומוסכמות.

יצירתו של שטרייכמן, בארבעים השנים האחרונות, אינה מספרת לנו רק על התפתחותו של היחיד, אלא יש בה מוכרות למספר פרקים חשובים בהיסטוריה של האמנות הישראלית:

„האבסטרקט הלירי" מסמן, בהסטוריה קצרה זו, את התפנית מן האמנות המקומית לעבר זרמים חדשים באמנות המערבית השנייה של המאה. זריצקי, שטרייכמן וסטמצקי מייצגים סגנון־ציור זה במיטבו (עם כל ההולשים שבהגדרת המופשט, הספרותית שבהגדרה הלירי בתחום הציור), הם גם הבולטים בחבורה „אופקים חדשים" שהתארגנה בסוף שנות הארבעים, ובמסגרתה כבר היו מצויים הניצנים של התפניה לעבר המופשט.

יוחנן אישי

רבים מרגישים את השפעת האקספרסיוניזם היהודי של פאריס על ציירי שנות השלושים בארץ, ואין ספק ש„הפיוטיות" שבמופשט־הלירי נושא אותו מורשת זו, אך חשוב להדגיש את הקשר, הבלתי־מודע במובן, בין שטרייכמן ועמיתיו לבין האבסטרקט־אכספרסיוניזם האמריקאי בשנות החמישים, אותו זרם ששינה את פניה של האמנות האמריקאית הפרובינציאלית שלפני מלחמת העולם השנייה — למוקד של השפעה על האמנות הפלסטית בעשרים השנה האחרונות. אך בעוד שאת המופשט האמריקאי מאפיין היקבצ המוהיר הטוטל „המכחול בפעולה", הרי את המופשט הישראלי, הלירי, מאפיינת ההתבוננות המהססת. הקשר לאווירה ולנוף, כעין אימפרסיוניזם אל־צורני. האינטימיות של בתאור — היה מצויים עדיין כאן, בבדיו של שטרייכמן.

שטרייכמן מנסה לטעון את רבות הציור ברגישות צבעונית עד קצה האפשרי, אך כדי שרגישות זו לא תתמסמס, הוא יוצר מיבנה מודגש, המחזיר אותנו להודעת גבולות הבד המתוח.

תהליך הצורות עבודתו — הוא כרישום יומן אישי, בשפה של סימנים וצבע. שכבה על־גבי שכבה, כתיעוד של תחושות. „קריאת" הציורים, היא כקריאה של יומן שדפיו שקופים. באמצעות הדף העליון (פני הציור) אתה יכול לשחזר את מאגר הרגשות שלבשו גוון תמורה — דרך התחושות שלך.

בציורים אלה יש ביטוי לרב־פניה של המציאות, על ידי אי־ציגנה של מציאות חיצונית אחת שלטת. העמידה בפני הכוח המוחץ של המציאות הנראית־בעין, עשויה להסתייע באסטרטגיה שביטויה נראה מקוטב: מחד, הציור המופשט הבונה מציאות סובייקטיבית על־ידי העצר של תחושות רגעיות, כציוריו של שטרייכמן, ומאידך, ציור־לפי־הטבע, כשהקביעה: „הנו מה שאני רואה" בהפכת לתמיהה: „האם זה מה שאני רואה זו", כהגדרת רישומיו של אביגדור אריכא על־ידי ברברה רוז.

קריאת ציוריו של שטרייכמן הוא מסע רגשי אל עולם הצורות שלו. וזה גם התוכן והצורה של מערכת כתמי הצבע, השקופים או הבולטים בהתמריותם, המכסים רבוע אחד של בד, הקרוי ציור.

אוצר המלים
מאת פרופ' חיים רבין וד"ר צבי רדי
THESAURUS • 360,000 מלים • 2 כרכים • 1300 עמודים
הוצאת ספרים „קרית־ספר" בע"מ

אנרי דה מונתרלאן

הסופר וענייני הציבור

...בכה זו, שנישאה כהרצאה בסורבון בשנת 1934, מת לפני כשנה וחצי ונחשב מגדולי הספרות הצרפתית במאה העשרים, השקפתו המוסרית, עמדתו בימי הכיבוש הנאצי בצרפת ודעותיו הסותרות, המיטלטלות בין הסטואה להדוניזם היו נושא לויכוחים בארצו.

...יותי הוצה להתהדרכם מפני הבינה הגרוהה בציבור: ב־פליגים בפיקום דיוקו של ...אהרכך, כיוון שהוא מסו־...ך חשות, ואולי בתוך הפ־... להתצים אותו להן טבוי, כדי ...ג יפה בדמות זו — ושמא התפקיד כבשבתו בלשון ה־...יה. הרוח הדיבגוגית גודרה ספרות רבים במשחק זה. הם ...שמחה רבה על ההוראות ...ור מכתיב להם. הם מבלאים ..., יותר כבך, בהולים למל־אותן פרגיות ההרוצבות יומי ובאלה ויכינה, על־פי הבוחן אליו האיכר את הודענים. הספרות כתברכים על היר ...הן פרגיות. תבופות השמע ...הם משתבה על שידע לכוון ...ו הלך־הרוחות העמיד ב־...בבות את הספר לצרפו מכנו ...טב. כאשר כביה איש־הספ־...ציבור לכתוב אך טבעי הדבר ...ר יחזיק ל, כוכה, ויש ש־...יגמול לו ויעלה אותו לבע־...ש הראשון.

...יכו הוא הסופר הראוי לשמו. ...אני לשבו יתגבר בבך ש־חלק כהותי לעצמו. ...שיביאו לעולם. חלק מבר־ הוא בעל זכות כמהלכת ל־...ידי ביכוי, ומשתבשת לו ב־...זכות כמהלכה לקריבה על־...הדברים האחרים, שהיה ...עצמי להביא לביטוי מלבדו: להלק זה חלקו ההכרחי, כי ...כרה היא לו לבטאו. עד שלא הסופר את חלקו ההכרחי ב־... ואפשר שיעשה זאת בן ... וכן אפשר שיעשה זאת ...זכונו, עליו לשעבד הכל ...ה ובעת הצורך, להקריב ... אין הוא חייב לסבול שה־...ם האנגבים יסיחו את דע־..., או שעליו לסבול זאת ב־...צעה כאד: שעותיו של איש ...הבות, כמו זאן דארק, אין ...ובע את הקולות אלא „ביע־... כלומר, בבדידותו הסביבית. ...נסיון להוציאו מתוך עצמי־...הכליה שאינה מכל חלקו ה־...הייב הסופר להשיב: „יש ...רים קוטים כמה לעשות! ...יבר שאתם מבקשים כי אעשה אהריב לעשות לא־פחות טוב ...צבור לי אפוא להתרכז ב־...תוא כשל עצמי. הניחו אותי ...יהבן כי רק אני אוכל ל־...כן, עצמי לקרות לי שיפרטם ...כרוהקים עד־כיוון בציבור ...מן. אך אין להם כל חשיבות, ...בני הדור כציורים חביד ב־...ה עניני זכבם, כיוון שהסוי־...בין באיוריעים, גראים להם ...גדולים כמה שהם בבציאות.

...סופר הראוי לשמו חייב לא רק לבמא בראש וראשונה את חלקו ההכרחי. אלא עליו גם ... זאת כודך קיוצה בלבו.

הצייר פיליפו ליפי, שעבד אצל בני מדיצי, אהב את החיים כל־כך, שהיה צורך לסגור עליו את הדלתות; אך הוא חבק בצר הוולות, לסוף, אמר קוסימו דה מדיצי: „הניחו את דלתו פתוחה. בעלי הכשרון הם יישויות שמימיות. אין לכפות עליהם מאסר". הסופר הראוי לשמו אסור לו להיות כפוי. באמנותו עליו לעשות אך רק את הנעים לו, ולעשות בשעה שינעם לו, בניתוק מכל העניינים האחרים: מה שיעשה בנסיבות אחרות יהיה עשוי רע. ואין ספק, בעשותו כך, הוא מסתכן שיאכזב את הבריות, אף יהיה לשחוק בעיניהן. ומה בכך! אם הסופר השם עצמו לשחוק לשם התענוג הוא שוטה, הנה סופר ראוי לשכר הנעשה לשחוק בעיני הבריות, רבים סיכוייו להיות סתם סופר נאמן עם עצמו.

די אם יהיה הסופר נאמן עם עצמו: כמגרדנו הוא נעשה נאמן עם הציבור. באמנות זו עם עצמו היא אות ההוקרה הגדולה ביותר שעשוי הסופר לתת לציבור; והוא נותנו בלא שיתכוון לזה, וכך יאה עוד יותר. מה טיב הנאמנות הצרבית של הסופר? טיבה, למשל, שאין הוא משתף את עצמו בעניינים שלא העמיק בהם, שהגיעום מטעמים של מקריות או מן הטעם הכשר שאין הם מעניינים את החלק המהותי שבו; שאין הוא נותן גלמת בבטחון בדברים שאין הוא בטוח בהם; שאינו עושה עצמו מורה־דרך בדרכים שאין הוא בקיא היטב, או למכורות שסיבן אינו מחוור לו. ומה הן לשונה זאת תובעת הציבור כלפי הסופר? ותובעת הציבור כלפי הסופר הן להכיר כי הסופר זכאי שלא להמצא בעניינים שאינם נוגעים לחלקו המהותי; שלא לכפותו כי יתאים עצמו בספריו למה שהיה לפנים, אם הוא עצמו שב אינו מתאים עד למה שהיה לפנים; כלומר, אל יכפו עליו להיות איש־רבוב; שלא לחשוב כי הש כמה כיוון שהוא מתבטא בעצמו. אם כיוון שהוא מתענג על החיים תחת לכתוב, ולא לחשוב כי הוא מבקש להעליב כאשר הוא מפתיע; להניח לו את חרות השתיקה כשאין הוא יודע, ולעתים, אף כשהוא יודע. במלה אחת, להניח לו ללכת בדרכיו המיוחדות. להן לבנן טיבות לו. וביותר קיצור: לתת בו אמון.

אם כך ינהג הציבור בסופר, ואם ראוי הסופר שכך ינהגו בו, יוכל הציבור לראות בהיעשות דבר יקר־ערך וכביר, גדול לאין־ערוך מבה שאתם מרבים בלבבכם: סופר שנשאר טבעי.

כל מה שאמרתי עד כאן יאה לימים כתיקונם, או, פחות־או־יותר כתיקונם. אך בשעה שהמולדת בסכנה, מבית או מחוץ? בשעות שכאלו, הסופר, שחלקו המהותי זר לפוליטיקה והוא מתכבם ומצטמצם באותו חלק מהותי, שהיו ביסודו־מוכנזת, משנטפים המשבר, מה שאהב — אבד בלעדיו או ניצל בלעדיו; הוא עתיד לקנות מבמשמר שהשיגו אחרים בשבילו, במאמציהם, בדמם, אולי בחייהם; או שלתייאש בכשטר, שכחוז המעט,

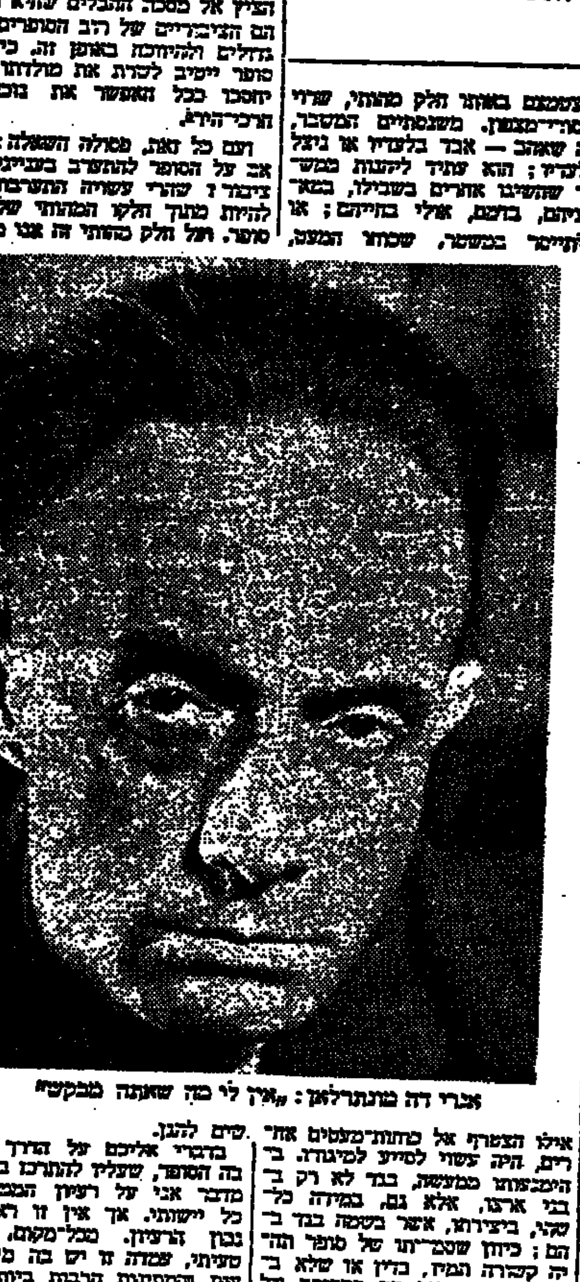

אנרי דה מונתרלאן: „אין לי מה שאתה מבקש"

אילו הצטרף אל כתות־מלטים אחרים, היה עשוי לסייע למיגורו. בהיסבצותו ממעשה, בכך לא רק לבני ארצו, אלא גם, במידה כלשהי, ביצירתו, אשר בטוחה בגד בהם; כיוון שכמויותו של סופר הוהיה קשורה תמיד, בדין או שלא בדין, ביחס מסוים עם סכנותה של ארצו בעולם. כל זה לא יועיל למנוחת נפשו. הוא היה חייב לתת את חלקו. ויהבו נא: לתת את חלקו כדרכו של האדם הנוטל את התרמיל על כתפו בהישמע צלצולי פעמון הגיוס, אך יודע כי יצורה מוכנה לזה, ליד המחרשה או בבית־החרושת, וכי הוא יחזור אל מלאכתו בבוא השלום. ויש להחזיר לציבור את האופי המרצי אשר לשרות הלאומי או החברתי של הסופר, כאשר מדובר בסופר שחלקו המהותי אינו בעניינים אלה. יזכור נא הציבור כי סופר גדול משרת את מולדתו ביצירתו יותר, והרבה יותר, כאשר במעשה שהוא עשוי להתערב בו, וכי אין זה חשוב נבון לבקש מאדם לצאת לעבוד בהתלות המדבר כאשר היה יוצא כאילו לעבוד במסרות האורו אילו אך החזור לנפשו. הציבור גם כזמן להציג אל מסכה ההבלים שהוא חויהם הציבוריים של רוב הסופרים הגדולים ולהיווכח באותן זה, כי הסופר ייטיב לכרות את מולדתו אם יוכשר בכל ומאשר את נוכחותו הרכיהירה.

ועם כל זאת, פנולה השאלה: האב על הסופר להתערב בענייני הציבור? שהרי עשויה התערבות זו להיות מתוך חלקו המהותי של הסופר. ועל חלק מהותי זה אנו מבקשים להגן.

בדברי אליכם על הדרך שיילך בה הסופר, שעליו להתרכז ביצירתו, מדבר אני על רעיון הממלא את כל יישותי. אך אין זו ראיה שנכון הרעיון. מכל־מקום, אפילו טעיתי, עמדה זו יש בה מן העניינות והמתיגות הרבות ביותר. היא שומרת על הסופר מפני אותו שכרון הגומי שנגרפים בו האנשים המאמינים כי הם מייצגים משהו.

מחבר שאני מכיר היטב כתב באחד מספריו, שנדפס בשנת 1929: „כדי שתשתבח על שרעיונך זוכה להעדה, עליך להאמין בו אמונה מוצקת מאד או להיות בעל גאוות־הבל עגומה מאד. הנה לי: ואומר לך באוד כי השפלים מטעם זה או אחר על ההשפעה שבידים מעודדים בי חשש, כי כדבויה כלשהי אינם אלא נמושות. די לי אם אגביה עצמי מעט, מעט מאד, כדי שאראה את תרומתי ר־ תפקידי מצטמצמים לכידות בגופה יותר כמה שאתה מייחס להן — תרומתי ותרומתם של הסופרים כולם. לא אני ולא אבותינו ראויים שקיבלנו חשיבות כה רבה בגו ובכל מלה היוצאת מתחת ידנו* הצעירים, כמהם כבשים, מבקשים להם תמיד מורה, כלומר, מישהו שיוכלו להיסמך על דעתו, ולא היו מרוצים מדברים אלה. לסיכום, בשהמעה מתם באוה שאין לשאתה. אך היו שסברו כי אתר ככלות הכל, הוי מלים אלו, במישור האינטלקטואלי, אותם מלים שאמר פסקאל במישור היפעלויות־הלב: „איני הבליתו של איש, אין לי במה להשביע את רצונכם". אכן, אף היום היותי חוזר על המלים האלו. כאשר בא מישהו לשאול לעצתי, אני נאחז תמיד פקפוק פתאומי בעצמי, אימה שמא אוליכו שולל, מין צורך לומר לו: „אין לי מה שאתה מבקש", וכל מה שיוכל להאשו ממני. שהרי ההנהגה העצמית היא כבר עניין קשה, בכל שיכיר האדם את עצמו, וגם בה יד רבה למקריות. על אחת כמה וכמה הנהגת אחרים, שבתשעה לעשרה אינך מבין בהם כאומה: צריך לכך קלות־ראש מרובה, ואין ספק שקלות־הראש היא הנהגת בעולם, אך אנו נותרנו מתי־מעט שאינם חפצים לברוח ממנה. כשהיינו צעירים היינו אומרים: „אעשה זאת בבוא היום". והנה בא יום ואנו נוכחים לדעת כי לא נעשה זאת עוד, ולא מפני שזוכרה מובע בעדנו, אלא מפני שצברנו את קנינינו שהשגנום ברוב עמל מכדי שנסתכן בבזבוז עצמנו בהליכה למסרות אחרות, שאפשר שלא נשיגן ואפשר שיובילו לנו מהו־נפש כאשר נשיגן.

וכך, בזול כמו במו, נראה לנו העולם מכוסה אזורי־צל גדולים, ארצות לא־נודעות של כל אשר לא נכיר וכל אשר לא נבין. אנו חשים כי אזורי־צל אלה יהיו פחות־או־יותר אותם אזורים ביום שיבואנו המוות. אחד מאבות אבותי, שמילא תפקיד בפוליטיקה במאה שעברה והיו חייו מלאים פעילות אינטלקטואלית וציבורית, שהיה סופר, פרקליט, חבר האספה המחוקקת, ראש מפלגה פוליטית, מייסד ומנהל של יומון פאריסאי לא בבא על ערש־דווי אלא את המלים הבאות לאמרן: „חיי היו רצופים פערי־הסר רבים". את רוב האמרות הנודעות בהיסטוריה שנרשמו מפי הנוטים למות, הייתי נותן בעבור אמרה זו. אף אני איני יודע כיצד זה יכלו להיות זמן כה רב ולהכיר דברים כה מעטים. אמרתו של סבי־זקני הולמת את כולנו. אין היא עצובה לאמיתו של דבר, כי הדבר המעטכה אינו יכול להיות עצוב לגמרי; אך לפעתה אינה מבטאה אותה הרגשה עזה של חשיבות עצמית, ההכרחית לסופר המבקש להיעשות זכות של מנהיג אינטלקטואלי. מי שמבטא אמרה כזאת לא יתפתה לנהג את זולתו. הוא יזכור היטב את הכתוב בכתבי־הקודש „לילה ללילה יחוה דעת".

זאת ועוד. הוסיפו לכך כי דרכיו של סופר אינן יפות אלא לעצמו בלבד. הרי הוא הדין לרוב בני־האדם. וכל שכן כאשר מדובר באמן, כלומר, באדם מיוחד במינו מטבע הדברים! נסיונו מיוחד לו לגמרי. אין בו כדי להוכיח איש.

תאמרו לי אולי כי בתחילה הגבהתי את מעלת יצירת האמנות בהראותי את הקרבנות שהיא תובעת מן האמן, ועתה אני משפיל את מעלתה, שהרי אני שולל ממנה את הזכות להנהיג, זכות שרבים כל־כך תולים בה. אך יצירת אמנות עשויה להיות גדולה ומשוללת כל ערך לימודי, פרט ללימוד שיש מיתוסים לה בהתמרות־סבר כלשהי. הדין עם מיתולוגיות הקדמונים. הגיבורים, הסופרים הגדולים, האמנים הגדולים, אכן נתפסים במוחם למזלות. כוכבים אלה הן יצירותיהם, כלומר, הם עצמם, שהרי העבירו את יישותם ליצירותיהם. אך מיני כוכבים אלה אינם כוכבי המלכים־המאגושים: אין הם מכוונים לשום מקום שיש להשתחוות לפניו. יצירות הסופרים לא נעשו למעננו ומתוך אהבה אלינו כמו שאין הפרי מבשיל על העץ למעננו ומתוך אהבה אלינו, וכמו שלא נברא העולם למעננו ומתוך אהבה אלינו. יצירות הסופרים נעשו מתוך הצורך האנוכי על הסופרים להתבטא. אל נלך שולל אחר העשן שאנו מפריחים סביבן; אל נבקש מהן מה שאין בהן לתת לנו. נכבד אותן באופן היחיד שיש לכבד רעיונות, יצירות, בריאות, וזה האופן שאנו עצמנו מתכבדים בו: נכבדן על מה שהן, ולא על מה שאינן. עלינו להסתכל בעין מפוכחת ולהיווכח כי אין זה מכאיב.

* „האינפנטה הקטנה של קסטיליה" להנרי דה מונתרלאן.

העורך: יהושע קנז

בית הוצאה כתר ירושלים בע"מ
ספרי כתר

סדרה חדשה של מיטב ספרות העולם לנוער

הספרים מתורגמים מחדש בידי טובי המתרגמים ומלווים באיורים נאים ועטיפה מהודרת.

הופיעו:
1. השבוי מזנדה — מאת אנטוני הופ — עברית: משה דור
2. סודות הורה־קרה — מאת ת. מונקריף — עברית: דליה למדני

בסוף החודש יופיעו:
3. אחרון המוהיקנים — מאת פנימור קופר — עברית: ד. עבר־הדני
4. כלבם של בני בסקרוויל — מאת א. קונן־דויל — עברית: נ. בורלא

בקרוב יופיעו ספרים נוספים

—להשיג בכל חנויות הספרים או אצל המו"ל, ת.ד. 7145, ירושלים—

בזכות ניתוח מעמיק

שחמט
מאת משה צ׳רניאק

כל משחק התחרות האיגי בשלב "ניתוח ביתי" ובו כעמדות שני המתמודדים להבין עצמם להמשך הקרב. בודקים ביסודיות את כל האפשרויות ומביאים בחשבון את המסעים הטובים ביותר של היריב.

אין ניצחון ללא סיכון

משחקי עם גלפר באליפות הארץ הגיע לעמדה המתוארת בדיאגרמה. תורו של הלבן ההוא רשם מסע "סודי". אלא שהפעם אין זה סוד.

סיום משחק מס׳ 832
אליפות הארץ, 1974
גלפר

צ׳רניאק

41. כה—ז8

כל מסע אחר יפסיד עד כה היה. לבסוף 41. כה—ג7, בג; או 41. מה—ג4, מה:ג4; 42. צ:ג4, בג3; 43. ח3 (43. א5, צ—ד5; ואין הגנה על הרגלי א׳ בשל איום מט בשורה האחרונה) 43... צ—ד1+; 44. צ—ג1, צ:ג1; 45. ר:ג1, ז4; 46. ה:ז4 (46. ח4, ז3; 46... ח4; זוכה. (הי

מלך השחור עובר על הרגלי א׳). 41... מה—ד5!

רק כך. המסע לא המסע הבא בקש 41... ב3, כלוה באיום מט בשנים? לכאורה זהו מסע הגיוני; לדוגמא: 42. מה—ה7+, מ—ה6; 43. מה—א7, ר:ח3; 44. מה—א6+, מ—ה7; 45. צ—ג3, צ—ד1+; 46. ר—ג1, ר—ז1; 47. מה—ב7+ (לא 47. צ:ה6+, מ—ז7; 48. צ—ג6, מה—ג6; זוכה) 47... מ—ו6; 48. צ:ה6+, כ:ה6; השחור זוכה.

אך בדיקה קפדנית יותר כגלה כי 41... ב3; 42. מה—ד7+, מ—ה6; 43. מה—ד8+, מ—ד7; (כל מסע אחר מביא לסח־תתה, למשל: 43... מ—ה5; 44. מה—ה7+, מ—ה5; 45. ז4+! ז:ז4; 46. מה:ה5+ וכנפה תיקו). 44. מה—ח7, ר:ח3; 45. ר—ג1 (באיום 46. ר:ה6, מה:ה6; 47. צ—ד7+) 45... מה:א4+; (לא יעזור כמסע־ראווה 45... צ—ג3!! כי אז 46. צ—ד1+) 46. ר—א3, צ—ד7; הסיכויים הם שקולים.

הכנת בסקסט יצר איום מט ע״י 42... צ—א3+! 43. ב:א3, ר—ג5+; 43. מה—ה7+, מ—ו6; 43. מה—ו8+

לא 43. צ—ג8, כי אז 43. צ—א3+ הפתה 43. ב:א3, ר—ג5+; 44. כ—ב1, מה—ד1+! ומט, או 43 כ—ב1, מה—א2+; 44. מ—ב2 (לא יכנה 44. כ—ג1, מה—א1+) 44... ב3+ והמלך הלבן אינו יכול להי־כלה.

43... מ—ז6;

גם עתה אסור 43... מ—ז7; בשל 44. מה—ח7+, ר—ח6; 45. ר—ג5. 44. מה—ב8+

או 44. כה—ח7+, מ—ו6; 45. צ—ד1+ מ—ו6; 46. ח3 (איום צ—ד4+) 46... צ—ד1+; 47. צ:ד1, מה:ד1+; 48. מ—א2, ב:א3.

44. מ—ז6; 45. מה—ב3

כוכבן את מסעו הבא של היריב כדי לסלק, אתת ולתבוך את האיום צ—א3+. המשך אחר הוא: 45. מה—ב8+, מ—ז7; 46. מה—ד7+,

קלדור

41. מ—ז3

זהו המסע שהדריך השיבה מפר שכה כל־כך. המסע 41. מ—ו1 מפ־סיד להמשך 41... מ—ג5; 42. מ—ה2, מ:א4; 43. מ—ד3, מ—ב5+; 44. כ—ג5, א4; 45. מ:ג5, ד3; השחור זוכה. אפשרות אחרת: 42. ח5, מ:א4; 43. ח6, מ—ו6; 44. ר—ב3, מ—ג3; 45. ר:ה5, א4; 46. ר—ה6, א3; 47. מ—ח1, א2; 48. ר:א2, מ:א2; זוכה (ניתוח של קלדור).

גם המסע בסקסט צריך להפסיד אך הוא סמן לריבכו מלכודת ער־כומית.

41... מ—ג5; 42. ר—ב1, מ:א4; 43. ה5, מ—ג5;

לא 43... מ—ג5; כי אז 44. ח6, מ—ו6; 45. ר:ה5, ד3; 46. מ—ה2, א4; 47. ח7, מ—ז7; 48. ר—ה6, ג3; 49. ר—ח7, מ:ח7; 50. מ—ח3 כותה תיקו.

אך ההמשך הבא היה כנראה מ־ביא לנצחון השחור: 43... מ—ו6; 44. כ—א1, מ—ב3; (מאיים מ—ה2×) 45. ר:ג5, מ—ה2+; 46. מ—ה4, 47. מ:ג4; 47. ה:ג4, מ—ה5+; 48. מ—ג5, מ—ו6; 49. ח4, מ—ה3; 50. ה5, מ—ה3; והשחור זוכה בשל כפאי; כל מסע של המלך הלבן יר־חיקו מן הרגלי ואז מ:ו5 וחוזרת ל־ה6.

44. ה6, מ—ו6; 45. ר:ה5, א4; 46. ה5, מ—ה3; 47. מ—ג4;

סיבוב יחיד. על המסע ה"טבעי" 47. מ—ג2 יבוא 47... א3; 48. ר—ה6, א2; 49. ר:א2, מ:א2; 50. מ—ה2, מ—ג4; זוכה.

47... א3 ?

כשמים את הזכיה הבטוחה מידו. ההמשך המדוייק 47... מ—ה5+!; 48. מ—ה5 (או 48. מ—ג3, א3; 49. ר—ג3, מ—ג3... 48; א3; 49. ר—ב1, ד3; היה זוכה בקל. עתה, לעומת זאת הלבן נחלץ מן ההפסד בדרך כפתיעה.

48. ר—ה6, מ:ה7;

בינתיים אסור 48... א2 כי אחרי 49. ר:א2, מ:א2; גופל גם הרגלי ד׳, לכן, כתבכן כבן תברות מלכו עד הד ערוגה ג5 ורק אז יזיז את הרגלי א׳. הכנית, לכאורה, מבטיחה ומשכנעת.

49. ר—ב2, מ—ה7;

קלדור עצמו מודה כי גם בביתתו הביתי לא ראה כיצד להכשיל תכניה יריבו ורק ברגע האחרון לפני חי־דוש המשחק גבלה הרעיון המפולפל שהביא לתיקו. רעיון שהוצע ע״י האמן הבכיר להדכן.

50. מ—ה5!!

ציקץ ההתבולה סמון בזוריאנט פיקנטי זה: 50... ד3; 51. מ—ד3, ד3; 52. כ:ג3, א2; 53. מ—ב3 הלבן זוכה המלך הצרץ הלבנים "כטפלים" כל אחד ברגלי אחר של היריב.

50... מ—ב5;

השאר כובן גם ללא הסבר.

51. מ—ה4, מ—ו6; 52. מ4, מ—ו6; 53. מ—ד3, מ—ג5; 54. מ—ג4, ואין כגוס מתיקו.

אם 54... מ:ו4; או 55. מ:ב5, ד3; 56. מ—ג3 ואם 54... ד3; (כפי ש־נעצה בשחק) אז 55. מ:ד3 (או, כבובן, לא כבת את הפרש).

הצלה מרשימה

כשהופסק המשחק קלדור — כגן (ראה דיאגרמה) סברו הכל, וגם כגן עצמו, כי לשחור צפוי נצחון טכני פשוט למדי. הרי נפילת הרגלי 4א היא בלתי נמנעת. קלדור שקל את מסעו הסודי כמעט שעה ונותרו לו 3 דקות בלבד לעשות 15 המסעים הבאים. אך ניתוח העמדה היה מע־מיק ומדוייק.

סיום משחק מס׳ 833
אליפות הארץ 1974
כגן

באליפות הארץ
פרטי הסיבובים

אליפות גברים

השלמת משחקים: פלאי — אר־דיך ½:½, ברציון — פרידמן ½:½, ציסקוב — פרץ 0:1, גלפר — צ׳רניאק 0:1, פרץ — ליברזון ½:½, מרס — רום ½:½, כגן — ברנשטיין 0:1, פלאי — גלפר ½:½, קלדור — כגן ½:½, ליברזון — פרידמן 0:1, רום — פרץ 0:1, כגן — מרס 0:1, פרידמן — רום 1:0, דובקין — פלאי 0:1, רדשקוביץ — ציסקוב 1:0.

סיבוב שמיני: ציסקוב — גלפר 0:1, ברציון — דובקין 0:1, פלאי — קלדור 0:1, צ׳רניאק — כגן 1:0, ליברזון — ירדשקוביץ 1:0, רום — אורדי 0:1, ברנשטיין — פרידמן 0:1, מרס — פרץ 1:0.

סיבוב תשיעי: גלפר — ליברזון ½:½, דובקין — ציסקוב 1:0, קל־דור — ברציון 1:0, רדשקוביץ — רום 1:0, אורדי — ברנשטיין 0:1, פרידמן — כדט 1:0. מרס נסתיימו: צ׳רניאק — פלאי, כגן — פרץ.

סיבוב עשירי: רום גלפר 0:1, ליברזון — דובקין 0:1, פלאי — כגן 0:1, ברנשטיין — רדשקוביץ ½:½, מרס נסתיימו: ציסקוב — קל־דור, ברציון — צ׳רניאק, מרס — אורדי, פרץ — פרידמן.

סיבוב עשירי. גלפר — ברנשטיין ½:½, צ׳רניאק — ציסקוב 1:0, פלאי — ברציון 0:1, רדשקוביץ — מרס 0:1, אורדי — פרץ 0:1, כגן — פרידמן 0:1. לא נסתיימו: קלדור — ליברזון, דובקין — רום.

הדירוג אחרי 10 סיבובים: ליברזון 8 (1), רדשקוביץ 7, צ׳רניאק 6 (2), גלפר 6, פרץ 5½ (2), כגן 5½ (1), אורדי 5 (1), ברנשטיין רום 3½ (1), מרס, ברציון 3 (1), קלדור 4½, 4 (2), פרידמן 4 (1), ציסקוב, פלאי 2½ (1), דובקין 2 (1).

אליפות נשים

השלמת המשחקים. זקריה — נר דלמן 2:0, שטיין — הלפר 0:1, גייגי — קופמן ½:½, קופמן — חיימוביץ 0:1, ברחורין — בייגי 0:1, זקריה — הלפר 1:0.

סיבוב חמישי. בריקנר — זקריה 1:0, הלפר — נהלמן 1:0, קופמן — פרנק 0:1, ברחורין — שטיין 1:0.

סיבוב שישי. זקריה — קופמן 0:1, נהלמן — בריקנר 1:0, פר־דרדינסקיה — הלפר 1:0, פרנק, פרנק — ברחורין 1:0, שטיין — גייגי 1:0.

סיבוב שביעי. קופמן — נהלמן 1:0, בריקנר — פרידרנסקיה 0:1.

הדירוג אחרי 7 סיבובים: פחד־רינסקיה 6, שטיין 4½ (2), נהלמן, הלפר 4(1), קופמן 3½, בייגי 2½ (2), זקריה, ברחורין 2 (2), חיי־מוביץ 1 (3), בריקנר 1 (2), פרנק 0.

שחמט בישראל

ידיעות בקצרה. אליפות הארץ בשחמט "בוקי" (זכות השתתפות מ־מועמד לאמן ומעלה) תערך בשני כלבים: הצי נמר, ביז2 בגרס, הזול בשעה 6 בערב במועדון "לסקר" ת״א (הרשמה בבית "יד לבנים" ב־קופה). הנבחר: ב־30 במרס, אחרי טכס הנעילה של אליפות הארץ. המנוי ישירות לגמר האלוף היוצא. האמן אביטל בוך ורב־אמן ולאדי־מיר ליברזון ● במשחק ליגה א׳ דרום, כן הסיבוב הרביעי מובילה "רשבסקי" נגד הפ׳ ראשון־לציון ב־תוצאה 2:3 (משחק אחד נמסר ל־שיפוט) ● בתחרות קטנה שנערכה במועדון "רטיי" ת״א (8 משתתפים, מחזור כפול) ניצח בקלות יושע עם 11½ נק׳ כשאחריו: צינר 8½, יתניש 7½ ועוד ● החלה תחרות במועדון "רשבסקי" ת״א. בין 12 המשתתפים מספר מועמדים לאמן בכירים — יר־שע, פיקלני, צוקרמן, קורצגו ● החל דו־קרב בין עפר קומאי ליהודה גרינפלד, לקביעת המנצח באליפות הפתוחה לנוער, שנערכה בנתניה, בחודש פברואר 1974. בשחק הרא־שון ניצח קומאי, השני הופסק. נד־תרו עוד שני משחקים ● הופיע גליון חדש של "שחמט" (מרס 1974). בתוכן: אליפות הארץ, מד־כושר ומדורים רגילים.

שחמט בעולם

ידיעות בקצרה. באליפות מוס־קווה "רץ" למקום הראשון האמן גולקו (6½ מ־7) כשרב־האמן באלא־שוב (5 מ־7) מנסה להדביקו ● ב־תחרות המסורתית של המועדון ה־פריזאי "קאיסה" (34 משתתפים, 9 סיבובים "שווייצריים") ניצח האמן השווייצרי הוג עם 8½ נק׳. רק חצי נקודה אחריו פיגר האמן הצרפתי הוותיק בוטוויל ● באוסטריה נפ־טר ד״ר זיק הנאק, שהתגאי גודע לעניני שחמט, מחבר ספרים על שטייניץ וד״ר לסקר ● בציריך נערכה תחרות־אימונים קטנה לק־ראת אולימפיאדת ניצה: הוג ולוכ־ברד 3½ (מ־5), קופר וקלד 2½, בל־אחר 2, שאופלברגר 1 ● באליפות בראזיל, ה־40 במנין, ניצחו ביחד סגל (עולה מרומניה) ורימסדייק עם 12.

[57] פענח את הצופן

להלן פעולת כפל רגילה, אלא שבמקום ספרות רשומות בה אותיות, שכל אחת מהן מייצגת ספרה מסויימת. נסה לפענח, על דרך ההגיון, איזו ספרה מייצגת כל אות, אחר כך, רשום אותיות מתאימות במקום הספרות בשורה למטה. הן תצטרפנה לפסוק מ"בראשית". הפתרון בשבוע הבא

```
        ל נ ע ר י
        י ש ר א ל
    ר ר ל ר ר א
    ג נ ק מ א ל
  ל ל ר נ נ ש
  ע י מ נ נ נ
ר י ג ש א ק
ר ר ש ר י ש ל א ר ל
```

הפסוק: ה1ך 8ה4 0ה8 9ת8 ו1 4כ1

26 9ב6ך 8ת ה7ה26 9ו1 86ו39

ב1ה 915 ו15 8ב9ת 8ו6ה1

ו9צח3 ,ו9ד10 64וב ב36ב ה868ך

סיפור הונגרי אמיתי

יד השבוע: בחלק דרום. הכל פגיעים.

	צפון	
	♠ Q 2 ♡ A 8 6 2 ◇ A K 9 7 2 ♣ 4 2	
מערב ♠ — ♡ J 9 7 5 3 ◇ J 8 6 5 ♣ Q J 9 8		**מזרח** ♠ 8 7 6 5 4 3 ♡ Q 4 ◇ Q 4 ♣ 7 6 5
	דרום ♠ A K J 10 9 ♡ K 10 ◇ 10 3 ♣ A K 10 3	

ברידג׳
מאת נ. גשרי

היד שלפנינו נתקבלה בתחרות זו־גות בהונגריה, בתחרות ההתחרויות המוקדמות של אליפות המדינה. הד אמן הבין־לאומי ד״ר גייזה מרטון, ובן זוגו הגיעו לחוזה סופי של 7 ספיידי" בקו צפון־דרום, כאשר ד״ר מרטון (דרום) משחק את הפ־קיד הכרוז.

מוולך ההכרזה היה ברור למדי, כאשר צפון־דרום כגלים, כי הם מחזיקים בכל ה־A וה־K, וכי יש להם סידרה מתאימה (ספייד) בשליטתם המלאה. לאחר השבצת החוזה הסופי של "7 ספיידי", לא יכול היה מזרח להתאפק והוא קרא את הכפ־לה "הכפל".

מערב התחיל את ההגנה עם ה־ארט גמוך, כאשר ה־Q הארט של מזרח נלקח עם ה־K הארט ביד ה־כרוז.

ד״ר מרטון חישב, כי על מנת לבצע את החוזה הוא צריך להשיג שש לקיחות בסדרות הצדדיות עם ה־A, K בכל אחת, בשילוב עם שבע לקיחות בכל שבעה קלפי ה־ספייד שביד ובדומם. לפיכך שיחק הכרוז את ה־A, K קלאב בידו ו־תוך קלאב נמוך בידו עם ה־2 ספייד בדומם. כאשר זה עבר בשלום נהיה המצב יותר רגוע. הכרוז משך את ה־A, K דיאמונד ואחר כך את ה־A הארט בדומם, ותוך דיאמונד שלי־שי מהדומם עם ספייד גבוה בידו, בעוד מזרח נאלץ להשליך ספייד. עתה חתך ד״ר מרטון את הקלאב הר־ביעי בידו עם ה־Q ספייד, בעוד מזרח האומלל נאנס להשליך ספייד. עתה נבאר הכרוז עם ארבעה קלפי ספייד בגבוהים שהשליטו את ביצוע המלאכה של השגת כל 13 הלקיחות.

אפשר היה לחשוב כי ד״ר מרטון ובן־זוגו יקבלו תוצאה של "TOP" על יד זו, אך נתברר כי היתה זו רק תוצאה בינונית. בכספר שולחנות הגיעו צפון־דרום לחוזה סופי דומה של "7 ספיידי", שהוכפל על ידי מזרח, עם תוצאה זהה. היטב הסיא נרשם בשולחן אחר בו "ברוחי" דרום בחוזה מכפל של "7 ספיידי" לחוזה סופי של "7 בלי שליט" שהוכפל גם הוא.

גם כאן התחיל מערב את ההגנה עם הארט נמוך, אשר הביא ללכידת ה־Q הארט של מזרח עם ה־K הארט ביד הכרוז. הכרוז התחיל ל־משוך את קלפי הספייד הגבוהים ב־ידו. על ארבעת הראשונים השליך מערב שני קלפי הארט, קלף דיא־מונד וקלף בקלאב. אולם על ה־ספייד החמישי ביד הכרוז הוכנס כע־רב למצב להיצה בכל שלושת הסד־רות. האיום בסדרות האדומות ב־דומם נראה התמור ביותר, לפיכך השליך כמערב קלאב שני. הכרוז לא התקשה, איפוא, לבצע את החוזה המוכפל של "7 בלי שליט" כאשר הוא משיג ארבע לקיחות קלאב ב־ידו. גם אם מערב משליך הארט (על הספייד החמישי) במצב הכרוז את החוזה באמצעות הגבהת אחת מהסדרות האדומות בדומם, לאחר הפעלה נשק הלחיצה הכפולה. כב־רם שכתבנו לציין כי צפון הכרוז "כפל כפליים" כאשר החוזה הסופי של "7 בלי שליט" הוכפל על ידי ההתנגדיה.

הוצאת מסדה בע״מ

נשלם המפעל הגדול

שער למדע

אנציקלופדיה שמושית למדעים הריאליים

בעשרה כרכים

אנציקלופדיה מקיפה מסוג חדש, האוצרת בתוכה מכלול מדעי עשיר, בארבעה נושאי-מפתח, בעלי חשיבות מרובה לכל אדם

★ ביולוגיה ★ גיאוגרפיה

★ פיסיקה ★ האדם והרפואה

כתובה בידי טובי המדענים ומעודכנת בנתונים החדשים והמפורטים בענפי המדע

בכל כרך כ-350 הדגמות מצוירות, מפות ודיאגרמות – רובם הגדול צבעוניים

בכרך העשירי **מפתח** מיוחד, שימושי ונוח לכל עשרת הכרכים

הספרים מכורכים בכריכה משובחת ומהודרת

"שער למדע" מיועד לתלמיד, לסטודנט, למשפחה ולכל אדם שלו עניין ברכישת ידע **מועיל ומהנה**

★

הצטרף אל אלפי המנויים על "שער למדע"

גזור ושלח את התלוש

ועשרת הכרכים ישלחו אליך תוך 14 יום

דמי המשלוח על חשבון ההוצאה

— גזור ושלח —

הא. 22.3

לכבוד
הוצאת מסדה בע״מ
דרך ז׳בוטינסקי 21
ת״ד 3120
רמת־גן

אני מתחייב בזה לרכוש את האנציקלופדיה "שער למדע", שמחירה —.350 ל״י.

מצ״ב המחאה / המחאת דואר בסך —.50 ל״י כתשלום ראשון. את היתרה בסך —.300 ל״י, אני מתחייב לשלם לכם ב־10 תשלומים חודשיים רצופים, החל מהחודש הבא.

אני מסכים כי אם לא אפרע שני תשלומים במועדיהם, יחול לאלתר מועד פירעונה של כל יתרת חובי במשרדכם ברמת־גן.

נא לראות בהתחייבותי זאת שטר התחייבות על כל הנובע ממנו.

השם ________ כתובת ________

טלפון ________ ת׳ זהות ________

מקום עבודה ________ טלפון ________

תאריך ________ חתימה ________

על התחייבות זאת מורשים לחתום רק בני 18 ומעלה.

בסדרת ספרית מן המוקד הופיע

יומן בעת מלחמה - ש. טנאי

יומן של משורר, המקיף את הווית מלחמת יום הכיפורים בפרטי יום־יום ובשורשי הוויתנו.

קטעי יומן המצטרפים לעדות מהימנה על מה שעבר על עם ישראל ועל אדם בישראל באחת התקופות הקשות הגדולות לעם.

ההפצה הבלעדית (לא כולל מנויים) ע״י "ספרי" בע״מ, תל־אביב, נחלת בנימין 30, טל. 54516.

לתשומת לב המורים:

הופיעה מהדורה חדשה של הספר

חג הפסח

חומר הדרכה למורים בעריכת י. פרישמן

המחיר: —.7 ל״י

עם עובד — תרבות והינוך

לסטודנטים ולמרצים!

זה עתה הופיעו

פסיכולוגיה חברתית

מקראה בעריכת

ד״ר אהרן בן־עמי

לראשונה בעברית מקראה טובה בכללו דברים מכל גדולי המומחים וביניהם ת. שיבוטאני, א. מקובי, א. גופמן, מ. ויטנרבוסום, ל. פסטינגר, ה. כץ ואחרים.

מהדורה שלישית של הספר

יסודות הסוציולוגיה

מאת פרופ׳ יונתן שפירא

עם עובד — ספריה אוניברסיטאית

הופיע
שדמות

כתב־עת היוצא לאור ע״י

קבוצת צעירים בתנועה הקבוצית

גליון נ״ג - חורף תשל״ד

בעקבות המלחמה: רשימות, שירים, מאמרים — שנכתבו בחדשים האחרונים.

שירים: ישראל המאירי, יהודית שחטר־גוב, בארי חוץ ז״ל, יואב פורת, יצחק יטאי, ועוד.

מאמרים: פרופ׳ גרשם שלום, דן לאור, יריב בראוהרן, גד אופז, ועוד.

ראי, אדמה — פרקי זכרון: 1948—1967—1968—1973.

שיח חברות מרבידים; ושאר המדורים הקבועים.

הפצה: בית "עלים" רח׳ קרל נטר 3, תל־אביב ובכל חנויות הספרים המובחרות.

הופיעה
חוברת ששית בכרך ד׳

מדע לנוער המתבגר

לדעת

ובה נושאים מעניינים ואקטואליים

כמו: משבר האנרגיה, חומרים מנקים, מסע אל צדק, איך אנו חושבים, בלמים במכוניות, חלום בהקיץ, תרופה חדשה ויתר המדורים הקבועים.

"לדעת" - כתב־עת לכל שוחר מדע

מחיר חוברת בודדת 1.25 ל״י.

דמי מנוי לכרך ד׳ (10 חוברות) 10 ל״י.

יוצא לאור על ידי

מוסד ויצמן לפרסומים במדעי הטבע ובטכנולוגיה

ירושלים, רח׳ המלך ג׳ורג׳ 33

חוברות בודדות ניתן להשיג בקיוסקים ובדוכנים למכירת עיתונים.

— גזור ושלח —

ה/22

לכבוד
מוסד ויצמן לפרסומים
במדעי הטבע ובטכנולוגיה
ת״ד 801
ירושלים 91 000

אבקש לחתום על "לדעת" כרך [א] [ב] [ג] [ד]

(סמן עיגול סביב המטבעת המתאימה).

מחיר כל כרך 10 ל״י. ניתן להשיג אוגדן לכריכת הכרכים א־ב ביחד וג־ד ביחד.

מחיר כל אוגדן 1.50 ל״י.

מצ״ב ________ ל״י (בשיק או בהמחאת דואר) לפקודת מוסד ויצמן לפרסומים.

השם ________ הכתובת ________

מיקוד ________

אני
וסבתה הבאה בימים

מאת: מישקה מילס

ציורים: פיטר פרנול

אני היא ילדה אינדיאנית קטנה אשר הגתה את הרעיון הנועז לעכב את הזמן כדי להאריך את חיי סבתה.

ספר ילדים מקסים ונוגע ללב.

11.50 ל״י

הוצאת דביר

ספרית־פועלים — ספרים חדשים

א. ב. יפה

מקבילות בסיפור המודרני

מופאסאן • באבל • המינגוואי • הזז • ציכוב • גנסין • סקוט־פיצג׳ראלד • ש״י עגנון

★

שרה לובן־גולדשמיט

בדממות האלה

קובץ שירים הנכתבים בהמדרם הלירי: לירקה המזהה את הגבול שבין הגלים לבין מלכבות האגדרות בהן.

בהוצאת "מורשת" — בית עדות ע״ש מ. אנילביץ׳ הספרית פועלים

זנק מאור

דרך אלמוות

פרשת הלאומי הוללותיו של נער יהודי כתבתי לניד להצלאבק בפולין בימי הכיבוש הנאצי. את אשר ראו עיניו וקולו אוביו היה הישם בזכבון אשר הנה הכזי בבריחו הפצר ושבר עליו בכל בבת עיניו בכל נתדיה.

בתוספת הרבה בה ההן שהלית להיהלך כבל המצבים ואחרי המעיליך לזהר את המבנמנו המלה אתון בספר "דרך אלמוות".

ילקוט מורשת חוברת י״ז

כתב־עת לתיעוד ועיון.

השבוע ביד יצחק בן־צבי
ירושלים

יום ראשון א׳ ניסן תשל״ד 24.3.74 — באנגלית

משמעותה של ירושלים במחשבת ישראל בתקופת המקרא — פרופ׳ שמריהו טלמון

יושב ראש, ד״ר ישראל גולדשטיין

יום שני ב׳ ניסן תשל״ד 25.3.74

ממטון אשתמוע — ד״ר זאב ייבין

בית הכנסת באשתמוע — ד״ר זאב ייבין

בשיתוף עם המחלקה להרבות, עירית ירושלים

יום שלישי ג׳ ניסן תשל״ד 26.3.74

יום חמישי ה׳ ניסן תשל״ד 27.3.74

קורס ירושלים למורים

בשיתוף עם הועדה המכוונת להשתלמות עובדי הוראה, משרד החינוך והתרבות

יום חמישי ה׳ ניסן תשל״ד 27.3.74

חוג לתלמוד הלבוד ירושלמי

המרצה: הרב ד״ר ה. מ. לוינס

ההרשמה ביד יצחק בן־צבי

קתדרה לחוקרים בתולדות ארץ ישראל ויישובה

הנושא: **הבות היהודי והבות הסלווקי בראשית מרד החשמונאים**

מרצה: ד״ר בצלאל בר־כוכבא

משתתפים בדיון: פרופ׳ שמעון אפלבאום, פרופ׳ מנחם שטרן

יושב ראש: פרופ׳ שמואל ספראי

מרכז הקתדרה: פרופ׳ יהושע בן אריה

הדיון יתקיים בשבוע הבא ביום שלישי

ח׳ ניסן תשל״ד 2.4.74

הזמנות אפשר לקבל ביד יצחק בן־צבי ה.ה. 7660, טל. 39201

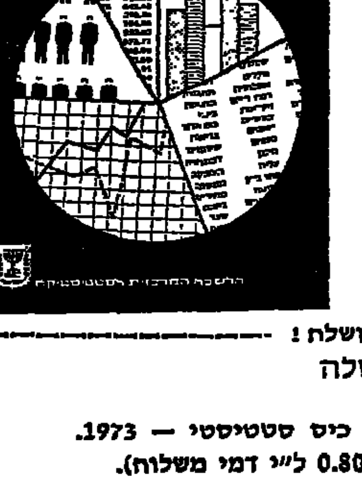

הופיע!
שנתון כיס סטטיסטי 1973

כולל לוחות ודיאגרמות, בצורה פופולארית ותמציתית, של הסדרות הסטטיסטיות העי־קריות מאז הקמת המדינה: על האוכלוסיה, החברה והמשק בישראל ובשטחים המוחזקים מיועד לצבור הרחב שיוכל להסתייע בו בחיי היומיום, לסטודנטים ולתלמידים, לאנשי עסקים, לעובדי ציבור, לעורכי־דין, למורים וכיו״ב.

להשיג בחנויות הספרים.

המחיר: —.7 ל״י 236 עמ׳

— להזמנה בדואר — גזור ושלח! —

לכבוד שירות ההפצה של פרסומי הממשלה

רח׳ ב׳, 29, הקריה, תל־אביב

נא שלחו לי ________ עותקים של שנתון כיס סטטיסטי — 1973.

רצ״ב המחאה ע״ס ________ (נא להוסיף 0.80 ל״י דמי משלוח).

שם מלא ________

כתובת ________

חתימה ________

...מי (אימי) מכון למחקר ולפיתוח
חיפה

דרוש באופן דחוף

...הנדס פרוייקט בכיר

...לריכוז עבודות תכנון והקמה
...של מתקנים כימיים

בעל ישיבה בפועל
...בניה בעבודות עם קבלנים וספקים

...מעוניינים לפנות עם פירוט קורות חיים
...ת.ד. 313 חיפה, עבור „מהנדס פרויקט"

...ושים לבוטיק אדלר

...יזנגוף 135 ת"א, טלפון 225072

...וזרנית
...לבנית גיזורות
...וזרנית

...גם הגדלות)

...בתי מלאכה
...לקונפקציה מעולה

...לקבלת עבודה קבלנית ליצוא.

דרושים לעבודה
בסיני

1) מהנדס חשמל
* תכנון, הרכבה ואחזקה של מתקני זרם חזק. רצוי נסיון במתח גבוה.
* כישורי ארגון וניהול צוות עובדים ...
* ידיעת השפה האנגלית.
* נסיון של 5 שנים לפחות.

2) חשמלאי ראשי
* בוגר בי"ס לטכנאים או הנדסאים במגמת חשמל.
* נסיון של 3 שנים באחזקת מתקני חשמל.
* נסיון בציוד ימי — יתרון.
* גיל עד 45.
* ידיעת אנגלית טכנית הכרחית.

3) חשמלאי מפעיל לתחנת כח
* בוגר בי"ס מקצועי או טכני, בעל ידיעות של חשמלאי מוסמך.
* נסיון של כמה שנות עבודה לפחות במערכות חשמל.
* נסיון במערכות פיקוד ובקרה — יתרון.
* גיל עד 35.

על המעוניינים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לעתיד נפט בע"מ, ת. ד. 20072 תל-אביב.

בית חרושת באיזור באר-שבע

מחפש

1) מכונאי אחזקה
2) חרט כרסם מנוסה

נא לפנות טלפונית: 057—3782

משטרת ישראל

משטרת ישראל,
מודיעה על משרות פנויות
במחלקה לזיהוי פלילי

1. כימאי אנליטי
הכישורים הדרושים:
א. בעל תואר B.S. לפחות בכימיה.
ב. נסיון בעבודה במעבדה כימית.
ג. גיל עד 35.

2. לבורנט כימי
א. בוגר בי"ס מוכר ללבורנטים.
ב. נסיון בעבודה במעבדה כימית
ג. גיל עד 35.

מקום השירות: ירושלים.

המעוניינים יפנו בכתב לראש המחלקה לזיהוי פלילי במטה הארצי, ירושלים, סיד גיראת.

קבלי

דרושים:

א. קבלני משנה — לעבודות הרכבת דלתות וחלונות אלומיניום בבנינים.
* העבודה באיזור המרכז וירושלים.

ב. אחראי לקבוצת הרכבה בבנינים
באיזור המרכז.
* על המועמד להיות בעל נסיון בעבודות הרכבה, ארגון עבודה וטיפול בעובדים.

נא לפנות טלפונית: 04—711161 לכפר הרציג.

תעשיות מתכת אלברוליוס בע"מ
כורדני ב' ת.ד. 1682 חיפה

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

דרושים

בוגרי תיכון

(אחרי שרות צבאי)

המעונינים יוכשרו לתפקידי פקידות בנקאית

שעות העבודה: 8.00—13.00 — 16.00—18.00

לפנות למחלקת כח־אדם, רח' לינקולן 18, תל־אביב
טלפון 623312 בין השעות 09.00—12.30 לשם קביעת מועד לראיון

לחברה המפיצה את מוצרי

SINGER ZENITH

דרושים

זכירה למנכ"ל
ישורים הדרושים:
נסיון רב בעבודות מזכירות ובעבודות אדמיניסטרציה.
הופעה נאה.
שליטה בעברית—אנגלית על בורין כולל הדפסה.
מועדפת מועמדת השולטת בקצרנות.

מנהלת למחלקת מכונות תפירה
בבית מסחר גדול בת"א
הכישורים הדרושים:
* נסיון בהדרכת תפירה במכונה.
* נסיון במכירות וטיפול בקהל קונים.
* הופעה נאה.
* לידעת שפות תינתן עדיפות.
* יום עבודה מפוצל.

...ועמדות המתאימות מובטחות משכורת גבוהה ותנאים מצויינים.
...מעונינות יפנו בכתב יד ובצרוף קורות חיים לת. ד. 7095 עבור מספר 8 ...כירה למנכ"ל, עבור מס' 9 מנהלת למחלקת מכונות תפירה.

למשרד מהנדסים ברחובות
מזכירה
בעלת נסיון
הכישורים הדרושים: ידיעת השפה העברית על בוריה והשפה האנגלית בשליטה מלאה בכתב. העבודה במשרד 5 ימים בשבוע. המשכורת תקבע לפי הכישורים והנסיון.
הצעות בכתב יד נא לפנות לת.ד. 23031 ת"א, עבור: „מזכירה".
— סודיות מובטחת —

למפעל תעשייתי באיזור חיפה

דרוש

קצין בטחון ומשק

* קצין משוחרר
* בעדיפות בעבר בעל נסיון בנושא משק
* גיל 40 — 30

תנאים טובים למועמד המתאים

נא לפנות לת.ד. 44519 מס' 11 חיפה (מיקוד 31040)

מפעל תעשייתי
במרכז הארץ
מחפש

מנהל(ת) משרד יצוא

השולט(ת) בשפה הגרמנית והאנגלית

מועמדים מתבקשים לפנות עם קיצור תולדות חיים ונסיון קודם לת.ד. 11010 תל־אביב עבור מנהל(ת) משרד יצוא.

לסניף חברה בין לאומית
בבאר שבע

דרושים:

★ מכונאי למכונות תפירה
בוגרי צבא ובעלי נסיון. כאים בחשבון גם אנשים בעלי רקע במכניקה עדינה המוכנים ללמוד מקצוע זה.

★ מזכירה
שליטה והדפסה בשפה העברית ויכולת עבודה באופן עצמאי.

לפנות בכתב בצרוף קורות חיים לת.ד. 10146 ירושלים.

דרושים

לניצן—ענבר
מהנדסים בע"מ

• מהנדס בנין או אזרחי —
לפקוח הצוות פרויקטי בניה ועבודות עירוניות — רצוי בוגרים בעל 3—5 שנות נסיון, בעל רכב.

• מנהל עבודה לעבודות גמר —
לנהל צוות עבודה גמר בויה. רצוי בעל רכב.

טלפון 444472, 440531 ישעיהו 23 תל־אביב

מפעל תעשייתי באזור חיפה

מחפש

מנהל כספים

תחום: ניהול מערכת הכספים של המפעל
כישורים: רואה חשבון מוסמך

בעל נסיון בתעשיה.

בא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון לת.ד. 44519 חיפה למס' 10 (מיקוד 31040)

עץ לבוד בע"מ
ETZ-LAVUD LTD

דרושים

★ מנהלי עבודה
באגף הלבידים
רצויים בעלי נסיון כללי בניהול עבודה.

★ מבקרי איכות
בשטח העץ
רצוי 10 שנות לימוד לפחות.

★ מפעילים
לעבודה אחראית

המועמדים למשרות הנ"ל יוכשרו לתפקידים תוך כדי העבודה — במשכורת מלאה.

תנאי שכר טובים למתאימים.

המעונינים יפנו טלפונית 914931, או בכתב לת. ד. 38 פתח־תקוה, למח' כח אדם.
סודיות מובטחת.

דרוש/ה

מנהל/ת השבונות
עצמאי/ת בעל/ת נסיון
בפרטים נא לפנות
ת.ד. 39197 תל־אביב

הנדסאי בנין

ותק רב, מעוניין במגע הפנוי בפיקוח עבודות הישובי כמויות, חשבונות עם קבלנים, מרכז הצפון, טל. 03—283514 בי"ס 16.00—18.00

דרוש
מחלק סחורה

עם רשיון על וספה מכל חרית, בת"א, „קלדרי" בע"מ, ליליינבלום 22, טלפון 51785 מ־8.00—16.00

לחברה
בתל-אביב
דרושים/ות
להנהלת
חשבונות
עוזרים/ות
בעלי נסיון של שנתיים לפחות
לפנות לת.ד. 28075 תל־אביב.

דרוש

מחסנאי

ליום עבודה מלא

המעוניינים בפרטים יפנו בכתב עד לתאריך 5.4.74 לבית ההוצאה של אגודת הסטודנטים — אוניברסיטת ת"א ת.ד. 39287

המשכורת בהתאם לכישורים

משרד התקשורת

לפנימית ביה"ס לטכנאי והנדסאי בזק בירושלים

דרושים מדריכים חינוכיים

פרטים אפשר לקבל במשרד ביה"ס בטלפון 02—533161

המחלקה לחנוך ולתרבות בגולה
של ההסתדרות הציונית העולמית
מחפשת

מדריכים/ות

לעבודה עם קבוצות נוער וסטודנטים מחו"ל
בחודשים יולי — אוגוסט

הנתונים הדרושים: —
נסיון בהוראה ובהדרכת נוער (רצוי נוער מחו"ל)
רקע מסורתי או ידיעת המסורה
שליטה בשפה האנגלית
תושב הארץ בשלש השנים האחרונות
גיל 20—28

העבודה הינה בתנאי פנימיה ואינה מומלצת לבעלי משפחות.

מועמדים העונים לדרישות והיכולים להתפנות מכל התחייבות אחרת בחודשים יולי—אוגוסט מתבקשים לפנות בכתב יד אל: ת. ד. 7273 ירושלים ולצרף תולדות חיים ופירוט הנסיון המקצועי—חנוכי.

A SUBSIDIARY OF CONTROL DATA

אלביט מחשבים בע"מ

האם הנך מעונין לעבוד על מחשב מהמתקדמים בעולם?

דרושים לנו:

מהנדסים וטכנאים מעולים

בעלי נסיון בשפת הדצימלי

למעונינים מתאימים:
קדום אישי ועבודה מעניינת בבדיקות השכלתיות
בתגובה נא להתייחס למשרה מס' 101/2

לפנות בצרוף קורות חיים מפורטים ת.ד. 5390 חיפה, מחלקת כח אדם. סודיות מובטחת.

פרי הגליל בע"מ חצור הגלילית

מחפש מועמד מתאים לתפקיד

מנהל חשבונות ראשי

הכשורים הדרושים:
1. השכלה מושלמת או חלקית בראיית חשבון או כלכלה.
2. נסיון קודם בניהול צוות.
3. נסיון קודם בתפקיד דומה.

עזרה בדיור מובטחת, המשכורת תקבע לפי כשורי המועמד.

המעוניינים יתקשרו לטלפון 067—37473 או בכתב, פרי הגליל חצור הגלילית.

טכנולוגיה מודעית בע"מ

דרוש/ה פקיד/ה

למחלקת הנהלת החשבונות

עם נסיון של לפחות שנתיים, ידיעת אנגלית — יתרון.
אפשרות גם לפנסיונר. 5 ימי עבודה בשבוע.

שעות העבודה 8.00—17.15.

נא לפנות בכתב עם פרוט קורות חיים אל ת.ד. 330 הרצליה ב' או טלפונית 3—930281. סודיות מובטחת.

נציבות שירות המדינה מודיעה כי

דרושים צעירים/ות לתפקיד בטחוני מענין

במשרד התחבורה מינהלת נמל התעופה
בן גוריון (לוד)

הכשרה נדרשת:
משוחררי צה"ל
בעלי 10 שנות לימוד
ידיעת השפה האנגלית
הופעה נאה

הערה: העבודה היא במשמרות.

על המעוניינים בעלי הכישורים המתאימים לפנות באופן אישי למינהלת נמל התעופה בן גוריון (לוד) קומה ב' ליד היציאה באולם הנוסעים המגיעים בימי חמישי ה־21.3.74 ו־28.3.74 בין השעות 10.00—12.00.

קולסו בע"מ

A SUBSIDIARY OF KULICKE AND SOFFA USA
ייצור מכשירים אולטרה מדוייקים
חיפה, קרית המדע, ת.ד. 7206, טל. 520071

דרושים

משחיזנים מעולים

מכשירנים בוגרי בי"ס מקצועי ו/או יוצאי חיל אויר ו/או חיל תמרש לעבודה מכניקת.

מפעילת טלקס אנגלית למשרה מלאה.

כתבנית אנגלית למשרה מלאה.

קדום מקצועי · קדום כלכלי · עתיד בטוח

משרד התקשורת — שרותי ההנדסה

דרושות

מזכירה
דרוש ידע בהדפסה עברית (הדרגה המוצעת כ'—י"ב בדרוג האחיד).

כתבנית דרוש ידע בהדפסה עברית ואנגלית (חצי משרה).

טלפוניסטית לתקופה מוגבלת.

שליח/ה שכר לשעה.

ספרנית
דרוש ידע בהדפסה אנגלית (הדרגה המוצעת י'—י"ב בדרוג האחיד).

מקום העבודה של כל המשרות הנ"ל הוא במגדל שלום, תל־אביב
המעוניינים יתקשרו בטלפון 03—610222 לקביעת ראיון

אלסינט בע"מ
מכשור מדעי

דרושים

מנהל מכירות ארצי
לניהול רשת מכירות של מוצרי החברה.

כישורים:
מהנדס / טכנאי אלקטרוניקה עם נסיון של מספר שנים ויכולת לנהל משא ומתן עם לקוחות ומוסדות.
התפקיד מחייב נסיעות ברחבי הארץ.

תנאים טובים למועמד המתאים

— סודיות מובטחת —

מנהלי חשבונות סוג ד'
עם נסיון כל שנתיים לפחות
לעבודה בהנהלת החשבונות עם מיכוני ההקיבצה

מזכירה בכירה
לעבודה אחראית ומעניינת
כמזכירת מנהל מכירות עולמי.

כישורים:
השכלה תיכונית מושלמת, שליטה בשפות עברית ואנגלית, גרמנית ו/או צרפתית — יתרון.
נסיון בניהול עצמאי של משרד כולל הדפסה בעברית ובאנגלית.

פקידות כלליות
לעבודות משרדיות מגוונות
עדיפות לבוגרות תיכון עם ידע בהנהלת חשבונות

פקיד טכני
לעבודה במסגרת מחלקת שרות.
כישורים:
טכנאי / הנדסאי אלקטרוניקה עם רקע מנהלי
התפקיד מתאים לנגד משוחרר מצה"ל

עובד משק ותחזוקה
לעבודות אחזקה והתקנה במבני המפעל.
עדיפות למועמד עם נסיון בעבודות אינסטלציה.

נא לפנות למחלקת כח אדם טלפון 04—527679

ת.ד. 5258, חיפה, טל. 522872

[illegible] الأصل

مكان الأصل

לחברה תעשייתית גדולה
בגוש דן
דרוש
טכנאי ייצור מוסמך
לעבודה מעניינת ומגוונת
במחלקת הנדסת ייצור
על המעוניינים לפנות בצרוף קורות חיים בכתב יד תוך ציון נסיון במקצוע לת. ד. 1469 ת"א עבור מחלקת כח אדם כללי

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
מודיע על המשרה הפנויה הבאה:
חשב
בית הספר בסמ"ת
הכשירויות הדרושות:
1. רואה חשבון או מנהל חשבונות מוסמך עם נסיון של 5 שנים לפחות בניהול מערכת חשבונות גדולה או כלכלן עם נסיון של 3 שנים במערכת פיננסית מורכבת.
2. כושר ארגון, ניהול והפעלת צוות עובדים ונסיון בניהול משא ומתן עם גורמי חוץ.
3. התמצאות בטכניקות שימוש במחשב לצרכי מינהל.
4. נסיון בניהול תכתובת עצמאית.
5. שליטה בשפה העברית וידיעה טובה באנגלית.

מועמדים מתאימים העונים לדרישות יפנו בכתב אל מנהל בסמ"ת, ת.ד. 4651, חיפה, בציון קורות חיים ונסיון קודם, עד יום 20.3.74.

דרוש לנו:
אלקטרונאי
בעל נסיון של 5 שנים לפחות במיכשור תעשייתי אלקטרוני או ציוד דומה — רצוי בתעשיה כימית.
מועמדים מתאימים יפנו לשם קביעת ראיון אישי אל מח' כח אדם שלנו, לפי הכתובת: ת.ד. 1426 חיפה, 31000 או טלפונית: 04—721381.

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
מודיע על המשרות הבאות הפנויות.
בפקולטה להנדסה כימית
טכנאי תחזוקה
הגדרת התפקיד: אחראי לתחזוקה של ציוד טכני ולמעקב תחזוקה של כל ציוד הפקולטה.
הכשירויות הדרושות: בוגר ביה"ס מקצועי; נסיון בתחזוקה של שנתיים; רצוי רשיון חשמל; שליטה בעברית וידיעת קריאת אנגלית.
מס' המשרה: הנ. ד/68.
שרברב
הגדרת התפקיד: הקמה, הרכבה ותחזוקה של מערכות אינסטלציה בבנין עבור הוראה ומחקר.
הכשירויות הדרושות: נסיון של 4 שנים בעבודות שרברבות.
מס' המשרה: הנ. ד/69.
טכנאי מכונות
הגדרת התפקיד: בצוע עבודות מכבת ופלסטיקה בבית המלאכה ותכנון ושרטוט מערכות גדולות.
הכשירויות הדרושות: בוגר ביה"ס מקצועי; רצוי גם בוגר קורס תכנון ושרטוט; נסיון של 3 שנים.
מס' המשרה: הנ. ד/70.
*
מועמדים מתאימים העונים לדרישות יפנו בכתב בציון מספר המשרה עד יום 30.3.74, אל אגף כח אדם, הטכניון, קרית הטכניון, חיפה, מיקוד 32,000.

לחברה מסחרית גדולה
בתל־אביב
דרוש
אחראי למשק ותאום אספקות
כולל אספקות מחו"ל.
הכשורים הדרושים:
נסיון בניהול נושאי משק רחבה
קדום אספקות מחו"ל בכל השלבים
ידיעת עברית, בעל רכב, מעל לגיל 30
מועמדים בכתב יפנו לת. ד. 36262 ת"א למחלקת כח־אדם.
סודיות מובטחת

דרושות:
מנהלת מחלקה ליבוא
מנוסה ובעלת ידע בטיפול במכס ובחשבונות
קורספונדנטית
אנגלית־עברית מעולה
משרה מלאה — שעות רצופות
תנאים טובים
לפנות אך ורק בכתב, בצירוף קורות חיים
אל: גבעון אלקטרוניקה בע"מ
רכיבים · מערכות · ציוד מדידה
רחוב החשמונאים 105, ת-א טל: 266-122

למזרח שרות לבטוח
חברה בע"מ
דרוש פקיד
למחלקה אלמנטרית
* בוגר תיכון
* שולט בשפות עברית ואנגלית
* רצוי עם נסיון בבטוח
למועמד המתאים תנאים טובים ואפשרויות קידום
לפנות שד' רוטשילד 27 תל־אביב, בשעות 12.00 עד 14.00 או בכתב יד לת. ד. 29458 תל־אביב, מיקוד 61290

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה
בית המדרש הממלכתי למורים ולגננות באר־שבע
דרוש
סגן מנהל
הכישורים הדרושים: בעל תואר שני לפחות בפסיכולוגיה, חינוך או מדעי הרוח. נסיון קודם בניהול.
הצעות בכתב בצירוף קורות חיים ומסמכים, יש להפנות: ת.ד. 65 באר שבע.

עירית באר־שבע
מכרז מס' 05/1/74
(הארכה)
דרושים מורים
לבתי הספר התיכוניים המקיפים כלליים ודתיים להוראה בשנה"ל תשל"ה
בכל המקצועות
המקצועות הבאים:
אנגלית לכיתה י"ב — פקידות
פיזיקה לכיתה י"ב — מסגרות מכנית
שרטוט מכונות — שרטוט בנין
חשמל — תעופה — רצוי מהנדס
מכניקה — מכשירנות — מכנאי או הנדסאי
מועמדים בעלי השכלה ונסיון ומתאימים יגישו מועמדותם בכתב בציון השכלה וותק בהוראה אל מחלקת המנגנון עד יום כ"ג בניסן תשל"ד (15.4.1974).
אליהו נאוי, ראש העיריה

למפעלנו בירושלים
דרוש מהנדס ייצור
לתפקיד אחראי במפעל
תנאים טובים למועמד המתאים
מועמדים מתאימים יפנו לת. ד. 1414 ירושלים, בצרוף קורות חיים ונסיון מקצועי
סודיות מובטחת

Rotex
לרוטקס לרגל הרחבה
דרושים:
1) מנהל מחלקה
20 עובדים
2) מנהל/ת מחלקת גזירה
3) גזרן/ית
4) מחסנאי
למחסן מוצרים
5) מבקרי טיב
6) תופרות
לפנות:
רוטקס דרך ז'בוטינסקי 7, בני־ברק טל: 789191

לחברת דיזנגוף סנטר בע"מ
דרושים:
* מהנדס חשמל
* הנדסאי חשמל
למשרד תכנון מתקני חשמל, לתכנון מערכות ופיקוד
בעלי נסיון של שנתיים לפחות
נא לפנות בכתב לפי הכתובת:
חב' דיזנגוף סנטר בע"מ
בית אל־על, רח' בן־יהודה 32 תל־אביב
ולפרט נסיון והכשרה מקצועיים

למפעלי בירה
גליל
מגדל העמק
דרוש
מהנדס כימאי
בוגר הנדסת מזון
המעונינים במשרה הנ"ל יפנו בכתב לת. ד. 7066, תל־אביב

למפעל מזון בגוש דן
דרוש
חשמלאי אחזקה
העבודה במשמרות
על המעוניינים לפנות טל. 722191

א.אי.ל ישראל בע"מ
דרושים
לבית מלאכה מבני משוכלל
מסגרים
כרסמים
מסגר מעולה
לעבודות פח וזיווד אלקטרוני
תנאים טובים ונוחים
נא לפנות בכתב או טלפונית 787131 782141 אל מח' כח אדם מבצע קדש 48 בני־ברק 51203
סודיות מובטחת!

לביח"ר „דובק" בע"מ
דרושים
* מתלמדים למכונות אוטומטיות
* מסגרים מכניים
* חשמלאים
על המעוניינים לפנות: „דובק" בע"מ רח' רבי עקיבא 49 בני־ברק, לאגף כח אדם, מר אוליאר או טל. 784151

לחברה גדולה בת"א
דרושים:
1. פקידה כללית
לאחר שרות צבאי
ידיעה בכתבנות, הנהלת חשבונות הפעלת מרכזיה וטלקס
תנאים טובים למועמדת המתאימה
2. שליח עם קטנוע
המעונינים מתבקשים להתקשר לטלפון 824180 בין השעות 14.00—18.00 לחביבה

המועצה האזורית מרחבים
מחלקת החינוך
המדרשה ליהדות במושב פטיש
דרושים
1. בעל נסיון
בהפעלת שיטת ההידרופוניקה
2. בעל כישורים
לארגן מרכזיה דידקטית
בתחום המחשת לימודי היהדות
לשני התפקידים יתקבלו מועמדים דתיים.
לפנות בקורות חיים ונסיון למחלקת החינוך, מועצה אזורית מרחבים, ד.נ. הנגב.
ה. שרבף
יו"ר המועצה

לחברת בנין ציבורית
דרוש
שמאי מקרקעין
עם נסיון של 3 שנים במקצוע
באים בחשבון גם כאלה העומדים לסיים את הבחינות הממשלתיות ובעלי הנסיון המבוקש
המעונינים מתבקשים לפנות בכתב תוך פירוט קורות חיים והנסיון ובציון מספר טלפון לת. ד. 7037 ת"א מיקוד 61070 למספר 6

מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ
מודיע על המשרות הפנויות הבאות: — במרכז לבטיחות בדרכים
טכנאי או הנדסאי
בעל נסיון של שנתיים לפחות באחד התחומים — מכניקה, קירור או אלקטרוניקה.
מכרז מספר 27/74.
במרכז לחקר אוירונוטי
טכנאי מעבדה בכיר
הכשירויות הדרושות: — בוגר בית ספר מקצועי. בעל נסיון של שלוש שנים לפחות בעבודות מחקר ופתוח. דרוש נסיון במסגרות ובתכנון מערכות מכניות, וידע בסיסי בחשמל. רצוי גם ידע במערכות ואקום ובאופטיקה.
עדיפות תנתן להנדסאי מכונות.
מכרז מספר 31/74.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב, בצירוף קורות חיים, פירוט ההשכלה הנסיון המעשי ליחידת המנגנון, מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ, בית הסנט, קרית הטכניון חיפה — 32000 — עד יום ו' 29 במרץ 1974 בציון מספר המכרז המתאים.

לחברה מסחרית גדולה
בתל־אביב
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
סוג ג' בהנהלת חשבונות
נסיון של שנתיים לפחות
תנאים טובים
נא לפנות בכתב בציון קורות חיים, גיל והשכלה לת. ד. 115 ת"א עבור מנהלות חשבונות
סודיות מובטחת

למפעלי בלו בנד תלמה
במפרץ חיפה דרושים
1. פקיד/ת שכר
להכנת משכורות באמצעות לשכת י.ב.מ. רצוי מעל גיל 30
נסיון בעבודה מעל שנה — הכרחי.
2. פקיד טכני
למחלקת הנדסת יצור.
אופי התפקיד: הכנת פרטיות יצור ועריכת מקרים במקומות עבודה.
הכישורים: עדיפות לבעלי נסיון בטכנה הנ"ל, השכלה תיכונית, יכולת טובה לעיסוק בחישובים. עד גיל 30 — אחרי שרות צבאי.
3. פקידה כללית
הכישורים: ידיעת השפה העברית על בוריה, ידיעה בסיסית בשפה האנגלית, הדפסה בעברית (רצוי גם אנגלית). הבנה בסיסית בתכנון מסחרי (העזרה מכלות — השבונות ספקים וכו').
שעות העבודה 08.00—15.30.
4. פקידה למחלקת המנגנון.
עבודה זמנית לתקופה של חצי שנה לפחות (קיימת אפשרות לאחר מכן לעבוד בתפקיד אחר).
הכישורים: ידיעת השפה העברית על בוריה, הדפסה בעברית. נסיון בעבודה משרדית של שנה לפחות. עדיפות לבעלות נסיון במחלקת מנגנון — כח אדם.
שעות העבודה 08.00—15.30.
5. נער בן 16 - 17
לפחות שנה לפני גיוס
לתפקיד של שליחויות
בתוך המפעל ועזרה במשרדים שונים בבית הצורך.
הצעות נא להפנות בכתב יד למחלקת המנגנון, ת. ד. 707 חיפה, לכמ' 19374.
בלו-בנד תלמה

לחברה מסחרית
בחיפה
דרוש
מהנדס מכירות
או
סוכן מכירות מנוסה בכימיקלים
נא לפנות
לת.ד. 664 חיפה

למשרד מסחרי
במרכז תל־אביב
דרושה
פקידה מתחילה
למלפון, שליחויות ועבודה משרדית כללית.
שעות העבודה:
8 עד 3
לפנות טל. 625860,
611466, לאביבה

תדיראן
למפעלינו יורום בהרצליה
דרוש
חרט מעולה
רצוי בוגר ביה"ס מקצועי
לקביעת ראיון נא לפנות לת.ד. 648 ת"א, או בטלפון מס. 932254 בין השעות 07.30 — 16.00.
תנאים טובים עם אפשרות לקידום

אלתא התעשיות אלקטרוניות בע"מ
אשדוד
דרושות
עובדות הרכבה אלקטרונית
בעלות נסיון של 6 חדשים לפחות
על המעוניינות לפנות אישית
למדור התעסוקה — אלת"א אשדוד

אוניברסיטת חיפה
דרוש מנהלן
דרישות המשרה: — ארגון וניהול עצמאי של יח' משנה בנושאי אפסנאות, הנהלת חשבונות ומינהל כלליים.
— הזמנות ורכישות אפסניות.
— קשר עם ספקים, ביקורת ואישור חשבונות.
כישורים:— השכלה תיכונית או מקצועית מקבילה;
— ידיעת השפה האנגלית ונסיון קודם הכרחיים;
— יכולת הבעה וכושר ניהול משא ומתן.
הדרגה תיקבע בהתאם לכשירויות המועמד.
בהצעות מועמדות נא לפנות בכתב למחלקת כח אדם אוניברסיטת חיפה, הר הכרמל, חיפה.

לחברה לתאום ופקוח הנדסי
בתל-אביב
דרושות:
1. מזכירה מנוסה
בעלת הכישורים דלהלן:
* שליטה בשפה העברית,
* ידיעת השפה האנגלית,
* הדפסה במהירות בשתי השפות,
* כושר ניהול משרד.
2. פקידה עוזרת במשרד
טלפונים — שליחויות — פקידות כללית
המעוניינות תפננה בכתב, בציון תולדות חיים ונסיון קודם, לת.ד. 9109 תל־אביב
תנאים טובים

אוניברסיטת תל־אביב
דרושים/ות
1. פקידות כתבניות:
לעבודות מזכירות
כולל הדפסה בעברית ובאנגלית
למחלקת המנגנון, מדור משכורת
2. פקיד/ת משכורת:
בעל/ת ידע בהכנת משכורות בשיטת המיכון.
למחלקה לבוטניקה
3. פקידה
לעבודה במזכירות קטנה ולעזרה במעבדה
על המעוניינים/ות, לפנות בהקדם בכתב בצירוף פרטים על נסיון בעבודה ובציון שם המשרה, אל אגף כח־אדם, מחלקת המנגנון, אוניברסיטת תל־אביב, רמת־אביב.

חברה ישראלית
לאוטומובילים בע"מ
מפיצי Ford בישראל
לסניפנו בירושלים
דרושים:
1. פקידה כתבנית
פקידה בכתבנות, רצוי בוגרת ביה"ס לפקידות לאחר שרות צבאי
2. מחסנאי חלקי חלוף לרכב
בעל נסיון של שנה לפחות במקצוע זה לאחר שרות צבאי.
המעוניינים מתבקשים לפנות אישית לסניפנו בירושלים רח' המלך דוד 14 בשעות העבודה.

לבית חולים גוינט מלב"ן פרדס-כ"ץ
דרוש
מנהל מטבח
בעל נסיון בניהול מטבח מוסדי ובעבודה כמבשל ראשי, עם ידע בארגון והתכנון בהזנת עובדים
בהצעות לפנות בכתב לת.ד. 1910, פרדס־כ"ץ או טלפונית 786181/2

לחברה העוסקת בבנין
בצפון הארץ
דרושים
מהנדסי בנין
עם נסיון בביצוע
הצעות לת. ד. 1612 חיפה

אנו מחפשים
* NIGHT AUDITOR
* שומר לילה
* פקיד/פקידת קבלה
בוגרי תדמור
* קונדיטור
בעלי הכישורים המתאימים — נא לפנות בשעות 08.00—13.00 למלון שולמית, קרית ספר 10, חיפה, טל. 242811

בתי זקוק לנפט בע"מ
בית זקוק אשדוד
דרושים לנו
טכנאי ייצור
בעלי נסיון של 2—3 שנים לפחות בעבודה של ביה"ס למכנאים מוכר.
טכנאי ייצור מתחילין
בעלי תעודה של ביה"ס למכנאים מוכר.
העבודה היא ביישום שיטות שכר עידוד
המעונינים יפנו ל:
מחלקת המנגנון — בית זקוק אשדוד
ת. ד. 338 אשדוד, טלפון 25234

למכרות נחושת
תמנע בע"מ
דרושה
כתבנית בשפה האנגלית
עם ידע בקורספונדנציה — לעבודה במשרדי החברה בתל־אביב.
מועמדות מתאימות מתבקשות לפנות לטלפון 255451 לקביעת מועד לראיון אישי.

עץ הזית
דרושים
מסגרים ופועלים
לפנות למנהל כח אדם במפעל בקרית אריה פתח־תקוה, טל. 917171

לבלו בנד תלמה סניף ירושלים
דרוש נהג
בתפקיד של מוכר מחלק תוצרתנו
סוג הרשיון ג—3
תנאים טובים לאדם אחראי בעל נימוסים טובים
ידיעת חשבון
פרטים מלאים אפשר לקבל בבקור הסניף טלפון (02)525332 כל יום בין השעות 14.00—15.00
בלו-בנד תלמה

Metz
דרושים
* פקידה לקופה
רצוי נסיון קודם
* פקידות
למחלקת השרות
* מחסנאי
לנהול מחסן וכרטסת מלאי במפעלנו בהרצליה
לפנות לחב' מץ (ישראל) בע"מ, רח' מודיעין 19 בני־ברק, טל. 799114.

דרושה
...ולת מתפרה עצמאית
...ני הינפקציה מעולה לנשים
תנאים טובים
טל. 794959

...מפעל לארונות
...טבח חדישים
בגוש דן
...ים בתנאים טובים:
בעלי מקצוע
מתלמדים
נא לפנות טלפונית 741154

דרושה
...תבנית עברית
מעולה
...
*
לפנות טלפונית 02—234606
או 02—221708

חברה לשיכון
...
...
רח' ... 133, ת"א
טלפון 241205, 6
דרושים:
...ת ...יב ופקוח על עבודות בניה
...מהנדס בנין
...הנדסאי/ת או טכנאי/ת
...מזכירה טכנית
...
סודיות מובטחת

לויטלנו מפעלי טכסטיל בע"מ
דרושה
...מזכירה טלפוניסטית
למשרה מלאה (8 שעות)
תכונות הדרושות:
...
למועמדת המתאימה מובטחים
תנאים טובים ביותר
לפנות אך ורק בכתב בצירוף קורות חיים ... מבוקשת לת.ד. 13033 ת"א.

שרותי רכב בע"מ
דרוש לנו
...קיד טכני
לעבודות ביקורת ופקוח
על מערכת נתונים ממוכנת
התפקיד:
...
...20075, תל־אביב.

...ור ביתיקבלים בע"מ
מפעל המתנול
...עקב עבודות פתוח והרחבה
דרושים
מכונאי־מסגר מעולה
...
רתך למסגרות וצנרת
מפעילים למתקני הייצור
רצוי בעלי השכלה של 10 שנים לפחות.
...א לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ...פרוט הנסיון הקודם לת.ד. 10036 חיפה או טלפונית למס' 04—726952 ...לקביעת ראיון.

למשרד רואה חשבון
דרושים
1. בוחן ראשי ובוחנים מרכזים
2. כתבנית מעולה
...
לפנות: ת.ד. 1334 ת"א למספר ד'/24201

למפעל תעשייתי
דרושים
* הנדסאי ייצור
לעבודות מתכת
בעל נסיון של 5 שנים לפחות
* פקידת משרד בכירה
הדפסה עברית—אנגלית
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 1616, חיפה, טלפון: 04—723251.

למלון פאן־אמריקן
ים המלח
דרושים
— פקידי קבלה
— אחראיות קומה למחלקת המשק
— חדרניות
תנאים טובים למועמדים המתאימים
לרווקים — אפשרות מגורים במקום
נא להתקשר למח. כח־אדם, 057—97821

תעשיות אלקטרוכימיות
פרוטאורום
ת.ד. 1929, חיפה
דרושה
מזכירה
למחלקת כח אדם
מקום העבודה: ...
שעות העבודה: 07.30—16.00
הכישורים הדרושים: ...
המעוניינות תפנינה בכתב למחלקת כח אדם.

ליחידת מחשב של בנק
בתל־אביב
דרושות
נקבניות
אנו מעונינים לקלוט להכשרה
גם ללא נסיון קודם
המעונינות תגשנה הצעות מועמדותן לת.ד. 1687 תל־אביב, ולציין על גבי המעטפה עבור מנגנון

מדינת ישראל
משרד הבטחון
אגף הנוער והנח"ל
מחלקת הגדנ"ע
דרוש
מדריך חקלאי
לחוות הגדנ"ע באר־אורה
הכישורים הדרושים:
בוגר בית ספר חקלאי ונסיון בגידולים חקלאיים ובעלי חיים
המעוניינים יפנו בכתב לא יאוחר משבוע מיום פרסום המודעה, לאגף הנוער והנח"ל — מחלקת גדנ"ע, רח' ב' מס' 17, הקריה, תל־אביב.
תנאים ודרגה יקבעו בהתאם לכישורי המועמד

אוניברסיטת תל־אביב
מכרז מס' 6/74
שם המשרה:
מנהל מחלקת הרכישה
היחידה: הספריה המרכזית ע"ש סוראסקי
תאור התפקיד: אחריות על בצוע רכש וקבלת ספרים; ניהול מעקב אחר הזמנות, ניהול מעקב תקציבי; פריט התכתבות עם ספקים; פקוח על צוות עובדים המדרכתו.
הכישורים הדרושים: רצויה השכלה ספרנית אקדמית ונסיון בתפקיד אקדמי־מינהלי, כן רצוי נסיון קודם של מספר שנים ברכישה בספריה אוניברסיטאית.
הדרגה: 5—6 בדרוג מח"ר (מועמד בעל נסיון אשר יענה על חלק מהדרישות בלבד, יהורג בהתאם לכישוריו).
● פניות בכתב בצרוף קורות חיים ופרטים על נסיון בעבודה בציון מספר המכרז, יש להגיש לאגף כח־אדם, מחלקת המנגנון, אוניברסיטת תל־אביב, רמת־אביב עד ליום 29.3.74.
מועמדים שיימצאו ראויים יוזמנו לראיון אישי.

הדיראן
למפעלנו ... בירושלים
דרוש
1. מהנדס ייצור
לתפקיד אחראי במפעל
2. טכנאי ייצור
לבנות, פקוח ומעקב אחרי פסולת בייצור
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 1414 ירושלים, או טלפונית 02—526131

למוסד צבורי גדול
בתל־אביב
דרושות נקבניות
בעלות נסיון שנה ויותר
תנאי עבודה נוחים למתאימות
נא לפנות לת.ד. 7053 ת"א עבור המחשב

למשרד טכני
לעבודות מים, ביוב ותעול,
דרושים
מהנדסים, הנדסאים ושרטטים
בעלי נסיון
פרטים בטלפון 2—249291 תל־אביב בשעות העבודה

למשרד יבוא יצוא בתל־אביב
דרוש/ה
איש/ה אחראי/ת
המסוגל/ת לנהל מחלקת מכירות בענף הטכסטיל
תכונות הדרושות:
* ידיעת אנגלית ועברית על בוריה
* כושר ניהול עצמאי של קורספונדנציה ב־2 השפות
* כשרון לקדום מכירות
* ...
נא לטלפן: 03—37277

למוסד ציבורי גדול,
דרוש
עובד בכיר
במחלקת בינוי
הכישורים הדרושים:
* נסיון בניהול מקצועי, תאום אדמיניסטרטיבי וכספי של יחידות בינוי גדולות.
* יכולת ניהול משא ומתן עם קבלנים, מוסדות וכו'.
* יכולת ארגון עבודת צוות.
* יכולת הבעה בע"פ ובכתב.
*
המעונינים יגישו הצעות מועמדות בצרוף קורות חיים לת.ד. 33157 תל־אביב, עבור כס' 807.

הנדסת התפלה
לישראל
(תהליך זרחין)
בע"מ
דרושים
1. מכונאים, מסגרים, אנשי תפעול ותחזוקה
עבור מתקני התפלה
מקומות עבודה בארץ ובחו"ל
בעלי כשורים מתאימים יקבלו הכשרה נוספת במפעלינו
● לפנות בכתב לת.ד. 18041, תל־אביב

PHILIPS
לחברת רדיו
צליל בע"מ
שרות והפצה
של מוצרי "פיליפס"
דרושות פקידות:
1) פקידת מכירות
2) פקידה כללית
3) פקידה
למחלקת הנהח"ש
נסיון קודם רצוי
נא לפנות בכתב יד בציון כישורים, קורות חיים ומשכורת מבוקשת אל ת.ד. 9135 תל־אביב

למוסד ציבורי בתל־אביב
דרושות
* כתבניות עברית
מעולות
* פקידה כללית
*
בדבר פרטים נא לפנות בטלפון 229116 תל־אביב

צימקור־אלובין
אזור התעשיה קרית ביאליק
חיפה, ת.ד. 1235, טלפון 04—713280
דרושים
עובד אחזקה
המתמצא בשטח מכני, חשמלי ופנאומטי.
מפעילי מכונות
בעלי רקע מכני־טכני.
עובדי ייצור
עם אפשרות להתקדמות תוך כדי עבודה.
נא לפנות טלפונית לשם קביעת ראיון

לחברת ביטוח גדולה
דרושים
1. נסחית/בודקת פוליסות אלמנטרי
רצוי בגיל 35—40
2. עובד תיקיה
עם 10 שנות לימוד
3. כתבנית עברית
בעלת נסיון בהדפסת פוליסות
המעונינים יפנו לטלפון 54311 למר דיין בשעות העבודה

מנהל חשבונות
דרוש
לחברת בת אמריקאית בחיפה
הכשורים הדרושים:
השכלה אקדמאית
נסיון של 5 שנים בתפקיד בכיר בחברה מסחרית או תעשייתית גדולה.
ידיעת השפות אנגלית ועברית על בוריה הכרחית.
לפנות בכתב בציון הנסיון ותולדות חיים לת.ד. 4868 עבור מס' 317.

דרוש(ה)
סגן מנהל
לאדמינסטרציה
למפעל בשטח הצילום המעסיק 30 עובדים
הכישורים:
* ידע בניהול ובאירגון
* טיפול בכח אדם
* ידיעה סבירה באנגלית
קוי אופי: דייקנות, סבלנות ואדיבות
המשרה מוצעת "למי שאכפת לו" גבר או אשה בגיל בין 30 עד 40 שנה באזור תל־אביב.
*
נא לפנות בכתב לת.ד. 33157 תל־אביב עבור סגן מנהל מס' 808.

למפעל תעשייתי לצמר לצריגת יד באזור בני ברק
דרושים:
טכנאי מכונות
בוגר בי"ס מקצועי לתפקיד עזר למנהל החזקה
אחראי למחסן
למועמדים מתאימים תנאים טובים
לפנות בכתב לת.ד. 919 בני ברק, עם פרטים אישיים
סודיות מובטחת

לברית פיקוח "האכר"
דרושה
עובדת
המתמצאת בהנהלת חשבונות ובבקורת
שעות העבודה מ־8.00 עד 13.00
נא להתקשר לטל. 250881

דרושה
פקידה
אחראית ומנומסת
לעבודה עם קהל
שעות העבודה מ־8.00—4.00
לפנות להסקה וסוד־תים בע"מ, תל־אביב טלפון 34876

למפעל גדול
בשלבי פיתוח
באזור חדרה
דרושים:
● חשמלאים
● חרטים
● מסגרים
תנאים טובים מובטחים
לפנות לת.ד. 17 פרדס־חנה
סודיות מובטחת!

למפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה
דרושים
1. מהנדס מכשור ובקרה
לעבודות תכנון ופקוח על הקמת מערכות מכשור ובקרה, בעל ידע בשפה האנגלית. מהנדסים בעלי השכלה בהנדסת חשמל, הנדסה כימית, או הנדסת מכונות באים בחשבון.
2. מהנדס אזרחי מנוסה
לעבודות בתכנון יסודות לציוד ומבנים תעשייתיים.
3. כלכלן צעיר לעבודות תמחיר ותקציב.
4. פקיד(ה)
בעל(ת) ידיעה יסודית של השפה האנגלית לניהול תיקים טכניים.
5. כתבנית בשפות עברית ואנגלית
המועמדים המתאימים יפנו בהצעותיהם אל ת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 574 (מיקוד 31040).

למוסד ממלכתי
לעבודה בחו"ל
דרושים סטודנטים
הנמצאים בארץ
● העונים על הדרישות הבאות:
* יוצאי יחידה קרבית בתפקידי פקוד או יוצאי יחידות בקרה.
* בעלי כושר גופני טוב.
* נכונות לשהות (בחו"ל) לפחות 4 שעות ביום.
המעונינים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 17224 תל־אביב מיקוד 61170 עבור סטודנטים בחו"ל, בצרוף פרטים אישיים מלאים וקורות חיים ובציון מקום הלימודים בחו"ל — הפונים ללא פרטים מלאים לא ייענו.

למשרד טכני לבנין
בסביבת תל־אביב
דרוש
מהנדס קונסטרוקציה
(ידע בחישוב כמויות)
בפרטים נא לפנות בשעות העבודה לטלפונים: 785260—792680
סודיות מובטחת

למשרד אדריכלים
דרושים:
* אדריכל
עם 3 שנות נסיון לפחות
* מזכירה
עם ידע בשרטוט
להתקשר: ס. מנדל, ג. קרטס — אדריכלים
טל. 228321, ירושלים

דרוש
מזכיר(ה) פנים
שפות: עברית וגרמנית
תכונות דרושות: ...
אגודה שיתופית חקלאית "אל־על" ...

לבית דפוס חדיש
דרושים
דפס אופסט מעולה
למכונה ½ גליון
דפס מולטיליט
למכונה ¼ גליון
מכין פלטות לאופסט
תנאים מצוינים ליודעים לעבוד ורוצים לעבוד!
לפנות בכתב לת.ד. 36023, ת"א עבור:
בית דפוס חדיש

עירית צפת
מחלקת החינוך
בי"ס תיכון עיוני
צפת
דרושים
* מורה לביולוגיה
* מורה לספרות
* מורה למדעי החברה ולהסטוריה
* לבורנט/ית למעבדה
לשנה"ל תשל"ה
הפניות תתקבלנה ...
צפת, ת.ד. 163 טל. 067—30144

התעשיה האלקטרו־אופטית
בישראל בע"מ
חברה עתירת מדע בקרית ויצמן
ת.ד. 1165, רחובות
דרושים
● הנדסאי או משרטט מתכנן
— רצוי נסיון בתכנון מכשור או תעשיה קלה, בעל רקע בסיסי באלקטרוניקה ואופטיקה.
● שרטט/ת מכונות
— בעל/ת נסיון של 3 שנים.
● הנדסאים/טכנאים אלקטרוניקה
— בוגרי בי"ס להנדסאים או טכנאים במגמת אלקטרוניקה בעלי נסיון מעשי של שנתיים שלוש, במכשור אלקטרוני.
● מבקרי איכות
— בעלי נסיון של 3 שנים בבקורת איכות ובעלי מקצוע בתחום המכניקה.
● עובדות
— בוגרות בי"ס שיוכשרו להרכבת רכיבים אופטיים.
● מכשירן
— בוגר בי"ס מקצועי תלת־שנתי לעבודה בהרכבת מערכות מכניות.
● מהנדס מכונות
— בעל נסיון באחד או יותר מהתחומים הבאים: העברת חום, וקום, תכנון מכשירים עדינים ... לעבודות פיתוח.
● פקידה/כתבנית
— מתחילה בוגרת בית ספר תיכון.
● עובד
— בוגר בי"ס מקצועי במגמת מכניקה עדינה.
● עובד
— לעבודה במחסן.
● עובד אחזקה
— בעל נסיון בעבודות מסגרות ורתוך.
תנאי קידום למועמדים המתאימים
לפנות בצירוף קורות חיים ונסיון קודם למח' כח־אדם, ת.ד. 1165 רחובות (מס' מיקוד 76110) או טלפונית 956971
— סודיות מובטחת —

مكان الأصل

مكان الأصل

הימים הללו

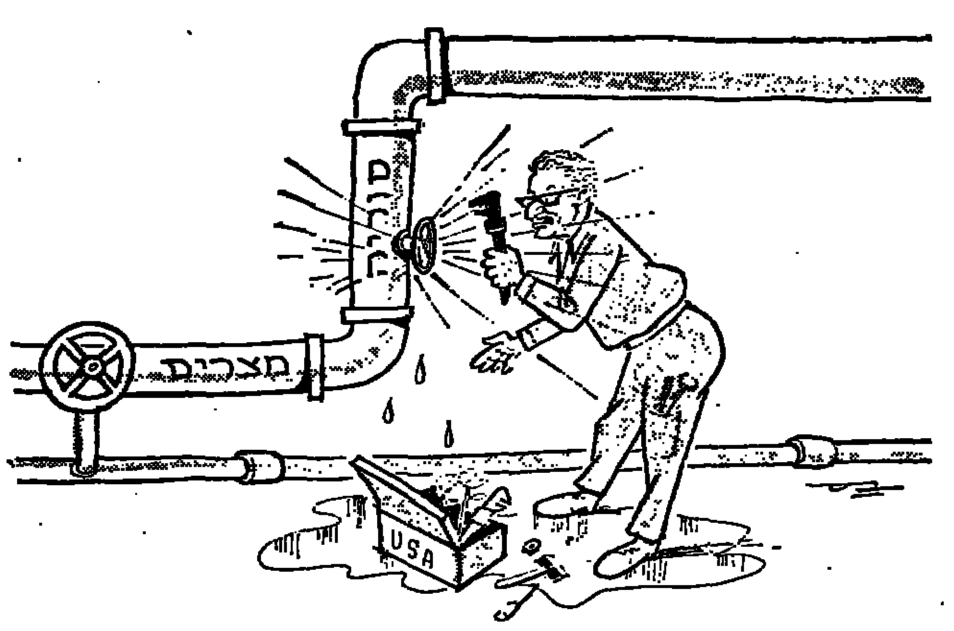

— מזור! המפתח שהיה טוב למצרים לא מתאים לסוריה!!

מכתבים למערכת הארץ

צחנת הירקון

הטיפול בצחנת הירקון שממנה סובלים רבבות אורחים הוא דוגמא לזילזול בציבור ולמחדלי הממסד. הבעיה אינה חדשה והיא חוזרת מדי שנה זה שנים אחדות. זו בעיה טכנית גרידא ואין כל קושי לפתרה ע"י אמצעים טכניים, אכיפה נאותה של החוק, צווי סגירה נגד המזהמים ובראש וראשונה רצון לפעול מצד השילטונות.

בנושא מטפלים עשרות אנשים, גורמים, גופים ורשויות החיים מתקציבים ממשלתיים ופרי עבודתם האפסית משתקף בצחנה הקבועה.

גם מכתב זה לא יתרום דבר לפיתרון הבעיה ולא „יזיז" מאומה לאף אחד.

מן הראוי להזכיר לגנאי כמה גורמים אחראים: איגוד ערי דן לביוב, עיריית פתח־תקווה, עיריית רמת־גן, עיריית תל־אביב, נציבות המים, המעבדה למניעת זיהום אוויר, השירות לאיכות הסביבה שליד משרד ראש הממשלה.

ד"ר אהוד פינקלשטיין
תל־אביב

רעש וחרשות

בידיעה שהופיעה ב„הארץ" מ־11.3 מביע איש מלר"ן את דעתו, שהרעש בחוצות תל־אביב גורם חרשות ושאחוז החרשים יגדל וילך, בלשון זו:

„המעקבים שנערכו בשנים האחרונות מצביעים על גידול מדהים באחוז החרשים, מהם רבים בגיל התבגרות. כיוון שהחרשות היא תהליך מתקדם, יש להניח שכאשר יגיעו בני דור הדיסקוטקים של שנת 1970 לשנות ה־50 בחייהם, יוכפל ואולי ישולש אחוז החרשים לחלוטין".

ברצוני לציין שרק רעש הגדול מ־85 דציבל, בתעשיה למשל, שנמשך כל היום בעבודה במשך חודשים ושנים, עלול לגרום ירידה בשמיעה, ובמקרים נדירים מאוד חרשות. הרעש העירוני לא יגרום ירידה בשמיעה ובהחלט לא חרשות, גם אם הוא גדול בהרבה מ־85 דציבל במשך שעות רבות של היום.

הרעש העירוני הוא מיטרד מפריע, אך יש לזכור כי לא כל האנשים מוטרדים באופן שווה מרעש בערים הגדולות.

ד"ר ע. קורין
המרכז האודיולוגי בישראל
תל־השומר

שאילתא על ביטול שידור

בעקבות פנייתה של ח"כ ג. כהן (ליכוד) אל שר החינוך והתרבות ואל גופים אחרים בדרישה לבטל את תכניתו של מני פאר ברדיו עם דן בן־אמוץ, על ספרו האחרון „יופי של מלחמה", הגשתי שאילתה לשר החינוך י. אלון שבה נשאל השר אם קיבל מכתב כזה ואם יש בדעתו להיענות לדרישתה של ג. כהן, דבר אשר תהיה בו משום פגיעה חמורה בחופש הביטוי והדיבור ברשות השידור וכן פגיעה בחופש היצירה הספרותית.

למחרת היום, הופיעה ב„הארץ" (5.3.74) ידיעה שלפיה שאלתי את השר אם ייענה לדרישה לבטל שידור הקורא לירידה מהארץ. פירוש כזה של השאילתה מסלף את תוכנה ומהותה ומגחיך את הדברים כאילו דרשתי איסור לשידור הקורא לירידה מישראל, שעה שתוכן השאילתה היה מכוון להצביע על כך שהתערבות השר לביטול השידור וכחופש הביטוי.

ח"כ אברהם לבנבראון
הכנסת, ירושלים

חוצפה

אהוד בן־עזר מודיע בענווה („הארץ" 17.4), כי איננו אלא סופר, אולם (וכאן כנראה הפלא הגדול) חוש היסטורי יש לו. הוא נשבע פעמיים באותו המעמד, במכתב למערכת, כי ההיסטוריה תשפוט את גולדה מאיר...

ניכרים דברי אמת. אבל ספק אם ההיסטוריה תשפוט את אהוד בן־עזר — אפילו יגייס לעזרתו מאות סופרים כמוהו — פשוט מחוסר זמן. אהוד בן־עזר מדבר על סטלין ואני אזכיר לו דברי לנין: חוצפה אינה תחליף לשכל.

כאורח פשוט במדינת ישראל הריני פונה לסופר בעל החוש ההיסטורי בתחינה: של נעליך מעל רגליך, כי הסכנה בועד כול עיניך!

מ. בן יוסף
תל־אביב

ממי קיבל קסטלר השראה

במוסף השבועי מ־8.3 הופיעה כתבה מעניינת של חביב כנען על חייו ופעולותיו של ד"ר פון וייזל ז"ל.

מר כנען מספר גם על הידידות והקשר ההדוק בין ד"ר פון וייזל ז"ל ובין הסופר הידוע ארתור קסטלר. ובין היתר מציין: „היה זה פון וייזל שהוציאו מן האלמוניות והכניסו לעולם העתונות".

גם ד"ר פון וייזל ז"ל וגם הסופר ארתור קסטלר נמנו עם ידידי בוינה לפני כ־50 שנה ועקב היכרות הידידות הזו אני מרשה לעצמי הערה מתקנת.

באוטוביוגרפיה כלו בפרק על השנים 7—1926 מספר קסטלר על פגישתו אתי בשפת הים בחיפה, במושבה הגרמנית. הוא כותב שם: „דברי רייך הצעיר היו יותר מאשר נבואה... זו היתה באמת נקודת ההתחלה בקריירה שלי כעתונאי וכסופר" (עמ' 160—159).

בהערה מתקנת זו אין ברצוני בשום פנים ואופן להקטין את ערך עזרתו של המנוח ד"ר פון וייזל לארתור קסטלר לקבל עבודה כעתונאי בעתון הוינאי המפורסם „נויע פראייה פרסה" אצל הוצאת הספרים הגרמנית הידועה „אולשטיין" כפי שצויין גם בעמוד 180 של אותה אוטוביוגרפיה.

לפי דעתי, מר כנען היה צריך לכתוב בערך כך: „אמנם את ההשראה להיות עתונאי וסופר קיבל מר ארתור קסטלר מידידו, מר רייך, היה זה ד"ר פון וייזל שהוציאו מן האלמוניות והכניסו לעולם העתונות".

ד"ר ז. רייך
חיפה

הארץ ממליץ

קולנוע

תל־אביב

חיה ותן למות (אופיר); הרי המזהם חוזר (אסתר); הבלהגדיני עם הנגל השחורה (גורדון); פים וסילי (גת); סקורפיו (זמיר); כך היינו (מוגרבי); אורות הכרך (ליכוד); בננות (סטודיו); איש הצות (סינרמה); אהבת החיים (פאר) אדי הבלשי (פריז); הסנגור האחרון (רמת אביב); משחק הכינים (צפון); הרולד ומוד (תכלת); רבי יעקב (תל־אביב); הקתפורמיס (סינמטק 22.3 — 2.30).

ירושלים

רבי יעקב (אוריון); איזה מין עוזרת (אורנע); גשר הטרלו (סמדר); צ'ירלי ואריק (עדן); הלידיי סרה בלח (רון); אגרוף הברזל (ירושלים).

חיפה

הלידיי סרה בלח (אורלי); הרי הבזהם (אמפיה־אמרון); נשיא על הכוונה (ארמון); כיצד לגנוב מיליון (בית רוטשילד); ליידי קארולין לאמב (חן); רבי יעקב (עצמון); סקרפיון (פאר).

רדיו

עשר ארבע (הערב, רשת ב', שעה 14.10). תוכנית השירים המובחרים של דליה גוטמן.

סופר של אל־קאפונה (הערב, גלי צה"ל, שעה 17.05) תסכית דוקומנטרי בסידרה „פרשיות".

קונצרט ליל־שבת (הערב רשת א', שעה 21.05) יצירות מאת מוצארט, ראוול, מאהלר (שירים על מות ילדים, עם דיטריך פישר דיסקאו).

הרץ למרחקים ארוכים (שבת, רשת א', שעה 11.05) תסכית מאת אלן סיליטו.

טלוויזיה

רעיון של איש פשוט (הערב, שעה 21.10) סרט טלוויזיה על־פי מחזהו של צ'ירלס דיירס.

הילל בעבר לרחוב (שבת, שעה 11.20) סרט על־פי סיפורו של יוסף שלחין.

מלחמת מינים

קולנוע
מאת יוסף שריק

אהבת החיים, „פאר", ת"א

בלנדה ג'קסון („נשים אוהבות"), גרושה, ענוגה, אנגליה עד לשד עצמותיה, מתאהבת בג'ורג' סיגל („אני אוהב את גרושתי"). גבר אמריקאי נשוי. המתגורר בלונדון. הבמאי מלווין פראנק ביסס את סרטו על־פי „דגמי" הקומדיות המפורסמות של קאתרין הפבורן וקארי גראנט. הוא והתסריטאי ג'ק רוז כתבו כמה שורות מאוד מעצבנות — אבל לא הצליחו לקיים עד הסוף את „רעננות" הפתיחה העליזה של הסרט, באחד הפארקים הנפלאים של לונדון.

בעלי בתי־הקולנוע שלנו, המפיצים וגם קהל־הצופים, קיבל את הכשנה ש„אהבת החיים" הוא בבחינת החידוש ביותר המצוחצח ביותר על „מלחמת המינים" — במסגרת „הקומדיה הנבונה והאנגלית ביותר". כל מה שיכתבו על כך המבקרים. לא יבריח אותם לשנות את־דעתם.

משב של חום וקור

את הצלחתו של הסרט אפשר אולי להסביר ב„הכירות" הנוגדות שבו, הבא במשב של קור וחום בבצלונה אחת... או הבא מוטב לומר בניגודי המציאות?

העלילה נבנה על כפיתתם של גברים בכייאים. „הרפתקה מינית, בריאה וטובה, ללא סיבוכים" — כפי שמגדירה זאת גלנדה ג'קסון, גברים נשואים, בעלי נטיות כאלה, ידוהו כן הסתם עם „שופטבות זר הרי" שבילו ויקי וסטיב בספרד. נשים נשואות, שאינן נהגות כן „ההנאות החטופות" של בעליהן, ודאי יבהינו ביסוריו המדוכאים של סטיב. ודאי יתרכמו מאי יכולתו למצוא קו של איזון בין דרישת עבודתו, חובותיו למשפחתו ויחסיו עם ויקי. אין ספק שבגביש אלו יהדהו בלבן עם האלוהר המייצן לסטיב לוותר על ויקי. שכן, האלהר — גבר נבור אף הוא — נאלץ פעם „לבלותי חמישה ימים בשבוע, במשך חמישה חודשים, על אפרה של פסינאטר (במחיר של 18 אלף דולר), כדי להבין כמה הסריקווה הם „יחסים צדדיים" כאלה...

במלים אחרות: „אהבת החיים" מתאר פרשת אהבים אסורה, מתוך פזילה להיי הבידור ההליכסיים...

עיסקה אנגלי—אמריקאי

אילו זה הסרט כה שנון כפי שבנויים הדיאלוגים היוצאים מפיה של גלנדה ג'קסון בסרקאזם ובגמזון עצבי כה גדול, אין ספק ש„אהבת החיים" היה בבחינה „ציזה" מיפתה. אך, הבה נשכח את הצבעים הרבים זאת התזורה הרבה ונצטט את ויקי — אחרי שבילתה עם סטיב בבה נהיא כיכה: „הרכבת של שני גופים, בהעגנג שיכיכי".

כה הרגהתה? „לא רע" כשיבה ויקי. גאחהי הגברית של סטיב נפגעה.

„האהבה לא רעדה הבית לא הב־מוטש" — בכסיפה ויקי תודה מלח על יציצו הרגשיים. שאלתו של סטיב („כיצד נהגית מ...") תשפט — לטעמה של ויקי — את „הדיבוק" הפקד כל גבר אמריקאי טיפוסי ביחס לכוח הגברא שלו. „האשה איננה מכונה, שאפשר להפעילה בלחיצת כפתור". היא סטיחה לעברו.

סטיב מתרתח. כוונתו היתה לבלות סופשבוע עם אשה אנגליה — ולפתע מתחזור לו שעכב עם... פרופ' זיגמונד פרויד, בעל קסם של אכילה הדדי! הוא מנסה לשכנע את ויקי, אין שום דבר טיפוסי ל־200 מיליון האמריקאים פרס לעובדה שאין דבר טיפוסי ביניהם.

כך או כך: השניים מגיעים עד לחילופי מהלומות ביניהם, במסגרת „מלחמת המינים" האנגלו־סאכסית... כהלוכות סלאפ־סטיק, שהיו מסתיימות באנוס — אילו הצליחה סטיב לשחרר את ה„ריך־רוך" של מכנסיו...

בלנדה ג'קסון, אחת השחקניות המחוננות ביותר של הבמה האנגלית, מכירה יותר ציור של פיקאסו מאשר אשה אהבה. ג'ורג' סגל סבור כי הקסם העיקרי שלו טמון ברגליו, שאותן הוא מריץ בלא הפוגה.

הבמאי פראנק למד היטב מאסכולת הקומדיות ההוליוודיות, הסרבה, הרוכבסיות. משנות השלושים. עם זאת הוא תובל את הסרט בתבלינים הלקוחים מה„פליבוי" — על ההתנהגות המינית של הגבר והאשה האנגלו־סאכסיים, במחצית השניה של המאה ה־20.

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

גם מכבי פ"ת ינסה לבלום את נתניה

משחקי חוץ לשלוש הראשונות ולארבע האחרונות בדירוג * הכח — מכבי ת"א * כפ"ס בקרית-חיים

ליגה לאומית

מאת סופר „ספורט הארץ"

האפשרויות המגוונות לשינוי מהותי בדירוג הצמרת, בגלל משחקי החוץ של שלוש הראשונות, יעמדו השבת במוקד משחקי המחזור ה־18 של הליגה הלאומית לכדורגל.

מכבי נתניה, אחרי הפסד מפתיע לבית"ר ירושלים (1:0), מתחיל לחוש אי־נחת מסויימת לא רק בגלל צמצום יתרונו ל־3 נקודות, אלא בעיקר בגלל אי הצלחותיו האחרונות. העצבנות וחוסר הריכוז, הפוקדים את הקבוצה, עלולים להתנקם בה בהופעתה בבלומפילד (ב־3) נגד מכבי פתח־תקוה, השואף להפתיע ועושי להגיע לזה ב„יום טוב".

האלוף נגד יריב פצוע

האיצטדיון העירוני ברמת־גן חוזר לארח מחר משחק לאומי בין הכח למכבי תל־אביב, שספק אם יחזור על התיקו רב השערים (3:3) שהושג במיפגש הקודם. מכבי, הנאבק על המקום השני, יהיה מרוצה מחלוקת נקודות בגלל הרכבו הלקוי — רוזן פצוע ותמני הורחק, שלא להזכיר כמה אחרים. הכח רחוק משיאו וחסר יציבות, וכיוון שגם אין לו יתרון ביתי ממשי, ספק אם ינצח.

גם כפר־סבא אינה רשאית לצפות להרבה ממשחקה בקרית־חיים עם הפועל חיפה, העשוי להשוות את מאזנו לזה של יריבו ולגמול לו על התבוסה בהתמודדות הקודמת (4:0).

משחק בעל השלכות מרחיקות לכת לגבי דירוג הצמרת יהיה בימק"א בין בית"ר ירושלים למכבי יפו, הצמודים במקומות 4—5. הירושלמים מאוששים משני נצחונותיהם הרצופים על מכבי תל־אביב ונתניה, ואין פלא שהם מצויים בתנופה החיונית להדאיג את היפואים, שודאי ישחקו במערך הזיר, מאחר שגם להם שאיפות גלויות לגבי המשך המערכה.

כל התחתיות — בחוץ

גם כל ארבע קבוצות התחתית ישחקו מחר מחוץ לביתן, ופירושו של דבר, כי רק המצליחות שבהן יוכלו לשפר במקצת את מעמדן הלא ברור. רק למכבי חיפה, המפגר ב־3 נקודות, אין בשלב זה שום סיכוי להיחלץ מהמקום ה־16, אבל אין להסיק מזה שלא יאבק בחריפות עם בית"ר תל־אביב, המגובש ומסוכן ממנו (ב־1 בבלומפילד).

מאבק סמוי יהיה בין שלוש הקבוצות שצברו 13 נקודות. הפועל ירושלים ישחק בחדרה, שתיאלץ להופיע ללא שוערה המצוין יואל שרהם, אבל עדיין יש לראות בה מועמדת לנצחון או לפחות לתיקו. הפועל באר־שבע יתארח אצל הפועל פתח תקוה, שינסה להתאושש מהפסדו האחרון על חשבון היריב החלש, כדי לשפר את מקומו השביעי.

שקול חריף יהיה המשחק שיפתח למעשה את תכנית המחזור, כבר ב־11 לפני הצהריים בגבעתיים, בין בני־יהודה להפועל תל־אביב. אחרי שני נצחונות רצופים ועליה למקום ה־13, יהיה על הפועל להוכיח כי התאוששותו אינה מקרית, אלא שהפעם ייתקל ביריב שאפתן הידוע, כי הפסד נוסף עלול לעלות לא באבדן המקום התשיעי ובסכנה לתחתית.

טבלת הליגה הלאומית

.1	מכבי נתניה	17	7—20	24
.2	מכבי ת"א	17	11—22	21
.3	הפ' כפר־סבא	17	11—18	21
.4	מכבי יפו	17	12—15	19
.5	בית"ר ירושלים	17	16—15	19
.6	הפועל חיפה	17	25—19	19
.7	הפועל פ"ת	17	14—18	18
.8	בית"ר ת"א	17	19—19	18
.9	בני יהודה	17	13—12	17
.10	מכבי פ"ת	17	17—14	17
.11	הכח רמת־גן	17	19—17	15
.12	הפועל חדרה	17	15—11	15
.13	הפועל ת"א	17	15—13	13
.14	הפ' באר־שבע	17	17—14	13
.15	הפועל ירושלים	17	16— 9	13
.16	מכבי חיפה	17	23—14	10

יהושע פייגנבוים (במרכז בלבן) מבקיע את השער השני לזכות הפועל תל־אביב במשחק בבלומפילד נגד הפועל פתח־תקוה (0:2) במחזור הקודם. (צילום: אסף קוטין).

עימות סמוי בצפון בין טבריה לשמשון במגדל־העמק ונחליאל

ליגה א'

מאת סופר „ספורט הארץ"

משחקי המחזור ה־18 של ליגה א' בכדורגל על שני מחוזותיו, שיהיו מחר, צופנים בחובם סיכוי טוב לשינוי במעמד הקבוצות בצמרת שתי הטבלות. בעיקר אמורים הדברים לגבי מחוז הצפון, שם הפך המאבק בין המוביל מטבריה לדולק אחריו, שמשון תל־אביב, לפיקש חריף יותר.

שתי הקבוצות, שרק נקודה אחת מפרידה ביניהן, יוצאות מחר למשחקי חוץ קשים נגד קבוצות תחתית, עם סיכוי סביר להוצאה לא־שיגרתיות. טבריה תתארח אצל הפועל מגדל־העמק, המדורג לפני אחרון, ושמשון ישחק בחדרה נגד הפועל נחליאל (מדורג 13) החייב גם הוא להצטייד את מאזן נקודותיו, כדי להתרחק מהאיזור המסוכן בתחתית.

ליגה א' — מחוז הצפון

.1	הפועל טבריה	17	9—21	26
.2	שמשון ת"א	17	11—37	25
.3	הפועל עכו	17	10—29	23
.4	הפועל ר"ג	17	10—26	23
.5	הפועל צפת	17	21—38	22
.6	בית"ר נתניה	17	31—19	21
.7	טירת הכרמל	17	17—22	21
.8	קרית־אתא	17	16—24	15
.9	בני־נצרת	17	20—17	15
.10	הפועל נהריה	17	28—19	15
.11	הפועל נתניה	17	19—17	14
.12	הפועל הרצליה	17	20—14	13
.13	הפועל נחליאל	17	22—15	13
.14	מכבי־הרצליה	17	29—13	10
.15	מגדל העמק	17	49—10	9
.16	קרית שמונה	17	31—16	7

יתר משחקי מחוז הצפון: הפועל עכו — הפועל בני־נצרת, בית"ר נתניה — הפועל רמת־גן, הפועל טירת־הכרמל — הפועל נהריה, מכבי הרצליה — הפועל צפת, הפועל קרית־אתא — הפועל קרית־שמונה, הפועל נתניה — הפועל הרצליה.

יריב קל לשעריים

גם בצמרת המחוז הדרומי מתעוררות אפשרות תיאורטית לשינוי בהפרש הנקודות בין שתי המוליכות מרחובות. מכבי שעריים, בפיסגה, יהנה ממיפגש ביתי עם הפועל דימונה (14), המצוי על סף איזור הסכנה. הפועל מרמורק, המדורג שני במרחק 7 נקודות מצמיתו העירוני, יוצא למאבק־חוץ קשה נגד הפועל באר־יעקב (5), המרבה להפתיע במגרשו קבוצות טובות ממנו.

יתר משחקי מחוז הדרום: מכבי חולון — הפועל יהוד, הפועל אשדוד — הפועל חולון, מכבי רמת־עמידר — בית"ר רמלה, הפועל ראשון־לציון — הפועל בית־שמש, הפועל בת־ים — נס־ציונה, הפועל רמלה — הפועל לוד.

ליגה א' — מחוז הדרום

.1	מכבי שעריים	17	13—34	30
.2	הפועל מרמורק	17	20—34	23
.3	הפועל יהוד	17	23—37	22
.4	הפועל חולון	17	14—24	21
.5	באר־יעקב	17	24—25	19
.6	הפועל לוד	17	27—27	19
.7	נס ציונה	17	16—17	16
.8	בית"ר רמלה	17	23—20	16
.9	הפועל רמלה	17	21—16	16
.14	הפועל דימונה	17	19—12	12
.10	בית שמש	17	26—25	15
.11	הפועל אשדוד	17	22—16	15
.12	ראשון לציון	17	26—36	15
.13	רמת עמידר	17	19—16	12
.15	הפועל בת־ים	17	26—13	11
.16	מכבי חולון	17	23—10	10

מירוץ־אופניים

מירוץ־ספרינט באופניים יהיה בשבת ב־8 בבוקר בקרית־גת: בוגרים — 40 ק"מ; נוער א' — 40 ק"מ; נוער ב' — 40 ק"מ וילדים — 10 ק"מ.

בקרבות קשים עלו סלטיק, באיירן ואויפשט לחצי־גמר

גביע אירופה

לונדון, 21 (שרות „ספורט הארץ"). אלופת סקוטלנד, מערב גרמניה והונגריה עלו אמש לשלב חצי הגמר של גביע אירופה בכדורגל, לאחר מחזור גומלין מרתק ברבע הגמר. הקבוצה הרביעית תהיה המנצחת בבין אתלטיקו מאדריד לבין הכוכב האדום בלגראד (במשחק הראשון ניצחו הספרדים 0:2).

סלטיק, שהפסידה במשחק הראשון 2:3, אירחה בגלאזגו את האלופה השווייצית באזל וניצחה 2:4 לעיני 70 אלף צופים. שער הנצחון הובקע בהארכה, לאחר קרב דרמטי שנמשך 120 דקות.

באיירן מינכן נוצחה בתוספת על ידי צסק"א 1:2, אך עלתה לשלב הבא בזכות נצחונה הראשון (1:4) במערב גרמניה.

אויפשט סיימה פעם נוספת בתיקו 1:1 עם האלופה הצ'כית ספרטאק טרנאבה, אך ניצחה לאחר הארכה בסידרה בעיטות 11 מטר (3:4), לעיני 30 אלף צופים בבודאפשט.

ביואנו בחצי הגמר

במשחקי גביע אירופה למחזיקות גביע עלו לחצי הגמר מבצחת אתקד, מילאנו (2:2 ו־3:0 נגד פ.א.א.ק. מיוחן); בורוסיה מנשנגלדבאך (0:5 ו־0:2 נגד גלנטורן בלפאסט; מאגדבורג ממזרח גרמניה (1:1 ו־0:2 נגד טבאה ואגודה מבולגריה), וספורטינג ליסבון (1:1 ו־0:3 נגד פ.ק. ציריך).

לחצי גמר גביע האיגוד האירופי (אופ"א) עלו טוטנהאם הוטספר (הביסה את קלן 0:3 ו־2:1), לוקומוטיב לייפציג (הכניעה בבעיטות 11 מטר, בשיעור 3:5, את איפסוויץ' באנגליה — לאחר 0:1 ו־1:0 בשני המשחקים).

נוריץ' — בירמינגהאם 1:2

קפטן נוריץ', שבצר בעיטת 11 מטר, סייע לקבוצתו לגבור על בירמינגהאם 1:2 ולעלות למקום ה־21 בליגה האנגלית לכדורגל. למקום האחרון (22) ירדה מנצ'סטר יונייטד, אך כוחי הקבוצה כאותה כנראה השלימו עם ירידתן לליגה השניה בסוף העונה, מאחר שקלושים סיכוייה לשפר את מעמדה. בהליגה הראשונה יעמדו השנה שלוש הקבוצות האחרונות.

נבחרת הליגה האנגלית הביסה במנצ'סטר את נבחרת הליגה הסקוטית (ללא שחקני סלטיק) בשיעור 0:5, במשחק בין־לאומי ידידותי.

יריב הולנדי מסוכן לחצרוני

מחר במירוץ התבור

אתלטיקה

הרץ הישראלי ציון חצרוני (הפועל ת"א), המצוי בכושר טוב, ינסה לסכן מחר את עליונותו של הרץ האורח מהולנד, הייקו שארס, במירוץ־התבור ה־22 שיחל ב־9.45 בבוקר. כ־3500 רצים יטלו חלק במפעל המסורתי, הנושא את שמו של האלוף יצחק שדה.

הייקו שארס השתתף אשתקד במירוץ־התבור והגיע שני, אחרי הרץ האתיופי טאשאמו קאסה.

בין הנשים מועמדת לנצחון הוותיקה חגה שיפי (הפועל חיפה). יריבותיה העיקריות יהיו גלי טוב (הפועל חיפה) ורחל הלה (עמק־חפר).

השנה הופרדו המירוצים התחרותיים והעממיים. הם יתקיימו באותה שעה, אך בשני מסלולים שונים.

בסך־הכל יהיו תשעה מירוצים: בוגרים — הקפה מלאה — 10 ק"מ; נוער עד 16 ו־19 — 4000; נערים עד 14 — 2000; ילדים עד 12 — 1000 מטר; בוגרות ונערות — 2000; ילדות עד 14 ו־12 — 1200 מטר.

ניומרק ושות' הערב בבירה

מכבי ת"א נגד בית"ר ירושלים בהיכל הספורט

כדורסל

מאת סופר „ספורט הארץ"

ארבע מחמש הקבוצות, שעדיין לא נוצחו העונה, יופיעו הערב במשחקי חוץ במחזור הרביעי בליגה הלאומית בכדורסל, רק האלוף, מכבי תל־אביב, יארח ב־8 בהיכל־הספורט ביד־אליהו את בית"ר ירושלים. המשחק עמד להיערך לפי התכנית המקורית בבירה, אולם שתי הקבוצות הגיעו להסדר על החלפת הביתיות.

קבוצת הפועל ירושלים, שמינתה השבוע מאמן חדש־ישן, אריה דורדסקי. תארח באולמה את דייב ניומרק וחבורתו מהפועל תל־אביב. הירושלמים ינסו להקשות את המלאכה על יריביהם, אך ספק אם יצליחו.

מכבי רמת־גן יתמודד בגבעתיים עם העולה החדש, הפועל חיפה, שזכה בשני נצחונות רצופים, אך קשה להאמין שיהיה בכוחו לשמור על מאזן חיובי זה.

העולה השני, הפועל רמת־גן, שלא נוצח גם הוא עד כה, ישחק ברמת־השופט עם הפועל מגידו ולנוכח ההרכב הלקוי של הקבוצה המקומית (הנן קרן בבבס) לא כהגמנצ שהאורחים ימשיכו בשרשרת הנצחונות.

קבוצת צמרת נוספת, הפועל גבת/יגור, תשחק בגבע עם הפועל גבעת־ברנר/געש. בקרית־חיים יתמודדו הפועל המקומי והפועל ניר־דוד/בית־אלפא, אשר לא ניצחו העונה.

טבלת הליגה בכדורסל

.1	מכבי ת"א	2	114:191	4
.2	גבת/יגור	2	124:176	4
.3	הפועל ר"ג	2	136:171	4
.4	הפועל ת"א	2	179:204	4
.5	הפועל חיפה	2	157:169	4
.6	מכבי ר"ג	2	175:231	3
.7	הפועל ירושלים	2	197:150	3
.8	בית"ר ירושלים	2	177:151	2
.9	הפועל מגידו	2	191:159	2
.10	גבעת־ברנר	2	159:123	2
.11	קרית חיים	2	173:133	2
.12	ניר־דוד	2	186:110	2

טורניר כדורמים

טורניר בוגרים בכדורמים יהיה מחר ב־10 בבוקר בבריכה במכון וינגייט.

תפסק ההתנחלות בשטחים

בימים אלו נוצרה סיטואציה רצינית המאפשרת מו"מ לשלום.

דווקא עכשיו מצאה הממשלה לנחוץ לקבוע את אבן־הפנה ל„מרכז האיזורי ימית", כמו כן להכריז שוב ושוב שהגולן שלנו ולא נזוז ממנו.

התוכנית להקמת ימית תרמה (בין היתר) לקירוב מלחמת יום-הכיפורים.

התחלת בצוע התוכנית כמו הקמת ישובים אחרים בשטחים הכבושים. והכרזה שלא נזוז מהם ממשיכים את מדיניות הכח וקביעת העובדות העלולה להביא למלחמה נוספת. הממשלה מצאה לנחוץ להקים את ימית על שטח ממנו נושלו אלפי בדואים, על בית-קברות בדואי שנהרס לשם כך.

מדיניות זו זורעת זרעי איבה המנציחים את הסיכסוך בין העמים ומרחיקים את האפשרות של חיים יחדיו בשלום.

אנו קוראים לצבור להצטרף בכל דרך למאבקנו נגד מדיניות זו למען מניעת אסונות נוספים.

קבוץ כרם שלום

עזרה במימון המודעה, הדעות הזהות והתמיכה נא לשלוח אל: כרם שלום ד. נ. נגב

הצעות מיוחדות של מצקין

MATZKIN

לסיום העונה 10 ימים בלבד!

גברות	מחיר קודם	עכשיו
שמלות	200—120—89 ל"י	69—59—39 ל"י
מכנסיים	89.— ל"י	39.— ל"י
חליפות מכנסיים	289.—, 259.— ל"י	119 — 99.— ל"י
חצאיות	115.—99—89 ל"י	39.— ל"י
מעילי גשם וצמר	הנחה עד 50%	

גברים	מחיר קודם	עכשיו
חליפות	425.— ל"י	295.— ל"י
ז'קטים	249.— ל"י	159.— ל"י
מכנסיים טוויד	79.— ל"י	49.— ל"י
מכנסיים גברדין	98.— ל"י	69.— ל"י
מעילי גשם	הנחה עד 50%	
פולוברים	הנחה עד 58%	

המכירה בסניף נחלת בנימין 44 בתל־אביב בלבד

פתוח רצוף משעה 8 בבוקר עד 7 בערב

הודעה מיוחדת לבוחות הבטחון

שק"ם

עכשיו בשקם במבצע מיוחד

רדיאטור היוקרה האירופי עם טרמוסטט כמומלץ ע"י חברת החשמל

EOS נייד על גלגלים משובחים.
EOS על בסיס שמן. ממתכת כבדה להקרנת חום מירבית.
EOS עם טרמוסטט לחסכון של 25% בחשמל.
EOS מאושר ע"י מכון התקנים באירופה ובישראל.
EOS אחריות ושירות מהימן.

אל תשלם יותר בחורף הקרוב

קנה עכשיו במחיר מוזל

+12,5% הנחה

מפיצים בלעדיים: רוזן־שלוסברג סוכנויות בע"מ